

ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายก

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวางแผนภาคและเมือง ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE IMPACTS OF THE DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS
ON URBANISATION IN NAKORN NAYOK PROVINCE

Miss Wawwalee Thar-rua

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Urban and Regional Planning Program in Urban and

Regional Planning

Department of Urban and Regional Planning

Faculty of Architecture

Chulalongkorn University

Academic Year 2015

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาเมืองใน จังหวัดนครนายก
โดย	นางสาวแหววลี่ ท่าเรือ
สาขาวิชา	การวางแผนภาคและเมือง
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ ศิลาพัชรนันท์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปิ่นรัชฎ์ กาญจนนัฐิติ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ระหัตถ์ ไรจนประดิษฐ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ ศิลาพัชรนันท์)

.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.วรรณศิลป์ พิรพันธุ์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิลาวัลย์ ภมรสวรรณ)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ วิเชียรน้อย)

แววาลี ทำเรือ : ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายก
(THE IMPACTS OF THE DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS ON
URBANISATION IN NAKORN NAYOK PROVINCE) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ศ. ดร.ศิริวรรณ ศิลลา
พัชรนันท์, 200 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพัฒนาการของสถาบันการศึกษาตั้งแต่ก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน
2) ศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการก่อตั้งสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาพื้นที่ชุมชนโดยรอบมุ่งเน้นผลกระทบทาง
กายภาพ เมื่อมีสถาบันการศึกษาเกิดขึ้นทั้ง 3 แห่ง คือ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนเตรียมทหาร และ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ศูนย์อัครกษ มาจัดตั้งในพื้นที่จังหวัดนครนายก โดยทำการวิเคราะห์จากข้อมูลปฐม
ภูมิที่ได้จากการลงสำรวจภาคสนาม การสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถาม ประกอบกับข้อมูลทุติยภูมิ

ผลการศึกษาพบว่า การก่อตั้งสถาบันการศึกษาทั้ง 3 แห่งในจังหวัดนครนายก ส่งผลให้ภาพรวมของการ
พัฒนาเมืองเปลี่ยนแปลงไป ทั้งทางด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพที่
เกิดขึ้นบริเวณโดยรอบสถาบันการศึกษา คือ สัดส่วนของการใช้ประโยชน์ประเภทเกษตรกรรมลดลง การใช้
ประโยชน์ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยที่เพิ่มมากขึ้น กล่าวคือ เมื่อสถาบันการศึกษาก่อตั้งขึ้นพื้นที่
บริเวณหน้าสถาบันการศึกษา เกิดการขยายตัวของอาคารบ้านเรือน ร้านค้า บ้านจัดสรรและหอพัก เนื่องจากมีการ
เพิ่มขึ้นของจำนวนนักเรียน นิสิต เจ้าหน้าที่และบุคลากรในสถาบันการศึกษา เกิดโครงการก่อสร้างในด้านที่อยู่อาศัย
ตามเส้นทางคมนาคมสายหลัก คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 305 และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3052 ทำให้
พื้นที่บริเวณดังกล่าวเกิดการกระจุกตัวของชุมชนโดยรอบ รวมถึงสิ่งปลูกสร้างที่มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มมากขึ้นทุกปี
ในด้านเศรษฐกิจการก่อตั้งสถาบันการศึกษาทำให้เกิดการลงทุนทางเศรษฐกิจในรูปแบบการก่อสร้างที่พักอาศัยใน
ลักษณะของโครงการบ้านจัดสรร และหอพัก รวมถึงการจับจ่ายใช้สอยของบุคลากรในสถาบันการศึกษา ส่งผลให้เกิด
การสร้างอาชีพและรายได้ให้กับชุมชนโดยรอบ อีกทั้งผู้ประกอบการทั้งในและนอกสถาบันการศึกษาโดยส่วนใหญ่รับ
สินค้าจากร้านขายส่งในพื้นที่จังหวัดนครนายกมาจำหน่ายให้แก่บุคลากรในสถาบันการศึกษา ซึ่งเป็นการกระตุ้น
เศรษฐกิจให้เกิดขึ้นในพื้นที่ ทั้งนี้ผลจากการพัฒนาเมืองที่เกิดขึ้นทำให้รูปแบบทางสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง จาก
ชุมชนเกษตรกรรมในอดีตเป็นชุมชนที่มีบทบาทสนับสนุนพื้นที่ในด้านการศึกษามากยิ่งขึ้น กล่าวคือ เมื่อมี
สถาบันการศึกษาเกิดขึ้นสร้างแรงดึงดูดให้ประชาชนเข้ามาอาศัยในพื้นที่บริเวณโดยรอบสถาบันศึกษามากยิ่งขึ้น
การเกิดสถาบันการศึกษาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินในด้านพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัย ดังนั้นควรมี
การวางแผนรองรับการก่อตั้ง การปรับปรุง และขยายบริการในด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เหมาะสม
รวมถึงการป้องกันแก้ปัญหาสภาพแวดล้อมในพื้นที่ เพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต

ภาควิชา การวางแผนภาคและเมือง

ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา การวางแผนภาคและเมือง

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ปีการศึกษา 2558

5573314025 : MAJOR URBAN AND REGIONAL PLANNING

KEYWORDS:

WAWWALEE THAR-RUA: THE IMPACTS OF THE DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS ON URBANISATION IN NAKORN NAYOK PROVINCE. ADVISOR: PROF. SIRIWAN SILAPACHARANAN, Ph.D., 200 pp.

The objectives of this study were to investigate 1) the development of an educational institution from the past to the present and 2) the impacts of its establishment on the development of the nearby communities. Three educational institutions – Chulachomklao Royal Military Academy, Armed Forces Academies Preparatory School and Srinakharinwirot University, Ongkharak Campus were the case studies. The data analysis was based on the primary data collected from fieldwork, interviews and a questionnaire and the secondary data.

The findings revealed that the three institutions have made physical, economical and social changes in the urban development of Nakhon Nayok Province in general. As for physical changes, the amount of land used for agricultural purposes has decreased while that for commercial and residential purposes has increased. The areas in front of the institutions have witnessed an increased number of houses, shops and dormitories due to the increased number of students and staff members. These structures are lined along Highway 305 and Highway 3052 and it seems that their number keeps increasing every year. In terms of economic impacts, the institutions help promote more housing projects and the students and the staff members help create more jobs, generating more income for the nearby communities. Most of the entrepreneurs both inside and outside the institutions buy their goods from the wholesalers in the province. This boosts the economy in the areas. With a change in urban development comes a change in society from an agricultural society to a society that supports education. This means that the establishment of an educational institution attracts more people to settle near the institution and turns some of the agricultural areas into commercial and residential areas. Because of this, some plans should be mapped out to control the construction sites, the improvement and the expansion of utilities. Measures should also be set up to solve more serious environment problems due to the population growth in the future.

Department: Urban and Regional Planning Student's Signature

Field of Study: Urban and Regional Planning Advisor's Signature

Academic Year: 2015

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากการได้รับความกรุณา และความช่วยเหลือจากแผนที่ทหาร กรมโยธาธิการและผังเมือง บุคลากรและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนเตรียมทหารและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ ศิลาพัชรินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างสูงที่ได้สละเวลาอันมีค่า ให้คำแนะนำ ความรู้ที่เป็นประโยชน์และกำลังใจที่สำคัญต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.วรรณศิลป์ พิรพันธ์ ได้ชี้แนะแนวทางและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ นอกจากนี้ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ระหัตร์ โรจนประดิษฐ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้เป็นอย่างมาก พร้อมด้วยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิลาวัลย์ ภมรสวรรณ และรองศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ วิเชียรน้อย กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาสละเวลาและให้คำแนะนำของงานวิจัยในครั้งนี้เช่นเดียวกัน

ขอขอบพระคุณทุกท่านในภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง ที่ได้อบรมสั่งสอน ชี้แนะ และถ่ายทอดความรู้ต่างๆในศาสตร์วิชาพร้อมทั้งเสนอแนะแนวทาง ขอขอบคุณพี่ๆเพื่อนๆน้องๆวางแผนภาคและทุกคน รวมทั้งขอขอบคุณ คุณกัลยา ชุ่มเกสรที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกทุกเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาในสถาบันการศึกษาแห่งนี้

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่และครอบครัว ที่ให้กำลังใจที่ติดตลอดมา กราบขอบพระคุณ คุณยายศรีนวล วงษ์พาสกลาง ที่ท่านได้อบรมสั่งสอน ให้เป็นคนดีมีความรู้ความสามารถ แม้ท่านจากโลกนี้ไปแล้ว กำลังใจท่านยังส่งถึงผู้วิจัยงานอยู่เสมอ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ	ด
สารบัญแผนภูมิ.....	ต
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามงานวิจัย.....	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย	3
1.4 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.5 ขอบเขตการวิจัย	3
1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา	3
1.5.2 ขอบเขตด้านพื้นที่.....	4
1.6 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานวิจัย.....	4
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
1.8 นิยามคำศัพท์ในการศึกษา.....	7
บทที่ 2 ทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย.....	8
2.1.1 ความหมายของมหาวิทยาลัย	8
2.1.2 แนวความคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย	10

2.1.3 การกำหนดจุดที่ตั้งของมหาวิทยาลัยใหม่ในส่วนภูมิภาค	11
2.1.3.1 ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบภายในพื้นที่	12
2.1.3.2 ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบภายนอกพื้นที่	13
2.1.4 ศึกษาตัวอย่างเมืองมหาวิทยาลัยเปรียบเทียบกับในประเทศและในต่างประเทศในด้าน การออกแบบเมืองและการบริหารจัดการเมือง	15
2.1.4.1 เมืองมหาวิทยาลัยในยุโรป	16
2.1.4.2 เมืองมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา	16
2.1.4.3 เมืองมหาวิทยาลัยในเอเชีย	17
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนกับมหาวิทยาลัย	17
2.2.1 นิยามของชุมชน	17
2.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนกับมหาวิทยาลัย	18
2.3 ผลกระทบจากการขยายตัวของเมืองมหาวิทยาลัยต่อสภาพแวดล้อมโดยรอบ	18
2.4 การใช้ประโยชน์ที่ดิน	20
2.4.1 การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเป็นอาคาร	20
2.4.1.1 การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเรียนการสอนและวิชาการ	20
2.4.1.2 การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการปฏิบัติการ	21
2.4.1.3 การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการบริการ	21
2.4.1.4 การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการพักอาศัย	21
2.4.1.5 การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการนันทนาการ	22
2.4.2 การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน	22
2.4.2.1 ในแนวราบหรือแนวนอน (Horizontal)	23
2.4.2.2 ในแนวตั้งหรือแนวตั้ง (Vertical)	23
2.5 ระบบการสัญจร (Circulation)	24

2.6 แนวคิดภาคมหานครที่ขยายตัวออกไป	25
2.6.1 การกระจายอำนาจ	25
2.7 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาผลกระทบ (Impact assessment).....	26
2.7.1 แนวคิดการประเมินผลกระทบทางสังคม.....	27
2.7.1.1 กรอบวิธีการวิจัยสำหรับการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม (EIA).....	29
2.7.1.2 กรอบวิธีการวิจัยสำหรับการประเมินผลกระทบทางสังคม (SIA)	29
2.7.2 แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบทางเศรษฐกิจ	32
2.7.2.1 ความหมายของเศรษฐกิจ	32
2.7.2.2 ความสำคัญของเศรษฐกิจ	32
2.8 โรงเรียนกึ่งนอน.....	37
2.9 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
2.9.1 กรณีศึกษางานวิจัยต่างประเทศ	37
2.9.2 กรณีศึกษางานวิจัยในประเทศ	40
2.10 สรุปแนวคิดในการศึกษา	43
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	45
3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	45
3.2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	46
3.3 แหล่งที่มาของข้อมูล.....	47
3.4 การประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการศึกษา.....	48
3.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างบุคลากรในสถาบันการศึกษา.....	49
3.4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบในสถาบันการศึกษาและพื้นที่ ใกล้เคียง.....	50
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	51

บทที่ 4 สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา	53
4.1 ลักษณะทางกายภาพ	53
4.1.1 ที่ตั้ง	54
4.1.1.1 อำเภอเมืองนครนายก	54
4.1.1.2 อำเภอบ้านนา.....	55
4.1.1.3 อำเภอองครักษ์.....	57
4.1.2 การใช้ที่ดิน	58
4.1.3 เส้นทางคมนาคม.....	71
4.1.4 สาธารณูปโภคสาธารณูปการ.....	75
4.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจ	80
4.2.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครนายก.....	80
4.2.2 อุตสาหกรรม.....	82
4.2.3 สถิติจำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้า	87
4.2.4 จำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้าที่คงอยู่ จำแนกตามประเภท การจดทะเบียน	88
4.3 การเปลี่ยนแปลงทางประชากร.....	89
4.3.1 จำนวนประชากร	89
4.3.2 อัตราการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากร พ.ศ.2536, พ.ศ.2546, พ.ศ.2556	94
4.3.3 จำนวนบ้านในจังหวัดนครนายก.....	95
4.3.4 การย้ายเข้าในจังหวัดนครนายก.....	96
4.3.5 การย้ายออกในจังหวัดนครนายก	98
4.4 สรุปสภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา.....	100
บทที่ 5 ผลกระทบที่เกิดจากสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาเมือง	102

5.1 พัฒนาการที่เกิดในจังหวัดนครนายกที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษาทั้ง 3 แห่ง	102
5.1.1 ช่วง พ.ศ.2520-พ.ศ.2530 ระหว่างก่อตั้งโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	103
5.1.2 ช่วง พ.ศ.2530-พ.ศ.2540 โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าดำเนินการสอนกับมี โครงการย้ายสถาบันการศึกษาทั้ง 2 แห่ง คือ โรงเรียนเตรียมทหารและ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	105
5.1.3 ช่วง พ.ศ.2540 เป็นต้นมา โรงเรียนเตรียมทหารย้ายมาตั้งที่ จ.นครนายก และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเปิดการเรียนการสอนที่ ศูนย์อภัยรักษ์ จ.นครนายก	109
5.2 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาเมือง	111
5.2.1 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาสถาบันการศึกษา (โรงเรียนนายร้อยพระ จุลจอมเกล้า) ต่อการพัฒนาเมืองในอำเภอเมืองนครนายก	111
5.2.1.1 ลักษณะทางกายภาพ.....	111
5.2.1.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจ.....	112
5.2.1.3 ลักษณะทางสังคม	113
5.2.2 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาสถาบันการศึกษา (โรงเรียนเตรียมทหาร) ต่อการ พัฒนาเมืองในอำเภอเมืองนครนายก	114
5.2.2.1 ลักษณะทางกายภาพ.....	114
5.2.2.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจ.....	114
5.2.2.3 ลักษณะทางสังคม	115
5.2.3 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาสถาบันการศึกษา (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ) ต่อการพัฒนาเมืองในอำเภอเมืองนครนายก	116
5.2.3.1 ลักษณะทางกายภาพ.....	116
5.2.3.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจ.....	116
5.2.3.3 ลักษณะทางสังคม	117
5.3 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาพื้นที่โดยรอบ	118

5.3.1 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าและบริเวณพื้นที่โดยรอบ	118
5.3.1.1 ลักษณะทางกายภาพ.....	118
5.3.1.1.1 การใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ.2538-พ.ศ.2558 บริเวณโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	118
5.3.1.1.2 สิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้น	121
5.3.1.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจ.....	124
5.3.1.2.1 การใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ อาจารย์และนักเรียนโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	124
5.3.1.2.2 ผู้ตอบแบบสอบถามประเภทผู้ประกอบการในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าและพื้นที่ใกล้เคียง	127
5.3.1.3 การเปลี่ยนแปลงทางประชากร	128
5.3.1.3.1 ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน.....	128
5.3.1.3.2 กรรมสิทธิ์ที่พักอาศัย	129
5.3.1.3.3 สถิตินักเรียนเข้ารับการศึกษในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	131
5.3.2 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาโรงเรียนเตรียมทหารและบริเวณพื้นที่โดยรอบ.....	132
5.3.2.1 ลักษณะทางกายภาพ	132
5.3.2.1.1 การใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ.2538-พ.ศ.2558 บริเวณโรงเรียนเตรียมทหาร	132
5.3.2.1.2 สิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้น	136
5.3.2.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจ	140
5.3.2.2.1 การใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ อาจารย์และนักเรียนโรงเรียนเตรียมทหาร.....	140

5.3.2.2.2 ผู้ตอบแบบสอบถามประเภทผู้ประกอบการในโรงเรียนเตรียม ทหารและพื้นที่ใกล้เคียง	142
5.3.2.3 การเปลี่ยนแปลงทางประชากร	142
5.3.2.3.1 ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน.....	142
5.3.2.3.2 กรรมสิทธิ์ที่พักอาศัย.....	143
5.3.2.3.3 จำนวนข้อมูลบุคลากรและจำนวนนักเรียนโรงเรียนเตรียมทหาร	145
5.3.3 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและบริเวณพื้นที่ โดยรอบ	146
5.3.3.1 ลักษณะทางกายภาพ.....	146
5.3.3.1.1 การใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ.2538-พ.ศ.2558 บริเวณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	146
5.3.3.1.2 สิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้น	149
5.3.3.2 ลักษณะเศรษฐกิจ	153
5.3.3.2.1 การใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ อาจารย์และนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครี นทร วิโรฒรายรับเฉลี่ยในแต่ละเดือน	153
5.3.3.2.2 ผู้ตอบแบบสอบถามประเภทผู้ประกอบการในมหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒและพื้นที่ใกล้เคียง.....	156
5.3.3.3 การเปลี่ยนแปลงทางประชากร.....	157
5.3.3.3.1 ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน.....	157
5.3.3.3.2 กรรมสิทธิ์ที่พักอาศัย.....	158
5.3.3.3.3 จำนวนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	160
5.3.3.3.4 จำนวนคณะและบุคลากรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	161
5.3.3.3.5 จำนวนอาคารหอพัก	163
5.4 สรุปผลกระทบที่เกิดขึ้นในแต่ละสถาบันการศึกษา	164

บทที่ 6 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	167
6.1 สรุปผลการศึกษา	167
6.1.1 ผลกระทบที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่งมาจากสถาบันการศึกษาเกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัด นครนายก	167
6.1.1.1 ด้านกายภาพ.....	167
6.1.1.2 ด้านเศรษฐกิจ.....	169
6.1.1.2 ด้านสังคม 170	
6.2 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาเมือง	172
6.2.1 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาสถาบันการศึกษา (โรงเรียนนายร้อยพระ จุลจอมเกล้า) ต่อการพัฒนาเมืองในอำเภอเมืองนครนายก	172
6.2.2 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาสถาบันการศึกษา (โรงเรียนเตรียมทหาร) ต่อการ พัฒนาเมืองในอำเภอเมืองบ้านนา.....	173
6.2.3 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาสถาบันการศึกษา (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ) ต่อการพัฒนาเมืองในอำเภอองครักษ์	174
6.3 ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันการศึกษาในแต่ละสถาบันการศึกษากับชุมชนโดยรอบ	176
6.3.1 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าและบริเวณพื้นที่ โดยรอบ	176
6.3.2 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาโรงเรียนเตรียมทหารและบริเวณพื้นที่โดยรอบ.....	177
6.3.3 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและบริเวณพื้นที่ โดยรอบ	179
6.4 ข้อเสนอแนะ	183
รายการอ้างอิง	184
ภาคผนวก ก เจ้าหน้าที่ บุคลากร นักเรียน นักศึกษาและผู้ประกอบการ.....	192
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	200

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 แสดงขั้นตอนการดำเนินงาน	51
ตารางที่ 2 การใช้ที่ดินจังหวัดนครนายก พ.ศ.2528-พ.ศ.2554	58
ตารางที่ 3 แสดงการใช้ที่ดิน พ.ศ.2530,พ.ศ.2544,พ.ศ.2549,พ.ศ.2558 ของจังหวัดนครนายก.....	59
ตารางที่ 4 แสดงจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าและการจำหน่ายไฟฟ้าในแต่ละอำเภอของจังหวัดนครนายก	75
ตารางที่ 5 แสดงจำนวนผู้ใช้น้ำประปาและกำลังการผลิตที่ผลิตได้ในจังหวัดนครนายก.....	77
ตารางที่ 6 แสดงจำนวนหมายเลขโทรศัพท์ตามประเภทผู้เช่าในจังหวัดนครนายก	79
ตารางที่ 7 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครนายก จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ.2529-พ.ศ.2553 ...	81
ตารางที่ 8 แสดงจำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม พ.ศ. 2539,พ.ศ.2545,พ.ศ.2553.....	83
ตารางที่ 9 แสดงการเปลี่ยนแปลงและอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนสถานประกอบการ อุตสาหกรรม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม พ.ศ.2539, พ.ศ.2545, พ.ศ.2553....	85
ตารางที่ 10 แสดงจำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้าที่คงอยู่ พ.ศ.2535-พ.ศ.2556	87
ตารางที่ 11 แสดงจำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้าที่คงอยู่ พ.ศ.2535-พ.ศ.2556	88
ตารางที่ 12 แสดงจำนวนประชากรและการย้ายถิ่นของจังหวัดนครนายก พ.ศ.2526-2530	89
ตารางที่ 13 อัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากรในจังหวัดนครนายก ใน พ.ศ.2536-พ.ศ.2556	90
ตารางที่ 14 แสดงจำนวนประชากร และความหนาแน่นประชากรของจังหวัดนครนายกในช่วง พ.ศ.2536-พ.ศ.2556	92
ตารางที่ 15 แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากร พ.ศ.2536, พ.ศ.2546, พ.ศ.2556.....	94
ตารางที่ 16 เปรียบเทียบจำนวนบ้าน ตั้งแต่ พ.ศ.2536-พ.ศ.2558.....	95
ตารางที่ 17 แสดงจำนวนประชากรย้ายเข้าในพื้นที่จังหวัดนครนายกในช่วง พ.ศ.2536-พ.ศ.2556..	96
ตารางที่ 18 แสดงจำนวนประชากรย้ายออกในพื้นที่จังหวัดนครนายกในช่วง พ.ศ.2536-พ.ศ. 2556	98
ตารางที่ 19 แสดงการย้ายถิ่นและเหตุผลการย้ายถิ่นในจังหวัดนครนายก พ.ศ.2553.....	99

ตารางที่ 20 แสดงนักเรียนโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	131
ตารางที่ 21 แสดงจำนวนนักเรียนและบุคลากรโรงเรียนเตรียมทหารใน พ.ศ.2548-2557	145
ตารางที่ 22 จำนวนนิสิตในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ศูนย์อ้อมครีักษ์ พ.ศ.2544-2557	160
ตารางที่ 23 แสดงจำนวนบุคลากรแต่ละคณะของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	162
ตารางที่ 24 แสดงอาคารหอพักในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	163
ตารางที่ 25 สรุปผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาเมือง (แต่ละสถาบันการศึกษา).....	175
ตารางที่ 26 ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันการศึกษาในแต่ละสถาบันการศึกษากับชุมชนโดยรอบ	181

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 แสดงขอบเขตพื้นที่การศึกษา.....	6
ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย	46
ภาพที่ 3 การใช้ที่ดิน พ.ศ. 2538.....	62
ภาพที่ 4 การใช้ที่ดิน พ.ศ. 2545	64
ภาพที่ 5 การใช้ที่ดิน พ.ศ. 2558.....	66
ภาพที่ 6 การใช้ที่ดิน พ.ศ. 2538-พ.ศ.2545-พ.ศ.2558.....	68
ภาพที่ 7 เส้นทางการคมนาคมในพื้นที่การศึกษา.....	73
ภาพที่ 8 การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ.2538-2558 (โรงเรียนนายร้อย จปร.).....	120
ภาพที่ 9 แสดงที่ตั้งของอาคารในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า.....	123
ภาพที่ 10 การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ.2538-2558 (โรงเรียนเตรียมทหาร).....	134
ภาพที่ 11 แสดงที่ตั้งของอาคารในโรงเรียนเตรียมทหาร	139
ภาพที่ 12 การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ.2538-2558.....	148
ภาพที่ 13 แสดงที่ตั้งของอาคารในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	153
ภาพที่ 14 หอพักบริเวณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	160

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1 สัดส่วนการใช้ที่ดินในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2530.....	61
แผนภูมิที่ 2 สัดส่วนการใช้ที่ดินในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2544.....	63
แผนภูมิที่ 3 สัดส่วนการใช้ที่ดินในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2549.....	65
แผนภูมิที่ 4 สัดส่วนการใช้ที่ดินในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2558.....	67
แผนภูมิที่ 5 จำนวนประชากรในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2536-พ.ศ.2556	93
แผนภูมิที่ 6 จำนวนประชากรย้ายเข้าในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2526-พ.ศ.2556	97
แผนภูมิที่ 7 จำนวนประชากรย้ายออกในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2526-พ.ศ.2556.....	99
แผนภูมิที่ 8 แสดงจำนวนประชากรและจำนวนบ้านในอำเภอเมืองนครนายก และตำบลพรหมณี .	113
แผนภูมิที่ 9 แสดงจำนวนประชากรและจำนวนบ้านในอำเภอเมืองบ้านนา และตำบลศรีกะอาง	115
แผนภูมิที่ 10 แสดงจำนวนประชากรและจำนวนบ้านในอำเภองครักษ์ และตำบลองครักษ์.....	117
แผนภูมิที่ 11 แสดงรายรับเฉลี่ยในแต่ละเดือนของนักเรียนและเจ้าหน้าที่ใน รร.จปร.....	125
แผนภูมิที่ 12 แสดงภูมิฐานะของนักเรียนและเจ้าหน้าที่ใน รร.จปร.	128
แผนภูมิที่ 13 แสดงที่อยู่อาศัยของนักเรียนและเจ้าหน้าที่ใน รร.จปร.....	129
แผนภูมิที่ 14 แสดงกรรมสิทธิ์ที่พักอาศัยและจำนวนสมาชิกที่พักอาศัยของนักเรียนและเจ้าหน้าที่ ใน รร.จปร.	130
แผนภูมิที่ 15 จำนวนนักเรียนโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พ.ศ. 2529-2554.....	132
แผนภูมิที่ 16 แสดงรายรับเฉลี่ยในแต่ละเดือนของนักเรียนและเจ้าหน้าที่ใน รร.ตท.	140
แผนภูมิที่ 17 แสดงภูมิฐานะของนักเรียนและเจ้าหน้าที่ใน รร.ตท.....	143
แผนภูมิที่ 18 แสดงที่อยู่อาศัยของนักเรียนและเจ้าหน้าที่ใน รร.ตท.....	143
แผนภูมิที่ 19 แสดงกรรมสิทธิ์ที่พักอาศัยและจำนวนสมาชิกที่พักอาศัยของนักเรียนและเจ้าหน้าที่ ใน รร.ตท.....	144
แผนภูมิที่ 20 จำนวนนักเรียน เจ้าหน้าที่และอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหาร พ.ศ.2548-2557	146
แผนภูมิที่ 21 แสดงรายรับเฉลี่ยในแต่ละเดือนของนิสิตและเจ้าหน้าที่ใน มศว.	154

แผนภูมิที่ 22 แสดงภูมิลำเนาของนิสิตและเจ้าหน้าที่ใน มศว..... 157

แผนภูมิที่ 23 แสดงที่อยู่อาศัยของนิสิตและเจ้าหน้าที่ใน มศว. 158

แผนภูมิที่ 24 แสดงกรรมสิทธิ์ที่พักอาศัยและจำนวนสมาชิกที่พักอาศัยของนิสิตและเจ้าหน้าที่ใน มศว... 159

แผนภูมิที่ 25 จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2544-2557..... 161

แผนภูมิที่ 26 จำนวนสถิติบุคลากรแต่ละคณะของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 162

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางการปกครอง การค้าและการบริการ ศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจ เป็นตลาดแรงงานขนาดใหญ่ เกิดการขยายตัวอย่างรวดเร็วของเมือง ความต้องการที่ดินเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้เกิดการเก็งกำไรที่ดิน เมื่อประกอบกับปัญหาการจัดบริการพื้นฐานไม่เพียงพอ จึงเกิดการกว้านซื้อที่ดินที่คาดว่าจะมีการขยายโครงข่ายบริการพื้นฐาน ทำให้ที่ดินบริเวณนั้นแพงขึ้น ความต้องการที่ดินที่ถูกลงทำให้การขยายตัวขยายไปในบริเวณชานเมืองที่ห่างจากใจกลางเมืองมากขึ้น ตั้งแต่ พ.ศ.2531 ถึงปัจจุบันอัตราการเพิ่มของราคาที่ดินบริเวณชานเมืองสูงถึงร้อยละ 30 ต่อปี ขณะที่บริเวณชั้นในเพิ่มขึ้นร้อยละ 22 ต่อปี จากพื้นที่เมืองที่จำกัด ทำให้การขยายพื้นที่จึงมีโอกาสน้อย ประกอบกับราคาที่ดินมีราคาสูง ส่งผลให้เกิดการขยายหรือการเลือกที่ตั้งแห่งใหม่เกิดขึ้น สถาบันการศึกษาที่ได้รับผลกระทบจากสภาพพื้นที่ที่จำกัด มีความแออัดและคับแคบ ไม่สามารถขยายพื้นที่ได้ สถาบันการศึกษาเป็นแหล่งตลาดวิชาขนาดใหญ่ที่ต้องใช้จำนวนพื้นที่จำนวนมากในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ส่งผลให้สถาบันการศึกษาไม่สามารถเพิ่มพื้นที่ได้ เนื่องจากราคาที่ดินในกรุงเทพมหานครมีราคาสูง หากสถาบันการศึกษาต้องการเพิ่มพื้นที่ต้องใช้เงินลงทุนที่สูงประกอบกับพื้นที่ในกรุงเทพมหานครไม่มีพื้นที่มากพอในการขยายตัวของสถาบันการศึกษา อีกทั้งพื้นที่ในกรุงเทพมหานครบางพื้นที่ไม่เอื้ออำนวยกับกิจกรรมของสถาบันการศึกษา ทำให้สถาบันการศึกษาต่างๆต้องการเพิ่มพื้นที่เลือกที่จะย้ายออกจากกรุงเทพมหานคร และไปตั้งในปริมณฑล เนื่องจากที่ดินมีราคาถูกและมีพื้นที่ขนาดใหญ่

จังหวัดนครนายกเป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้รับอิทธิพลจากการขยายตัวของสถาบันการศึกษามีระยะห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 105 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 2,122 ตารางกิโลเมตร สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทางการเกษตร ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ทำให้มีความเหมาะสมในการตั้ง

สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาถึง 3 แห่ง คือ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนเตรียมทหาร และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พ.ศ.2523 เริ่มโครงการก่อสร้างโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าที่บริเวณเขาชะงอก อำเภอมืองต่อกับอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก พื้นที่ประมาณ 21,000 ไร่เศษ และใน พ.ศ. 2529 เคลื่อนย้ายนักเรียนนายร้อย และข้าราชการ ออกจากที่ตั้งเดิมย้ายจากบริเวณถนนราชดำเนิน เข้าสู่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ณ ที่ตั้งแห่งใหม่ จังหวัดนครนายก ต่อมาใน พ.ศ.2539 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒขยายจากประสานมิตรไปที่อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก โดยมีพื้นที่จำนวน 947 ไร่ และต่อมารับเพิ่มจาก สปก.ใน พ.ศ.2550 อีก 205 ไร่ ทำให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีพื้นที่ทั้งหมด 1,152 ไร่ และในปีเดียวกัน พ.ศ.2539 เริ่มก่อสร้างโรงเรียนเตรียมทหารแห่งใหม่ในพื้นที่บริเวณด้านตะวันตกของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า สามารถเปิดการศึกษาได้ใน พ.ศ.2543 โดยมีพิธีเคลื่อนย้ายโรงเรียนเตรียมทหารจากบริเวณถนนพระราม 4 เข้าสู่พื้นที่แห่งใหม่

สถาบันการศึกษามีบทบาทสูงในการสร้างแรงดึงดูดของประชากร ทั้งจากประชากรที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษาโดยตรง ได้แก่ อาจารย์ นักเรียน นิสิตและนักศึกษา เจ้าหน้าที่ของสถาบันการศึกษา ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณใกล้เคียงสถาบันการศึกษา จำนวนนักเรียนนักศึกษาที่เพิ่มขึ้นส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม เดิมพื้นที่จังหวัดนครนายกเป็นเมืองด้านการเกษตร แต่เมื่อสถาบันการศึกษาเกิดขึ้นในระยะเวลา 30 ปีที่ผ่านมา(ปีก่อตั้งของ จปร.) ทำให้เปลี่ยนจากเมืองด้านการเกษตรเป็นเมืองด้านการศึกษา

จากความสำเร็จที่กล่าวมาผู้ศึกษาเห็นว่าการพัฒนาสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดนครนายกได้ส่งผลต่อการพัฒนาในหลายๆด้าน ทั้งในด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งเป็นผลกระทบของการพัฒนาสถาบันการศึกษาทั้ง 3 แห่งในจังหวัดนครนายกกว่ามีผลกระทบอย่างไรต่อการพัฒนาเมือง

1.2 คำถามงานวิจัย

การพัฒนาของสถาบันการศึกษาทั้ง 3 แห่งในจังหวัดนครนายก ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเมืองโดยรอบสถาบันการศึกษาอย่างไร

1.3 สมมติฐานการวิจัย

การพัฒนาของของสถาบันการศึกษาทั้ง 3 แห่งในจังหวัดนครนายก ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเมืองโดยรอบสถาบันการศึกษาทั้งในด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม

1.4 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) ศึกษาพัฒนาการของสถาบันการศึกษาทั้ง 3 แห่ง ตั้งแต่การก่อตั้งสถาบันการศึกษาจนถึงปัจจุบัน
- 2) ศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาเมืองและพื้นที่โดยรอบสถาบันการศึกษา โดยเน้นผลกระทบทางกายภาพ

1.5 ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

- 1) การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) ศึกษาพัฒนาของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้ง 3 แห่งตั้งแต่ก่อนก่อตั้งสถาบันการศึกษาจนถึงปัจจุบัน
- 3) การศึกษาพื้นที่เมืองในจังหวัดนครนายก โดยมุ่งเน้นทางด้านกายภาพ มีดังนี้
 - ศึกษาความหนาแน่น ได้แก่ จำนวนประชากร จำนวนที่พักอาศัย อาคารและร้านค้า
 - ศึกษาการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ การใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ.2530 พ.ศ.2544 พ.ศ.2545 พ.ศ.2549 พ.ศ.2558
 - ศึกษาการพัฒนาชุมชน ได้แก่ ความเป็นเมือง ย่านที่อยู่อาศัย ย่านร้านค้า และย่านเกษตรกรรม

- ศึกษาความเชื่อมโยง ได้แก่ ความเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่ง
- ศึกษาพื้นที่สีเขียว ได้แก่ พื้นที่ป่า พื้นที่สวน พื้นที่เพาะปลูกทางการเกษตร

4) การวิเคราะห์แบบสอบถามด้านการให้บริการทางสังคมของภาครัฐ ความคิดเห็น ความพึงพอใจของประชาชนทั่วไป ผู้ประกอบการ นักศึกษา และบุคลากรที่ต่อสถาบันการศึกษา

1.5.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ทำการศึกษ ได้แก่ พื้นที่โดยรอบบริเวณโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก พื้นที่โดยรอบโรงเรียนเตรียมทหาร อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก และพื้นที่โดยรอบบริเวณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอองครักษ์ รวมพื้นที่ทั้งหมด 789,500 ไร่ หรือ 1,263.2 ตารางกิโลเมตร (ภาพที่ 1)

1.6 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานวิจัย

1) ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิจากการลงสำรวจพื้นที่ศึกษาเบื้องต้นและข้อมูลทุติยภูมิจากการค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2) ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิจากการลงสำรวจพื้นที่ศึกษา และข้อมูลทุติยภูมิจากการลงสำรจนนำมาสร้างแบบสอบถามเพื่อสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของประชากรทั่วไป ผู้ประกอบ นักศึกษา และบุคลากร รวมถึงความคิดเห็น ความพึงใจที่มีการให้บริการด้านสังคมของภาครัฐและสถาบันการศึกษา

โดยสร้าง แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งประชากรในพื้นที่ศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่อาศัยอยู่ หรือ

ที่ประกอบอาชีพในสถาบันการศึกษา และกลุ่มที่อาศัยอยู่หรือประกอบอาชีพนอกสถาบันการศึกษา

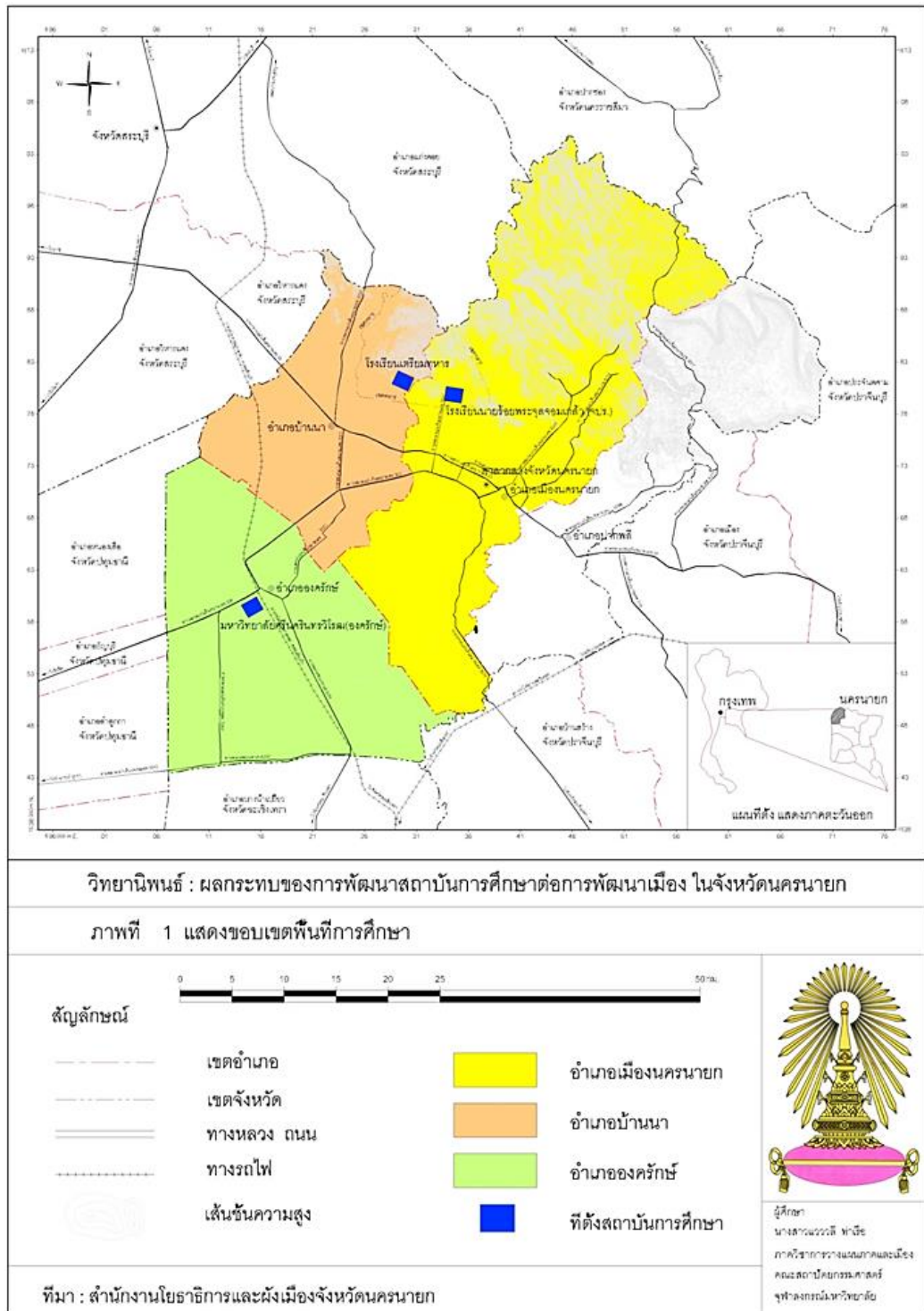
3) ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิจากการลงสำรวจพื้นที่ศึกษา และข้อมูลทุติยภูมิจากการลงสำรวจพื้นที่ศึกษาโดยมุ่งเน้นทางด้านกายภาพ ดังนี้

- ศึกษาความหนาแน่น ได้แก่ จำนวนประชากร จำนวนที่พักอาศัย อาคารและร้านค้า
- ศึกษาการใช้ประโยชน์ที่ดิน การใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ.2530, พ.ศ.2544, พ.ศ.2545, พ.ศ.2549, พ.ศ.2558
- ศึกษาการเกาะกลุ่มเป็นก้อน ได้แก่ ความเป็นเมือง ย่านที่อยู่อาศัย ย่านร้านค้า และย่านเกษตรกรรม
- ศึกษาความเชื่อมโยง ได้แก่ ความเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่ง
- ศึกษาพื้นที่สีเขียว ได้แก่ พื้นที่ป่า พื้นที่สวน พื้นที่เพาะปลูกทางการเกษตร

4) วิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ และปฐมภูมิที่ทำการศึกษาทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ Statistical package of social science (SPSS) for Windows รวมถึงแนวโน้ม และการขยายตัวของเมืองจากการพัฒนาของสถาบันการศึกษา เพื่อประมวลผลข้อมูลที่ได้จัดเก็บและคำนวณหาค่าทางสถิติ โดยใช้การวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ สัดส่วนร้อยละ แล้วนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์เสนอในรูปแบบของการบรรยาย ตาราง และแผนที่

5) สรุปผลการศึกษา

ภาพที่ 1 แสดงขอบเขตพื้นที่การศึกษา
ที่มา: (สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนครนายก)

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ทราบการพัฒนาของสถาบันการศึกษา ตั้งแต่ก่อนการก่อตั้งมหาวิทยาลัยจนถึงปัจจุบัน
- 2) ทราบผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาสถาบันศึกษาต่อการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายก
- 3) เป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อรองรับพื้นที่ที่มีการเติบโตจากการขยายตัวของเมือง และการตั้งสถาบันการศึกษา

1.8 นิยามคำศัพท์ในการศึกษา

1) นโยบายของรัฐบาล คือ นโยบายของรัฐมีผลต่อการพัฒนาเมือง จากการกระจายโอกาสทางการศึกษาขั้นสูงในส่วนภูมิภาค โดยการจัดตั้งมหาวิทยาลัย 4 มหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคในแผนพัฒนาและเศรษฐกิจ ฉบับที่ 1 ส่งผลให้เมืองเกิดการพัฒนาและสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ประชากรและเพิ่มรายได้สู่ชุมชน

2) ผลกระทบจากการก่อตั้งสถาบันอุดมศึกษา คือ กระบวนการที่นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน จำนวนประชากร การค้าและบริการ ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินและสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่โดยรอบสถาบันอุดมศึกษา เดิมเคยเป็นพื้นที่เกษตรหรือพื้นที่รกร้างก็กลายเป็นพื้นที่ที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ เกิดเป็นชุมชนที่รองรับและตอบสนองความต้องการมหาวิทยาลัยกลายเป็นชุมชนแห่งใหม่ที่เกิดขึ้นในเมือง

3) การพัฒนาเมือง ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง พื้นที่โดยรอบมหาวิทยาลัยที่ได้รับการพัฒนาและได้รับผลกระทบจากการจัดตั้งมหาวิทยาลัย เพื่อรองรับการเจริญเติบโตภายใต้การพัฒนาของมหาวิทยาลัยทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม

- เมือง พิจารณาจาก ความหนาแน่นของประชากร, กิจกรรมประเภทต่าง ๆ
- สภาพการพัฒนาพื้นที่ทางด้านกายภาพ พิจารณาจาก สภาพภูมิศาสตร์, การใช้ที่ดิน , อาคาร , ที่ดินว่างเปล่า , สาธารณูปการ
- เศรษฐกิจ: ค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด,ค่าการใช้จ่ายของบุคลากรในสถาบันการศึกษา
- สังคม : ความหนาแน่นของประชากรที่เกิดขึ้น , จำนวนประชากรในมหาวิทยาลัย

4) สถาบันการศึกษา หมายถึง โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนเตรียมทหาร และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สถาบันการศึกษานอกจากจะเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญสถาบันหนึ่งแล้ว ยังเป็นตัวกระตุ้นการพัฒนาสาธารณูปโภค-สาธารณูปการ อีกทั้งเป็นการกระตุ้นทางเศรษฐกิจของพื้นที่ใกล้เคียงอีกด้วย นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างพื้นฐานให้มีความเหมาะสมกับความต้องการของบุคลากรและเอื้ออำนวยกับกิจกรรมที่ใช้ในการสถาบันการศึกษา ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายกจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการก่อตั้งสถาบันการศึกษาในจังหวัดนครนายก จึงนำไปสู่การศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในผลกระทบจากการพัฒนาสถาบันการศึกษาส่งผลต่อการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายก ดังนี้

2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย

2.1.1 ความหมายของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงหลากหลายสาขาวิชา เพื่อให้ประกาศนียบัตร อนุปริญญา หรือปริญญา แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในหลายระดับรวมถึง ปริญญาตรี ปริญญาโท และ ปริญญาเอก รวมทั้งการทำการวิจัยและให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

สถาบันการศึกษา หมายถึง สถาบันสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับแบบแผนการขัดเกลาและการถ่ายทอดวัฒนธรรม การให้ความรู้ และฝึกทักษะอาชีพ เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม กลุ่มสังคมในสถาบันการศึกษา ได้แก่ โรงเรียน มหาวิทยาลัย กระทรวง ทบวง กรม ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา กลุ่มสังคมเหล่านี้จะประกอบไปด้วยตำแหน่ง หรือสถานภาพทางสังคม เช่น ครู อาจารย์ เป็นต้น

(มณฑกานต์ มุกตพันธ์, 2537) ได้ให้ความหมายของการวางผังแม่บท สถานศึกษาว่า เป็นการกำหนดองค์ประกอบต่างๆ ตลอดจนการใช้ประโยชน์พื้นที่ตามความต้องการตามวิธีการเรียนการสอน และการบริหารจัดการของแต่ละสถานศึกษา เพื่อสนองต่อประโยชน์ใช้สอยของบุคคลต่างๆใน

สถานศึกษา ซึ่งผู้วางผังสถานศึกษาจำเป็นต้องศึกษาถึงข้อดีข้อเสีย สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการวางผังแม่บท ได้แก่ รูปแบบของกิจกรรม รูปแบบของระบบคมนาคม และสาธารณูปโภค นอกจากนี้ยังต้องแสดงถึงการเว้นระยะห่างระหว่างอาคาร รูปทรง อาคารและสิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่เหมาะสมและจำเป็นต้องแสดงการติดต่อระหว่างอาคารกับพื้นที่ (เดชา บุญค้ำ และคณะ, 2532) ได้แบ่ง การวางผังแม่บทสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ออกเป็น 2 ประเภท ซึ่งแบ่งตามที่ตั้งและความสัมพันธ์กับชุมชนไว้ดังต่อไปนี้

1) มหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในเมือง (City University) เป็นการออกแบบผังบริเวณ มหาวิทยาลัยประเภทนี้มีลักษณะพิเศษ เนื่องจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมหลายประการ รวมไปถึง 8 ความหนาแน่นสภาพชุมชน การขยายตัวของเมือง ราคาที่ดิน ระบบการสัญจร และการเข้าถึงพื้นที่ ซึ่งราคาที่ดินจะเป็นตัวบิบบังคับการขยายตัว ทำให้มหาวิทยาลัยประเภทนี้มีการขยายตัวทางสูงให้ความสำคัญกับตัวอาคารมากกว่าบริเวณพื้นที่ว่าง

2) มหาวิทยาลัยชานเมือง (University Town) เป็นมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในชนบทที่มีลักษณะเป็นเมืองหนึ่งโดยเฉพาะ มักมีขอบเขตที่ดินกว้างใหญ่จึงไม่มีปัญหาการใช้ที่ดิน ดังนั้นการขยายตัวของมหาวิทยาลัยประเภทนี้จึงขยายตัวไปตามแนวนอน อาคารต่างๆ มักมีความสูงไม่เกิน 3-4 ชั้น นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญต่อการจัดอาคารให้สวยงาม เน้นการจัดสภาพภูมิทัศน์ และพื้นที่โล่ง ซึ่งเป็นสิ่งที่เสริมสร้างบรรยากาศของสถานศึกษาเหมาะแก่การเป็นสถานที่ แสวงหาความรู้ มีต้นไม้ นานาชนิดขึ้นเต็มมหาวิทยาลัย ลักษณะเช่นนี้จะเสริมสร้างบรรยากาศแห่งความศักดิ์สิทธิ์ของสถานศึกษา และให้ความร่มเย็น เยียบสงบ เหมาะสำหรับเป็นสถานที่ที่จะแสวงหาความรู้ มหาวิทยาลัยชานเมืองจะมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากมหาวิทยาลัยในเมือง คือ นอกจากองค์ประกอบที่จำเป็นของมหาวิทยาลัยแล้วยังประกอบด้วยองค์ประกอบของเมือง เช่น ร้านค้า สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สวนสาธารณะ ธนาคาร ร้านอาหาร โรงพยาบาล เป็นต้น

2.1.2 แนวความคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยในภูมิภาคจะมีบทบาทหน้าที่แตกต่างจากมหาวิทยาลัยทั่วไปโดยเฉพาะการให้ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภูมิภาค การที่มหาวิทยาลัยไปตั้งในชุมชนโดยรอบจะมีความสัมพันธ์ และมีผลในการเปลี่ยนแปลงในบริเวณนั้น โดยมหาวิทยาลัยจะทำให้ชุมชนรอบมหาวิทยาลัยมีการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ 3 ประการ คือ ความต้องการที่อยู่อาศัย (housing) แบบต่างๆอันเป็นผลมาจากความพึงพอใจและรายได้ของคนทำงานในมหาวิทยาลัย ความต้องการสินค้าและบริการ ซึ่งจะเป็นผลต่อการใช้ที่ดินและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆในชุมชน ต่อมาในชุมชนนั้นก็จะมีการขยายตัวในพื้นที่และมีความหนาแน่นเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมหาวิทยาลัยจะมีมาตรฐานทางการศึกษาและคุณภาพที่สูงขึ้น โดยเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยจึงมีส่วนทำให้เกิดอุตสาหกรรมใหม่ และการบริการเฉพาะด้านที่สัมพันธ์กับการวิจัยและการพัฒนาภาค เกิดธุรกิจบริการใหม่ ซึ่งกระตุ้นให้พื้นที่บริเวณโดยรอบได้รับการปรับปรุงไปด้วย หรือกล่าวได้ว่ามหาวิทยาลัยเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา และส่งเสริมการเติบโตของชุมชนโดยเฉพาะชุมชนบริเวณโดยรอบสถาบัน (Dober Richard, 1963)

พระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี ในวันเปิดงานวันประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เรื่องมหาวิทยาลัยเชียงใหม่กับการพัฒนาภาคเหนือ เมื่อวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2531 ความว่า “เมื่อมีมหาวิทยาลัยแล้วก็มีคณาจารย์ นักศึกษา และการบริการต่างๆ จะตามออกมาเป็นการสร้างงานได้ทั่วถึง ไม่เฉพาะอาจารย์กับนักศึกษาเท่านั้น ผู้อื่นที่อยู่โดยรอบก็จะได้ประโยชน์ด้วย เมื่อคนมาอยู่ต้องมีอาหาร มีสิ่งบริการต่างๆหนังสือ และข้าวของต่างๆ” จะเห็นได้ว่ามหาวิทยาลัยจะพึงพาอาศัยชุมชนที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ในเรื่องของสินค้าและบริการต่างๆ

มหาวิทยาลัยเป็นองค์ประกอบทางกายภาพอย่างหนึ่งของเมืองที่มีผลต่อการเจริญเติบโตอาจทำให้เมืองเกิดการเติบโตมากเกินไป เกิดความแออัดคับแคบ และความสับสนไม่เป็นระเบียบได้ แสดงให้เห็นถึงบทบาทที่สำคัญของมหาวิทยาลัยที่อยู่ห่างจากเมืองมักมีปัญหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของนักศึกษา เช่น การเดินเข้าไปยังศูนย์กลางที่ใกล้ที่สุด ดังนั้นโดยบริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัยจึงควรมีความยืดหยุ่นในการให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชากรมหาวิทยาลัยที่มากพอ ซึ่งผลจากการก่อตัวของชุมชนโดยรอบที่ทำหน้าที่ให้บริการพื้นฐานแก่มหาวิทยาลัยนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการขยายตัวของพื้นที่เมืองในเวลาต่อมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่นอกเมืองจะส่งผลต่อทิศทางการขยายตัวของเมืองนั้นๆ ดังคำอธิบายเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของ

มหาวิทยาลัยของโรเบิร์ต อี.ไพรซ์ (Nash George, Waldorf Dan, & E., 1973) ซึ่งกล่าวไว้ใน Turning the University Around ว่าเมื่อมหาวิทยาลัยได้มีความเคลื่อนไหวออกจากใจกลางกรุงไปสู่ นอกเมืองในไม่ช้าเมืองก็จะขยายตัวไปทันกับสถาบัน การศึกษา ทำให้บริเวณรอบๆสถาบันนั้นประสบ กับกระบวนการขยายตัวของตัวเมืองอย่างรวดเร็ว ต่อจากนั้นสถาบันอื่นๆ ก็จะเริ่มขยายเข้ามาอยู่ในบริเวณนี้ (Nash George et al., 1973)นอกจากนั้นยังมีความเกี่ยวข้องกันระหว่างมหาวิทยาลัยและชุมชนเมือง โดยให้แนวความคิดว่า มหาวิทยาลัยมีส่วนเกี่ยวข้องกับชุมชนเมืองได้ 3 ทาง คือ

- 1) ในฐานะที่เป็นเพื่อนบ้านและเป็นพลเมืองผู้หนึ่ง ที่พยายามสร้างและปรับปรุงชุมชน ใกล้เคียงมหาวิทยาลัย
- 2) ในฐานะที่เป็นผู้ช่วยแก้วิกฤตบ้านเมือง คือการให้บริการด้านงานวิจัยและบริการด้านต่างๆ ทางวิชาการ
- 3) ในฐานะผู้นำทางสังคมที่ดี คือการทำตนให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม ยกตัวอย่าง The University of Chicago กับ Woodlawn Community ซึ่งมหาวิทยาลัยกับชุมชนมีความสัมพันธ์กัน เป็นอย่างดี ในด้านการวางผังเมือง และได้ร่วมมือกันวางแผนงานชุมชน ไม่ว่าจะเป็น ด้านการสาธารณสุข บริการสังคม ด้านกฎหมาย ด้านวางแผนสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษา และด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

2.1.3 การกำหนดจุดที่ตั้งของมหาวิทยาลัยใหม่ในส่วนภูมิภาค

(อรุณรัตน์ แห่งเจ้า, 2547) มีแนวคิดว่า การกระจายความเสมอภาคทางการศึกษาของประเทศ วิธีหนึ่ง คือรัฐจำเป็นต้องขยายการจัดตั้งสถาบันการศึกษาระดับสูงออกไปในส่วนภูมิภาคเพื่อให้โอกาสแก่นักเรียนในส่วนภูมิภาคได้ศึกษาต่อมากขึ้น ปัจจุบันแม้ว่ารัฐจะได้ขยายและจัดตั้งมหาวิทยาลัยใน ส่วนภูมิภาคอยู่บ้างแล้วก็ตาม สถาบันการศึกษาดังกล่าวก็ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน ที่ประสงค์จะศึกษาต่อซึ่งมีเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นในการพิจารณาจุดที่ตั้งของมหาวิทยาลัยที่จะเปิดใหม่ จำเป็นต้องศึกษาและวิเคราะห์จากวิธีการบางอย่างเพื่อให้ได้จุดที่ตั้งด้านเดียว จากการวิเคราะห์โดยใช้ กฎเกณฑ์และทฤษฎีในการกำหนดจุดที่ตั้ง เพื่อหาจุดที่เหมาะสมซึ่งเป็นจุดที่เป็นศูนย์กลางของบริเวณ ข้างเคียงที่สามารถเดินทางเข้าถึงได้ง่าย สะดวกและเป็นระยะทางที่สั้นที่สุดด้วยวิธีการวิเคราะห์ เมตริกโคร่งข่าย (Matrices in Network Analysis) และการถ่วงน้ำหนักโดยใช้รูปสามเหลี่ยมของเวเบอร์ (Waber's Weight Triangle) ผลจากการวิเคราะห์พบว่าจังหวัดนครปฐมมีความเหมาะสมใน

ด้านระยะทางมากที่สุดในภาคตะวันตก เนื่องจากมีระบบการคมนาคมขนส่งที่มีผลรวมของระยะทางไปยังจุดต่างๆ มีค่าน้อยที่สุด รวมทั้งมีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดอื่นได้สะดวกและใช้ระยะทางน้อยกว่าจังหวัดอื่นในภูมิภาคเดียวกัน

นอกจากปัจจัยในเรื่องระยะทางที่เป็นตัวกำหนดความเหมาะสมในการเป็นจุดที่ตั้งของมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคแล้ว ยังมีปัจจัยร่วมอื่นๆที่ต้องคำนึงถึงด้วยเช่นกัน ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มที่สำคัญคือกลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวกับองค์ประกอบภายในและกลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวกับองค์ประกอบภายนอกพื้นที่ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.1.3.1 ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบภายในพื้นที่

1. จำนวนประชากร แบ่งตามการแบ่งเขตการปกครองของจังหวัด พื้นที่ที่มีจำนวนประชากรมาก ย่อมมีแรงโน้มถ่วงหรือแรงดึงดูดให้กิจกรรมต่างๆมีมากขึ้น ในส่วนของการศึกษาย่อมมีความสำคัญและมีความต้องการของประชากรโดยเฉพาะนักเรียนมากตามไปด้วย
2. ระบบโครงข่ายของเส้นทางคมนาคมก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายของสิ่งต่างๆได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น บริเวณใดที่มีระบบโครงข่ายคมนาคมสะดวก แรงต้านทาน (Resistance) ต่อการเคลื่อนย้ายจะมีน้อย ซึ่งต่างกับบริเวณที่การคมนาคมติดต่อลำบาก ระบบโครงข่ายการคมนาคมมีน้อย แรงต้านทานการเคลื่อนย้ายมีมาก การเข้าถึงจุดต่างๆกระทำได้อย่างขึ้น
3. รูปร่างของพื้นที่ การกำหนดจุดที่ตั้งของมหาวิทยาลัยโดยพิจารณาจากอาณาเขตของจังหวัดต่างๆซึ่งรวมกันเป็นเขตการปกครองในภูมิภาคต่างๆของประเทศนั้น
4. ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ มีความเจริญในทางเศรษฐกิจ ประชาชนมีรายได้สูงซึ่งจะนำไปสู่การขยายการศึกษาในระดับต่างๆมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากความต้องการวิชาความรู้ด้านต่างๆเพื่อไปประกอบอาชีพ รวมทั้งความต้องการแรงงานในสาขาวิชาต่างๆจึงมีมากขึ้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจของพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับระดับการศึกษาและสถาบันการศึกษาที่มีอยู่ในพื้นที่นั้นๆเป็นสำคัญ

2.1.3.2 ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบภายนอกพื้นที่

ปัจจัยภายนอกพื้นที่จัดว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเช่นเดียวกับปัจจัยภายในพื้นที่ ซึ่งได้แก่

1. นโยบายทางการเมือง

นโยบายของรัฐบาลที่ปกครองประเทศในแต่ละยุคสมัย มีผลต่อการกำหนดนโยบายทางการศึกษาของประเทศ จะเห็นได้ว่าในระยะเวลากว่า 40 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลชุดจอมพลถนอม กิตติขจร ได้แถลงนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาว่า “จะดำเนินการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค ตลอดถึงการศึกษาระดับสูง” เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการพัฒนาภาคเหนือทั้งด้านการศึกษาและวิชาชีพ จึงได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ขึ้น นอกจากนั้นยังได้จัดตั้ง มหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคอื่นๆ อีก เช่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นต้น แต่ในปัจจุบันรัฐบาลได้เสนอกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคเพิ่มขึ้นอย่างน้อยอีก 4 แห่ง เพื่อตอบสนองความต้องการของประชากรในส่วนภูมิภาคได้อย่างทั่วถึง จะเห็นได้ว่านโยบายทางการเมืองบางครั้งก็ได้สอดคล้องกับเหตุผล ความเหมาะสม สภาพทางเศรษฐกิจสังคม และเหตุผลอื่นๆของประชาชน (อรวรรณ แซ่เจ้า, 2547) อย่างไรก็ตามการขยายการศึกษาโดยการจัดตั้งมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิกาคนับเป็นประโยชน์ต่อประชาชน เพราะเป็นการกระจายโอกาสทางการศึกษาในระดับสูงให้ประชาชนมากขึ้น

2. การกระจายอำนาจในการปกครองท้องถิ่น

จัดเป็นองค์ประกอบภายนอกที่มีความสำคัญประการหนึ่ง ระบบการบริหารราชการของประเทศไทยเป็นแบบรวมอยู่ที่ศูนย์กลางการกระจายอำนาจการบริหารและความรับผิดชอบออกไปสู่ส่วนภูมิกาคมีน้อย กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ท้องถิ่นไม่มีโอกาสได้เข้ารับผิดชอบในการจัดระดับการศึกษาสูงได้ ทฤษฎากรรมชาติต่างๆในพื้นที่ถูกดึงเข้าสู่ส่วนกลาง ส่วนน้อยที่ท้องถิ่นจะได้รับประโยชน์ซึ่งเป็นข้อเสียเปรียบที่น่าจะได้รับการแก้ไขต่อไป กล่าวคือส่วนกลางควรเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อการจัดการการศึกษาท้องถิ่นในระดับต่างๆ ให้มากขึ้นกว่าปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสนที่มีวัตถุประสงค์ของการขยายวิทยาเขตเนื่องจากขาดแคลนพื้นที่สำหรับการฝึกปฏิบัติการ การสอนการวิจัยทางการเกษตร ให้กับนักศึกษา ต่อมาพื้นที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จัดทำแผนและโครงการขยายกิจการในด้านสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ไปดำเนินการ ณ ที่ที่เหมาะสมแห่งใหม่ในท้องที่อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ซึ่งพื้นฐานของการพัฒนาทางด้านกายภาพจะคำนึงถึงปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก ประกอบด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการศึกษาและการค้นคว้าวิจัย โครงสร้างพื้นฐานต่างๆที่พิกอาศัย ตลอดจนศูนย์กลางการให้บริการต่างๆที่ตอบสนองต่อวิถีชีวิตของนักศึกษา ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะเป็นเกณฑ์บ่งชี้ขนาดของพื้นที่ที่เหมาะสมของวิทยาเขตแห่งใหม่

- ขนาดและสภาพแวดล้อม พื้นที่สำหรับการขยายวิทยาเขตแห่งใหม่นั้นจะต้องมีพื้นที่เพียงพอสำหรับการขยายตัวในอนาคต ซึ่งในการเลือกพื้นที่ควรเลือกพื้นที่ที่เป็นผืนเดียวกันเพื่อความสะดวกในการเดินทางไปยังศูนย์กลางของมหาวิทยาลัย ในส่วนของสภาพแวดล้อมนั้นจะพิจารณาถึงลักษณะภูมิประเทศ และสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสม เช่น การระบายน้ำ มลภาวะต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอน

- การจัดสภาพแวดล้อม เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆในพื้นที่ให้เหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนประชากรของสถาบันการศึกษาในปัจจุบันและการขยายตัวในอนาคต การจัดการสภาพแวดล้อมภายในวิทยาเขตแห่งใหม่นั้นจึงต้องคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เหมาะสม คือนอกจากจะต้องตอบสนองต่อภารกิจด้านการเรียนการสอนแล้วยังต้องตอบสนองต่อการดำรงชีวิตของประชากรในสถาบันการศึกษา เช่น

2.1) พื้นที่เพื่อการพิกอาศัย/นันทนาการ คือ ในการตั้งวิทยาเขตแห่งใหม่นั้นมักจะอยู่ห่างออกไปจากตัวเมือง การจัดที่พิกอาศัยและพื้นที่เพื่อการนันทนาการสำหรับนักศึกษาจึงมีความจำเป็นสำหรับนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างถิ่น หรือมีที่พิกอาศัยไกลเกินกว่าจะเดินทางไปกลับได้

2.2) การค้าการจัดพื้นที่ในการให้บริการทางการค้า ก็เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาด้านสินค้าและบริการพื้นฐาน เพื่อที่นักศึกษาจะได้ไม่ต้องเดินทางเพื่อเข้าไปใช้บริการในตัวเมือง

2.3) รูปแบบการจราจร การขยายวิทยาเขตนั้นจำเป็นต้องคำนึงรูปแบบการเดินทางของนักศึกษาในการมาศึกษา ตลอดจนปริมาณการจราจรที่เพิ่มขึ้นเนื่องมาจากการเดินทางของบุคลากรมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ก็เพื่อวางแผนรองรับเพื่อให้เกิดความสะดวกในการเข้าถึงมากที่สุด และไม่ก่อให้เกิดความแออัดของการจราจรต่อชุมชนโดยรอบ เนื่องจาก มหาวิทยาลัยจะเป็นตัวดึงดูดสิ่งเหล่านี้ในชุมชนให้เพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นจึงควรวางแผนให้เหมาะสมและสามารถปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพชุมชนโดยรอบได้

2.4) การเข้าถึง จะพิจารณาถึงความเหมาะสมที่ตอบสนองต่อรูปแบบการเดินทางและการจราจรในชุมชน (Local Traffic) และการเชื่อมโยงของถนนในการเดินทางไปยังพื้นที่อื่นๆระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชนในการเดินทางเพื่อเข้าไปใช้บริการ ซื้อสินค้าหรือพักอาศัยด้วย

2.5) ค่าใช้จ่ายในการขยายวิทยาเขตใหม่ จะพิจารณาถึงราคาของพื้นที่ที่จะใช้ประโยชน์ ราคาในการเข้าถือสิทธิ และค่าใช้จ่ายในการพัฒนาพื้นที่

โดยสรุปแล้วความสำเร็จของการขยายวิทยาเขตไปสู่พื้นที่ใหม่นั้นจะขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมโดยรอบ ซึ่งหมายถึงสภาพพื้นที่ที่เหมาะสม ความสะดวกในการเข้าถึง การให้บริการโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งมหาวิทยาลัยจะต้องพึ่งพาชุมชน นอกจากนั้น มหาวิทยาลัยยังทำหน้าที่ให้บริการทางด้านวิชาการ ตลอดจนการจัดกิจกรรมอันจะนำประโยชน์สู่ชุมชน จึงต้องมีการส่งเสริมให้เกิดความสะดวกในการเชื่อมโยงกันระหว่างมหาวิทยาลัยและชุมชน เพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างมหาวิทยาลัยและชุมชน

2.1.4 ศึกษาตัวอย่างเมืองมหาวิทยาลัยเปรียบเทียบกับในประเทศและในต่างประเทศในด้าน การออกแบบเมืองและการบริหารจัดการเมือง

เมืองมหาวิทยาลัย(College town or University) (กฤษณพงศ์ พุตระกูล และคณะ, 2559) หมายถึง ชุมชน ตำบล แขวง หรือเขตที่มีการบริหารจัดการ การกำหนดนโยบาย การวางแผนนโยบายของเมืองโดยมหาวิทยาลัย อันมีความเกี่ยวเนื่องจากการที่ประชากรของมหาวิทยาลัยทั้งจากบุคลากร และนักศึกษามหาวิทยาลัยในเมืองนั้นๆ มีจำนวนมากเกินกว่าประชากรอื่นที่อาศัยอยู่ในชุมชน

2.1.4.1 เมืองมหาวิทยาลัยในยุโรป

ในยุโรป เมืองมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มักจะเกิดจากการที่มีมหาวิทยาลัยที่มีความเก่าแก่มีการก่อตั้งเมืองดังกล่าวเป็นระยะเวลาานานกว่าร้อยปี ส่งผลให้เศรษฐกิจของเมืองดังกล่าวนี้มีความสัมพันธ์อย่างสูงกับกิจกรรมของมหาวิทยาลัย เช่น การเปิดรับนักศึกษา การเปิดปิดภาคการศึกษา การจัดกิจกรรมตามเทศกาลต่างๆ ล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อเมืองทั้งสิ้น นอกจากนี้มหาวิทยาลัยในเมืองมหาวิทยาลัยในยุโรปส่วนใหญ่ มักจะมีส่วนในการวางโครงสร้างพื้นฐานของเมือง เช่น การวางผังเมือง การสร้างโรงพยาบาล ห้องสมุดชุมชน ร้านอาหาร และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น นอกจากนี้ประวัติศาสตร์สำคัญของเมือง ได้แก่ เมืองโบโลญา (Bologna) เมืองมหาวิทยาลัยในประเทศอิตาลี อันเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยที่เก่าแก่ที่สุดในโลกคือมหาวิทยาลัยโบโลญา และเมืองออกซ์ฟอร์ด ประเทศอังกฤษซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่ใช้ภาษาอังกฤษที่เก่าแก่ที่สุด

2.1.4.2 เมืองมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา

ในสหรัฐอเมริกา การเจริญเติบโตของเมืองมหาวิทยาลัยไม่แตกต่างไปจากในยุโรปเท่าไรนัก หากแต่เพียงว่านโยบายการเก็บภาษีของสหรัฐอเมริกา ในเกือบทุกรัฐมักจะงดเว้นการเก็บภาษีจากสถาบันการศึกษา ซึ่งส่งผลให้งบประมาณส่วนท้องถิ่นในสหรัฐอเมริกาในเมืองมหาวิทยาลัยต่าง ๆ นั้น มักไม่เพียงพอต่องบประมาณที่จะต้องใช้ในการปัจจัยพื้นฐานของเมือง เช่น งบประมาณในการสร้างถนน ไฟฟ้า ส่องสว่าง การบำรุงสถานที่ การจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย เป็นต้น ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของประชาชนที่พักอาศัยในพื้นที่ ให้มีความรู้สึกทางลบต่อมหาวิทยาลัยในพื้นที่แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะประสบปัญหาดังกล่าวความรู้สึกของประชาชนในเมืองมหาวิทยาลัยทั้งนักศึกษาและผู้พักอาศัยในเมืองนั้นๆ ยังคงรู้สึกว่าการเกิดขึ้นของมหาวิทยาลัยนั้นสามารถสร้างรายได้และยกระดับสถานะทางเศรษฐกิจให้กับเมืองได้เป็นอย่างดี จึงทำให้ปัญหาเรื่องการงดเว้นภาษีกลายเป็นปัญหาระดับรองลงไป ตัวอย่างเมืองมหาวิทยาลัยที่ผู้วิจัยทำการศึกษา ได้แก่ เมืองคอลเลจ พาร์ค อันเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยแมรีแลนด์ และเมืองโบลเดอร์ อันเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยโคโลราโด

2.1.4.3 เมืองมหาวิทยาลัยในเอเชีย

ในทวีปเอเชียการเกิดขึ้นของเมืองมหาวิทยาลัยอาจมีความแตกต่างกับลักษณะการเกิดขึ้นของเมืองมหาวิทยาลัยกับประเทศในฝั่งยุโรปและสหรัฐอเมริกาอยู่บ้าง กล่าวคือเมืองมหาวิทยาลัยในประเทศทางฝั่งเอเชีย มักจะไม่ได้ถือกำเนิดขึ้นจากความเก่าแก่ของมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในเมืองเพียงส่วนเดียว หากแต่เกิดขึ้นจากนโยบายของท้องถิ่นที่เล็งเห็นถึงการกำหนดนโยบายเมืองมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในเมืองเพียงส่วนเดียว หากแต่เกิดขึ้นจากนโยบายของท้องถิ่นที่เล็งเห็นถึงการกำหนดนโยบายเมืองมหาวิทยาลัยในกลุ่มประเทศฝั่งเอเชียที่น่าสนใจที่สุดคือ นครกวางโจว (Guangzhou) ประเทศจีน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนกับมหาวิทยาลัย

2.2.1 นิยามของชุมชน

(จิรพรรณ กาญจนะจิตรา, 2530)ให้ความหมายไว้ว่า “ชุมชน” หมายถึง กลุ่มบุคคลหลายๆ กลุ่มมารวมกันอยู่ในอาณาเขตและภายใต้กฎหมายหรือข้อบังคับอันเดียวกัน มีการสังสรรค์กัน มีความสนใจร่วมกัน มีผลประโยชน์คล้ายๆกันมีแนวพฤติกรรมเป็นอย่างเดียวกัน เช่น ภาษาพูด ขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือพูดอีกอย่างหนึ่งก็คือ มีวัฒนธรรมร่วมกันนั่นเอง

(Robert Morrison Maclver, 1931)อ้างในให้ความหมายไว้ในหนังสือ Society , Its Structure and chalnges ว่า ชุมชนคือ กลุ่มคนที่อยู่ร่วมกัน และสมาชิกทุกคน ได้ให้ความสนใจ ในเรื่องราวต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชนนั้นร่วมกัน มิเพียงแต่ให้ความสนใจอย่างใดอย่างหนึ่งเฉพาะ แต่ให้ความสนใจโดยทั่วไป ซึ่งมีขอบเขตมากพอที่จะอยู่ร่วมกันในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้แล้วชุมชนนี้อาจหมายถึง การอยู่ร่วมกันอย่างง่าย ๆ เช่น หมู่บ้านหนึ่ง ชนเผ่าหนึ่ง หรือการอยู่ร่วมกันขนาดใหญ่ เช่น เมืองหนึ่งๆ หรือประเทศหนึ่ง (ไพรัตน์ เดชะรินทร์, 2524)

(อุทิศ ขาวเธียร, 2535) ได้ให้ความหมายของชุมชนไว้ว่า เป็นการรวมตัวกันอย่างมีขอบเขตของ คนในพื้นที่เพื่อให้เกิดการตั้งถิ่นฐานและศูนย์กลางของถิ่นที่อยู่เป็นการตอบสนองความต้องการของคนในด้านต่างๆ ชุมชนมีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นจากสภาพความสัมพันธ์ระหว่างการพบปะกันของชุมชน มีวิถีการดำเนินชีวิตของตนเอง มีทัศนคติและค่านิยมของกลุ่ม คนในชุมชนจะมีจิตสำนึกซึ่งมีความผูกพันอยู่ กับกลุ่มภายใต้ชุมชนเดียวกัน

2.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนกับมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาในหลายๆด้าน โดยเฉพาะชุมชนในบริเวณรอบสถาบันการศึกษา จะสังเกตเห็นได้ว่าการที่มีมหาวิทยาลัยตั้งในเขตพื้นที่ใด ย่อมทำให้เกิดผลกระทบต่อพื้นที่นั้นๆ ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับชุมชนและมหาวิทยาลัยได้มีแนวคิดดังนี้

(Dober Richard, 1963) มีแนวคิดว่า มหาวิทยาลัยจะส่งผลให้ชุมชนโดยรอบมีการเปลี่ยนแปลง คือ ความต้องการที่อยู่อาศัยมีเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย อันประกอบด้วย นักศึกษา บุคลากรและครอบครัว ซึ่งมีจำนวนมากพอที่จะทำให้เกิดการวางแผนในเรื่องสิ่งจำเป็นต่างๆ ทางด้านสินค้าและบริการ ส่งผลให้เกิดความเจริญเติบโตของชุมชน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาที่ดิน หรือด้านกายภาพ หากการศึกษามีคุณภาพเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ สถาบันการศึกษาอาจดึงดูดให้เกิดการค้าและพัฒนา ตลอดจนการถ่ายทอดเทคโนโลยีในด้านต่างๆ ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเหล่านี้จะดึงดูดให้เกิดอุตสาหกรรมใหม่ และบริการที่เกิดจากการวิจัย กล่าวสรุปได้ว่ามหาวิทยาลัยสามารถดึงดูดประชากรผู้อยู่อาศัย แม้จะไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษานั้นๆ ซึ่งมหาวิทยาลัยจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนใน 3 ด้าน คือ การเพิ่มขึ้นของที่อยู่อาศัย แหล่งอำนวยความสะดวก อุตสาหกรรมและบริการ ดังนั้นชุมชนต้องตระหนักถึงความต้องการด้านกายภาพ ซึ่งสถาบันการศึกษาต้องมีการวางแผนให้สอดคล้อง และกว้างเลยขอบเขตของมหาวิทยาลัยออกไป

2.3 ผลกระทบจากการขยายตัวของเมืองมหาวิทยาลัยต่อสภาพแวดล้อมโดยรอบ

ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมามหาวิทยาลัยในหลายภูมิภาคออกนอกระบบและต่างเร่งผลิตบัณฑิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระดับอุดมศึกษา เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ นำไปสู่การจัดตั้งวิทยาเขตและการขยายสถาบันการอุดมศึกษาสูงภูมิภาคมากขึ้น มหาวิทยาลัยหลายแห่งต้องย้ายและขยายพื้นที่วิทยาเขตเพื่อรองรับภารกิจที่เพิ่มขึ้นจากกระบวนการขยายตัวของเมือง มหาวิทยาลัย กระบวนการดังกล่าวนำมาซึ่งการพัฒนา และขยายตัวของชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะความต้องการด้านที่อยู่อาศัยที่เติบโตอย่างรวดเร็วเพื่อรองรับกลุ่มนิสิตนักศึกษา นำไปสู่การก่อสร้างอาคารประเภทหอพัก และที่อยู่อาศัยในรูปแบบต่างๆ การเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากรและสิ่งปลูกสร้างที่หนาแน่นเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจแก่ชุมชนโดยรอบ พื้นที่ส่วนใหญ่ซึ่ง

เดิมเป็นใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่ใช้สอยเชิงพาณิชย์อย่างรวดเร็ว เช่น ร้านอาหาร ร้านสะดวกซื้อ และที่อยู่อาศัยในรูปแบบต่างๆ (บุญชัย แซ่โจ้ว, 2543)

การจัดตั้งสถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาคนั้น สิ่งหนึ่งที่จะเกิดขึ้นตามการพัฒนา คือ ชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยต่างๆ จากการศึกษาสภาพของชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยที่มีอยู่ในประเทศไทย เช่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยมหิดล ณ ศาลายา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พบว่าชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วเพื่อรองรับกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามมากับการขยายตัวของมหาวิทยาลัย ตามสภาพพื้นที่และลักษณะทางโครงสร้างของมหาวิทยาลัยนั้นๆ ซึ่งในปัจจุบันชุมชนเหล่านี้ไม่ได้รับการวางแผนเพื่อการพัฒนาที่ชัดเจน ดังนั้นการขยายตัวของชุมชนจึงเจริญเติบโตขึ้นอย่างไม่มีรูปแบบ อันเป็นปัจจัยหนึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนเมือง ดังนี้ ความหนาแน่นของประชากร, อาคารสิ่งก่อสร้าง, สิ่งแวดล้อมรูปแบบการใช้ที่ดิน, การให้บริการสาธารณูปโภคและปัญหาเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อกลับมายังมหาวิทยาลัยโดยตรง

ดังนั้นเพื่อให้โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ซึ่งเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ และเพื่อนำไปสู่การพัฒนาเป็นมหาวิทยาลัยชุมชน มหาวิทยาลัยวิจัย ฯลฯ การบรรลุเป้าหมายที่วางไว้นั้นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งที่ต้องได้มีการวางแผนพัฒนาควบคู่กันไป คือ การวางแผน เพื่อการพัฒนาชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัย เพื่อที่จะได้เป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่เหมาะสม ซึ่งจะนำไปสู่รูปแบบของเมืองมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับการพัฒนาของมหาวิทยาลัย ในการดำเนินการพัฒนาชุมชนในแต่ละมหาวิทยาลัยต่างๆ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษานั้น (ซึ่งอาจจะเป็นชุมชนที่มีการประกอบกิจกรรมอย่างต่อเนื่องอยู่แล้ว หรือเป็นชุมชนใหม่) จะต้องมีการจัดการในรูปแบบต่างๆ ทั้งทางด้านการพัฒนา ปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงกิจกรรม และ โครงสร้างต่างๆ ของชุมชน เพื่อการแก้ปัญหาในปัจจุบัน และรองรับปัญหาที่เกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าว อาจจะมีโอกาสผิดพลาดสูง หากการวางแผนชุมชนนั้นไม่มีความเข้าใจถึงลักษณะโครงสร้าง และกิจกรรมในชุมชนอย่างแท้จริง ดังนั้น การวิจัยนี้จึงมีเป้าหมายที่จะศึกษาและแจกแจงลักษณะชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อเป็นการกำหนดรูปแบบของเมืองมหาวิทยาลัยตามลักษณะทางโครงสร้างของชุมชน และเสนอแนะแนวทางในการ

ดำเนินการ เพื่อใช้กำหนดแผนนโยบายในการดำเนินการต่อไปเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าว อาจจะมีโอกาสผิดพลาดสูง หากการวางแผนชุมชนนั้นไม่มีความเข้าใจถึงลักษณะโครงสร้างและกิจกรรมในชุมชนอย่างแท้จริง ดังนั้น การวิจัยนี้จึงมีเป้าหมายที่จะศึกษา และแจกแจงลักษณะชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อเป็นการกำหนดรูปแบบของเมืองมหาวิทยาลัยตามลักษณะทางโครงสร้างของชุมชน และเสนอแนะแนวทางในการดำเนินการ เพื่อใช้กำหนดแผนนโยบายในการดำเนินการต่อไป

2.4 การใช้ประโยชน์ที่ดิน

การกำหนดส่วนเพื่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Zoning) เป็นการจัดส่วนการใช้ประโยชน์ หรือกิจกรรมลงในพื้นที่ให้สอดคล้องกับสภาพของพื้นที่และสภาพแวดล้อมภายนอกพื้นที่ที่ถูกวิเคราะห์เรียบร้อยแล้ว กิจกรรมต่างๆ จะต้องมีความสัมพันธ์กันตามการวิเคราะห์ โดยไม่มีการรบกวนซึ่งกันและกัน ส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินภายในสถานศึกษา จะมีความสำคัญเท่าเทียมกับ ส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินของเมืองเช่นกัน ดังนั้น จึงต้องมีหลักการในการแยกประเภทส่วน การใช้ประโยชน์ที่ดินภายในสถานศึกษา โดย (Dober Richard, 1963) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ Campus Planning ว่า หลักการในการแยก ประเภทส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินภายในสถานศึกษา สามารถแบ่งประเภทใหญ่ๆ ได้ 3 ประเภท คือ

2.4.1 การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเป็นอาคาร

(Print, 1959) ได้กล่าวไว้ใน หนังสือ Technical Colleges and Colleges of Future Education ว่าในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา สายวิชาชีพ (Technical Colleges) ได้แยกประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยยึดถือลักษณะเฉพาะ หรือข้อจำกัดของส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

2.4.1.1 การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเรียนการสอนและวิชาการ

เป็นพื้นที่ที่ต้องการความสงบเพื่อการทำงาน การเรียนการสอนและการค้นคว้า ประกอบด้วย ส่วนของการบริหาร สถานศึกษา ห้องเรียนภาคทฤษฎีและห้องปฏิบัติการเฉพาะวิชา และการค้นคว้าจากเอกสารต่างๆ ได้แก่ ห้องสมุด นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงการใช้ประโยชน์ ที่ดินเพื่อ

การเรียนการสอน หรือเขตการศึกษา (Academic Zone) ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญ เนื่องจากกิจกรรมส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยจะอยู่บริเวณนี้ ซึ่งจะมีอาคารสำคัญ ได้แก่ อาคารเรียนรวม อาคารปฏิบัติการ อาคารที่ทำการคณะ และอาคารเรียนรวมเฉพาะสาขาวิชา สำนักหอสมุดกลาง เป็นต้น ในการจัดวางองค์ประกอบเหล่านี้ จะต้องพิจารณารวมไปถึงระบบการบริหารเกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระบบ คือ ระบบภาพรวม (Function Oriented) ทุกคณะวิชาจะใช้สอยพื้นที่ร่วมกันในช่วงปีต้นๆ ของการศึกษา ซึ่งเป็นการประหยัด และการใช้อาคารเรียนที่มีประสิทธิภาพสูง มีส่วนช่วยในเรื่องการสร้างเสริมมนุษยสัมพันธ์ให้กว้าง ในหมู่นิสิต นักศึกษา และระบบภาพแยก (Discipline Oriented) ทุกคณะแยกออกจากกันโดยชัดเจน ทำให้สะดวกในการจัดการเรียนการสอน แต่นักศึกษาจะมีสังคมแคบเฉพาะในคณะของตนเอง อีกทั้งการประสานงานระหว่างหน่วยงานไม่สะดวก ซึ่งระบบการศึกษาทั้ง 2 ระบบดังกล่าว จะเป็นตัวกำหนดรูปแบบการจัดองค์ประกอบย่อยในเขตการศึกษา ส่วนเขตบริการ (Administration Zone) เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของฝ่ายบริหารวิทยาเขต และเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ภายนอก

2.4.1.2 การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการปฏิบัติการ

เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ก่อให้เกิด ผลภาวะต่าง ๆ เช่น เสียงรบกวน ฝุ่นละออง กลิ่น คว้น เป็นต้น

2.4.1.3 การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการบริการ

เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อสนับสนุน ด้านการเรียนการสอนให้ดำเนินไปได้ด้วยดี เช่น สโมสร สหกรณ์ โรงอาหาร หอประชุม อาคารพัสดุกลาง เป็นต้น

2.4.1.4 การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการพักอาศัย

เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ต้องการ ความเป็นส่วนตัว (Private) สงบเงียบ การเข้าออกที่สะดวกทั้งกลางวันและกลางคืน การพักอาศัยภายในสถานศึกษาถือเป็นสวัสดิการที่อำนวยความสะดวกให้แก่ นักเรียน นักศึกษาและบุคลากรในระดับต่าง ๆ ของสถานศึกษา ซึ่งสามารถแบ่งการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการพักอาศัยออกเป็น 2 เขต ดังนี้

1) เขตที่พักอาศัยสำหรับอาจารย์และบุคลากร (Residential Communities Zone) เป็นส่วนที่ต้องใช้พื้นที่ใช้สอยค่อนข้างมากและลงทุนก่อสร้างสูง เนื่องจากการอยู่อาศัยแบบ

ครอบครัวและแบบโฮส มีความสัมพันธ์กับพื้นที่ส่วนการศึกษาค่อนข้างน้อยกว่าเมื่อเทียบกับนักศึกษา เนื่องจากความถี่ของการติดต่อกันน้อยกว่าแต่ต้องคำนึงถึงสภาพภูมิทัศน์ที่สูงกว่า เพราะอาจารย์และบุคลากรพำนักอยู่เป็นเวลานาน

2) เขตที่พักอาศัยสำหรับนักศึกษา (Dormitories Zone) ในเขตกรุงเทพฯ และเมืองใหญ่ให้มีการจัดหอพักนักศึกษาได้เท่าที่จำเป็น ส่วนมหาวิทยาลัยในเขตภูมิภาคจัดให้มีได้ไม่เกินร้อยละ 50 ของจำนวนนักศึกษา และจัดให้อยู่แยกออกจากส่วนการศึกษ แต่ยังคงมีความสะดวกในการเดินทางมาศึกษาได้โดยมีองค์ประกอบย่อยอื่นๆ ที่อำนวยความสะดวกในเขตนี้ ได้แก่ โรงอาหาร สวนพักผ่อน ส่วนกีฬาและสันทนาการ เป็นต้น

2.4.1.5 การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการนันทนาการ

เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินกลางแจ้ง ซึ่งมีกิจกรรมทั้งการพักผ่อนและการเรียนการสอนรวมทั้งระเบียบวินัยในการเรียนการสอน ได้แก่ การเคารพธงชาติ และการสวดมนต์ก่อนเข้าเรียน กิจกรรมกลางแจ้งสำหรับการเรียนการสอน เช่น การออกกำลังกาย หรือการเล่นกีฬา ซึ่งถูกบรรจุในหลักสูตร เป็นต้น รวมถึงอาคารกีฬาในร่ม (Gymnasiums) ด้วย สอดคล้องกับการมีสนามกีฬาที่เพียงพอและสะดวกต่อการใช้ จะมีส่วนช่วยเร่งเร้าและจูงใจทุกคนในมหาวิทยาลัย ได้ออกกำลังกายเป็นประจำ นอกจากจะทำให้สุขภาพแข็งแรงและสุขภาพจิตดี ยังเป็นส่วนที่สร้าง ความรุ่มร้อนและพื้นที่สีเขียวให้กับพื้นที่ได้ และยังเป็นส่วนที่ใช้บริการชุมชนได้เช่นกัน

2.4.2 การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน

(มณฑกานต์ มุกตพันธ์, 2537) กล่าวว่า หลักการในการจัดความสัมพันธ์ของกิจกรรม หรือ ส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่างๆ ภายใน สถานศึกษา เป็นการแบ่งกลุ่มของกิจกรรมต่างๆ ภายในสถานศึกษา โดยยึดถือปริมาณ การให้บริการของกิจกรรมต่างๆ ซึ่งแบ่งออกเป็นกลุ่มพื้นที่ทางวิชาการพื้นที่ที่ต้องการการบริการมากและปานกลาง พื้นที่ที่ต้องการการบริการน้อย พื้นที่อเนกประสงค์ พื้นที่ภายนอกอาคารและพื้นที่จอดรถ หลักการในการจัดความสัมพันธ์ของกลุ่มกิจกรรมแต่ละประเภทสามารถจัดได้ 2 แนว คือ

2.4.2.1 ในแนวนราบหรือแนวนอน (Horizontal)

ในการออกแบบวางผังบริเวณต้อง คำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมต่างๆ ภายในพื้นที่ในแนวนราบ เพื่อให้สอดคล้องและสนองตอบความต้องการของผู้ใช้ให้มากที่สุด โดยการจัดกลุ่มพื้นที่ที่ต้องการการบริการมากและปานกลางอยู่ติดกับพื้นที่จอดรถและทางเข้า เพื่อความสะดวกในการให้และรับบริการ สำหรับกลุ่มพื้นที่วิชาการซึ่งต้องการความเงียบและความเป็นสัดส่วนควรอยู่เป็นเอกเทศและมีแนวกันเสียงรบกวนกลุ่มกิจกรรมที่เหมาะสมกับการเป็นตัวเชื่อมโยงกลุ่มกิจกรรมอื่นๆ เข้าด้วยกันของการออกแบบผังบริเวณของสถานศึกษานี้ ได้แก่ กลุ่มพื้นที่อเนกประสงค์

2.4.2.2 ในแนวตั้งหรือแนวตั้ง (Vertical)

ในการออกแบบวางผังบริเวณ ต้องคำนึงถึง ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมในแนวตั้งด้วย ซึ่งหมายถึงความสูงของอาคารแต่ละประเภท สำหรับสถานศึกษาแล้ว กลุ่มพื้นที่ทางวิชาการสามารถขยายพื้นที่ใช้สอยตามความต้องการที่เพิ่มขึ้นในแนวตั้งได้สำหรับกลุ่มประเภทอื่นๆ หากมีการขยายตัวควรขยายตัวในแนวนราบเพื่อความสะดวก ในการให้และรับบริการ โดยสรุปแล้ว ส่วนประกอบของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งหมายถึงเครื่องมือทางกายภาพที่จะส่งผลให้ทั้งสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ บรรลุเป้าหมายและจุดประสงค์ของการจัดการศึกษา (สลิทธิย์ ฝอยทับทิม, 2543)ที่ใช้แบ่งการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็น 3 ส่วนใหญ่ ดังนี้

1) ส่วนประกอบทางการศึกษา (Academic Facility) เป็นส่วนประกอบหลักของ มหาวิทยาลัยที่จะส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยนั้นๆ ได้บรรลุเป้าหมายของการศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทยจะประกอบด้วยอาคารประเภทนี้มากกว่าประเภทอื่นมาก ส่วนประเภทนี้ได้แก่ อาคารเรียนชนิดต่างๆ รวมทั้งห้องบรรยาย ห้องปฏิบัติการต่างๆ

2) ส่วนประกอบทางสังคม (Social Facility) เป็นส่วนประกอบที่จะช่วยสนับสนุน การศึกษา เพราะการศึกษาในระดับนี้ไม่เพียงแต่จะมีจุดหมายเพื่อการศึกษาทางวิชาการเท่านั้น ยังต้องฝึกสอนให้นักศึกษาเคยชินกับชีวิตสังคมโดยรวม อาคารส่วนนี้ได้แก่ ส่วนที่เรียกว่า ศูนย์กลางมหาวิทยาลัย เช่น หอประชุม สโมสร สระว่ายน้ำ โรงอาหาร เป็นต้น

3) ส่วนประกอบทางการพักอาศัย (Housing Facility) เป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยเสริมให้ บรรลุถึงผลการศึกษาและชีวิตสังคมในมหาวิทยาลัย เท่าที่ปรากฏในประเทศไทย ส่วนประกอบ ประเภทนี้ยังขาดอยู่มาก ส่วนประกอบอันนี้ยังจำเป็นสำหรับมหาวิทยาลัยที่ตั้งห่างไกลจากชุมชน มิฉะนั้นสมรรถนะของการศึกษานั้นจะลดน้อยลงอย่างมาก ในส่วนนี้จะประกอบด้วย บ้านพัก อาจารย์ (Staff Housing) ที่พักสำหรับนักศึกษา (Student Housing)

2.5 ระบบการสัญจร (Circulation)

การจัดระบบการสัญจรภายในสถานศึกษา มีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องมีการวางแผนการใช้งานอย่างรอบคอบ และต้องคำนึงถึงความสะดวกในการเข้าถึงในแต่ละพื้นที่ และต้องคำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้งาน หรือการสัญจร โดยเฉพาะการสัญจรระหว่างรถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน และคนเดินเท้า (สลิททิพย์ ฝอยทับทิม, 2543) ได้ให้ความหมายของระบบสัญจรไว้ดังนี้ ระบบการสัญจร (Circulation Systems) คือการจัดระบบถนนเพื่อยานพาหนะและทางเดินเท้าภายในมหาวิทยาลัย เป็นปัจจัยในการกำหนดรูปแบบและการขยายตัวของมหาวิทยาลัย โดยการจัดระบบการสัญจรในมหาวิทยาลัยควรมีหลักการคือ ให้ความสำคัญ ความปลอดภัย และมีความสวยงามควบคู่กันไป อีกทั้งมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันในทุกๆ ส่วนขององค์ประกอบ แต่การกำหนดให้ เป็นรูปแบบอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของแต่ละมหาวิทยาลัย โดยทั่วไประบบการสัญจร จะพยายามแยกทางเดินเท้ากับทางรถยนต์ออกจากกันอย่างเด็ดขาด โดยจะมีถนนสายหลัก (Campus Road) เป็นทางสัญจรสำหรับรถยนต์ สำหรับทางเดินเท้า (Pedestrian Way) ที่ผ่านบริเวณสำคัญๆ และ ทางเดินทางที่มีหลังคาคลุม (Cover Way) เป็นทางสัญจรที่มีส่วนบังแดดฝนเชื่อมต่อระหว่างตัวอาคาร นอกจากนี้ (สุชาติ ตรีสัตยพันธ์, 2537) ยังได้ให้ความหมายของระบบการสัญจร (Circulation Systems) ไว้ดังนี้ ระบบสัญจร หมายถึงการจัดระบบถนนเพื่อยานพาหนะและทางเดินเท้าของมหาวิทยาลัย เป็นปัจจัยที่จะกำหนดรูปแบบและการขยายตัวของมหาวิทยาลัย การจัดระบบการสัญจรในมหาวิทยาลัย ควรมีหลักการคือ ให้ความสำคัญ ความสะดวก ความปลอดภัย และ ความสวยงาม มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันในทุกส่วนของการใช้สอย แต่รูปแบบจะเป็นอย่างไรนั้น ย่อมขึ้นกับสภาพแวดล้อมของแต่ละมหาวิทยาลัย โดยทั่วไประบบสัญจร จะพยายามแยกทางเดินเท้า ออกจากรถยนต์ออกจากกันโดยเด็ดขาด มีถนนใหญ่เข้าสู่องค์ประกอบ

หลัก เช่น เขตการศึกษา เขตพักอาศัย และเขตกีฬา มีถนนสายรองสำหรับรถบริการหรือกรณีฉุกเฉินที่จอดรถคำนวณจาก ระยะทางเดินไปยังส่วนต่างๆ ของมหาวิทยาลัย โดยให้มีระยะทางประมาณ 300 เมตร ใช้เวลาประมาณ 3-4 นาที โดยวิธีนี้ผู้ใช้ยานยนต์จะได้รับความสะดวกเท่ากับผู้ใช้รถโดยสารสาธารณะ และผู้เดินเท้า สำหรับทางเดินเท้าจะต่อเนื่องกันทุกๆ อาคาร เพื่อให้สะดวกและปลอดภัยทุกสภาพ ดินฟ้าอากาศ โดยเส้นทางที่ลัดตรงที่สุดเท่าที่จะทำได้ ถ้าจำเป็นต้องตัดกับถนนก็จะทำแยกเป็น คนละระดับออกไป การแยกระดับถนน ต้นไม้ริมถนนและต้นไม้ตามที่จอดรถ จะช่วยดูดซับความร้อนและบังแดดได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การเลือกพันธุ์ไม้ที่ทนทานและดอกสวย มีร่มเงาก็จะช่วยให้บริเวณมหาวิทยาลัยมีความสวยงามและร่มรื่นอีกด้วย

2.6 แนวคิดภาคมหานครที่ขยายตัวออกไป

แนวคิดภาคมหานครที่ขยายออกไปเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชนบทรอบเมืองใหญ่ในประเทศกำลังพัฒนาโดยเฉพาะภูมิภาคเอเชีย ส่วนใหญ่เมืองใหญ่มักกล่าวว่าจะเป็นเมืองอภิมหานครที่มีความเจริญเติบโตแล้วขยายกิจกรรมต่างๆ ไปยังพื้นที่โดยรอบโดยอาศัยเส้นทางคมนาคมเป็นแกนนำในการขยายตัว ภูมิภาคเหล่านี้ต้องมีระบบคมนาคมเชื่อมต่อกันระหว่างเมืองหลักทำให้เกิดพื้นที่ที่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเมืองใหญ่กับชนบทโดยรอบในลักษณะที่มีกิจกรรมภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตรอยู่ร่วมกัน ทั้งนี้สาเหตุที่สำคัญสำหรับการเป็นเมืองอย่างรวดเร็วในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมาเป็นการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เมืองใหญ่ขยายตัวออกไปยังพื้นที่ใกล้เคียง โดยเฉพาะรอบๆ เมืองหลักของประเทศ การขยายตัวของตลาดในเมืองหลักทำให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรม พร้อมทั้งเกิดการจ้างงานนอกภาคเกษตรเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาเมืองมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชนบทเนื่องจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองพื้นที่

2.6.1 การกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจจากศูนย์กลางไปยังภูมิภาค เป็นการกระจายการให้บริการทางการศึกษาของภาครัฐด้วย เป็นการให้สิทธิในการปกครองตนเองของชุมชนและภูมิภาคภายใต้อธิปไตยของชาติหนึ่งๆ ร่วมกัน การกระจายอำนาจเกี่ยวข้องกับการ

เปลี่ยนแปลงตำแหน่งของผู้ที่มีหน้าที่ในการปกครอง การโยกย้ายอำนาจจากผู้ที่อยู่ในตำแหน่งหนึ่ง หรือระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่ง หรือการเปลี่ยนแปลงของอำนาจและการควบคุมจากศูนย์กลางไปยังส่วนปลาย เป็นการปรับเปลี่ยนอำนาจและความรับผิดชอบจากส่วนกลางไปยังกลุ่มวิชาชีพในชุมชน (Chapman J.D. and others, 1996)

การกระจายอำนาจทางการบริหารและการจัดการศึกษา จึงเป็นการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบและการตัดสินใจทางการบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปสู่ระดับปฏิบัติ อันได้แก่ สถานศึกษาและชุมชน เพื่อให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการศึกษา

โดยสรุปการกระจายอำนาจการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบและการตัดสินใจจากส่วนกลางหรือศูนย์รวมอำนาจไปสู่ส่วนต่างๆ ขององค์กรโดยให้ทุกส่วนขององค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การบริหารและกระบวนการทางกฎหมายที่จะมอบอำนาจขั้นต้นและความรับผิดชอบให้แก่ท้องถิ่นในการตัดสินใจเกี่ยวกับ การบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 โครงสร้างงานสถานศึกษาตั้งแต่ การบริหารงานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป เพื่อให้สถานศึกษาและชุมชนมีอิสระในการบริหารจัดการศึกษา

2.7 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาผลกระทบ (Impact assessment)

(ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ, 2542) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบไว้ว่าคำว่า “ผลกระทบ” (Impact) ที่กล่าวถึงนั้นโดยทั่วไป จะหมายถึงผลของการดำเนินกิจกรรมของมนุษย์ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงในสิ่งแวดล้อม โดยผลกระทบดังกล่าวจำแนกตามประเภทขนาด และระยะเวลาได้ ดังนี้ประเภทของผลกระทบได้แก่การสูญเสียทางเศรษฐกิจ เช่น การสูญเสียงานที่ดินทำกิน มูลค่าบ้าน และทรัพย์สินลดลง ความสูญเสียบริการทางสังคม และความสูญเสียเกี่ยวกับวิถีดำเนินชีวิต ขนาดของผลกระทบจะมีตั้งแต่ระดับที่น้อยถึงมาก และระยะเวลาของผลกระทบก็มีทั้งระยะสั้นและระยะยาว แบ่งผลกระทบเป็นประเภทต่างๆ แบ่งผลกระทบได้ดังนี้

- 1) การแบ่งผลกระทบตามแง่มุมเนื้อหาอาจแบ่งออกได้เป็นผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจด้านสังคม ด้านการเมือง ด้านการบริหารด้านสิ่งแวดล้อม และกายภาพ
- 2) การแบ่งผลกระทบตามแง่มุมของความเป็นจริงที่เกิดขึ้น (Reality) เราอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ ผลกระทบในเชิงภาวะวิสัย (Objective Impact) ซึ่งได้แก่ผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยที่ไม่ขึ้นอยู่กับความรู้สึกนึกคิดของคน และอีกประการหนึ่งคือผลกระทบเชิงอัตวิสัย (Subjective Impact) ได้แก่ผลกระทบที่เกิดขึ้นในความรู้สึกนึกคิดของคน
- 3) การแบ่งตามแง่มุมของคุณค่าของผลกระทบอาจแบ่งออกได้เป็นผลกระทบโดยตรง (Direction Impact) และผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impact)
- 4) การแบ่งตามแง่มุมของคุณค่าของผลกระทบอาจแบ่งออกได้เป็นผลกระทบในเชิงบวก (Positive Impact) หมายถึง ผลกระทบที่เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาและผลกระทบในเชิงลบ (Negative Impact) ได้แก่ผลกระทบที่ไม่พึงปรารถนา
- 5) การแบ่งผลกระทบตามช่วงเวลา (Time) ที่เกิดขึ้นจะสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ผลกระทบในระยะสั้น (Short Run Impact) ส่วนอีกประเภทหนึ่งได้แก่ผลกระทบที่เกิดขึ้นในอนาคต (Future Run Impact) หรือผลกระทบในระยะยาว (Long Run Impact)
- 6) การแบ่งผลกระทบตามขอบเขตที่เกิดขึ้น (Scope) สามารถแบ่งออกได้เป็นผลกระทบที่มีผลในวงกว้างและผลกระทบที่มีผลในวงแคบ

2.7.1 แนวคิดการประเมินผลกระทบทางสังคม

แนวคิดการประเมินผลกระทบทางสังคม (Social Impact Assessment: SIA) สถาบันนโยบายการศึกษา (2539) กล่าวถึงการประเมินผลกระทบทางสังคมเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม (EIA) เป็นการศึกษามลกระทบของโครงการที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนคนที่อาศัยในชุมชนและสังคม โดยจะคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และคุณภาพชีวิตที่เกิดขึ้น พร้อมกับนำเสนอมาตรการในการลดผลกระทบทางสังคม เพื่อประกอบการพิจารณาทางเลือกโครงการและการปรับเปลี่ยนโครงการให้สอดคล้องกับสภาพชุมชนและสังคมในพื้นที่ และให้เกิดประโยชน์รวมถึงลดผลกระทบทางลบแก่ชุมชนและสังคมให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้

ตัดสินใจโครงการพิจารณาว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นจะเป็นที่ยอมรับได้และคุ้มค่ากับประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากโครงการหรือไม่ โดยคำนึงถึงปัจจัยที่มีผลกระทบทางสังคมโดยตรงต่อชีวิตของคนในชุมชนและสังคม เช่น

- 1) ประชากรการตั้งถิ่นฐานความสัมพันธ์ของคนและสิ่งแวดล้อมในชุมชน
- 2) ความเจริญเติบโตของชุมชน รายได้อาชีพ ทรัพย์สิน การใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติบริการชุมชน สาธารณูปโภค บริการสาธารณสุขและการศึกษาสันตนาการ
- 3) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 4) คุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์โบราณคดีสถาปัตยกรรม ศาสนาทัศนียภาพภูมิทัศน์
- 5) การรวมกลุ่มในชุมชนความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน

(เอียรชัย ณ นคร, 2537) ได้เสนอแนวคิดว่าการศึกษาผลกระทบทางสังคม (SIA) ควรแยกต่างหากจากการศึกษาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม (EIA) เพราะโดยพื้นฐานของกระบวนการ EIA เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นปัญหาทางกายภาพและชีวภาพซึ่งแตกต่างจาก SIA ที่มุ่งเน้นถึง “คุณค่าหรือคุณภาพ” ของชีวิตหรือวิถีชีวิตในการดำเนินชีวิต ที่อาจจะต้องเปลี่ยนไปเมื่อมีการดำเนินตามโครงการต่าง ๆ และเพื่อเป็นการเสริมสร้างให้กระบวนการตัดสินใจของรัฐสามารถเป็นไปด้วยความรอบคอบและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น จึงควรผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของข้อมูลที่จะใช้ประกอบการตัดสินใจจากเดิมซึ่งประกอบด้วย

- รายงานการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ (Feasibility Study) หรือความเหมาะสมของโครงการ
- รายงานการศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (Environment Impact Assessment-EIA)
- รายงานการศึกษาผลกระทบต่อสังคม (Social Impact Assessment-SIA) เป็นข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจขึ้นอีกส่วนหนึ่งแยกต่างหากจากรายงานการศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

แนวทางการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมกับการประเมินผลกระทบทางสังคม
มีดังนี้

2.7.1.1 กรอบวิธีการวิจัยสำหรับการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม (EIA)

คาดการณ์ - ความรุนแรงของขอบเขตและความเป็นไปได้ที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อมกับผลทางตรงและทางอ้อม ผลกระทบขั้นแรกและขั้นที่สองในพื้นที่ตั้งโครงการและนอกโครงการออกไป

ประเมิน - ความสำคัญของผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับสภาพปัจจุบันและอนาคตตลอดจนมาตรการในการลดผลกระทบนั้น

การประเมินผล - เพื่อดูว่าโครงการที่เสนอนั้นจะได้รับการยอมรับโดยทั่วไป หรือมีผลกระทบรุนแรง ตลอดจนเปรียบเทียบทางเลือกแต่ละทาง

2.7.1.2 กรอบวิธีการวิจัยสำหรับการประเมินผลกระทบทางสังคม (SIA)

คาดการณ์ - ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่คาดว่าจะเกิดขึ้น การเปลี่ยนแปลงที่คาดว่าจะมีต่อประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการและทางเลือก

ประเมิน - ความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงที่คาดว่าจะเกิดต่อแต่ละกลุ่ม โดยคำนึงสภาพการณ์ทางสังคมที่กลุ่มเหล่านั้นมีประสบการณ์อยู่ในปัจจุบันที่จะเป็นไปในอนาคตและสภาพการณ์ทางสังคมที่พวกเขาปรารถนา ทั้งนี้โดยพิจารณาถึงมาตรการในการลดผลกระทบนั้นด้วย ต่างๆของโครงการ

การประเมินผล - เพื่อดูว่าโครงการที่เสนอนั้นจะได้รับการยอมรับโดยทั่วไป หรือมีผลกระทบรุนแรง ตลอดจนเปรียบเทียบทางเลือกแต่ละทาง

ในการพิจารณาผลกระทบทางสังคมต่อชุมชนควรคำนึงถึงคุณลักษณะสำคัญ 3 ด้านของชุมชนคือ

1) การมีปฏิสัมพันธ์หรืออันตรกิริยาทางสังคม (Social interaction) ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ได้แก่ความสัมพันธ์โต้ตอบกันระหว่างกลุ่มคนในชุมชน ในด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี เศรษฐกิจ และการเมือง

2) การมีพื้นที่ที่แน่นอน (Spatial orientation) การมีพื้นที่ที่แน่นอนเป็นองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชน ทั้งในทางภววิสัยและจิตวิสัย ชุมชนจะมีวิถีชีวิตมีความผูกพันกันมากหรือน้อยเพียงไรก็ขึ้นกับคุณลักษณะทางกายภาพด้วย ชุมชนที่มีพื้นที่ในทางสังคม การบริหาร

และเศรษฐกิจ สอดคล้องกับพื้นที่ทางกายภาพจะมีแนวโน้มที่จะมีพลังทางการผลิต และชุมชนที่มีพื้นที่ทางกายภาพชัดเจนเป็นระยะเวลาต่อเนื่องยาวนานก็จะมีโอกาสที่มีความผูกพันระหว่างคนในชุมชนสูง หากโครงการจะมีผลในการที่จะแบ่งแยกหรือเปลี่ยนแปลงพื้นที่ทางกายภาพของชุมชน เรียกได้ว่ามีผลกระทบในทางกายภาพ ที่จะส่งผลกระทบต่อทางสังคมต่อชุมชนอย่างแน่นอน

3) การมีสายใยแห่งความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างคนในพื้นที่นั้น (Common ties) หมายถึง การมีรากเหง้าและประสบการณ์ร่วมในฐานะเป็นเผ่าชน เชื้อชาติภาษาถิ่น และการเป็นคนท้องถิ่น ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีประวัติความเป็นมาการอยู่ร่วมกันมา ทั้งในแง่ชีวิตทางเศรษฐกิจเป็นแบบแผนเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน

เมื่อได้ระบุทั้ง 3 คุณลักษณะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของชุมชนและสังคมแล้วนั้น การขาดหายหรือลดน้อยถอยลง (Social severance) ของคุณลักษณะดังกล่าวอาจนับเป็น “ผลกระทบทางสังคม” ซึ่ง (สถาบันนโยบายการศึกษา, 2539) ได้สรุปการระบุตัวแปรทางสังคมในการศึกษา SIA ดังนี้

1) ผลกระทบทางด้านประชากร

- (1) การเปลี่ยนแปลงด้านประชากร
- (2) การอพยพแรงงานชั่วคราว
- (3) คนที่ว่างงานตามฤดูกาล
- (4) การโยกย้ายปัจเจกชนและครอบครัว
- (5) ความแตกต่างด้านอายุเพศเชื้อชาติและความแตกต่างด้านชาติพันธุ์

2) การจัดการด้านชุมชนและสถาบัน

- (1) ทิศนคติต่อโครงการ
- (2) กิจกรรมของกลุ่มผลประโยชน์
- (3) การเปลี่ยนแปลงเรื่องขนาดและโครงสร้างของรัฐบาลท้องถิ่น
- (4) การวางแผนและกำหนดพื้นที่สำหรับกิจกรรมต่างๆ
- (5) ความหลากหลายของอุตสาหกรรม
- (6) ความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจ

(7) ความเปลี่ยนแปลงในเรื่องการให้ความยุติธรรมในการจ้างงานแก่ชน
กลุ่มน้อย

(8) โอกาสในการประกอบอาชีพ

3) ความขัดแย้งระหว่างคนท้องถิ่นและผู้มาอยู่ใหม่

(1) องค์กรภายนอกท้องถิ่น

(2) การเกิดชนชั้นใหม่ในสังคม

(3) การเปลี่ยนแปลงด้านการค้าและอุตสาหกรรมในชุมชน

(4) การที่คนต่างถิ่นมาพักหรืออยู่อาศัยในท้องถิ่น

4) ผลกระทบที่มีต่อปัจเจกบุคคลและครอบครัว

(1) วิถีชีวิตประจำวันถูกทำลายลง

(2) ความแตกต่างกันในด้านการปฏิบัติของศาสนา

(3) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างครอบครัว

(4) การล่มสลายของเครือข่ายสังคม

(5) ความรับรู้ถึงความปลอดภัยและการรักษาสุขภาพของตน

(6) โอกาสด้านสันติทางการ

5) ความต้องการโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน

(1) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน

(2) การครอบครองที่ดินและอำนาจในการจัดการใช้สอยที่ดิน

(3) ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อวัฒนธรรมประวัติศาสตร์แหล่งโบราณคดี

จึงสรุปได้ว่าเมื่อพิจารณาแนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ใช้
อยู่ในประเทศและหน่วยงานต่างๆ ปัญหาทางการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม ทางสังคมใน
ประเทศไทย ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการดำเนินโครงการต่างๆ สภาพสังคมไทย ระดับการ
พัฒนาฐาน และผู้ทำการศึกษาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม ทางสังคมในประเทศไทยในปัจจุบัน ควรจะ
เป็นแนวทางที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน (ชุมชนสัมพันธ์) มากกว่าเทคนิค (สถาบันนโยบาย
การศึกษา, 2539)

2.7.2 แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบทางเศรษฐกิจ

ทฤษฎีทางเศรษฐกิจของฮาร์รอด-โดมาร์ (Harrod-Domar Growth Model) Harrod Domar (ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ, 2542) ต่างได้พัฒนาทฤษฎีหรือแบบจำลองการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและทุนที่ต้องการเพื่อการเจริญเติบโตในระดับนั้นๆ ทั้งสองมีแนวคิดว่าการลงทุนเป็นหัวใจสำคัญของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจนอกจากจะเพิ่มรายได้แล้วยังเพิ่มความสามารถในการผลิตหรือเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของระบบเศรษฐกิจอีกด้วย การรักษาระดับการจ้างงานให้เต็มที่ต้องการอาศัยการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทางเศรษฐกิจที่สูงพอที่จะดูดซับเงินออมซึ่งเป็นที่ต้องการสำหรับ การลงทุนให้เกิดรายได้ในระดับการจ้างงานเต็มที่โดยที่ฮาร์รอด-โดมาร์ตั้งข้อสมมุติฐานของตัวแบบไว้ว่าผลผลิตของหน่วยเศรษฐกิจไม่ว่าจะเป็นหน่วยผลิตอุตสาหกรรมหรือระบบเศรษฐกิจโดยรวมจะขึ้นอยู่กับจำนวนทุนที่ลงทุนในหน่วยเศรษฐกิจนั้นๆ

2.7.2.1 ความหมายของเศรษฐกิจ

ความหมายของเศรษฐกิจจากราชบัณฑิตสถานและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ดังนี้ ราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2539 ได้ให้ความหมายของเศรษฐกิจไว้ว่า “เศรษฐกิจ หมายถึงการผลิตการจำหน่ายจ่ายแจกและการบริโภคใช้สอยสิ่งต่างๆของชุมชน”(ทับทิม วงศ์ประยูร, 2526) ได้ให้ความหมายของเศรษฐกิจไว้ว่า “เศรษฐกิจ หมายถึงการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์อันมีอยู่ไม่จำกัด แต่แนวทางที่จะได้รับมีขอบเขตจำกัดได้แก่การประกอบการหาเลี้ยงชีพ การแสวงหารายได้การสะสมทรัพย์สินการผลิตการจำหน่ายตลอดจนการบริโภคสิ่งอุปโภคต่างๆ

2.7.2.2 ความสำคัญของเศรษฐกิจ

นักวิชาการหลายคนได้กล่าวถึงความสำคัญของเศรษฐกิจไว้พอประมวลได้ดังนี้ (วันทนิย์ ภูมิภักทราคม, สมยศ อวเกียรติ, & ทับทิม วงศ์ประยูร, 2538)ได้กล่าวถึงความสำคัญของเศรษฐกิจไว้พอสรุปได้ว่าเศรษฐกิจมีความสำคัญและแทรกอยู่ในวงการทุกชั้นตอนทั้งในเรื่องของการเลือกใช้ทรัพยากรที่หายากและมีจำกัด เพื่อทำการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด และเพื่อให้เกิดการกระจายสินค้าเกิดความเป็นธรรมมากที่สุด ทั้งในปัจจุบันและอนาคตซึ่งพอจะแยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

1) ความสำคัญในระดับจุลภาคเศรษฐกิจช่วยให้เข้าใจในบทบาทของแต่ละบุคคลที่ดำรงชีวิตอยู่ในระบบเศรษฐกิจไม่ว่าจะเป็นผู้บริโภคผู้ผลิตคนกลางเจ้าของปัจจัยการผลิตเพื่อจะช่วยเหลือแก้ปัญหาเศรษฐกิจต่อไป

2) ความสำคัญในระดับมหภาคปัญหาเศรษฐกิจของส่วนรวมหรือของประเทศนั้นนับว่าสำคัญยิ่งการเข้าใจเศรษฐกิจทำให้เกิดการแก้ไขโดยสามารถเลือกวิธีการที่ทำให้บรรลุนโยบายเศรษฐกิจได้ถูกต้องและเกิดความเสียหายน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจจะประกอบด้วยการวิเคราะห์ใน 2 ส่วน ได้แก่ การวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยทั่วไปและการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนด้านสิ่งแวดล้อม

(1) การวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยทั่วไปจะเป็นการวิเคราะห์ที่อยู่ภายใต้ระบบเศรษฐกิจของประเทศหรือของพื้นที่ เช่นการเปลี่ยนแปลงเรื่องผลผลิตและการจ้างงานและประชากรส่วนไหนจะได้ประโยชน์และส่วนไหนเกิดความสูญเสียเรื่องเหล่านี้ จะเป็นที่สนใจของผู้ตัดสินใจในการวิเคราะห์จะเกี่ยวข้องกับความรู้พื้นฐานก็ได้แก่ความรู้เกี่ยวกับลักษณะและโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในการวิเคราะห์จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลและรายงานเศรษฐกิจต่างๆที่มีการวิเคราะห์และจัดพิมพ์เผยแพร่ข้อมูลประเภทเช่นข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรส่วนรวมซึ่งได้แก่มวลรวมผลผลิต (GDP) ระดับการจ้างงานรายได้เฉลี่ยมูลค่าการส่งออกและนำเข้าจะเป็นข้อมูลที่มีอยู่และพร้อมจะนำมาใช้ได้ จากนั้นก็ระบุสาขาหรืออุตสาหกรรมพื้นฐานหรือปัจจัยที่มีความสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจมีความเจริญเติบโตหรือถดถอยการวิเคราะห์อาจรวมถึงกลไกการดำเนินงานความได้เปรียบเสียเปรียบในการผลิตหรือให้บริการแต่ถ้าเป็นโครงการขนาดใหญ่ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมและต่อตัวแปรเศรษฐกิจ ส่วนรวมจะมีมากฉะนั้นต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์กับความเป็นไปได้ของโครงการในระยะยาวและผลกระทบทางบวกและทางลบของโครงการต่อตัวแปรเศรษฐกิจส่วนรวมที่สำคัญ เช่นการเพิ่ม GDP การสร้างงานและแรงกดดันต่อเงินเฟ้อ เป็นต้นจากนั้นเป็นการประเมินโครงการโดยเฉพาะตามหลักต้นทุนและผลตอบแทนจะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนที่สังคมจะได้รับและต้นทุนที่เกิดจากการมีโครงการ

(2) การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนด้านสิ่งแวดล้อมดังนั้นเมื่อกล่าวถึง “การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม” (Environmental Impact Analysis) หรือบ่อยครั้งเรียกว่า การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environment Impact Assessment-EIA) จึงเป็นที่เข้าใจกันว่า หมายถึงกระบวนการรวบรวมวิเคราะห์และประเมินการเปลี่ยนแปลงในสิ่งแวดล้อมอันเป็นผลมาจาก โครงการหรือกิจกรรมมนุษย์ เช่น วิเคราะห์และประเมินว่า

- ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมซึ่งได้แก่สภาวะอากาศดินน้ำ และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรและเมื่อเปลี่ยนแปลงไปแล้วจะมีผลกระทบต่อไปถึง ผู้รับ เช่น คนสัตว์พืชและสิ่งของต่างๆอย่างไร

- ระบบเศรษฐกิจของประเทศและของท้องถิ่นจะเปลี่ยนแปลงอย่างไร โดยเฉพาะในเรื่องการเพิ่มการผลิตรายได้การจ้างงานการกระจายรายได้ราคาที่ดินและราคาที่อยู่อาศัย เป็นต้น

- ผลกระทบของโครงการที่มีต่อชุมชนท้องถิ่นซึ่งได้แก่ประชาชนครอบครัว สถาบันและชุมชนที่อยู่โดยรอบโครงการ

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมยังรวมถึงการพิจารณาข้อเสนอแนะทางด้าน นโยบายและมาตรการที่สามารถนำมาใช้เพื่อลดหรือป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อเป็นการ ลดผลเสียหายให้เหลือน้อยที่สุดดังนั้นในกระบวนการวิเคราะห์หรือประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังรวมถึงการพิจารณาหาวิธีการป้องกันแก้ไขผลกระทบและแผนงานการเฝ้าระวังติดตามผลกระทบ อีกด้วย ซึ่งทางเลือกในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจึงมีอยู่อย่างน้อย 4 ประการคือ

- (1) การใช้ระเบียบข้อบังคับและกฎหมาย
- (2) การใช้กลไกทางศาลเพื่อลงโทษผู้ละเมิด
- (3) การใช้กลไกของระบบตลาด
- (4) การใช้กลไกทางการบริหาร

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ทางด้านสิ่งแวดล้อมนั้นอาจกล่าวเป็นการทั่วไปได้ว่ามี 4 ประการดังนี้

- (1) เพื่อชี้ให้เห็นสภาพสิ่งแวดล้อมทางด้านต่างๆก่อนมีโครงการว่าเป็นอย่างไร
- (2) เพื่อชี้ให้เห็นว่าเมื่อมีโครงการแล้วจะมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมอย่างไรไม่ว่าจะเป็นผลกระทบทางบวกหรือทางลบทางตรงหรือทางอ้อมระยะสั้นหรือระยะยาวก็ตาม
- (3) เพื่อชี้ให้เห็นว่ามีผลกระทบทางลบหรือเสียหายต่อสภาพแวดล้อมแล้วจะมีวิธีการหรือแนวทางในการป้องกันและแก้ไขได้อย่างไรเพื่อให้มีผลกระทบน้อยที่สุดและอยู่ในระดับที่ยอมรับได้และรวมถึงวิธีการส่งเสริมการพัฒนาผลกระทบในทางบวกเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อมวลมนุษยชาติด้วย
- (4) เพื่อเสนอแผนงานติดตามตรวจสอบผลกระทบและแผนการดำเนินงานถ้าโครงการได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ

โดยสรุปวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ทางด้านสิ่งแวดล้อมคือการคาดคะเน (Predict) การวัด (Measure) และการประเมิน (Evaluate) ด้านระบบนิเวศน์สังคมและเศรษฐกิจของโครงการเพื่อนำไปสู่การพิจารณาว่าจะสนับสนุนหรือยับยั้งโครงการ การวิเคราะห์ด้านสิ่งแวดล้อมจึงเป็นส่วนประกอบหนึ่งในการตัดสินใจ และเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development)

2.7.2.3 องค์ประกอบของการวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจ มีดังนี้

- 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Study) ซึ่งได้แก่การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงการพื้นที่โครงการข้อมูลจากส่วนราชการข้อมูลจากรายงานการศึกษาวิจัยและข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์และทำความเข้าใจสภาพสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
- 2) การกำหนดขอบเขตการศึกษา (Scoping) ซึ่งได้แก่การระบุผลกระทบที่มีความเป็นไปได้ (Possible Impact) รวมทั้งการใช้ทรัพยากรและการจัดลำดับความสำคัญของผลกระทบเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ในชั้นรายละเอียดผลกระทบใดที่คาดว่าจะไม่สำคัญก็อาจตัดทิ้งไปกำหนดขอบเขตการศึกษาจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญเพื่อให้การศึกษามีความสอดคล้องกับความต้องการและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงดังนั้นก่อนที่จะตกลงกำหนดขอบเขตการศึกษาจึงควรมี

การรวบรวมความคิดเห็นและปรึกษาหารือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องรวมทั้งตัวแทนชุมชนที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบด้วย

3) การคาดคะเนผลกระทบ (Prediction) ได้แก่การประมาณการขนาดของการเปลี่ยนแปลงสาเหตุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรวมทั้งผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในอนาคตของโครงการ

4) การประเมินผลกระทบ (Evaluation) เพื่อประเมินความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่มีต่อประเทศในรูปของวัตถุประสงค์และนโยบายทางเศรษฐกิจและสังคมในการประเมินอาจใช้วิธีการเปรียบเทียบนั่นคือเปรียบเทียบกับกฎหมายหรือมาตรฐานและเงื่อนไขที่กำหนดไว้เช่นเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับการยอมรับของชุมชนหรือสาธารณชนนอกจากนั้นยังควรประเมินผลกระทบโดยรวมของโครงการด้วยการประยุกต์ใช้หลักเกณฑ์ต้นทุนและผลตอบแทนเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจว่าควรสนับสนุนหรือยับยั้งโครงการ

5) การปรับปรุงแก้ไข (Mitigation) เพื่อค้นหาวิธีการหรือมาตรการในการป้องกันแก้ไขและลดผลกระทบในทางลบและวิธีการหรือมาตรการที่จะช่วยเพิ่มพูนผลกระทบในทางบวกให้ได้ประโยชน์สูงสุดรวมทั้งการลดต้นทุนของโครงการ

6) การสื่อสารทำความเข้าใจ (Communication) เพื่อสื่อสารผลกระทบที่เป็นไปได้ของโครงการต่อหน่วยงานและประชาชนที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบในระหว่างกระบวนการ

7) การติดตามตรวจสอบ (Monitoring) เพื่อจัดให้มีการตรวจสอบ (Auditing) และการเฝ้าระวัง (Monitoring) ผลกระทบของโครงการทั้งในระหว่างและหลังการปฏิบัติงานตามโครงการ

2.8 โรงเรียนกินนอน

โรงเรียนประจำเป็นโรงเรียนกินนอน (British Council, 2558) ที่ซึ่งนักเรียนจะได้พักอาศัยและเรียนในช่วงปีของการเรียนในโรงเรียน โดยมีโรงเรียนประจำประมาณ 500 แห่งทั่วประเทศ อังกฤษ, เวลส์, สกอตแลนด์และไอร์แลนด์เหนือ

โรงเรียนประจำของสหราชอาณาจักรส่วนใหญ่จะทำการสอนนักเรียนนานาชาติและนักเรียนสหราชอาณาจักรรวมกัน “นักเรียนประจำ” คือนักเรียนที่พักอาศัยที่โรงเรียน ส่วน “นักเรียนภาคกลางวัน” จะพักอาศัยกับครอบครัวและกลับบ้านหลังเลิกเรียนในแต่ละวัน การผสมผสานกันนี้ได้ช่วยสร้างบรรยากาศทางสังคมที่ดี

โรงเรียนประจำของสหราชอาณาจักรส่วนใหญ่จะเป็นแบบสหศึกษา โดยทำการสอนทั้งเด็กชายและหญิง (เรียนรวมกันในห้องเรียน แต่แยกที่พักรักกัน) และก็มีโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนที่สอนเฉพาะชายหรือหญิงเช่นกัน

2.9 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นส่วนจำเป็นในการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการพัฒนาสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายก จะเป็นการศึกษา ค้นคว้างานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วในพื้นที่เมืองต่างๆ ที่ผ่านมา ทำให้ทราบว่าที่ผ่านมามีการเกิดขึ้นของมหาวิทยาลัยเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านใดและอย่างไรบ้าง ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จะมีการศึกษาตัวอย่างกรณีศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาต่อไป ดังนี้

2.9.1 กรณีศึกษางานวิจัยต่างประเทศ

(Nash George et al., 1973) ศึกษากรณีมหาวิทยาลัยเซาธ์เวสต์ออสเตรเลีย มีจำนวนนักศึกษา 23,000 คน นอกจากนี้มีจำนวนนักศึกษาปริญญาโทและเอกเพิ่มขึ้น 20 เท่า จากในปี 1969 มีจำนวนนักศึกษา 250 คนแต่ในปีต่อมาเพิ่มจำนวนเป็น 5,000 คน ส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการช่วยพัฒนาพื้นที่ชุมชนขนาดเล็กโดยรอบมหาวิทยาลัยที่เสื่อมโทรม อีกทั้งมหาวิทยาลัยยังมีส่วนช่วยชุมชนจากการซื้อ อุดหนุนผลิตภัณฑ์ เครื่องใช้ของประชาชนในชุมชน แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชนในลักษณะที่เกื้อกูลต่อกัน พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เมื่อ

จำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้นชุมชนก็เติบโตตามไปด้วย กล่าวได้ว่ามหาวิทยาลัยส่งผลต่อการพัฒนาของชุมชนโดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ

(George Hampton and David Higham, 1999) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาท้องถิ่น” โดยได้ทำการศึกษารอบมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก พบว่ามหาวิทยาลัยเป็นแหล่งดึงดูดทรัพยากรอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดหางาน สัญญาทางธุรกิจ การเงินและการลงทุนอื่นๆ ที่เพิ่มรายได้มหาศาลต่อเศรษฐกิจในประเทศ มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งสนับสนุนโครงการบริการสาธารณะ ความเข้มแข็งของมหาวิทยาลัยและหลักสูตรสามารถดึงดูดธุรกิจร้านค้า ธุรกิจที่อยู่อาศัย ร้านอาหาร ให้เกิดขึ้นรอบมหาวิทยาลัย

(Allison M. Ohme, 1999) นักวิจัยสถาบันแห่งมหาวิทยาลัยแคลาเวิร์ วิจัยศึกษาเรื่อง “ผลกระทบทางเศรษฐกิจของมหาวิทยาลัยที่มีต่อรัฐและชุมชน” โดยทำการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากค่าใช้จ่ายของบุคลากร นักศึกษา และคนในชุมชนท้องถิ่น พบว่า ธุรกิจในพื้นที่มีการจ้างงานนักศึกษาและศิษย์เก่า หลายๆธุรกิจในท้องถิ่นเติบโตเพิ่มขึ้นควบคู่กับการขยายตัวของมหาวิทยาลัย เนื่องจากมีผู้บริโภคลักเป็นเจ้าหน้าที่บุคลากร นักศึกษา ตลอดจนมหาวิทยาลัย และอาจกล่าวได้ว่ามหาวิทยาลัยเป็นแม่แบบในการปรุงแต่งและถ่ายทอดวัฒนธรรมไปสู่ชุมชนนั้นๆด้วย

(Annette Steinacker, 2004) ผลกระทบทางเศรษฐกิจของวิทยาลัยในเมืองและชุมชน โดยรอบการศึกษาผลกระทบต่อมหาวิทยาลัยโดยทั่วไปในสหรัฐอเมริกาได้มุ่งเน้นไปที่สถาบันการศึกษาขนาดใหญ่หรือผลกระทบของวิทยาลัยในรอบเมืองหรือพื้นที่ใกล้เคียง บทความนี้แสดงให้เห็นถึงการศึกษามาตรฐานสามารถผลิตการประมาณการของผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยทั่วไปในเมืองวิทยาลัยจับคู่กับชุมชนโดยรอบ หลักของการวิเคราะห์จะเป็นของมหาวิทยาลัยค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าและบริการ และเงินเดือน ค่าใช้จ่ายโดยแบ่งเป็นประเภทสินค้าและสถานที่ตั้งของบริษัทการสั่งซื้อสินค้าจาก บริษัท ที่อยู่นอกพื้นที่ผลกระทบจะถือว่าสูญเสียให้กับเศรษฐกิจท้องถิ่น การดูแลประชาชนในท้องถิ่นจากโรงเรียนแพทย์หรือมหาวิทยาลัยที่สนับสนุนธุรกิจกรณีทั่วไปมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ในชุมชนเล็กๆ ภายในเมืองขนาดใหญ่ รวมไปถึงค่าใช้จ่ายของนักเรียนจะเป็นผลกระทบที่มีขนาดเล็ก การประเมินผลกระทบของค่าใช้จ่ายเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบของนักเรียน Hedrick et al, 1995) พบว่า จำนวนนักศึกษาในเขตที่

มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการค้าปลีกที่สูงขึ้นและการจ้างงานบริการภาค พบว่าค่าใช้จ่ายมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญเกี่ยวกับเศรษฐกิจท้องถิ่น ผลกระทบที่มาจากนักเรียนเพียงแค่ผ่านค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารและทำงานอยู่ใกล้กับมหาวิทยาลัย กับการรวมตัวโดยตรง ผลกระทบของค่าใช้จ่ายของนักเรียนทั้งสองที่อยู่อาศัย ผลกระทบของวิทยาลัยในเมืองจะมีเพิ่มมากขึ้น บทบาทของมหาวิทยาลัยในการฟื้นฟูพื้นที่ใกล้เคียงมุ่งเน้นในส่วนที่เกี่ยวกับความต้องการจากนักเรียน พนักงานและผู้เข้าชมสินค้าหรือบริการในท้องถิ่น ประการที่สองการเรียกร้องให้มหาวิทยาลัยเพื่อให้มีส่วนร่วมของพลเมืองมากขึ้น โดยการชำระภาษี ผลกระทบทางเศรษฐกิจในท้องถิ่นสามารถแสดงให้เห็นถึงบางส่วนของผลประโยชน์ที่ชุมชนสาเหตุมาจากมหาวิทยาลัยและสามารถสร้างมุมมองที่ครอบคลุมมากขึ้นของมหาวิทยาลัยบทบาทในเมือง

(Ttip Umbach, 2010) ผลกระทบของมหาวิทยาลัยมินนิโซตาส่งผลต่อเศรษฐกิจและสังคม มหาวิทยาลัยแห่งนี้จะส่งผลกระทบทางตรงและทางอ้อมต่อบุคคลและชุมชนของรัฐมินนิโซตา การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของมหาวิทยาลัยเอื้อประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นในด้านค่าใช้จ่ายของคนในมหาวิทยาลัย และการจ้างงาน รวมไปถึงรายได้ของผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ ในอนาคตจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของเมืองหลวง ในการวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจทั้งทางตรงและทางอ้อมทำให้เกิดปริมาณรายได้ของรัฐบาล วิธีวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน ดังนี้ มหาวิทยาลัยมินนิโซตารวบรวมข้อมูล จาก หุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เงินเดือน ผลประโยชน์ ภาษี ซึ่งผลกระทบเริ่มต้นขึ้น เมื่อองค์กรใช้จ่ายเงินทางเศรษฐกิจ และการใช้จ่ายเงินขององค์กร เมื่อมีมหาวิทยาลัยมินนิโซตาเกิดขึ้นไม่ได้รวมแค่ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการเท่านั้น แต่ยังมีหลากหลายของผู้ขายในรัฐและการใช้จ่ายของพนักงานในพื้นที่รัฐ กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อรัฐ คือรายได้เศรษฐกิจการจ้างงานของรัฐและรายได้ท้องถิ่นจากรัฐบาล โดยรวมผลกระทบทางเศรษฐกิจของมหาวิทยาลัยมินนิโซตาส่งผลต่อธุรกิจของรัฐมินนิโซตา ดังนี้

- 1) ทางตรง คือ การใช้จ่ายสินค้าและบริการของนักเรียน รวมไปถึงคนในมหาวิทยาลัย เป็นการเปิดกว้างและสนับสนุนในคนในท้องถิ่นนำสินค้าไปขายและให้บริการ
- 2) ทางอ้อม คือ การใช้จ่ายภายในของรัฐมินนิโซตาและได้รับการชำระเงินโดยตรงให้แก่รัฐ (ภาษี) ผลลัพธ์จากค่าใช้จ่ายสินค้าและบริการ ทำให้ผลกระทบด้านเศรษฐกิจของรัฐมินนิโซตาในปี

2010 เป็น 8.6 พันล้านบาทดอลลาร์ (ทางตรง 4.1 พันล้านบาทดอลลาร์, ทางอ้อม 4.5 พันล้านบาทดอลลาร์) มหาวิทยาลัยมินนิโซตาวัดเศรษฐกิจ การจ้างงาน และรายได้ของรัฐบาล ผลกระทบของการดำเนินงานและงานวิจัยทั้งหมดของวิทยาเขต และบริษัทในเครือเป้าหมายของมหาวิทยาลัยของมินนิโซตาเศรษฐกิจ โดยผลกระทบทางเศรษฐกิจ ศึกษาปริมาณเศรษฐกิจ การจ้างงาน และทุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานค่าใช้จ่ายงาน เงินเดือน ผลประโยชน์ และภาษี โดยผลกระทบทางเศรษฐกิจเริ่มต้นขึ้น เมื่อองค์กรใช้จ่ายเงินกิจกรรมทางเศรษฐกิจก็เกิดขึ้น ผลกระทบการศึกษาวัดโดยตรงทางเศรษฐกิจ ค่าใช้จ่ายในองค์กร การใช้จ่ายเงินในองค์กรสุพื้นที่

ดังนั้นจะเห็นว่าเมื่อมีมหาวิทยาลัยมินนิโซตาทำให้เกิดการจ้างงานในรัฐ เกิดการหมุนเวียนค่าใช้จ่ายภายในรัฐ ทำให้เกิดการจ้างงาน เกิดอาชีพในมหาวิทยาลัยมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังทำให้รัฐมีการบริหารจัดการทางการเงินมากยิ่งขึ้นอีกด้วย เกิดการกระจายรายได้ให้แก่คนในรัฐ

(Ehinmowo and Eludoyin, 2010) การศึกษาผลกระทบของข้อความเจริญมหาวิทยาลัย Adekunle Ajasin University ประเทศไนจีเรีย พบว่า การเจริญเติบโตของเมืองมหาวิทยาลัยทำให้พื้นที่เพาะปลูกทางเกษตรลดน้อยลง แต่การขยายตัวของอุตสาหกรรมที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดแรงดึงดูดทำให้ประชาชนเข้ามาในพื้นที่มากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งระหว่างประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่และประชากรในมหาวิทยาลัย ดังนั้นสถานีดำรงจึงเป็นทางออกในการควบคุมเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น

2.9.2 กรณีศึกษางานวิจัยในประเทศ

(สายชล สวามิภักดิ์, 2528) ศึกษาผลกระทบของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานีที่มีผลต่อการเติบโตของชุมชนเมืองปัตตานีซึ่งจากการศึกษา พบว่ามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานีมีผลกระทบต่อชุมชนเมืองทางด้านเศรษฐกิจ ที่มีการจ้างงานที่เกี่ยวข้องเนื่องกับกิจกรรมการค้าและบริการเพิ่มขึ้นทวีคูณ เกิดการจับจ่ายใช้สอยมากขึ้น จำนวนประชากรเพิ่มขึ้น จึงนำมาสู่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพ คือการเพิ่มขึ้นของจำนวนอาคารพาณิชย์และอาคารหอพัก แสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยมีอิทธิพลส่งผลต่อให้ชุมชนเมืองปัตตานีเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและด้านเศรษฐกิจ (สายชล สวามิภักดิ์, 2528)

(เบญจวรรณ อารีสมาน, 2525) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับพื้นที่เมืองขอนแก่น กล่าวว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับสาธารณูปโภคบริการสาธารณะแรงงานตลอดจนที่อยู่อาศัยจากเมืองในขณะเดียวกันก็มีส่วนช่วยในการพัฒนาและสร้างความเจริญให้แก่พื้นที่เมืองทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยมีสถาบันทางวิชาการสถานที่ทำงานและการบริการสาธารณะทางการแพทย์การศึกษาเป็นต้น ทำให้มหาวิทยาลัยและพื้นที่ชุมชนมีความสัมพันธ์ต่อกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันจนกลายเป็นพื้นที่เดียวกันอย่างชัดเจน(เบญจวรรณ อารีสมาน, 2526)

(ภัทรินทร์ หงษ์ทอง, 2532) ศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางการวางแผนพัฒนาพื้นที่อันเนื่องมาจากการขยายตัวของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษากรณีศึกษาชุมชนบางชั้นอำเภอคลองหลวงจังหวัดปทุมธานีกล่าวว่าบริเวณพื้นที่ศึกษาได้รับผลกระทบจากการตั้งของมหาวิทยาลัยหลายด้าน เช่น เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินจากพื้นที่เกษตรกรรมมาเป็นการศึกษามากขึ้น นำมาสู่การปรับปรุงโครงสร้างการคมนาคม แต่ขาดการดูแลด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ จึงทำให้เกิดด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงการขาดแคลนด้านโครงสร้างพื้นฐาน (ภัทรินทร์ หงษ์ทอง, 2532)

(บุญชัย แซ่โจ้ว, 2543) ศึกษาแนวทางการพัฒนาพื้นที่ชานเมืองด้านตะวันตกเฉียงใต้ของเมืองพิษณุโลกเพื่อรองรับการขยายตัวของมหาวิทยาลัยนเรศวรในอนาคต ซึ่งเป็นศูนย์กลางของการศึกษาในระดับสูงของภาคเหนือตอนล่าง ตามนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาไปสู่ภูมิภาค การพัฒนามหาวิทยาลัยนเรศวรส่งผลให้บทบาทความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนเมืองพิษณุโลกกับตำบลท่าโพธิ์เปลี่ยนไป ส่งผลให้ชุมชนโดยรอบมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินจากเกษตรกรรมเป็นการใช้ที่ดินเพื่อการสนับสนุนการศึกษา รวมถึงการขยายตัวกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพื่อรองรับและบริการมหาวิทยาลัยเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของชุมชนพื้นที่โดยรอบมหาวิทยาลัย ทำให้เกิดปัญหาหลายประการ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตจัดรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม ทำให้ไม่สามารถวางแผนพัฒนารองรับการขยายตัวของชุมชนได้ โดยในงานวิจัยครั้งนี้ศึกษาสภาพพื้นที่ทั่วไป โดยรวบรวมข้อมูลทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม ศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินและการขยายตัวของชุมชนเมืองพิษณุโลก โดยการศึกษาจากแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ ศึกษาบทบาทความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ชานเมืองตะวันตกเฉียงใต้กับเมืองพิษณุโลก ความเชื่อมโยงด้านการบริการพื้นที่ และความสัมพันธ์จากปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคม และนโยบายทางการเมือง ดังนั้นในการศึกษาได้เสนอแนวทางการพัฒนาเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมบทบาทการเป็นศูนย์กลาง

ทางการศึกษาระดับสูงของตำบลท่าโพธิ์ โดยเสนอให้ยกเลิกเขตจัดรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม บางส่วนโดยรอบมหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อพัฒนาเป็นชุมชนศูนย์กลางรองรับการขยายตัวของ มหาวิทยาลัย เป็นศูนย์กลางการค้าของตำบลท่าโพธิ์ และได้เสนอข้อกำหนดการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ เพื่อควบคุมและการขยายตัวให้สอดคล้องกับแนวโน้มการขยายตัวของชุมชนแผนการใช้ที่ดินของเมือง พิษณุโลก รวมถึงเสนอแนวทางปรับปรุงและขยายบริการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาสภาพแวดล้อมในพื้นที่ เพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนในอนาคตต่อไป

(ธนวดี พลายโถ, 2549) ศึกษาอิทธิพลของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ต่อการเปลี่ยนแปลงของ ชุมชนสวนดอกและชุมชนหลังมหาวิทยาลัยเชียงใหม่กล่าวว่า การขยายตัวของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่งผลให้จำนวนประชากรบริเวณชุมชนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเกิดกิจกรรมการค้าและการขยายเส้นทางคมนาคมต่างๆแต่ในทางกลับกันเมื่อพื้นที่ที่มีความเจริญขึ้นก็ทำให้เกิดปัญหาตามมาเช่นปัญหา สาธารณูปโภคเกิดแหล่งมั่วสุมของนักศึกษาและปัญหาอาชญากรรมเพราะขาดการวางแผนเพื่อ เตรียมการรองรับจำนวนประชากรประชากรที่เพิ่มขึ้นเหล่านี้ (ธนวดี พลายโถ, 2549)

(คงกฤษ ลิ้มพะสุต, 2541) ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนใกล้ มหาวิทยาลัย กรณีศึกษาหมู่บ้านเมืองเอกโครงการ 1 และมหาวิทยาลัยรังสิต กล่าวว่า มหาวิทยาลัย รังสิตมีผลต่อความเป็นอยู่ของชุมชนใกล้เคียง ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ผลกระทบเชิง บวกจะเป็นการสร้างรายได้และเปิดโอกาสทางการค้าให้แก่ชุมชน ได้แก่ การค้าและการบริการต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับมหาวิทยาลัย ประชากรภายในชุมชนและหมู่บ้านได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น ในขณะที่ผลกระทบเชิงลบทำให้สภาพแวดล้อมโดยรอบมหาวิทยาลัยไม่เป็นระเบียบ การจราจรติดขัด เกิดเสียงรบกวนเป็นการทำลายบรรยากาศของพื้นที่อยู่อาศัย อีกทั้งพื้นที่ชุมชนยังเกิดปัญหาด้าน สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ นอกจากนี้การศึกษาได้เสนอแนวทางการแก้ไขผลกระทบดังกล่าว คือการได้รับความร่วมมือกันจากทุกฝ่ายทั้งมหาวิทยาลัย ผู้อยู่อาศัย ผู้ประกอบการ ในการจัดการ แก้ไขปัญหาทั้งการจัดการจราจร การจัดพื้นที่สาธารณะ พื้นที่กิจกรรมให้เป็นสัดส่วน รวมถึงการ กำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เพื่อให้มหาวิทยาลัยและชุมชนสามารถอยู่ร่วมกันได้เป็นอย่างดี (คงกฤษ ลิ้มพะสุต, 2541)

(สุภาวดี บุญยฉัตร และคณะ, 2545) ศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบเมืองมหาวิทยาลัยของประเทศไทย โดยเลือกตัวอย่างมหาวิทยาลัยของรัฐทั้ง 4 ภาค เพื่อเปรียบเทียบและเป็นตัวแทนมหาวิทยาลัยของประเทศ กล่าวว่า มหาวิทยาลัยและชุมชนมีความเกี่ยวพันกันในแง่เศรษฐกิจและการใช้ชีวิตประจำวันค่อนข้างสูง โดยส่วนใหญ่ชุมชนมีรายได้มาจากการค้าขายอาหารและธุรกิจหอพักอาศัย ผลจากมหาวิทยาลัยมีหอพักไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา ทำให้เกิดธุรกิจหอพักเอกชนขึ้นรอบมหาวิทยาลัยขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยขาดการวางแผนไว้ล่วงหน้าจึงส่งให้เกิดปัญหาตามมา โดยเฉพาะปัญหาด้านคุณภาพชีวิตและสวัสดิภาพของนักศึกษาและคนในชุมชน จากการศึกษาได้มีการเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือการจัดทำแผนแม่บทของมหาวิทยาลัยที่ครอบคลุมทั้งด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การใช้ประโยชน์ที่ดินที่เหมาะสมและรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (สุภาวดี บุญยฉัตรและคณะ, 2545)

(رنئی ตันวานิช, 2552) ศึกษาอิทธิพลของสถานศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนาเมือง กรณีศึกษาเมืองสงขลา กล่าวว่า อิทธิพลของสถานศึกษาทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของจำนวนแรงงาน จำนวนประชากร จำนวนนักศึกษาในพื้นที่เมือง นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการรองรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้พื้นที่โดยรอบสถานศึกษามีความหนาแน่นกลายเป็นชุมชนของนักศึกษาอย่างชัดเจน จึงมีการเสนอแนวทางการพัฒนา คือการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน การควบคุมความหนาแน่นให้มีความเหมาะสมสำหรับบทบาททางการศึกษา)

2.10 สรุปแนวคิดในการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ โดยดูจากแนวคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยความหมายของมหาวิทยาลัย แนวคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย กำหนดจุดที่ตั้งของมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคจากการวิเคราะห์เชิงทำเลที่ตั้ง แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนกับมหาวิทยาลัย โดยจะเห็นว่าเมื่อมีมหาวิทยาลัยเกิดขึ้นจะส่งผลให้พื้นที่รอบข้างเกิดความเจริญเติบโตควบคู่ไปด้วย แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบจากการขยายตัวมหาวิทยาลัยสภาพโดยรอบ การใช้ประโยชน์ที่ดิน ระบบสัญจร ระบบโรงเรียนกึ่งนอน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายก โดยจะเน้นการศึกษาในด้านกายภาพเป็นหลัก โดยศึกษาและการวิเคราะห์

ผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางสังคมของสถาบันนโยบายการศึกษา (2539) พิจารณาจาก ความหนาแน่น ได้แก่ จำนวนประชากร จำนวนที่พักอาศัย อาคาร และร้านค้า การใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ พ.ศ. 2538, พ.ศ.2545,พ.ศ.2558 เส้นทางการเข้าถึง ได้แก่ เส้นทางการคมนาคม การเข้าถึง ได้แก่ การเข้าถึง กิจกรรมและการเข้าถึงบริการ รวมไปถึงด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยการศึกษาเหล่านี้เพื่อเป็น แนวทางสำหรับการวางแผนเพื่อรองรับพื้นที่ที่เติบโตและขยายตัวของเมืองจากการพัฒนาสถาบัน ศึกษาระดับอุดมศึกษา

ดังนั้นในการศึกษาในครั้งนี้ศึกษาประเด็นการเปลี่ยนแปลงของประเด็นต่างๆ ดังนี้

- การเปลี่ยนแปลงของการใช้ประโยชน์ที่ดินในจังหวัดนครนายก พ.ศ.2538, พ.ศ. 2545,พ.ศ.2558 และ การเปลี่ยนแปลงของพื้นที่โดยรอบสถาบันการศึกษาทั้ง 3 แห่ง
- สิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้นในสถาบันการศึกษาและนอกสถาบันการศึกษา
- ค่าใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ บุคลากร นักเรียนและนักศึกษา
- ค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการในสถาบันการศึกษาและนอกสถาบันการศึกษา
- การเปลี่ยนแปลงทางประชากรของบุคลากรในสถาบันการศึกษาและประชากรใน ตำบลที่สถาบันการศึกษาตั้งอยู่

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดประเด็นในการศึกษาข้อมูล ข้างต้นนี้ ส่งผลให้เกิดแนวทางในการวิจัย รวมไปถึงวิธีการที่ใช้ในการวิจัย เพื่อให้ทราบผล การศึกษาที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

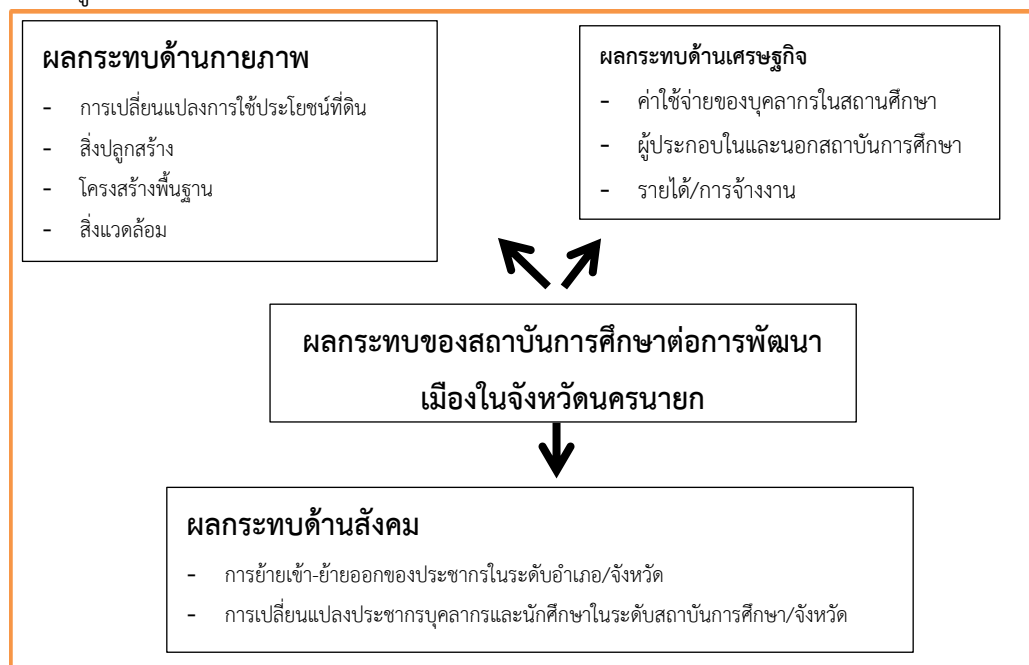
3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องผลกระทบของการพัฒนาสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาเมือง ในจังหวัดนครนายก โดยทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย แนวความคิดการขยายตัวของเมืองประเภทมหาวิทยาลัย แนวความคิดความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยและเมือง ซึ่งแนวคิดเหล่านี้ผู้วิจัยได้นำมาสร้างกรอบแนวคิดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การกำหนดกรอบแนวคิดในงานวิจัยนี้มุ่งประเด็นศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันของพื้นที่ที่มีการก่อตั้งสถาบันการศึกษาในจังหวัดนครนายก เมื่อมีการก่อตั้งสถาบันการศึกษาเหล่านี้แล้วส่งผลให้พื้นที่ดังกล่าวได้รับผลกระทบจากการพัฒนาและการขยายตัวที่เกิดขึ้นจากสถาบันการศึกษา

การศึกษาผลกระทบด้านกายภาพ พิจารณาจาก ระบบการคมนาคม การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง เพื่อทราบถึงการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของพื้นที่ศึกษาตั้งแต่ก่อนการตั้งสถาบันการศึกษา ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ พิจารณาจาก ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด พ.ศ. 2534, พ.ศ. 2544, พ.ศ. 2554 รวมไปถึงค่าใช้จ่ายของบุคลากรในพื้นที่ศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา พิจารณาจาก การย้ายเข้า-ออกของประชากร การเปลี่ยนแปลงประชากรบุคลากรและนักศึกษา ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม นำมาสู่การวิเคราะห์บทบาทและความสำคัญของสถาบันการศึกษาทั้ง 3 แห่งที่มีต่อพื้นที่ศึกษาภายหลังการจัดตั้งสถาบันการศึกษา โดยวิเคราะห์ผลกระทบแบ่งออกเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นในวงกว้าง และผลกระทบในขอบเขตที่จำกัด (สถาบันนโยบายการศึกษา, 2539) พิจารณาจากกิจกรรม การใช้ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง จำนวนประชากร ประเภทและจำนวนร้านค้า และบริการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ดังนั้นในการศึกษาผลกระทบของการพัฒนาสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายกผู้วิจัยได้ทบทวนและวิเคราะห์เพื่อจะกำหนดกรอบแนวคิดให้ชัดเจนดังนี้

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา: ผู้วิจัย, 2558

3.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการอธิบายแบบพรรณนา โดยมีการวิเคราะห์สรุปผลโดยมีวิธีการ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี กรณีศึกษาเกี่ยวข้องกับผลกระทบของการพัฒนาสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาเมือง โดยการรวบรวมข้อมูลทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ (GDP) สังคม(การย้ายเข้า-ย้ายออกของประชากร) ได้จากทั้งข้อมูลแบบปฐมภูมิทุติยภูมิ ได้แก่ แผนที่ขอบเขตการปกครอง แสดงเขตอำเภอ ตำบล จังหวัด พ.ศ.2538 พ.ศ.2545 พ.ศ.2558 ของกรมแผนที่ทหารและกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย การใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ.2530 พ.ศ.2544 พ.ศ.2549 และ พ.ศ.2558 ของกรมพัฒนาที่ดิน กล้องถ่ายรูป แบบสอบถามตามประเด็นที่สัมภาษณ์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ Statistical package of social science (SPSS) for Windows

2. เก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ การออกภาคสนาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ศึกษาโดยแบ่งการสอบถามออกเป็น

2.1 กลุ่มตัวอย่างบุคลากร อาจารย์ นักเรียนนักศึกษา จำนวน 595 ชุด

2.2 กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการในสถาบันการศึกษา จำนวน 159 ชุด

โดยการประมวลผลแบบสอบถาม เป็นการนำข้อมูลเชิงสำรวจและจากการสัมภาษณ์ มาจัดแบ่งตามประเภทข้อมูล ตามข้อมูลทั่วไป การศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งกลุ่มตัวแปรออกเป็นสองส่วนคือ

- ลักษณะบุคลากร ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ภูมิลำเนา ระยะเวลาที่อยู่อาศัยใกล้เคียงกับสถาบันการศึกษา ลักษณะที่อยู่อาศัย รายรับ-รายจ่าย ความพึงพอใจต่อ สาธารณูปโภค-สาธารณูปการ พฤติกรรมการเดินทาง
- ลักษณะผู้ประกอบการ ได้แก่ กิจกรรมทางเศรษฐกิจ ภูมิลำเนาเดิม กลุ่มผู้ใช้บริการ ร้านค้าที่รับสินค้า

3. ประมวลผล ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาสถาบันการศึกษาในพื้นที่

4. สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

3.3 แหล่งที่มาของข้อมูล

ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหาร ข้อมูลภาพถ่ายจากดาวเทียม ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งข้อมูลออนไลน์ของหน่วยงานต่างๆ

3.4 การประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการศึกษา

หน่วยการวิเคราะห์ในการวิจัยคือ บุคลากรในสถาบันการศึกษา และ ผู้ประกอบการในสถาบันการศึกษา โดยแบ่งออกเป็นพื้นที่การเก็บตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่มตามความเชื่อมโยงของพื้นที่เมือง คือ พื้นที่บริเวณโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พื้นที่บริเวณโรงเรียนเตรียมทหาร และพื้นที่บริเวณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พื้นที่โดยรอบแต่ละสถาบันการศึกษาระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นบุคลากรในสถาบันการศึกษาจำนวน 400 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณขนาดของ กลุ่มตัวอย่าง โดยสูตรของทาโร ยามาเน่ (Yamane T, 1973) โดยใช้จำนวนประชากรของพื้นที่ศึกษาเท่ากับ 166,928 คน รายละเอียดมีดังนี้

จากสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973 (อ้างถึงใน สมพล พุ่งหว่า, 2553, หน้า 97-99)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากร
 e = ค่าความคาดเคลื่อน (นิยมใช้ 0.05)

แทนค่า

$$n = \frac{17283}{1 + (17283)(0.05)^2} \approx 400 \text{ ชุด (390.95)}$$

3.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างบุคลากรในสถาบันการศึกษา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	จำนวน	เดือนที่เก็บข้อมูล
1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (แบบสอบถาม)		
พื้นที่บริเวณโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	106 ชุด	มิถุนายน 2558
-อาจารย์โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	23 ชุด	มิถุนายน 2558
-บุคลากรโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	13 ชุด	มิถุนายน 2558
-นักเรียนโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ชั้นปีที่	10 ชุด	มิถุนายน 2558
-นักเรียนโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ชั้นปีที่	60 ชุด	มิถุนายน 2558
พื้นที่บริเวณโรงเรียนเตรียมทหาร	259 ชุด	มิถุนายน 2558
-อาจารย์โรงเรียนเตรียมทหาร	12 ชุด	มิถุนายน 2558
-บุคลากรโรงเรียนเตรียมทหาร	156 ชุด	มิถุนายน 2558
-นักเรียนโรงเรียนเตรียมทหาร ชั้นปีที่ 3	91 ชุด	มิถุนายน 2558
พื้นที่บริเวณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	230 ชุด	มิถุนายน 2558
-อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	3 ชุด	มิถุนายน 2558
-บุคลากรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ		
-นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1	11 ชุด	มิถุนายน 2558
-นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2	106 ชุด	มิถุนายน 2558
-นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3	67 ชุด	มิถุนายน 2558
-นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4	17 ชุด	มิถุนายน 2558
	26 ชุด	มิถุนายน 2558
รวม	595 ชุด	มิถุนายน 2558

ที่มา: จากการสำรวจ, 2558

3.4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการในสถาบันการศึกษาและพื้นที่ใกล้เคียง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	จำนวน	วันที่เก็บข้อมูล
1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (แบบสอบถาม)		
พื้นที่บริเวณโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	29 ชุด	มิถุนายน 2558
-ศูนย์ถ่ายเอกสาร	1 ชุด	มิถุนายน 2558
-ร้านขายอาหาร	25 ชุด	มิถุนายน 2558
-ร้านขายขนมไทย	1 ชุด	มิถุนายน 2558
-ร้านซักรีด	2 ชุด	มิถุนายน 2558
พื้นที่บริเวณโรงเรียนเตรียมทหาร	41 ชุด	มิถุนายน 2558
-ร้านขายอาหาร	34 ชุด	มิถุนายน 2558
-ร้านขายของชำ	2 ชุด	มิถุนายน 2558
-ร้านค้าหาบเร่/แผงลอย ตลาดนัดบ้านนา	5 ชุด	มิถุนายน 2558
พื้นที่บริเวณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	89 ชุด	มิถุนายน 2558
-ร้านถ่ายเอกสาร	2 ชุด	มิถุนายน 2558
-ร้านขายอาหาร	75 ชุด	มิถุนายน 2558
-ร้านขายของชำ	1 ชุด	มิถุนายน 2558
-ร้านขายน้ำดื่ม	1 ชุด	มิถุนายน 2558
-ร้านขายเสื้อผ้า	1 ชุด	มิถุนายน 2558
-ร้านซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า	1 ชุด	มิถุนายน 2558
-ร้านเสริมสวย	1 ชุด	มิถุนายน 2558
-ร้านค้าหาบเร่/แผงลอย ตลาดนัดอโศก	4 ชุด	มิถุนายน 2558
-ร้านค้าหาบเร่/แผงลอย ตลาดนัดนครนายก	3 ชุด	มิถุนายน 2558
รวม	159 ชุด	มิถุนายน 2558

ที่มา: จากการสำรวจ, 2558

ตารางที่ 1 แสดงขั้นตอนการดำเนินงาน

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมายเหตุ
1	ศึกษาเอกสารและทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง													ด.ค.-ธ.ค.
2	กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย													ม.ค.-มี.ค.
3	ลงสำรวจภาคสนาม													เม.ย.-ก.ค.
4	สร้างแบบสอบถาม													พ.ค.-ส.ค.
5	ตรวจสอบข้อมูลความถูกต้อง ของที่มาและปัญหา ทบทวนวรรณกรรมและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง													มิ.ย.-ธ.ค.
6	ทดสอบแบบสอบถาม													มิ.ย.-ก.ย.
7	สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง													ต.ค.-ธ.ค.
8	วิเคราะห์ผลการศึกษา													ม.ค.-มี.ค.
9	สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ													เม.ย.-พ.ค.

ที่มา: จากการสำรวจ, 2558

โดยการประมวลผล เป็นการนำข้อมูลเชิงสำรวจและจากการสัมภาษณ์ มาจัดแบ่งตามประเภทข้อมูล ตามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ที่อยู่อาศัย ระยะเวลาในการอยู่อาศัย รายได้ ค่าใช้จ่าย สาธารณูปโภค สาธารณูปการ ประโยชน์จากการตั้งสถาบันการศึกษา ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการตั้งสถาบันการศึกษา

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

1) การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในจังหวัดนครนายก ใช้วิธีการทำแผนที่ซ้อนทับ overlay Analysis จากภาพถ่ายทางอากาศ พ.ศ.2538 พ.ศ.2545 พ.ศ.2557 โดยใช้โปรแกรมการประมวลผลสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ เพื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน และนำไปวิเคราะห์กับปัจจัยต่างๆ

2) การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจปัจจัยที่แสดงถึงผลกระทบของมหาวิทยาลัยต่อการพัฒนาเมืองในมิติด้านกายภาพ พิจารณาจากการใช้สาธารณูปโภค สาธารณูปการในพื้นที่ ด้านเศรษฐกิจ พิจารณาจากค่าใช้จ่ายของคนในสถาบันการศึกษา สังคม พิจารณาจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ทางสถาบันการศึกษาจัดขึ้น ผ่านการทำแบบสอบถามที่ทำการสำรวจแล้วจะถูกบันทึกลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ Statistical package of social science (SPSS) for Windows เพื่อ

ประมวลผลข้อมูลที่ได้จัดเก็บและคำนวณหาค่าทางสถิติโดยใช้การวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ สัดส่วนร้อยละ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม Chi-square Test (χ^2) ด้วยวิธีของ Pearson Chi-square การวิเคราะห์ความแปรปรวน Anova แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามการศึกษาและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และนำผลการศึกษาที่วิเคราะห์ได้มาสรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและเขียนข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา

จังหวัดนครนายกมีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบทางตอนเหนือและตะวันออกเป็นภูเขาสูงชัน พื้นที่ส่วนหนึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่“ที่ราบกรุงเทพฯ” ลักษณะดินเป็นดินปนทรายและดินเหนียวเหมาะแก่การทำนา ทำสวนผลไม้ และการอยู่อาศัยซึ่งเป็นเขตรอยต่อกับอีก 3 จังหวัด ได้แก่ สระบุรี นครราชสีมา และปราจีนบุรี จังหวัดนครนายกเป็นจังหวัดที่ใกล้กรุงเทพมหานคร มีความเหมาะสมทางด้านทำเลที่ตั้ง ลักษณะภูมิประเทศ การเดินทางสะดวกเหมาะสมในการเลือกทำเลที่ตั้ง ทำให้สถาบันการศึกษาทั้ง 3 แห่ง ประกอบด้วย โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนเตรียมทหาร และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ย้ายมาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดนี้

สถาบันการศึกษาเป็นแหล่งการเรียนรู้ขนาดใหญ่ เป็นแหล่งแรงงานและสร้างรายได้ให้แก่คนในจังหวัด ทำให้บริเวณพื้นที่ใกล้เคียงสถาบันศึกษามีการพัฒนา เกิดการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่รอบข้าง การให้บริการข้อมูลและประชาชนในบริเวณใกล้เคียง และจากการย้ายมาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดนครนายกของสถาบันการศึกษาในแต่ละอำเภอ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่เมืองนครนายก

ผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นในกำหนดขอบเขตพื้นที่ศึกษา คือ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง โรงเรียนเตรียมทหาร ตั้งอยู่ในอำเภอบ้านนา และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตั้งอยู่ในอำเภองครักษ์ เพื่อศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาของสถาบันการศึกษาทั้ง 3 แห่งในจังหวัดนครนายกต่อการเปลี่ยนแปลงของอำเภอมือง อำเภอบ้านนา และอำเภองครักษ์ นำมาสู่การศึกษาสภาพพื้นที่ศึกษาดังต่อไปนี้

4.1 ลักษณะทางกายภาพ

จังหวัดนครนายกเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ใกล้กรุงเทพมหานคร ระยะทางในการเดินทางจากนครนายกถึงกรุงเทพมหานคร ประมาณ 100 กิโลเมตร ทำให้มีจุดเด่นในด้านภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ภูมิประเทศในจังหวัดนครนายกเป็นที่ราบและภูเขา พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม อาชีพของประชากรในจังหวัดประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาทิ การทำไร่ ทำนา ทำสวนและเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

4.1.1 ที่ตั้ง

4.1.1.1 อำเภอเมืองนครนายก

เดิมอำเภอนี้เรียกว่า อำเภอวังกระโจม เพราะที่ว่าการอำเภอตั้งอยู่ที่ตำบลวังกระโจม ตั้งอยู่มานานเพียงใดไม่ปรากฏหลักฐาน ใน พ.ศ.2482 ทางราชการได้เปลี่ยนนามอำเภอเป็น อำเภอเมืองนครนายก เพราะเป็นอำเภอที่ตั้งของจังหวัด ต่อมาเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2482 ทางราชการได้เปลี่ยนนามอำเภอเป็น อำเภอนครนายก เพราะเป็นอำเภอที่ตั้งของจังหวัดนครนายก ต่อมาเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2486 ทางราชการยุบจังหวัดนครนายก โอนการปกครองอำเภอนี้ไปขึ้นกับ จังหวัดปราจีนบุรี จึงเปลี่ยนนามอำเภอมานี้เป็น อำเภอนครนายก จนถึงวันที่ 9 มกราคม พ.ศ.2489 ทางราชการได้จัดตั้งจังหวัดนครนายกขึ้นอีก อำเภอนี้จึงเปลี่ยนนามเป็น อำเภอเมืองนครนายก จนถึงปัจจุบัน

ลักษณะภูมิประเทศ โดยทั่วไปของอำเภอเมืองนครนายก ทางตอนเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นภูเขาสูงแล้วลาดต่ำไปทางใต้ ซึ่งมีสภาพเป็นพื้นที่ราบเหมาะแก่การเพาะปลูก มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ แม่น้ำนครนายกเป็นต้นกำเนิดจากเทือกเขาใหญ่ โดยแม่น้ำนครนายกมีความสำคัญต่อการใช้ในด้านการเกษตร และการอุปโภคบริโภคด้วย

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า กำเนิดขึ้นพร้อมกับ(กรมทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์) โดยเริ่มจากการจัดตั้งทหารมหาดเล็กเด็กที่เรียกว่า "ทหารมหาดเล็กไล่กา" ในช่วงต้นรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ต่อมาได้ขยายกำลังขึ้นโดยฝึกข้าหลวงเดิมให้เป็นทหารมหาดเล็กสมทบกับพวกมหาดเล็กไล่กา แต่งตั้งเป็นกองทหารมหาดเล็กสำหรับรักษาพระองค์อย่างใกล้ชิด ต่อมาได้ขยายกองทหารมหาดเล็กออกเป็นกองร้อย เรียกว่า "กอมปานี" (Company) ถึง 6 กองร้อย จัดตั้งเป็น "กรมทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์" และโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช จัดตั้งโรงเรียนสอนวิชาทหารสำหรับทหารบกทั่วไปขึ้น โดยให้ใช้พื้นที่บริเวณหลังพระราชวังสราญรมย์เป็นสถานที่ตั้ง (ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของกรมแผนที่ทหาร) ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น "โรงเรียนนายร้อยทหารบก" พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นว่าสถานที่โรงเรียนนายร้อยทหารบกคับแคบไปแล้วไม่เพียงพอแก่การที่จะผลิตนักเรียนเพิ่มขึ้นทันกับความต้องการ จึงโปรดเกล้าฯ ให้ซื้อที่ดินติด

ถนนราชดำเนินนอก เป็นเนื้อที่ประมาณ 30 ไร่เศษ ดำเนินการก่อสร้างโรงเรียนนายร้อยชั้นมัธยม (ส่วนโรงเรียนนายร้อยชั้นปฐมยังคงอยู่ ณ โรงเรียนทหารสราญรมย์เดิม)

พ.ศ. 2489 กระทรวงกลาโหมได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียนนายร้อย เป็นหลักสูตรการศึกษา 5 ปีตามแบบอย่างโรงเรียนนายร้อยทหารบกของสหรัฐอเมริกา และเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2491 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามโรงเรียนนายร้อยแทนชื่อเดิมว่า "โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า" ต่อมาในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2491 มีพระราชบัญญัติกำหนด วิทยฐานะผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ให้ได้วิทยฐานะวิทยาศาสตร์บัณฑิต ใช้อักษรย่อว่า วทบ. (ทบ.) ต่อมาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ซึ่งตั้งอยู่ที่ถนนราชดำเนินนอกอยู่ในสภาพแออัด ด้วยมีจำนวนนักเรียนนายร้อยเพิ่มขึ้น สถานที่ฝึกศึกษา เล่นกีฬา และสถานที่พักผ่อนไม่เพียงพอ ขาดสภาพสิ่งแวดล้อมสำหรับการเป็นโรงเรียนนายร้อย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงมีพระราชดำริให้โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีสถานที่ตั้งแห่งใหม่ ณ บริเวณเขาชะงอก อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก โรงเรียนนายร้อยแห่งนี้ได้กระทำพิธีวางศิลาฤกษ์ เมื่อ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2524 โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพลเอกหญิงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (ขณะดำรงพระยศพันเอก) ได้เสด็จฯ มาทำพิธี และวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2529 ข้าราชการ ลูกจ้าง นักเรียนนายร้อย พร้อมด้วยศิษย์เก่า ได้พร้อมใจกันเดินเท้าออกจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าสถานที่ตั้งเดิม เข้าสู่สถานที่ตั้งแห่งใหม่ โดยมีพลเอกหญิงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นองค์ประธานในการนำกำลังพลเข้าสู่สถานที่ตั้งแห่งใหม่ด้วยความเรียบร้อยพร้อมเพรียงกัน และในวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2529 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก ถือเป็นการเปิดโรงเรียนนายร้อยแห่งใหม่อย่างเป็นทางการ และได้ดำเนินการสอนมาจนถึงปัจจุบัน

4.1.1.2 อำเภอบ้านนา

เดิมมีชื่อเรียกว่า อำเภอท่าช้าง ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น อำเภอบ้านนา เมื่อปี พ .ศ.2446 ตามประวัติอำเภอนี้เคยเป็นแขวงเมืองนครนายก ซึ่งเป็นเมืองลูกหลวงหรือเมืองหน้าด่านในสมัยที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี โดยเฉพาะท้องที่อำเภอบ้านนาเคยเป็นที่ตั้งกองโปนช้างหรือกองจับช้างป่าไว้เป็นพาหนะสำคัญในการทำศึกสงครามมาแต่สมัยโบราณ ปรากฏว่ายังมีหลักฐานอยู่ที่บ้านมะเฟือง ตำบล

ปาเซ อำเภอบ้านนา ซึ่งในอดีตเมื่อ 30 กว่าปี หมู่บ้านนี้มีชื่อเรียกว่า และยังมีเศษเสากรง "โรงช้าง" ช้างของกรมพหุหะคชบาล เหลือซากอยู่เป็นหลักฐาน แต่ในปัจจุบันเสากรงช้างได้ชำรุดผุพังไปจนหมดสิ้นแล้ว อำเภอบ้านนาเคยโอนไปขึ้นอยู่กับจังหวัดสระบุรีครั้งหนึ่ง เนื่องจากได้มีพระราชบัญญัติยกเลิกจังหวัดนครนายกโดยให้อำเภอต่างๆ ไปขึ้นอยู่กับจังหวัดปราจีนบุรี ยกเว้นอำเภอบ้านนาให้ไปขึ้นกับจังหวัดสระบุรี เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2484 ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดนครนายกขึ้นใหม่ เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ.2489 อำเภอบ้านนาจึงได้กลับมาขึ้นกับจังหวัดนครนายกจนกระทั่งปัจจุบัน

ลักษณะภูมิประเทศ สภาพพื้นที่โดยทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม เพราะมีลักษณะเป็นอ่างกระทะ เป็นแหล่งกักน้ำเหลือใช้จากคลองบ้านนา และแม่น้ำนครนายก ในฤดูแล้งจะประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ พื้นดินส่วนใหญ่มีลักษณะดินเปรี้ยว

โรงเรียนเตรียมทหาร จอมพล ถนอม กิตติขจร ขณะนั้นดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้เสนอดำริต่อสภากลาโหมว่า หากจะรวมโรงเรียนที่อยู่ในระดับการศึกษาเดียวกัน จากกองทัพต่างๆ เป็นสถาบันเดียวกัน จะเป็นการประหยัดงบประมาณของชาติ ทั้งยังทำให้ผู้ศึกษามีโอกาสได้รู้จักคุ้นเคย มีความสนิทสนมกลมเกลียว มีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันแต่เยาว์วัย ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลเหล่านี้สามารถปฏิบัติหน้าที่และประสานงานกันได้ด้วยดีในอนาคต สภากลาโหมได้เห็นชอบดำรินี้เป็นเอกฉันท์ ในขั้นแรกให้รวมโรงเรียนเตรียมนายร้อย โรงเรียนเตรียมนายเรือ และโรงเรียนเตรียมนายเรืออากาศ เป็นโรงเรียนเตรียมทหาร สังกัดกรมศึกษาวิจัย กองบัญชาการทหารสูงสุด ในปี พ.ศ.2506 กรมตำรวจได้ขอให้โรงเรียนเตรียมทหาร รับนักเรียนเพื่อเข้าศึกษาต่อในโรงเรียน นายร้อยตำรวจด้วย โรงเรียนเตรียมทหารจึงเป็นศูนย์รวมเบื้องต้นสำหรับนายทหาร-นายตำรวจสมบูรณ์ครบถ้วนตามอุดมการณ์ที่ว่า “ความสามัคคี กลมเกลียว เป็นพลังอันสำคัญของชาติ” ในระยะแรกนั้นโรงเรียนเตรียมทหารยังไม่มีที่ตั้งถาวร จึงใช้อาคารโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ถนนราชดำเนินนอก เป็นสถานที่เรียนชั่วคราว ต่อมาโรงเรียนเตรียมทหารได้จัดให้มีพิธีวางศิลาฤกษ์สร้างโรงเรียนเตรียมทหารขึ้นบริเวณถนนพระราม 4 ซึ่งเดิมเป็นที่ตั้งของกองบัญชาการทหารเรือ มีพื้นที่ประมาณ 35 ไร่ 3 งาน 47 ตารางวา โรงเรียนเตรียมทหารจึงย้ายไปที่ถนนพระราม 4 ในเวลาต่อมา พลอากาศเอก วรนาถ อภิจारी ผู้บัญชาการทหารสูงสุดในเวลานั้น ได้พิจารณาว่าสิ่งแวดล้อมต่างๆ ของโรงเรียนเตรียมทหารได้เปลี่ยนแปลงไป พื้นที่โดยรอบกลายเป็นย่านชุมชน

หนาแน่น อีกทั้งพื้นที่ของโรงเรียนเตรียมทหาร มีข้อจำกัดต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตนักเรียนเตรียมทหาร (นตท.) และการพัฒนาโรงเรียนเตรียมทหารด้านต่างๆ ในอนาคต จึงได้ปรึกษากับสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ในที่สุดเลือกได้พื้นที่ ตำบลศรีกะอาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก เป็นที่ตั้งโรงเรียนเตรียมทหาร แห่งใหม่โดยได้รับการสนับสนุนจากกองทัพบก เจ้าของพื้นที่ มอบพื้นที่ให้ดำเนินการประมาณ 1,477 ไร่ เป็นผลให้โครงการก่อสร้างโรงเรียนเตรียมทหารแห่งใหม่เกิดขึ้นโดยเริ่มดำเนินการในเดือนสิงหาคม 2539 ต่อมากองบัญชาการทหารสูงสุด ได้มีคำสั่งให้เคลื่อนย้ายโรงเรียนเตรียมทหาร มายังที่ตั้งแห่งใหม่ ณ เลขที่ 9 หมู่ 10 ตำบลศรีกะอาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

4.1.1.3 อำเภองครักษ์

ที่มาของชื่ออำเภอนี้มีตำนานว่า เมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จประพาสต้นแถบนี้ และได้พักประทับแรม ณ บริเวณริมแม่น้ำนครนายกซึ่งเป็นที่ตั้งของศาลเจ้าพ่อองครักษ์ในปัจจุบัน ระหว่างประทับแรมอยู่นั้นนายทหารราชองครักษ์ได้ป่วยและเสียชีวิตลง จึงโปรดฯ ให้ตั้งศาลขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์ อำเภอนี้จึงได้รับการเรียนขานว่า อำเภองครักษ์

ภูมิประเทศ สภาพส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม และมีน้ำท่วมขังเป็นบางปี พื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม น้ำท่วมถึงมีแม่น้ำนครนายกไหลผ่าน ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา เลี้ยงกุ้งกุลาดำ เลี้ยงปลา รับจ้าง และค้าขาย ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดตั้งเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เนื่องจากกำลังประสบปัญหาขาดแคลนครูเป็นจำนวนมากในขณะนั้น นับว่าเป็นการเริ่มต้นการศึกษาในระดับอุดมศึกษาระดับปริญญาตรี และประกาศนียบัตรครู

ต่อมา พ.ศ. 2496 ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงในขณะนั้น ได้เสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการให้ก่อตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ทางการศึกษาให้เป็นวิชาชีพที่มีระบบแบบแผนมากขึ้น พร้อมทั้งได้เปิดการเรียนการสอนครอบคลุมทั้งในระดับบัณฑิต มหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิต ต่อมา มีการตั้งโรงเรียนสาธิต (Demonstration School) เพื่อให้เป็นแปลงทดลองค้นคว้า ในระบบการศึกษาพื้นฐานสมัยใหม่ พร้อมทั้งมีการขยายวิทยาลัยวิชาการศึกษาไปยังส่วนภูมิภาคต่างๆ โดยขยายวิทยาเขตปทุมวัน, วิทยาเขตบางแสน, วิทยาเขตพิษณุโลก,

วิทยาเขตมหาสารคาม,วิทยาเขตสงขลา,วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา และวิทยาเขตพลศึกษา โดยมีวิทยาเขตประสานมิตรเป็นศูนย์กลางการบริหาร วิทยาเขตภูมิภาค ทั้ง 5 แห่ง เริ่มแยกออกไปเป็นมหาวิทยาลัยอิสระโดยมีการบริหารจัดการและงบประมาณเป็นของตนเอง ขณะที่มหาวิทยาลัยแม่ก็ขยายตัวไปที่อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ใน พ.ศ. 2539 จากอดีตที่มีคณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย ภายหลังมีการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์และคณะพยาบาลศาสตร์ ตามลำดับ จวบจนปัจจุบัน

4.1.2 การใช้ที่ดิน

จังหวัดนครนายกพื้นที่โดยส่วนใหญ่ทำเกษตรกรรม แต่เมื่อมีสถาบันการศึกษา 3 แห่ง คือ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนเตรียมทหาร และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเกิดขึ้นนั้น ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคมประชากร โดยเฉพาะพื้นที่โดยรอบสถาบันการศึกษา เดิมพื้นที่โดยรอบสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม แต่เมื่อมีสถาบันการศึกษาก่อตั้งขึ้น พื้นที่ดังกล่าวมีการก่อสร้างอาคารบ้านเรือน สาธารณูปโภคและสาธารณูปการเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ที่มีการก่อตั้งของสถาบันการศึกษาเกิดขึ้น ทำให้พื้นที่ที่ทางการเกษตรลดลง (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 การใช้ที่ดินจังหวัดนครนายก พ.ศ.2528-พ.ศ.2554

พ.ศ.	จำนวนพื้นที่(ไร่)				
	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตร	พื้นที่ป่าไม้	พื้นที่อื่น	ร้อยละพื้นที่การถือครองที่ดินทางการเกษตร
2528	1,326,250	877,689	313,660	134,901	66.17
2534	1,326,250	789,287	311,562	225,401	59.15
2539	1,326,250	715,710	301,249	309,291	53.96
2542	1,326,250	623,141	300,188	402,921	46.69
2547	1,326,250	629,515	400,200	296,535	47.46
2554	1,326,250	681,419	399,976	244,855	51.37

ที่มา: (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2530)

จากข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ใน พ.ศ.2528-2554 พบว่า พื้นที่จังหวัดนครนายกมีพื้นที่การถือครองที่ดินทางการเกษตรลดน้อยลงและพื้นที่ป่ามีแนวโน้มลดลงในแต่ละปี เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนที่พักอาศัย เกิดการเพิ่มขึ้นของสิ่งปลูกสร้าง ทำให้เกิดการขยายตัวของชุมชนเกิดขึ้น จะเห็นว่าเมื่อเกิดการก่อตั้งสถาบันการศึกษาเกิดขึ้น ย่อมส่งผลให้เกิดการขยายตัวของการตั้งถิ่นฐานของชุมชนในบริเวณโดยรอบ

ตารางที่ 3 แสดงการใช้ที่ดิน พ.ศ.2530,พ.ศ.2544,พ.ศ.2549,พ.ศ.2558 ของจังหวัดนครนายก

การใช้ประโยชน์ที่ดิน	พ.ศ.2530 (ไร่)	ร้อยละ	พ.ศ.2544 (ไร่)	ร้อยละ	พ.ศ.2549 (ไร่)	ร้อยละ	พ.ศ.2558 (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	51,058	3.85	52,071	3.92	89,092	6.65	114,601	8.62
โครงการที่ดินบ้านจัดสรร	-	-	1,911	0.14	8,445	0.3	12,867	0.97
หมู่บ้าน	-	-	33,292	2.51	66,607	4.72	75,911	5.72
สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆ	-	-	7,923	0.60	12,214	0.92	18,601	1.40
สนามที่พักผ่อนหย่อนใจ	-	-	8,945	0.67	5,827	0.43	7,177	0.57
พื้นที่เกษตรกรรม	847,880	63.93	849,557	64	770,679	57.55	708,983	53.48
พื้นที่ป่าไม้	403,282	30.41	395,049	29.79	406,299	30.34	401,251	30.26
พื้นที่แหล่งน้ำ	5,959	0.45	18,525	1.39	34,691	2.59	26,288	1.99
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	18,070	1.36	11,048	0.84	25,491	1.90	75,127	5.65
รวม	1,326,250	100	1,326,250	100	1,326,250	100	1,326,250	100

ที่มา: (กรมพัฒนาที่ดิน)

จากข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดนครนายก ของกรมพัฒนาที่ดินใน พ.ศ.2530 - พ.ศ.2558 พบว่า พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างในแต่ละปีมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน โดยในพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง ประกอบด้วย ตัวเมืองและย่านการค้า พ.ศ.2549 มีจำนวน 2,824 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.21 แต่ใน พ.ศ.2558 มีจำนวน 5,103 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.38 โดยจำนวนที่เพิ่มขึ้นนี้แสดงให้เห็นว่าพื้นที่ในจังหวัดนครนายกมีการขยายตัวของพื้นที่ย่านการค้า ซึ่งแสดงถึงการเจริญเติบโตของพื้นที่อย่างเห็นได้ชัด โดยส่วนหนึ่งเป็นเพราะมีสถาบันการศึกษาเกิดขึ้น จะเห็นได้จาก การใช้ประโยชน์ที่ดินในด้านสถานที่ราชการและสถาบันต่างๆที่เพิ่มขึ้น โดยจะเห็นได้จากพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี จากข้อมูลของกรมพัฒนาที่ดิน พบว่า พ.ศ.2530 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง 51,058 ไร่ และใน พ.ศ.2558 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง 114,601 ไร่ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

เพิ่มสูงขึ้น 63,543 ไร่ โครงการบ้านจัดสรรก็มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น สืบเนื่องจากมีสถาบันการศึกษาทำให้มีการเพิ่มขึ้นของสิ่งปลูกสร้าง และสิ่งปลูกสร้างจะเพิ่มขึ้นไม่ได้เลยถ้าไม่มีจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นในพื้นที่ จากการก่อตั้งสถาบันการศึกษามีส่วนทำให้พื้นที่การเกษตรลดน้อยลงอีกด้วย

อีกทั้งการศึกษาในครั้งนี การใช้ที่ดินในจังหวัดนครนายก แสดงให้เห็นลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ซึ่งศึกษาลักษณะการใช้ที่ดินโดยศึกษาจากแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ มาตราส่วน 1:50,000 โดยศึกษาในช่วง พ.ศ.2538-พ.ศ.2558 มีดังนี้

การใช้ที่ดินในจังหวัดนครนายก พ.ศ.2538 (ภาพที่ 3)

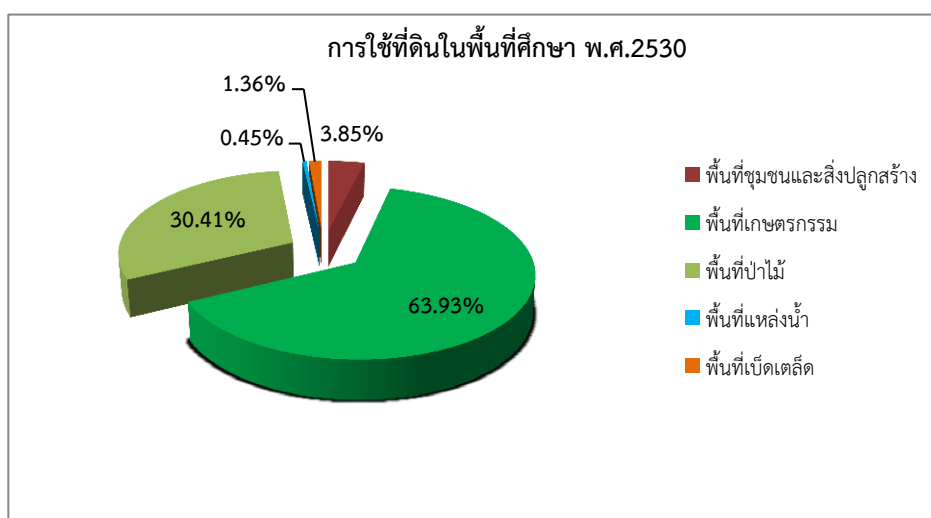
การใช้ที่ดินในจังหวัดนครนายก พ.ศ.2545 (ภาพที่ 4)

การใช้ที่ดินในจังหวัดนครนายก พ.ศ.2558 (ภาพที่ 5)

การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในจังหวัดนครนายก พ.ศ.2538-พ.ศ.2558 (ภาพที่ 6)

แผนผังการใช้ที่ดินตามที่ได้จำแนกตามกฎกระทรวงใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดนครนายก พ.ศ.2555

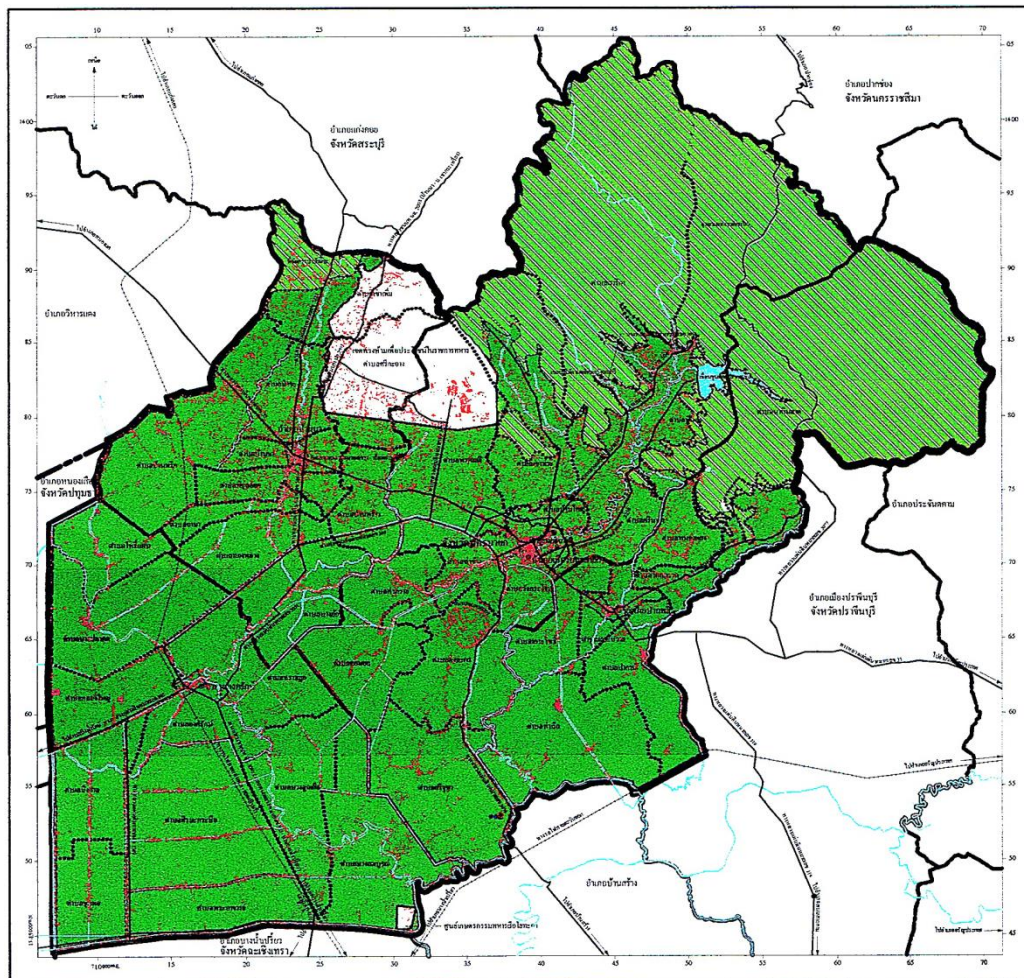
การใช้ที่ดิน พ.ศ.2530 ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ด้านการเกษตร และพื้นที่ป่าไม้ โดยมีพื้นที่ด้านอื่นๆบางส่วน เส้นทางคมนาคมส่วนใหญ่เป็นเส้นทางคมนาคมที่เป็นลูกรัง แต่เมื่อมีการพัฒนาเป็นพื้นที่คอนกรีต และเชื่อมต่อกับเส้นทางคมนาคมสายหลัก โดยมีการเชื่อมต่อกับถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 33 เมื่อมีการปรับเส้นทางคมนาคม ทำให้พื้นที่ดังกล่าวมีการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เปลี่ยนไป ดังนั้นการใช้ประโยชน์ที่ดินสามารถแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นแผนภูมิวงกลมดังนี้ (แผนภูมิที่ 1)

แผนภูมิที่ 1 สัดส่วนการใช้ที่ดินในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2530

ที่มา: (กรมพัฒนาที่ดิน)

การใช้ที่ดิน ในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2530 การใช้ที่ดินมากที่สุด คือ พื้นที่เกษตรกรรมมีพื้นที่ 847,880 ไร่ (ร้อยละ 63.93) รองลงมาคือ พื้นที่ป่าไม้ 403,282 ไร่ (ร้อยละ 30.41) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง 51,058 ไร่ (ร้อยละ 3.85) พื้นที่เปิดเตล็ด 18,070 ไร่ (ร้อยละ 1.36) และน้อยที่สุดคือ พื้นที่แหล่งน้ำ 5,959 ไร่ (ร้อยละ 0.45) พบว่า พื้นที่ส่วนใหญ่ยังเป็นพื้นที่เกษตรกรรมกระจายตัวอยู่ในพื้นที่จังหวัดนครนายก เนื่องจากพื้นที่ในสมัยนี้ยังไม่ค่อยได้รับการพัฒนา ดังนั้นการประกอบอาชีพของคนในจังหวัดนครนายกจึงเป็นการรับช่วงต่อจากบรรพบุรุษการใช้ที่ดินจึงไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก

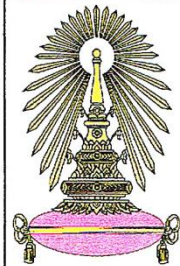

วิทยานิพนธ์ : ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาเมือง ในจังหวัดนครนายก

ภาพที่ 3 การใช้ที่ดิน พ.ศ.2538

สัญลักษณ์

	เขตตำบล		พื้นที่เกษตรกรรม
---	เขตอำเภอ		พื้นที่ป่าไม้
—	เขตจังหวัด		พื้นที่ทหาร
—	ทางหลวง ถนน		อาคาร
—	ทางรถไฟ		เขื่อน แม่น้ำ คลอง

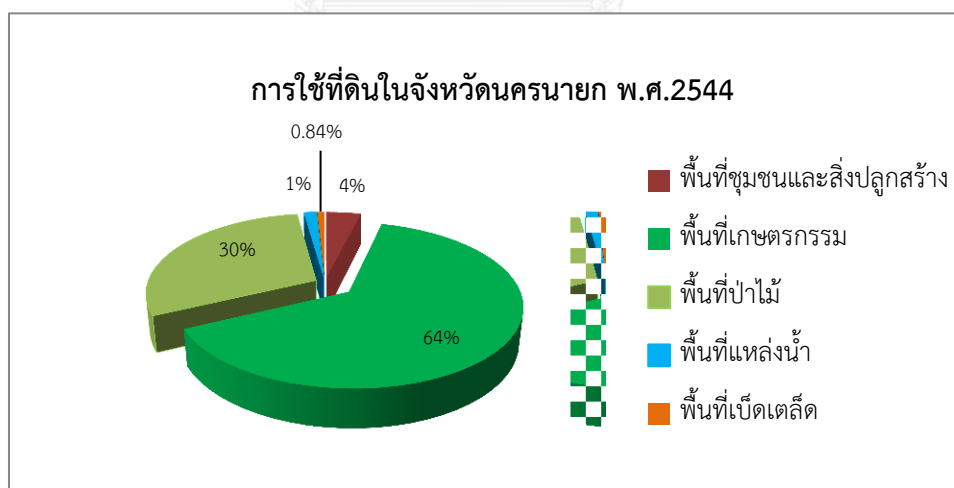
ผู้ศึกษา
นางสาววรรณลี ทำเนือ
ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง

ภาพที่ 3 การใช้ที่ดิน พ.ศ. 2538

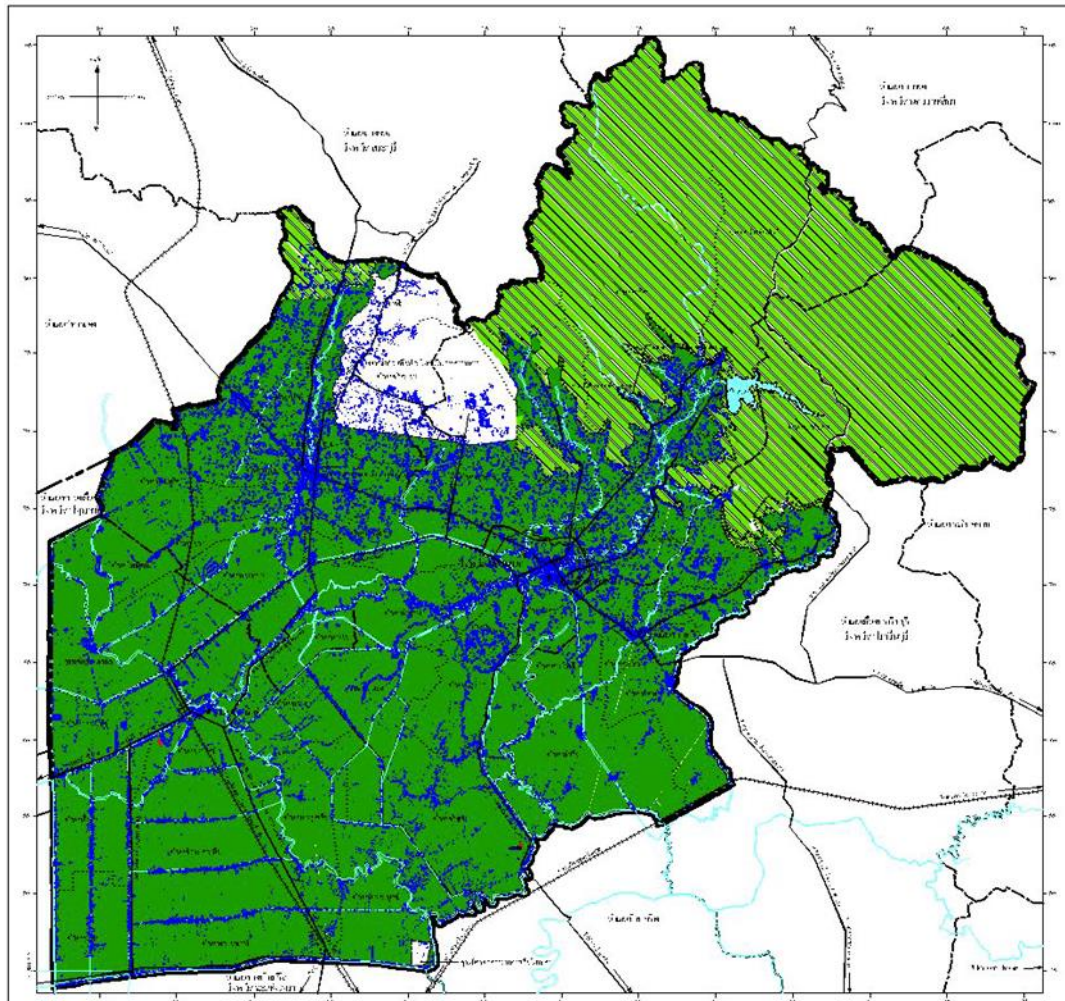
ที่มา: (กรมโยธาธิการและผังเมือง)

การใช้ที่ดิน ในช่วง พ.ศ.2544-พ.ศ.2545 เริ่มจากการมีโครงสร้างพื้นฐานเข้ามาในพื้นที่ โดยเฉพาะเส้นทางคมนาคมและสถาบันการศึกษา คือ โรงเรียนเตรียมทหาร และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ การขยายตัวของสิ่งปลูกสร้างเพิ่มมากขึ้นในพื้นที่บริเวณเส้นทางคมนาคมสายสำคัญ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3052 ไปเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมโยงกับโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และโรงเรียนเตรียมทหาร เมื่อมีการคมนาคมที่สะดวกมากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของอาคารบ้านเรือน ส่งผลให้การใช้ประโยชน์ที่ดิน ใน พ.ศ.2544 มากที่สุด คือ พื้นที่เกษตรกรรมมีพื้นที่ 849,557 ไร่ (ร้อยละ 64) รองลงมาคือ พื้นที่ป่าไม้ 395,049 ไร่ (ร้อยละ 29.79) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง 52,071 ไร่ (ร้อยละ 3.92) พื้นที่เบ็ดเตล็ด 11,048 ไร่ (ร้อยละ 10.84) และน้อยที่สุดคือ พื้นที่แหล่งน้ำ 11,525 ไร่ (ร้อยละ 1.39) พบว่า พื้นที่การเกษตรมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น และพื้นที่ป่าไม้มีจำนวนลดน้อยลง และพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนการสร้างบ้านเรือนที่เพิ่มขึ้นในบริเวณเส้นทางคมนาคม โดยพื้นที่เบ็ดเตล็ดมีจำนวนลดน้อยลง พื้นที่แหล่งน้ำมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น แสดงให้เห็นว่า พื้นที่ในจังหวัดนครนายกต้องการใช้น้ำมากยิ่งขึ้น อีกทั้งจำนวนพื้นที่การเกษตรที่เพิ่มขึ้นก็มีความจำเป็นที่ต้องใช้น้ำเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย และการก่อตั้งสถาบันการศึกษาก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้พื้นที่แหล่งน้ำเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

แผนภูมิที่ 2 สัดส่วนการใช้ที่ดินในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2544

ที่มา: (กรมพัฒนาที่ดิน)

วิทยานิพนธ์ : ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาเมือง ในจังหวัดนครนายก

ภาพที่ 4 การใช้ที่ดิน พ.ศ.2545

สัญลักษณ์

	เขตตำบล		พื้นที่เกษตรกรรม
-----	เขตอำเภอ		พื้นที่ป่าไม้
-----	เขตจังหวัด		พื้นที่ทหาร
————	ทางหลวง ถนน		อาคาร
+++++	ทางรถไฟ		เขื่อน แม่น้ำ คลอง

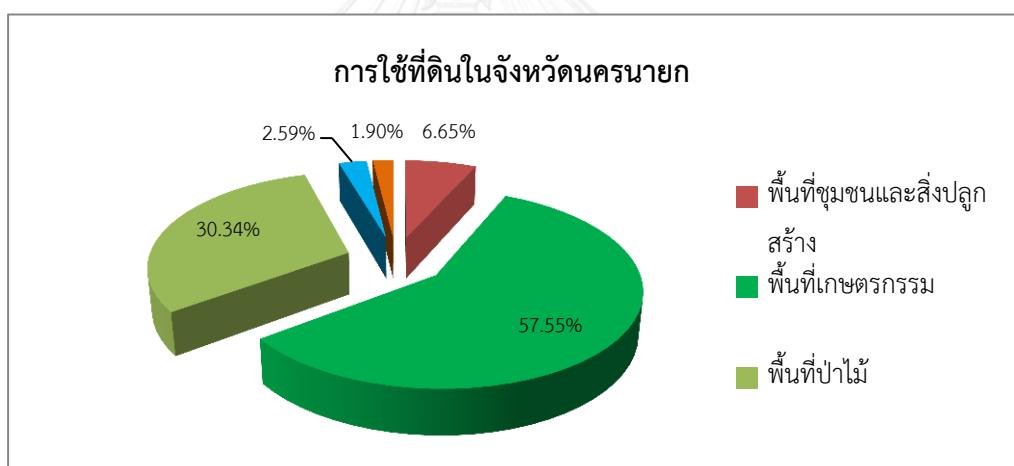
ผู้จัดทำ
นางสาวณัฏฐินี ขอนน้อม
ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง

ภาพที่ 4 การใช้ที่ดิน พ.ศ. 2545

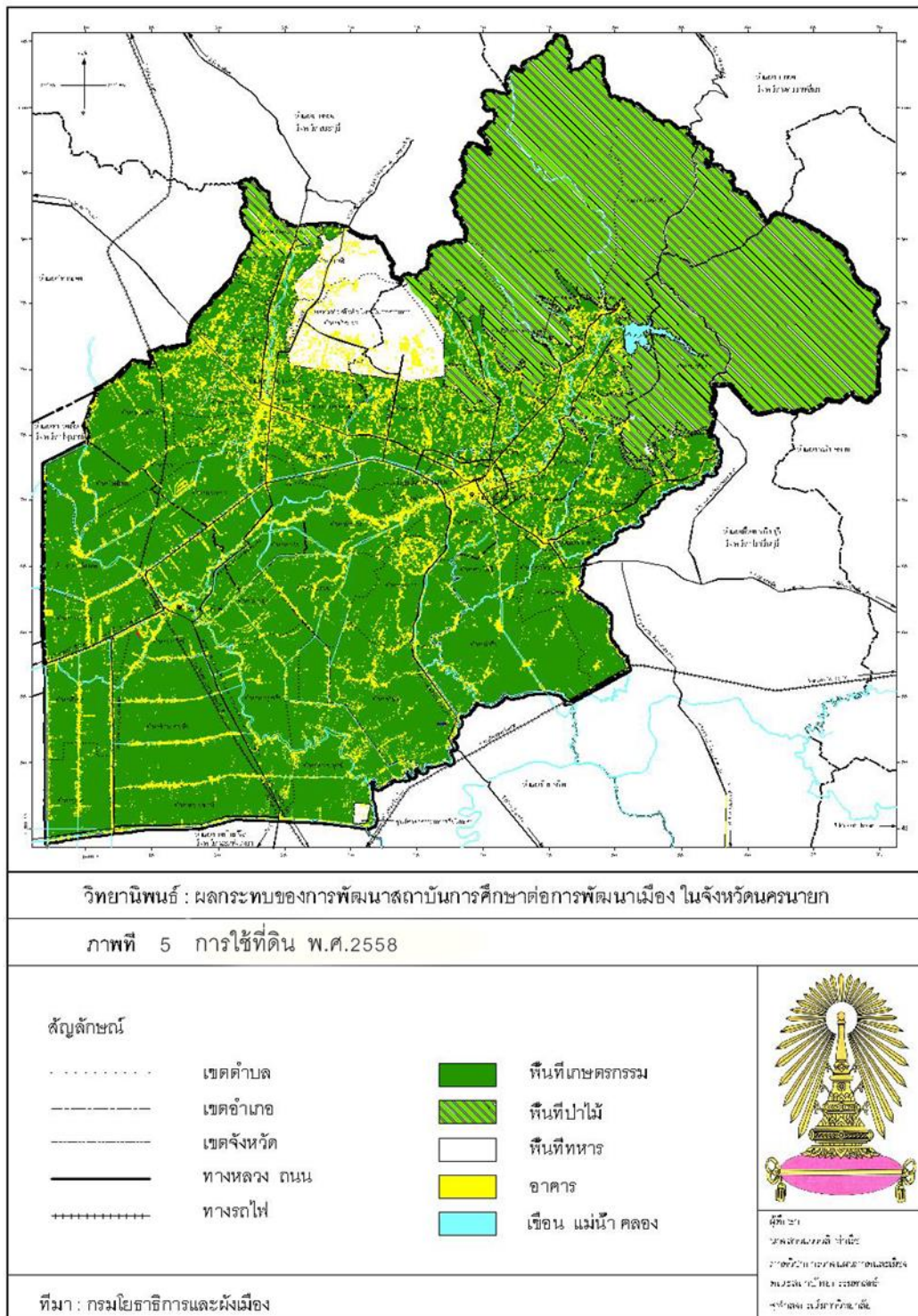
ที่มา: (กรมโยธาธิการและผังเมือง)

การใช้ที่ดิน ในช่วง พ.ศ.2549 มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะเส้นทางคมนาคม เกิดการขยายตัวของสิ่งปลูกสร้างเพิ่มมากขึ้นในพื้นที่บริเวณเส้นทางคมนาคมสายสำคัญ เกิดหมู่บ้านและโครงการบ้านจัดสรรเพิ่มมากขึ้น สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆมีจำนวนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2544 จำนวน 4,291 ไร่ เมื่อมีการคมนาคมที่เชื่อมโยงกับพื้นที่ต่างๆในพื้นที่เมือง ทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของอาคารบ้านเรือน ส่งผลให้การใช้ประโยชน์ที่ดิน ใน พ.ศ.2549 มากที่สุด คือ พื้นที่เกษตรกรรมมีพื้นที่ 770,679 ไร่ (ร้อยละ 57.55) รองลงมาคือ พื้นที่ป่าไม้ 406,299 ไร่ (ร้อยละ 30.34) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง 89,092 ไร่ (ร้อยละ 6.65) พื้นที่แหล่งน้ำ 34,691 ไร่ (ร้อยละ 2.59) และน้อยที่สุดคือ พื้นที่เบ็ดเตล็ด 25,491 ไร่ (ร้อยละ 1.90) พบว่า พื้นที่การเกษตรมีจำนวนลดน้อยลง และพื้นที่ป่าไม้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนการสร้างบ้านเรือนที่เพิ่มขึ้นในบริเวณเส้นทางคมนาคม โดยพื้นที่เบ็ดเตล็ดมีจำนวนลดน้อยลง พื้นที่แหล่งน้ำก็จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

แผนภูมิที่ 3 สัดส่วนการใช้ที่ดินในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2549

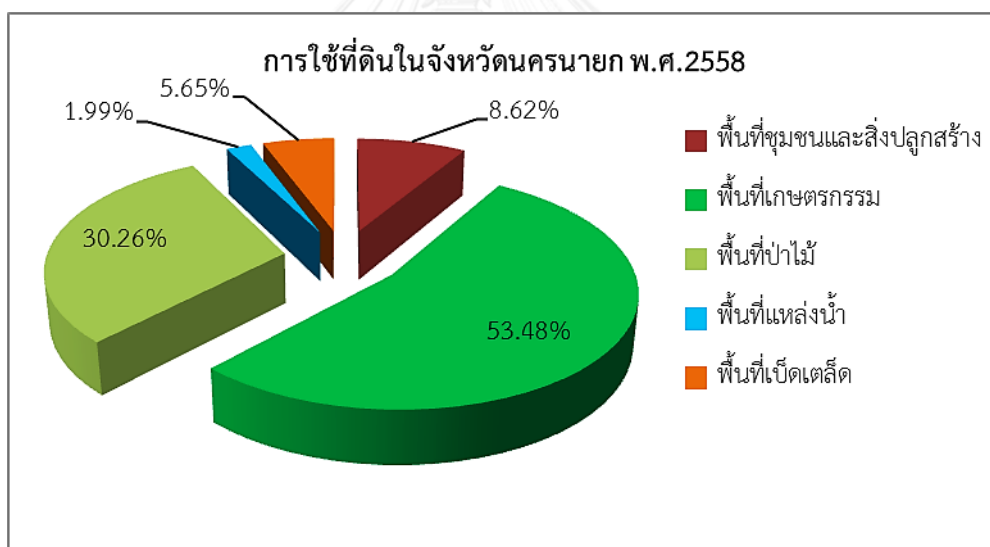
ที่มา: (กรมพัฒนาที่ดิน)

ภาพที่ 5 การใช้ที่ดิน พ.ศ. 2558

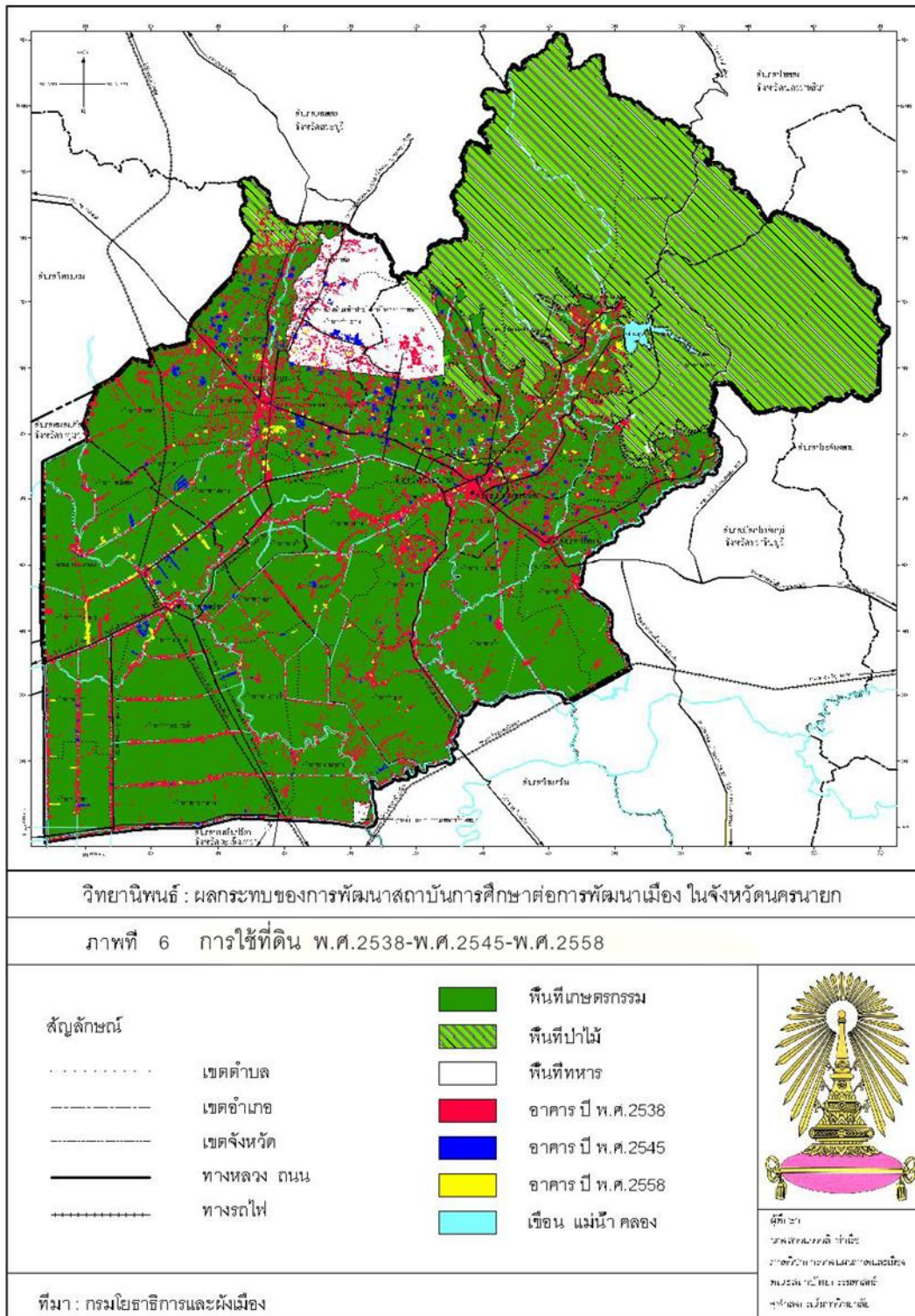
ที่มา: (กรมโยธาธิการและผังเมือง)

การใช้ที่ดิน ในช่วง พ.ศ.2558 มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ค่อนข้างสมบูรณ์ โดยเฉพาะการพัฒนาเส้นทางคมนาคม เกิดการขยายตัวของสิ่งปลูกสร้างเพิ่มมากขึ้นในพื้นที่บริเวณเส้นทางคมนาคม เกิดหมู่บ้านและโครงการบ้านจัดสรรเพิ่มมากขึ้น สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆมีจำนวนเพิ่มขึ้น เมื่อมีการคมนาคมที่เชื่อมโยงกับพื้นที่ต่างๆในพื้นที่เมือง ทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของอาคารบ้านเรือน ส่งผลให้การใช้ประโยชน์ที่ดิน ใน พ.ศ.2558 มากที่สุด คือ พื้นที่เกษตรกรรมมีพื้นที่ 708,983 ไร่ (ร้อยละ 53.48) รองลงมาคือ พื้นที่ป่าไม้ 401,251 ไร่ (ร้อยละ 30.26) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง 114,601 ไร่ (ร้อยละ 8.62) พื้นที่เขตเตล็ด 75,127 ไร่ (ร้อยละ 5.65) และน้อยที่สุดคือ พื้นที่แหล่งน้ำ 26,288 ไร่ (ร้อยละ 1.99)พบว่า พื้นที่การเกษตรมีจำนวนลดน้อยลง และพื้นที่ป่าไม้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยพื้นที่เขตเตล็ดมีจำนวนลดน้อยลง พื้นที่แหล่งน้ำก็จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

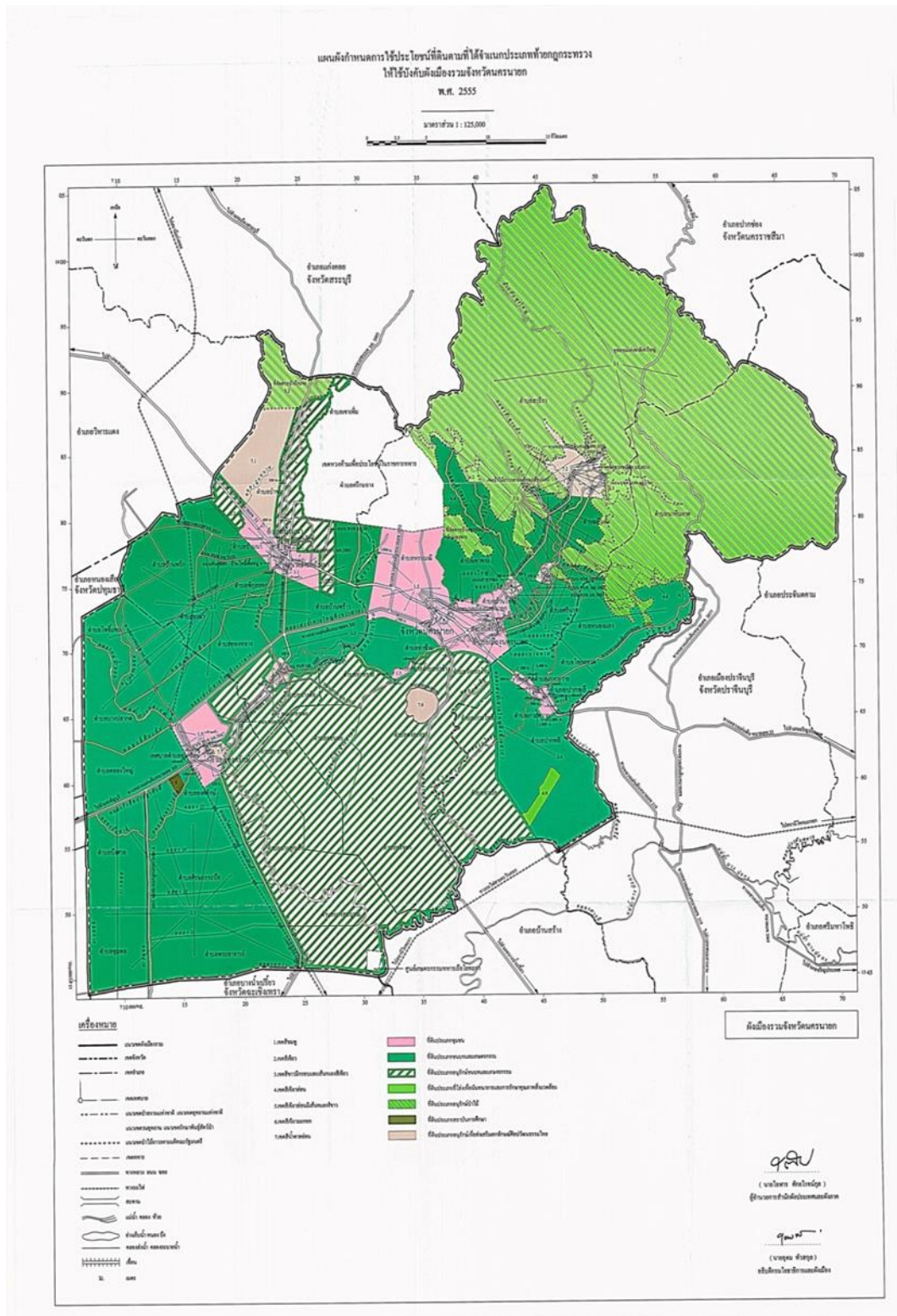
แผนภูมิที่ 4 สัดส่วนการใช้ที่ดินในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2558

ที่มา: (กรมพัฒนาที่ดิน)

ภาพที่ 6 การใช้ที่ดิน พ.ศ. 2538-พ.ศ.2545-พ.ศ.2558

ที่มา: (กรมโยธาธิการและผังเมือง)

ที่มา: (แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภทท้ายกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดนครนายก, 2555)

สรุปการใช้ที่ดินตั้งแต่ พ.ศ.2530-พ.ศ.2558 พบว่า พื้นที่การเกษตรมีแนวโน้มลดลง และเกิดพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีการขยายตัวของชุมชนตามพื้นที่ถนน การใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ.2530-พ.ศ.2558 พื้นที่เกษตรกรรมลดลงจาก พ.ศ.2530 ร้อยละ 10.45 คิดเป็น 138,897 ไร่ พื้นที่ป่าไม้ลดลง จาก พ.ศ.2530 ร้อยละ 0.15 คิดเป็น 2,031 ไร่ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างจาก พ.ศ.2530 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.77 คิดเป็น 63,543 ไร่ พื้นที่เบ็ดเตล็ดเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ.2530 ร้อยละ 4.29 คิดเป็น 57,057 ไร่ และพื้นที่แหล่งน้ำเพิ่มขึ้น จาก พ.ศ.2530 ร้อยละ 1.54 คิดเป็น 20,329 ไร่

ส่วนผังเมืองรวมในจังหวัดนครนายก การใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นไปตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท ท้ายกฎกระทรวง ตามที่กำหนดไว้ดังนี้

1. ที่ดินในบริเวณหมายเลข 1.1 ถึงหมายเลข 1.5 ที่กำหนดไว้เป็นสีชมพู ให้เป็นที่ดินประเภทชุมชน
2. ที่ดินในบริเวณหมายเลข 2.1 ถึงหมายเลข 2.5 ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียว ให้เป็นที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม
3. ที่ดินในบริเวณหมายเลข 3.1 ถึงหมายเลข 3.3 ที่กำหนดไว้เป็นสีชาวมีกรอบและเส้นทแยงสีเขียว ให้เป็นที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม
4. ที่ดินในบริเวณหมายเลข 4.1 ถึงหมายเลข 4.9 ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวอ่อน ให้เป็นที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
5. ที่ดินในบริเวณหมายเลข 5.1 ถึงหมายเลข 5.3 ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวอ่อนมีเส้นทแยงสีขาว ให้เป็นที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้
6. ที่ดินในบริเวณหมายเลข 6 ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวมะกอก ให้เป็นที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา ไตแก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ
7. ที่ดินในบริเวณหมายเลข 7.1 ถึงหมายเลข 7.7 ที่กำหนดไว้เป็นสีน้ำตาลอ่อน ให้เป็นที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทย

จะเห็นว่าผังเมืองรวมจังหวัดนครนายกพื้นที่ในจังหวัดส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทางการเกษตรกรรม และพื้นที่ป่าไม้ แต่ก็ยังมีพื้นที่ชุมชนและสถาบันการศึกษาเป็นบางส่วน จากผังเมืองรวมนี้แสดงให้เห็นว่าจังหวัดนครนายกเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่เกษตรกรรมเป็นหลัก

4.1.3 เส้นทางคมนาคม

การคมนาคมขนส่งในจังหวัดนครนายกที่สำคัญที่สุดคือการคมนาคมและขนส่งทางรถยนต์ ซึ่งประกอบด้วยทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงจังหวัด ทางหลวงชนบทในเขตความรับผิดชอบของส่วนราชการต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ทางหลวงแผ่นดิน เป็นทางหลวงอยู่ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวง ในจังหวัดนครนายกมีทางหลวงแผ่นดิน 2 สาย คือ

1.1 ทางหลวงหมายเลข 33 หรือถนนสุวรรณศร เป็นทางหลวงแผ่นดินสายรองประธาน จังหวัดนครนายกมีความยาวทั้งสิ้น 35 กิโลเมตร เป็นทางหลวงที่แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 หรือถนนพหลโยธินประมาณกิโลเมตรที่ 94 บริเวณสี่แยกหินกอง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ผ่านอำเภอบ้านนา อำเภอเมืองนครนายก อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก

1.2 ทางหลวงหมายเลข 305 หรือถนนสายรังสิต-องครักษ์-นครนายก เป็นทางหลวงแผ่นดินสายรองประธาน ในจังหวัดนครนายกมีความยาวทั้งสิ้น 41 กิโลเมตร เป็นทางหลวงที่แยกจากถนนพหลโยธินประมาณกิโลเมตรที่ 31 ทางหลวงเส้นนี้วิ่งเลียบบคลองรังสิตประยูรศักดิ์และคลอง 29 ผ่านอำเภอองครักษ์ อำเภอบ้านนา อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก

2. ทางหลวงจังหวัด เป็นทางหลวงที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวง ในจังหวัดนครนายกมีดังนี้

2.1 ทางหลวงหมายเลข 2099 หรือถนนธนรัชต์ เป็นถนนที่แยกจากถนนมิตรภาพ ประมาณหลักกิโลเมตรที่ 166 มุ่งสู่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีความยาวประมาณ 53 กิโลเมตร

2.2 ทางหลวงหมายเลข 3049 หรือถนนสายนครนายก-น้ำตกนางรอง มีความยาวประมาณ 19 กิโลเมตร

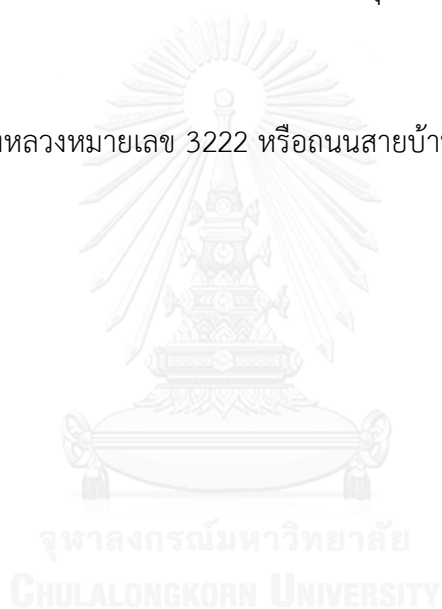
2.3 ทางหลวงหมายเลข 3050 หรือถนนสายน้ำตกสาริกา มีความยาวประมาณ 3
กิโลเมตร

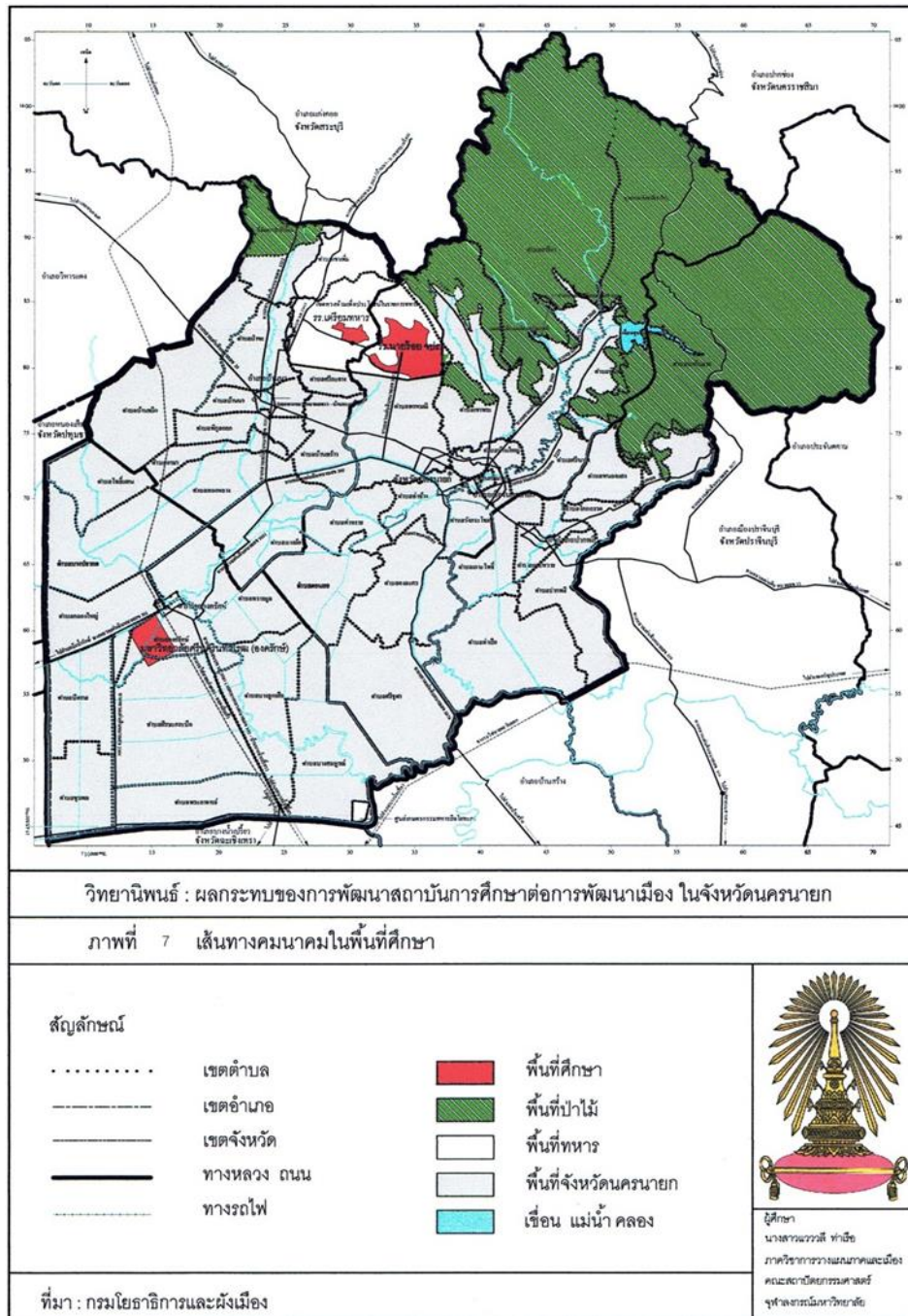
2.4 ทางหลวงหมายเลข 3051 หรือถนนบ้านนา-บางอ้อ มีความยาวประมาณ 9
กิโลเมตร

2.5 ทางหลวงหมายเลข 3052 หรือถนนสุวรรณศร-เขาชะงอก มีความยาวประมาณ
7 กิโลเมตร

2.6 ทางหลวงหมายเลข 3077 หรือถนนสุวรรณศร-เขาใหญ่ มีความยาวประมาณ
41 กิโลเมตร

2.7 ทางหลวงหมายเลข 3222 หรือถนนสายบ้านนามี-แก่งคอยมีความยาวประมาณ
26 กิโลเมตร

ภาพที่ 7 เส้นทางคมนาคมในพื้นที่การศึกษา

ที่มา: (กรมโยธาธิการและผังเมือง)

สำหรับการเดินทางใช้เส้นทางคมนาคมโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

1. ทำถนนทางเข้าจากถนนรังสิต-นครนายก ตรงกิโลเมตรที่ 67.5 ยาว 1.7 กิโลเมตร เป็นทางสาธารณะแบบถนนลาดยางไปสุดตรงถนนสุวรรณศร

2 เส้นทางที่ 1 ทางหลวงหมายเลข 305 เลียบคลองรังสิตผ่านอำเภอองครักษ์ เลี้ยวซ้ายที่สามแยก จปร. (ทางหลวงหมายเลข 3052)

3 เส้นทางที่ 2 ไปตามเส้นทางหมายเลข 1 เลี้ยวขวาไปทางสี่แยกหินกองไปตามถนนสุวรรณศร (ทางหลวงหมายเลข 33) จนถึงสี่แยก จปร. เลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 3052

สำหรับการเดินทางใช้เส้นทางคมนาคมโรงเรียนเตรียมทหาร

1 เส้นทางที่ 1 ทางหลวงหมายเลข 305 เลียบคลองรังสิตผ่านอำเภอองครักษ์ เลี้ยวซ้ายที่สามแยก จปร. (ทางหลวงหมายเลข 3052)

2 เส้นทางที่ 2 ไปตามเส้นทางหมายเลข 1 เลี้ยวขวาไปทางสี่แยกหินกองไปตามถนนสุวรรณศร (ทางหลวงหมายเลข 33) จนถึงสี่แยก จปร. เลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 3052

สำหรับการเดินทางใช้เส้นทางคมนาคมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. เส้นทางที่ 1 (เส้นทางหลัก) ใช้บริการดอนเมืองโทลล์เวย์ ผ่านดอนเมือง มาลงที่ป้ายลำลูกกา (ตลาดสี่มุมเมือง) ผ่านห้าง Future Park Rangsit เข้าถนนรังสิต-นครนายก ตรงไปคลอง 16

2. เส้นทางที่ 2 (เส้นทางด่วน) ใช้บริการวงแหวนตะวันออก ผ่านด่านเก็บเงินธัญบุรี ลงที่ป้ายทางออกที่ 2 “นครนายก” เข้าถนนรังสิต-นครนายก บริเวณคลอง 5 ตรงไปคลอง 16

3. เส้นทางที่ 3 (เส้นทางเลี่ยง) ใช้เส้นทางถนนสายลำลูกกา มุ่งหน้าไปสายบางน้ำเปรี้ยว จากนั้นสามารถตัดเข้ามาบรรจบกับสายรังสิต-องครักษ์ ถนนเชื่อมบริเวณคลอง 7 คลอง 11 คลอง 13 คลอง 14 และคลอง 16

4.1.4 สาธารณูปโภคสาธารณูปการ

1. ระบบไฟฟ้า

จังหวัดนครนายก จำนวนกระแสไฟฟ้าในจังหวัดนครนายกมีจำนวนเพิ่มขึ้นในแต่ละปี จากข้อมูลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดนครนายก ใน พ.ศ.2539 จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า 41,733 ราย และ พ.ศ.2554 จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า 73,944 ราย จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้น 32,211 ราย โดยในแต่ละปีมีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นในแต่ละปี โดยจะแสดงให้เห็นในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าและการจำหน่ายไฟฟ้าในแต่ละอำเภอของจังหวัดนครนายก

พ.ศ.	อำเภอ	จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า(ราย)	การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า (ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง)				
			รวม	ที่อยู่อาศัย	สถานธุรกิจและอุตสาหกรรม	สถานที่ราชการและสาธารณะ	อื่นๆ
พ.ศ. 2539	เมืองนครนายก	16,647	3.84	1.74	1.97	0.12	-
	บ้านนา	12,672	2.43	1.13	1.17	0.12	0.00058
	ปากพลี	5,278	0.56	0.46	0.07	0.003	-
	องครักษ์	7,136	2.32	0.78	1.32	0.02	0.003
	รวม	41,733	4.13	4.13	4.55	0.48	0.003
พ.ศ. 2545	เมืองนครนายก	23,507	97.46	35.0	48.0	14.0	0.46
	บ้านนา	15,323	24.13	20.7	1.17	2.0	0.26
	ปากพลี	6,355	40.28	7.5	32.0	0.70	0.08
	องครักษ์	10,175	71.4	15.0	52.4	3.0	1.0
	รวม	55,360	233.27	78.2	133.57	19.7	0.05
พ.ศ. 2554	เมืองนครนายก	30,838	113.74	101.27	204.96	29.76	1.74
	บ้านนา	20,136	87.76	28.19	53.61	5.62	0.34
	ปากพลี	7,994	16.60	9.59	4.75	2.20	0.05
	องครักษ์	14,976	119.63	20.31	94.22	4.63	0.47
	รวม	73,944	337.73	101.27	204.96	29.76	1.74

ที่มา:(การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดนครนายก)

จำนวนการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าของจังหวัดนครนายกเพิ่มขึ้นในแต่ละปี จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า พ.ศ.2539-พ.ศ.2554 มีจำนวน 32,211 ราย จากสถิติพบว่ามีการใช้ไฟฟ้าสูงขึ้นเรื่อยๆ แสดงให้เห็นถึงประชากรในจังหวัดนครนายกมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าในจังหวัดนครนายก จำนวนที่อยู่อาศัยและสถานที่ราชการมีการใช้ไฟฟ้าในอัตราที่สูงขึ้น ส่วนหนึ่งมาจากการก่อตั้งของสถาบันการศึกษาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยในแต่ละสถาบันการศึกษามีการใช้ไฟฟ้า ดังนี้

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เนื่องจากโรงเรียนต้องใช้ไฟฟ้ามากและตัวเมืองจังหวัดนครนายกมีไฟฟ้าไม่พอจ่ายให้ทางโครงการฯจึงได้ประสานกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคให้เดินสายไฟจากปราจีนบุรีเข้ามายังโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าแห่งใหม่ และการเดินสายไฟภายในบริเวณโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าจะเดินไฟลงดินทั้งหมด โดยจะร้อยสายไฟในท่อเหล็กอย่างดีไม่เป็นสนิมพุพัง(จากประเทศสหรัฐอเมริกา) ทั้งนี้เพื่อป้องกันจากสภาพภูมิอากาศที่แปรปรวนมาก ฝนตกหนักฟ้าคะนองแรงและฟ้าผ่า

โรงเรียนเตรียมทหาร ระบบไฟฟ้า ใช้ระบบการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในช่วงพื้นที่ อ.เมือง และ อ.บ้านนา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สร้างระบบไฟฟ้าแรงสูงแบบปักเสาพาดสายไปทั่วบริเวณ เพื่อให้กระแสไฟฟ้าใช้อย่างพอเพียง อีกทั้งยังมีสถานีไฟฟ้าย่อยจะรับไฟฟ้าจากไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

2. ระบบประปา

จังหวัดนครนายก จำนวนความต้องการน้ำประปาในจังหวัดนครนายกมีจำนวนเพิ่มขึ้นในแต่ละปี โดยจากข้อมูลสำนักงานการประปาจังหวัดนครนายก พบว่า พ.ศ.2539 ผู้ใช้บริการน้ำประปา 7,639 ราย และ พ.ศ.2545 ผู้ใช้บริการน้ำประปา 9,376 ราย มีจำนวนผู้ใช้บริการ 1,737 ราย แสดงให้เห็นว่าจำนวนผู้ใช้น้ำประปาในจังหวัดนครนายกมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนผู้ใช้น้ำประปาและกำลังการผลิตที่ผลิตได้ในจังหวัดนครนายก

พ.ศ.	อำเภอ	กำลังการผลิต (ลบ.ม.)	น้ำที่ผลิตได้ (ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำที่จำหน่ายแก่ผู้ใช้ (ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำที่จ่ายเพื่อสาธารณประโยชน์และรั่วไหล (ลบ.ม.)	จำนวนผู้ใช้
พ.ศ. 2539	เมืองนครนายก	3,456,000	2,764,490	1,654,963	1,230,505	4,321
	บ้านนา	982,080	954,049	647,160	171,908	1,950
	ปากพลี	-	-	-	-	918
	องครักษ์	-	-	-	-	450
	รวม	4,438,080	3,718,539	2,302,123	1,230,505	7,639
พ.ศ. 2545	เมืองนครนายก	4,579,200	2,772,813	1,623,127	566,634	381,602
	บ้านนา	1,036,800	853,407	545,315	210,160	5,390
	ปากพลี	-	-	201,450	-	907
	องครักษ์	437,809	395,946	289,301	106,345	778
	รวม	6,053,809	4,022,166	2,659,193	883,139	9,376

ที่มา: (สำนักงานการประปาจังหวัดนครนายก) มหาวิทยาลัย

จากตารางแสดงจำนวนการใช้น้ำประปาและกำลังการผลิตน้ำประปาในจังหวัดนครนายก แสดงให้เห็นว่า ความต้องการใช้น้ำประปาในจังหวัดมีจำนวนสูงขึ้น

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีอ่างเก็บน้ำ ใช้เป็นแหล่งน้ำดิบในการผลิตน้ำประปา สำหรับบริการทั้งภายในสำนักงาน และบ้านพัก

โรงเรียนเตรียมทหาร มีทั้งหมด 2 อ่างเก็บน้ำ ใช้เป็นแหล่งน้ำดิบในการผลิตน้ำประปา สำหรับบริการทั้งภายในสำนักงาน และบ้านพัก โดยโรงเรียนเตรียมทหาร ดำเนินการผลิตน้ำประปาเองโดยผลิตได้ 2,300ลูกบาศก์เมตร ต่อวัน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีระบบประปาและอาคารเพื่อให้เพียงพอและสะดวกต่อการใช้งาน

3. การบำบัดน้ำเสีย

จังหวัดนครนายก มีปริมาณน้ำเสียชุมชนในเขตเทศบาล รวมประมาณ 7,756 ลูกบาศก์เมตร ต่อวัน และน้ำเสียชุมชนนอกเขตเทศบาลประมาณ 28,703 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน โดยในปัจจุบันทุกเทศบาลยังไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โครงการได้พิจารณาว่าการกำจัดน้ำเสียเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อไม่ให้บริเวณโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าแห่งใหม่มีกลิ่นไม่พึงประสงค์จากน้ำเสีย และน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วไปใช้ประโยชน์ได้ โดยน้ำไปรดต้นไม้ เป็นน้ำที่ปราศจากเชื้อโรค ไม่มีกลิ่น จึงได้มีการจัดตั้งโรงกำจัดน้ำเสีย(อยู่ทางทิศตะวันออกหรือทิศใต้ของโครงการเกษตรร่วมใจ) โดยวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในโรงกำจัดน้ำเสียนำเข้ามาจากประเทศฝรั่งเศส โครงการเกษตรร่วมใจ ทำเรื่องขอพื้นที่ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าอยู่นอกบริเวณก่อสร้างโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ทางทิศตะวันออก จำนวน 600 ไร่ กองอำนวยการโครงการฯได้รายงานในกองทัพบกเพื่อขออนุมัติ โดยมีเหตุผลว่าโครงการเกษตรร่วมใจจะดำเนินการสนับสนุนเรื่องอาหารให้แก่โรงประกอบเลี้ยงโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เช่น ไข่ เนื้อไก่ นมโค และผักต่างๆ

โรงเรียนเตรียมทหาร มีโรงกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย โดยโรงกำจัดขยะของโรงเรียนเตรียมทหารทางโรงเรียนจะดำเนินการเก็บขยะเอง แล้วนำขยะไปทิ้งที่บริษัท ทีพีไอ มวกเหล็ก ซึ่งบริษัท จะดำเนินการคัดแยกและกำจัดขยะเอง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีโรงกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย โดยทางมหาวิทยาลัยมีหน่วยงานจัดเก็บขยะประเภทต่างๆ เพื่อนำไปทิ้งในบ่อขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลองครักษ์ ส่วนขยะติดเชื้อของศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพฯ ดำเนินการโดยการจ้างบริษัทมาเก็บเพื่อนำไปจัดการ

4. การกำจัดขยะมูลฝอย

จังหวัดนครนายกมีปริมาณขยะทั้งจังหวัดประมาณ 115.66 ตันต่อวัน เป็นขยะในเขตเทศบาลประมาณ 28.68 ตันต่อวัน และขยะนอกเขตเทศบาลประมาณ 86.98 ตันต่อวัน

5. ระบบโทรศัพท์

จังหวัดนครนายกมีการให้บริการโทรศัพท์พื้นฐานทุกหมู่บ้าน โดยมีจำนวนหมายเลขโทรศัพท์ทั้งสิ้น 22,252 เลขหมาย โดยเมื่อเปรียบเทียบกับในแต่ละปีจะเห็นว่าจำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนหมายเลขโทรศัพท์ตามประเภทผู้เช่าในจังหวัดนครนายก

พ.ศ.	จำนวน ชุมสาย	จำนวน หมายเลขที่มี	จำนวนเลขหมายที่มีผู้เช่าจำแนกตามประเภทผู้เช่า					
			รวม	ธุรกิจ	บ้าน	สาธารณะ	ราชการ	ท.ศ.ท
2532	2	2,560	2,191	561	1,400	37	173	20
2537	2	5,632	5,512	839	4,081	150	385	57
2542	10	13,016	8,432	855	6,126	732	609	110
2545	12	16,008	13,337	1,045	10,160	1,031	951	150
2551	-	22,252	14,534	2,262	9,382	1,132	1,583	175
2554	-	19,985	12,808	1,252	9,007	969	1,393	187

ที่มา: (บริษัท ทีโอที จำกัด มหาชน)

จำนวนหมายเลขโทรศัพท์ในจังหวัดนครนายกในแต่ละปีมีจำนวนผู้ขอยหมายเลขโทรศัพท์เพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่า ความต้องการในการใช้โทรศัพท์มีการกระจายตัวไปอยู่ในทุกพื้นที่ โดยจำนวนผู้ขอยหมายเลขโทรศัพท์ในแต่ละประเภทมีจำนวนสูงขึ้น ประเภทที่มีผู้ขอใช้บริการมากที่สุด คือ บ้าน ธุรกิจและราชการ แต่ใน พ.ศ.2554 จำนวนผู้ขอใช้บริการมีจำนวนน้อยลง เนื่องจาก ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่กันมากขึ้น ทำให้จำนวนผู้ขอใช้บริการโทรศัพท์ลดน้อยลง

6. สถานศึกษา

จังหวัดนครนายกมีโรงเรียนระดับอนุบาล-ระดับมัธยมศึกษา 186 แห่ง กระจายอยู่ในอำเภอเมืองนครนายก 70 แห่ง อำเภอบ้านนา 45 แห่ง อำเภอองครักษ์ 48 แห่ง และอำเภอปากพลี 23 แห่ง อีกทั้งจังหวัดนครนายกเป็นที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษาที่สำคัญ ประกอบด้วย โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนเตรียมทหาร และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นต้น

7. โรงพยาบาลและสถานีนอนามัย

จังหวัดนครนายกมีสถานพยาบาลของรัฐ ทั้งหมดจำนวน 56 แห่ง โดยอำเภอเมืองนครนายกมีโรงพยาบาล 2 แห่ง คือ โรงเรียนนครนายก และโรงพยาบาลโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีสถานีนอนามัย 18 แห่ง อำเภอบ้านนา มีโรงพยาบาล 1 แห่ง คือ โรงพยาบาลบ้านนา อำเภอองครักษ์ มีโรงพยาบาล 2 แห่ง คือ ศูนย์การแพทย์พระเทพรัตนราชสุตาสยามบรมราชกุมารี โรงพยาบาลองครักษ์ และมีสถานีนอนามัย 12 แห่ง และอำเภอปากพลี 1 แห่ง คือ โรงพยาบาลปากพลี และมีสถานีนอนามัย 8 แห่ง

4.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

4.2.1 ผลผลิตภัณฑั่มวลรวมจังหวัดนครนายก

ประชากรของจังหวัดนครนายกส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำสวน ทำไร่ การปศุสัตว์ประเภทการเลี้ยง โค กระบือ สุกร เป็ด ไก่ และการประมง เช่น เลี้ยงปลาชนิดต่างๆ และกุ้งโดยจะเห็นได้จาก เศรษฐกิจโดยทั่วไปของจังหวัดขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก แต่ในผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดในสาขาภาคนอกเกษตรกรรมมีค่าสูงขึ้นในแต่ละปี ส่วนสาขาเกษตรกรรมมีแนวโน้มสูงขึ้นในแต่ละปีเช่นกัน (ตารางที่ 7) สำหรับประชากรที่ประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม ได้แก่ ค้าขาย รับจ้าง การบริการหัตถกรรม และรับราชการ เดิมจังหวัดนครนายกเป็นเมืองเกษตรกรรม ปัจจัยรอบข้างเอื้ออำนวยกับกับภาคเกษตร แต่ในปัจจุบันนี้การก่อตั้งของสถาบันการศึกษาก็เป็นส่วนหนึ่งที่ผลักดันให้นครนายกมีการพัฒนาและเติบโตในด้านที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยจะเห็นว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในสาขาที่เกี่ยวข้องมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น คือ ด้านการศึกษา การก่อสร้าง การขายส่งขายปลีก การบริการด้านสุขภาพและสังคม เป็นต้น

ตารางที่ 7 ผลผลิตสัมพัทธ์มวลรวมจังหวัดนครนายก จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ.2529-พ.ศ.2553

หน่วย: ล้านบาท

สาขาการผลิต	พ.ศ.2529	ร้อยละ	พ.ศ.2536	ร้อยละ	พ.ศ. 2542	ร้อยละ	พ.ศ.2553	ร้อยละ
ภาคการเกษตร	622.3	21.74	1,358	17.31	1,913	20.36	5,498	29.26
เกษตรกรรม การล่าสัตว์และ การป่าไม้	563.6	18.75	1,043	13.29	1,723	18.34	5,082	27.04
การประมง	58.1	2.03	53.3	0.67	193	2.05	416	2.21
ภาคนอกเกษตร	2,239.2	78.25	6,486.1	82.67	7,480	79.63	13,290	70.73
การทำเหมืองแร่และเหมือง หิน	0.4	0.01	9.5	0.12	13	0.13	73	0.38
อุตสาหกรรม	76.0	2.65	469	5.97	547	5.82	1,839	9.78
การไฟฟ้า แก๊ส และประปา	38.7	1.35	122.7	1.56	263	2.79	473	2.51
การก่อสร้าง	107.9	3.77	1,196.5	15.25	419	4.46	926	4.92
การขายส่ง ขายปลีก	771.7	26.96	1,585.2	20.20	2,387	25.41	1,971	10.49
โรงแรมและภัตตาคาร	-	-	-	-	-	-	500	2.66
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และคมนาคม	362.1	12.65	303.6	3.87	482	5.13	836	4.44
ตัวกลางทางการเงิน	-	-	-	-	-	-	701	3.73
อสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และการให้บริการทางธุรกิจ	176.3	6.16	403.8	5.14	427	4.54	881	4.68
การบริหารและการป้องกัน ประเทศ	175.6	6.13	556.1	7.08	908	9.6	2,225	11.84
การศึกษา	-	-	-	-	-	-	1,814	9.65
การให้บริการด้านสุขภาพ และสังคม	-	-	-	-	-	-	670	7.13
ที่อยู่อาศัย	62.1	2.17	344.3	4.38	463	4.9	-	-
การให้บริการด้านชุมชน	468.4	16.36	1,494.6	19.05	1,623	17.27	320	1.70
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วน บุคคล	-	-	-	-	-	-	62	0.32
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	2,861.5	100	7,844.9	100	9,393	100	18,788	100
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อ คน(บาท)	13,823	-	33,101	-	36,834	-	76,177	-

ที่มา: (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

จากตารางผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครนายกใน พ.ศ.2529 เท่ากับ 2,861.5 ล้านบาท ต่อมา พ.ศ. 2536 เท่ากับ 7,844.9 ล้านบาท พ.ศ.2542 เท่ากับ 9,393 ล้านบาท และ ใน พ.ศ.2553 เท่ากับ 18,788 ล้านบาท จะเห็นว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครนายก พ.ศ.2529-พ.ศ.2553 มีค่าเพิ่มขึ้น 15,926.5 ล้านบาท แสดงว่า จังหวัดนครนายกมีกิจกรรมที่เกิดขึ้นทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น ซึ่งแสดงถึงลักษณะการขยายตัวของเศรษฐกิจในจังหวัด จังหวัดนครนายกส่วนใหญ่ประกอบเกษตรกรรม สาขาการผลิตภาคการเกษตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในแต่ละปี โดยจะเห็นได้จาก พ.ศ.2529-พ.ศ.2553 เท่ากับ 4,875.7 ล้านบาท และสาขานอกภาคเกษตรก็มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปีเช่นกัน พ.ศ. 2529-พ.ศ.2553 เท่ากับ 11,050.8 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบจำนวนผลิตภัณฑ์มวลรวมที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีของจังหวัดนครนายก ทำให้เห็นว่าจังหวัดนครนายกมีความหลากหลายทางด้านเศรษฐกิจมากขึ้น

เมื่อพิจารณาแต่ละตำบลจะพบว่า พ.ศ.2553 ประชากรในตำบลพรหมณี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม(ทำนา ทำสวน ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์) จำนวน 1,612 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 43.60 รองลงมารับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 1,283 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 39.31 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 314 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.49 รับจ้างทั่วไป จำนวน 835 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 22.58 และสุดท้ายอื่นๆ จำนวน 232 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.27 ส่วนตำบลศรีกะอาง ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ อุตสาหกรรมในครัวเรือน (ปูนปั้น, เจดีย์, โตะ, แก้ว, และทอพรหมอเนกประสงค์ โดยประชาชนบางกลุ่มก็รับราชการและค้าขาย และตำบลองครักษ์ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักโดยเฉพาะการทำนา และการทำสวนผัก และนอกจากนี้ยังประกอบอาชีพเกษตรกรรมทางด้านการเลี้ยงปลา ซึ่งนอกจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม แล้วจะมีการประกอบอาชีพ ค้าขาย และรับจ้างทั่วไป โดยเฉพาะการประกอบอาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในพื้นที่ตำบลองครักษ์อีกด้วย

4.2.2 อุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมในจังหวัดนครนายกส่วนใหญ่จะเป็นอุตสาหกรรมในด้านการเกษตร ใน พ.ศ. 2539 พบว่า จำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมทั้งหมดมี 195 แห่ง โดยแยกประเภทการเกษตร มีทั้งหมด 38 แห่ง ซึ่งถือว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีจำนวนมากที่สุดในปีนั้นเท่ากับจำนวนสถานประกอบการประเภทก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ 19.48 และสถานประกอบการประเภทการบริการ มี

จำนวน 35 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 17.94 ประเภทโลหะและอโลหะ จำนวน 30 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 15.38 ประเภทการแปรรูป จำนวน 19 แห่ง คิดเป็นร้อยละ ร้อยละ 9.74 ประเภทอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 18 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 9.23 ประเภทเคมีและพลาสติก จำนวน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.58 ประเภทอื่นๆ จำนวน 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.07 และประเภทสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม จำนวน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ ร้อยละ 2.0

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม พ.ศ.2539,พ.ศ.2545,พ.ศ.2553

ประเภทอุตสาหกรรม	พ.ศ.2539	พ.ศ.2539 จำนวนคนงาน (คน)	พ.ศ.2545	พ.ศ.2545 จำนวนคนงาน (คน)	พ.ศ.2553	พ.ศ.2553 จำนวนคนงาน (คน)
การเกษตร	38	325	39	335	18	-
อาหารและเครื่องดื่ม	18	1,598	30	5,375	57	-
สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	4	150	7	531	8	-
เครื่องหนัง	-	-	1	60	1	-
การแปรรูปไม้	19	276	16	203	44	-
เฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน	-	-	1	114	1	-
สิ่งพิมพ์	-	-	1	78	-	-
ปิโตรเลียมและผลิตภัณฑ์	-	-	2	13	4	-
เคมีและพลาสติก	7	116	13	431	18	-
โลหะและอโลหะ	30	205	42	541	42	-
แปรรูปโลหะ	-	-	22	92	13	-
เครื่องจักรกล	-	-	7	250	7	-
ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	-	-	5	38	5	-
เครื่องมือและอุปกรณ์ขนส่ง	-	-	29	198	35	-
อื่นๆ	6	246	14	143	40	-
รวม	195	3,731	229	8,402	300	-

ที่มา: (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครนายก)

จากตารางจำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมในแต่ละประเภทอุตสาหกรรม จะเห็นว่าประเภทอุตสาหกรรมการเกษตร พ.ศ.2539 มีจำนวนสถานประกอบการ 38 แห่ง พ.ศ. 2545 มี

จำนวนสถานประกอบการ 39 แห่ง และใน พ.ศ.2553 มีจำนวนสถานประกอบการ 18 แห่ง โดย พ.ศ. 2539-พ.ศ.2553 มีจำนวนประเภทอุตสาหกรรมการเกษตรลดลง 20 แห่ง โดยเมื่อดูจำนวนการถือครองที่ดินลดน้อยลงในแต่ละปี อีกทั้งการใช้ประโยชน์ที่ดินในด้านการเกษตรก็น้อยลงอีกด้วย ทำให้จำนวนผู้ประกอบการในด้านการเกษตรมีจำนวนน้อยลงด้วยเช่นกัน

เมื่อดูจำนวนสถานประกอบการทั้งหมดใน พ.ศ.2539-พ.ศ.2553 พบว่า จำนวนสถานประกอบการเพิ่มขึ้น 105 แห่ง โดยจำนวนสถานประกอบการที่เพิ่มขึ้นสูงสุดในแต่ละปี คือ สถานประกอบการด้านอาหารและเครื่องดื่ม สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม และเคมีพลาสติก จำนวนสถานประกอบการที่เพิ่มขึ้นในทุกปีตามประเภทนี้ ล้วนเป็นสิ่งของที่จำเป็นที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี

ตารางที่ 9 แสดงการเปลี่ยนแปลงและอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนสถานประกอบการ
อุตสาหกรรม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม พ.ศ.2539, พ.ศ.2545, พ.ศ.2553

ประเภท อุตสาหกรรม	พ.ศ. 2539	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2553	การเปลี่ยนแปลง			อัตราการเปลี่ยนแปลง		
				พ.ศ. 2539- 2545	พ.ศ. 2545- 2553	พ.ศ. 2539- 2553	พ.ศ. 2539- 2545	พ.ศ. 2545- 2553	พ.ศ.2539- 2553
การเกษตร	38	39	18	1	-21	-20	2.63	-53.84	-52.63
อาหารและ เครื่องดื่ม	18	30	67	12	37	49	66.67	123	272
สิ่งทอและ เครื่องนุ่งห่ม	4	7	8	3	1	-4	75	14.28	100
เครื่องหนัง	-	1	1	-	0	-	-	0	1
การแปรรูปไม้	19	16	44	-3	28	25	-15.78	175	131.5
เฟอร์นิเจอร์และ เครื่องเรือน	-	1	1	-	0	-	-	0	1
สิ่งพิมพ์	-	1	-	-	-	-	-	-	-
ปิโตรเลียมและ ผลิตภัณฑ์	-	2	4	-	2	-	-	1	-
เคมีและพลาสติก	7	13	18	6	5	11	85.71	38.46	157.14
โลหะและอโลหะ	30	42	42	12	0	12	40	0	40
แปรรูปโลหะ	-	22	13	-	-9	-	-	-40.9	-
เครื่องจักรกล	-	7	7	-	0	-	-	0	-
ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์	-	5	5	-	0	-	-	-40.90	-
เครื่องมือและ อุปกรณ์ขนส่ง	-	29	35	-	6	-	-	28.43	-
อื่นๆ	6	14	40	8	26	36	133	185	566.6
รวม	195	229	300	37	69	105	387.23	360.43	1,216.61

ที่มา: (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครนายก)

สถานประกอบการประเภทอุตสาหกรรมในจังหวัดนครนายก พบว่า ประเภทอุตสาหกรรมด้านการเกษตร ใน พ.ศ.2539-พ.ศ.2545 พบว่า สถานประกอบการด้านเกษตรมีจำนวนเพิ่มขึ้น 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 2.63 และ พ.ศ.2545-พ.ศ.2553 พบว่า มีจำนวนลดน้อยลง 21 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 53.84 ประเภทด้านอาหารและเครื่องดื่ม พ.ศ.2539-พ.ศ.2545 พบว่า สถานประกอบการด้านอาหารและเครื่องดื่ม เพิ่มขึ้น 12 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 66.67 ส่วน พ.ศ.2545-2553 จำนวนสถานประกอบการด้านอาหารและเครื่องดื่มเพิ่มสูงขึ้นถึง 37 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 123 เมื่อดูจำนวนร้อยละที่คิดได้ จะเห็นว่ามีจำนวนที่สูงมาก เนื่องจากจำนวนสถานประกอบการที่เกิดขึ้นมีค่าเพิ่มขึ้น 3 เท่า ทำให้จำนวนร้อยละที่เกิดขึ้นมีจำนวนสูงขึ้นมาก ส่วน พ.ศ.2539-พ.ศ.2553 พบว่า จำนวนสถานประกอบการด้านเครื่องดื่มและอาหารย้อนหลัง มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น 49 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 272 จำนวนร้อยละที่สูงขึ้นนี้ทำให้จำนวนร้อยละที่เพิ่มขึ้นนี้มีจำนวนสูงขึ้นอย่างมาก สถานประกอบการประเภทการแปรรูปไม้ พ.ศ.2539-พ.ศ.2545 จำนวนลดลง 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 15.78 พ.ศ.2545-พ.ศ.2553 จำนวนเพิ่มขึ้น 28 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 175 จำนวนร้อยละที่เพิ่มสูงขึ้นเกิดขึ้นเนื่องจาก สถานประกอบที่เพิ่มสูงขึ้นประมาณ 3 เท่าของ พ.ศ.2545 อีกทั้งใน พ.ศ.2553 จำนวนสถานประกอบการที่เพิ่มสูงขึ้นจากปี พ.ศ.2539 จำนวนสถานประกอบการเพิ่มขึ้น 25 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 131.5 ประเภทเคมีและพลาสติก พ.ศ.2539-พ.ศ.2545 จำนวนสถานประกอบการเพิ่มขึ้น 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 85.71 พ.ศ.2545-พ.ศ.2553 จำนวนสถานประกอบการเพิ่มขึ้น 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 38.46 พ.ศ.2539-พ.ศ.2553 จำนวนสถานประกอบการเพิ่มขึ้น 11 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 157.14 ประเภทสถานประกอบอื่นๆ พ.ศ.2539-พ.ศ.2553 จำนวนสถานประกอบการเพิ่มขึ้น 36 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 566.66 เนื่องจาก จำนวนร้อยละที่เพิ่มสูงขึ้นนี้เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา มีจำนวนเพิ่มขึ้นประมาณ 7 เท่า เป็นเหตุผลที่ทำให้จำนวนร้อยละเพิ่มขึ้นสูงมาก

ดังนั้นจำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนแปลงในแต่ละปี แสดงให้เห็นว่า เศรษฐกิจในจังหวัดนครนายกมีการเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นกับลักษณะความต้องการของประชากรในพื้นที่ สถานประกอบการอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ก็เพื่อสนองความต้องการของประชากรในจังหวัด และกระจายไปยังจังหวัดใกล้เคียง เพราะฉะนั้นจำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้นในแต่ละประเภทอุตสาหกรรมจึงสอดคล้องกับความต้องการของประชากรในพื้นที่

4.2.3 สถิติจำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้า

เศรษฐกิจในจังหวัดนครนายกมีจำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้าที่คงอยู่ จำแนกตามประเภทการจดทะเบียน ดังนี้

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้าที่คงอยู่ พ.ศ.2535-พ.ศ.2556

พ.ศ.	ทะเบียนนิติบุคคล			
	รวม	บริษัทจำกัด	ห้างหุ้นส่วน จำกัด	ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล
2535	223	66	155	2
2539	404	132	270	2
2545	553	172	379	2
2550	598	178	418	2
2553	605	231	371	3
2556	718	330	387	1

ที่มา: (สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดนครนายก)

จำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้าในจังหวัดนครนายก ใน พ.ศ.2535-พ.ศ.2556 พบว่า จำนวนผู้จดทะเบียนประกอบการธุรกิจเพิ่มขึ้นในแต่ละปี จำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้าเพิ่มขึ้น 495 ของผู้จดทะเบียนการค้า คิดเป็นร้อยละ 2.29

4.2.4 จำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้าที่คงอยู่ จำแนกตามประเภทการจดทะเบียน

จำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้าในจังหวัดนครนายก จำแนกตามประเภทการจดทะเบียนเป็นรายอำเภอ พ.ศ.2539,พ.ศ.2545,พ.ศ.2553 และ พ.ศ.2556 มีดังนี้

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้าที่คงอยู่ พ.ศ.2535-พ.ศ.2556

อำเภอ	พ.ศ. 2539	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2553	พ.ศ. 2556	อัตราการ เปลี่ยนแปลง พ.ศ.2539- 2545	อัตราการ เปลี่ยนแปลง พ.ศ.2545- 2553	อัตราการ เปลี่ยนแปลง พ.ศ.2553- 2556	อัตราการ เปลี่ยนแปลง พ.ศ.2539- 2556
เมือง นครนายก	230	297	314	351	29.13	5.72	11.78	52.60
บ้านนา	81	126	148	186	55.55	17.46	25.67	129.62
องครักษ์	55	81	100	139	47.27	23.45	39.0	152.72
ปากพลี	38	49	34	42	28.94	-30.61	23.52	10.52
รวม	404	553	605	718	36.88	9.40	18.67	77.72

ที่มา: (สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดนครนายก)

จำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้าในจังหวัดนครนายกที่เกิดขึ้น พบว่า พ.ศ.2539-พ.ศ.2556 จำนวนผู้ประกอบการค้าเพิ่มขึ้นในแต่ละปี มีจำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้าเพิ่มขึ้น 314 ราย คิดเป็นร้อยละ 77.72 โดยเมื่อแยกแต่ละอำเภอ อำเภอเมืองนครนายกมีจำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้ามากที่สุด พบว่า จำนวนผู้จดทะเบียนที่เพิ่มขึ้น 121 ราย คิดเป็นร้อยละ 52.60 รองลงมา อำเภอบ้านนา จำนวนผู้จดทะเบียนที่เพิ่มขึ้น 105 ราย คิดเป็นร้อยละ 129.62 จำนวนร้อยละที่สูงมากเช่นนี้ เนื่องจาก จำนวนผู้จดทะเบียนในอำเภอบ้านนา ใน พ.ศ.2539 จำนวน 81 ราย ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ พ.ศ.2556 มีจำนวนสูงขึ้น 1 เท่าตัวทำให้จำนวนร้อยละสูง อำเภอองครักษ์ จำนวนผู้จดทะเบียน 84 ราย คิดเป็นร้อยละ 152.72 จำนวนร้อยละที่สูงเกินร้อยละ 100 นั้น แสดงว่า จำนวนผู้จดทะเบียน พ.ศ.2539 จำนวน 55 ราย ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ พ.ศ.2556 มีจำนวนสูงขึ้นประมาณ 2 เท่า

4.3 การเปลี่ยนแปลงทางประชากร

4.3.1 จำนวนประชากร

ตามหลักฐานทะเบียนบ้านราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2530 จังหวัดนครนายกมีประชากรทั้งสิ้น 218,381 คน มีความหนาแน่นประมาณ 103 คน/ตารางกิโลเมตร เป็นชายจำนวน 109,084 คน เป็นหญิง 109,297 คน ในช่วง 5 ปี ตั้งแต่ปี 2526-2530 พบว่ามีความหนาแน่นของประชากรโดยเฉลี่ย 99 คน/ตารางกิโลเมตร (ตารางที่ 4.11) ซึ่งจัดว่ามีความหนาแน่นน้อย เนื่องจากมีอัตราการเกิดมีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 1.77 มาเป็นร้อยละ 1.29 ใน พ.ศ. 2529 ทั้งนี้เป็นผลมาจากโครงการวางแผนครอบครัว ซึ่งได้มีการรณรงค์ทั่วประเทศ และลักษณะการกระจายตัวของประชากรที่มีการย้ายถิ่นออกจากท้องที่มากขึ้นทุกปี ขณะเดียวกับที่อัตราการตายมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากทางด้านสาธารณสุขยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชากรอย่างเพียงพอ

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนประชากรและการย้ายถิ่นของจังหวัดนครนายก พ.ศ. 2526-2530

รายการ	พ.ศ. 2526	พ.ศ. 2527	พ.ศ. 2528	พ.ศ. 2529	พ.ศ. 2530
จำนวนประชากร (คน)	205,838	207,247	211,444	214,696	218,381
ชาย(คน)	102,192	103,026	105,065	106,416	109,084
หญิง(คน)	103,646	104,221	106,379	108,280	109,297
ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	97	98	100	101	103
อัตราการเกิด (ร้อยละ)	1.77	1.51	1.50	1.29	-
อัตราการตาย (ร้อยละ)	0.50	0.42	0.36	0.51	-
จำนวนผู้ย้ายถิ่นเข้า (คน)	5,567	5,438	9,122	10,094	-
จำนวนผู้ย้ายถิ่นออก (คน)	6,945	6,678	7,519	10,175	-

ที่มา: (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

จากตารางจำนวนประชากรและการย้ายถิ่นของจังหวัดนครนายก พ.ศ.2526-2530 นั้น ในช่วงนี้เป็นช่วงที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ามาก่อตั้งในจังหวัดนครนายก โดยเริ่มก่อสร้างโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พ.ศ.2523 สร้างแล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ.2529 และเป็นการย้ายที่ตั้งของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าอย่างถาวรมาตั้งที่จังหวัดนครนายกแห่งนี้ และจากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีส่วนหนึ่งมาจากการย้ายมาตั้งของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าด้วย ส่งผลให้เจ้าหน้าที่นักเรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนเลือกมาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดนครนายก เพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 13 อัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากรในจังหวัดนครนายก ใน พ.ศ.2536-พ.ศ.2556

พ.ศ.	จ.นครนายก	อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	ต.พรหมณี	อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	ต.ศรีกะอาง	อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	ต.องครักษ์	อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)
2536	233,162	-	17,873	-	3,953	-	6,214	-
2541	234,764	0.68	19,204	7.44	6,416	152.31	6,289	1.20
2546	237,145	1.01	18,686	-2.69	9,176	43.01	7,245	15.20
2551	239,884	1.15	18,067	-3.31	9,763	6.39	7,316	0.97
2556	241,939	0.85	18,681	3.39	10,300	5.5	7,402	1.17
รวม	จ.นครนายก	3.69	ต.พรหมณี	4.83	ต.ศรีกะอาง	207.21	ต.องครักษ์	18.54

ที่มา: (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

ตำบลพรหมณี อำเภอเมืองนครนายก ลักษณะการเปลี่ยนแปลงประชากรในเขตตำบลพรหมณีมีลักษณะคงที่ กล่าวคือมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากรโดยเฉลี่ยในช่วง พ.ศ.2536-พ.ศ.2556 คิดเป็นร้อยละ 3.69

ตำบลศรีกะอาง อำเภอบ้านนา ลักษณะการเปลี่ยนแปลงประชากรในเขตอำเภอบ้านนา มีลักษณะและแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทุกปี กล่าวคือมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากรโดยเฉลี่ยในช่วง พ.ศ.2536-พ.ศ.2556 คิดเป็นร้อยละ 207.21

ตำบลองครักษ์อำเภอองครักษ์ ลักษณะการเปลี่ยนแปลงประชากรในเขตอำเภอองครักษ์ มีลักษณะมีลักษณะคงที่ กล่าวคือมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากรโดยเฉลี่ยในช่วง พ.ศ.2536-พ.ศ.2556 คิดเป็นร้อยละ 18.54

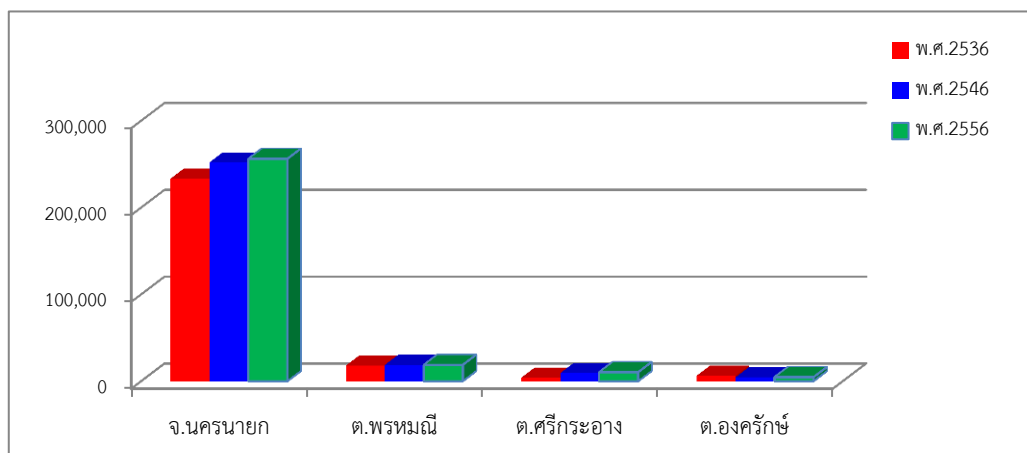
ประชากรจังหวัดนครนายกจะมีแนวโน้มสูงขึ้นในแต่ละปี เนื่องจากมีความเจริญเติบโตของการพัฒนาสถาบันการศึกษา อีกทั้งจังหวัดนครนายกเป็นจังหวัดที่อยู่ไม่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ทำให้จังหวัดนครนายกเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่เป็นทางเลือกให้ประชากรเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนประชากร และความหนาแน่นประชากรของจังหวัดนครนายกในช่วง พ.ศ.2536-พ.ศ.2556

พื้นที่	พื้นที่ (ตร.กม.)	จำนวนประชากร			ความหนาแน่น(คน/ตร.กม.)		
		พ.ศ. 2536	พ.ศ. 2546	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2536	พ.ศ. 2546	พ.ศ. 2556
จังหวัดนครนายก	1,886.90	233,162	251,882	256,085	123	133	135
ต.พรหมณี อ.เมืองนครนายก	92.78	17,873	18,686	18,681	193	202	202
ต.ศรีกะอาง อ.บ้านนา	44.13	3,953	9,176	10,300	90	208	234
ต.องครักษ์ อ.องครักษ์	19.50	6,214	7,246	7,402	319	372	380
รวม	2,043.31	261,202	286,989	292,468	725	915	951

ที่มา: (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

เมื่อพิจารณาลักษณะประชากรและความหนาแน่นในจังหวัดนครนายก พบว่า มีแนวโน้มสูงขึ้นในช่วง พ.ศ.2536-พ.ศ.2556 จำนวนความหนาแน่นของประชากรในจังหวัด มีจำนวนเพิ่มขึ้นเท่ากับ 5 คนต่อตารางกิโลเมตร ตำบลพรหมณีมีความหนาแน่นของประชากรเพิ่มขึ้น เท่ากับ 9 คนต่อตารางกิโลเมตร ตำบลศรีกะอางมีความหนาแน่นของประชากรเพิ่มขึ้น เท่ากับ 144 คนต่อตารางกิโลเมตร และตำบลองครักษ์มีความหนาแน่นของประชากรเพิ่มขึ้น เท่ากับ 61 คนต่อตารางกิโลเมตร โดยความหนาแน่นของจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการย้ายเข้าและอัตราการเกิดที่เพิ่มขึ้น รวมถึงแรงดึงดูดจากปัจจัยภายในทั้งทางด้านเศรษฐกิจ รายได้ การจ้างงาน โครงสร้างทางสังคม เป็นต้น

แผนภูมิที่ 5 จำนวนประชากรในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2536-พ.ศ.2556

ที่มา: (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

เมื่อพิจารณาข้อมูลตำบลพรหมณี พบว่า จำนวนประชากรมีจำนวนเพิ่มขึ้นในแต่ละปี พ.ศ. 2536-พ.ศ.2556 มีจำนวนเพิ่มขึ้น 808 คน และหมู่บ้านในตำบลนี้มีทั้งหมด 16 หมู่บ้าน โดยโรงเรียน นายร้อยพระจุลจอมเกล้าอยู่ในหมู่ที่ 14 หมู่บ้านเทพประทานพร ซึ่งจำนวนเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในพื้นที่นี้ ส่วนตำบลศรีกระอาง จำนวนประชากรจะเพิ่มขึ้นในช่วง พ.ศ.2536-พ.ศ.2546 มีจำนวนเพิ่มขึ้น 5,223 คน แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน โดยมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,919 ครัวเรือน ซึ่งจำนวนที่มีครัวเรือนมากที่สุด คือ ครัวเรือนหมู่ที่ 10 บ้านโรงเรียนเตรียมทหาร มีจำนวน 736 ครัวเรือน โดยมีจำนวนประชากรในตำบลศรีกระอางทั้งหมด 9,529 คน ซึ่งจำนวนหมู่บ้านที่มีประชากรมากที่สุด คือ หมู่บ้านโรงเรียนเตรียมทหาร มีจำนวนประชากร เท่ากับ 2,073 คน แยกเป็นเพศชาย จำนวน 1,705 คน และเพศหญิง จำนวน 368 คน โดยจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นในหมู่บ้านโรงเรียนเตรียมทหารจะเป็นเจ้าหน้าที่และครอบครัวของเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน และตำบลองครักษ์ จำนวนประชากร ใน พ.ศ.2536-พ.ศ.2556 มีจำนวน 4,604คน และหมู่บ้านในตำบลนี้มีทั้งหมด 8 หมู่บ้าน โดยจำนวนประชากรในตำบลองครักษ์จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นและลดลงในแต่ละปี

4.3.2 อัตราการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากร พ.ศ.2536, พ.ศ.2546, พ.ศ.2556

ตารางที่ 15 แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากร พ.ศ.2536, พ.ศ.2546, พ.ศ.2556

พื้นที่	การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากร			อัตราเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากร		
	พ.ศ.2536- 2546	พ.ศ.2546- 2556	พ.ศ.2536- 2556	พ.ศ.2536- 2546	พ.ศ. 2546- 2556	พ.ศ. 2536- 2556
จังหวัดนครนายก	18,720	4,203	22,923	7.43	1.6	9.83
ต.พรหมณี	813	-5	808	4.54	-0.02	4.52
ต.ศรีกะอาง	5,223	1,124	6,347	132.12	12.24	61.62
ต.องครักษ์	1,031	157	1,188	16.59	2.16	19.11
รวม	23,047	5,441	28468	105.04	15.98	95.08

ที่มา: (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

เมื่อพิจารณาถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงประชากรในพื้นที่ศึกษาช่วง พ.ศ.2536-พ.ศ.2556 พบว่าแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 48.9 และเมื่อพิจารณาถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรในพื้นที่ศึกษารายตำบล พบว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงในแต่ละตำบลมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทุกปี และเมื่อพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงตามช่วงเวลา พบว่า

อัตราการเปลี่ยนแปลงประชากรในพื้นที่ศึกษาช่วง พ.ศ.2536-พ.ศ.2546 พบว่า มีอัตราการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น มากที่สุดพบที่ตำบลศรีกะอาง อัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 132.12 รองลงมาตำบลพรหมณี ร้อยละ 4.54 ส่วนตำบลองครักษ์อัตราการเปลี่ยนแปลงมีจำนวน ร้อยละ 16.59

อัตราการเปลี่ยนแปลงประชากรในพื้นที่ศึกษาช่วง พ.ศ.2546-พ.ศ.2556 พบว่า แนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.28 และเมื่อพิจารณาถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรในพื้นที่ศึกษารายตำบล พบว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงมีแนวโน้มลดลงในตำบลพรหมณี ลดลงร้อยละ 0.02 ส่วนตำบลศรีกะอาง มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น ร้อยละ 12.24 และตำบลองครักษ์มีอัตราการเปลี่ยนแปลงประชากรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.16

4.3.3 จำนวนบ้านในจังหวัดนครนายก

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบจำนวนบ้าน ตั้งแต่ พ.ศ.2536-พ.ศ.2558

พ.ศ.	จ. นครนายก	อัตราการ เปลี่ยนแปลง (%)	ต. พรหมณี	อัตราการ เปลี่ยนแปลง (%)	ต.ศรี สะเก อาจ	อัตราการ เปลี่ยนแปลง (%)	ต. องครักษ์	อัตราการ เปลี่ยนแปลง (%)
2536	16,774	-	4,391	-	831	-	1,389	-
2541	60,082	258.18	5,087	15.85	1,438	73.04	1,422	2.37
2546	70,060	16.60	5,703	12.10	2,614	81.78	2,029	42.68
2551	79,019	12.78	6,283	10.17	2,887	10.44	2,435	20.00
2556	89,052	12.69	6,924	10.30	3,254	12.71	2,668	9.56
รวม	จ. นครนายก	300.25	ต. พรหมณี	48.42	ต.ศรี สะเก อาจ	177.97	ต. องครักษ์	74.61

ที่มา: (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

จำนวนบ้านในจังหวัดนครนายก ตั้งแต่ พ.ศ.2536-พ.ศ.2558 พบว่า จำนวนบ้านมีแนวโน้มสูงขึ้น แสดงว่า ประชากรในจังหวัดนครนายกมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และเมื่อศึกษาประเภทที่อยู่อาศัยของครัวเรือนส่วนบุคคลในจังหวัดนครนายก ใน พ.ศ. 2553 พบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่ร้อยละ 87.4 มีที่อยู่อาศัยเป็น ประเภทบ้านเดี่ยว รองลงมาเป็นตึกแถว ห้องแถว ร้อยละ ประเภทแฟลต อพาร์ทเมนท์ หอพัก ร้อยละ 3.8 ทาวน์เฮาส์ บ้านแฝด ทาวน์โฮม ร้อยละ 2.7 และคอนโดมิเนียมและแมนชั่น ร้อยละ 0.1

4.3.4 การย้ายเข้าในจังหวัดนครนายก

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนประชากรย้ายเข้าในพื้นที่จังหวัดนครนายกในช่วง พ.ศ.2536-พ.ศ.2556

พื้นที่	จำนวนการย้ายเข้า				การเปลี่ยนแปลงการย้ายเข้า			
	พ.ศ. 2526	พ.ศ. 2536	พ.ศ. 2546	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2526- 2536	พ.ศ. 2536- 2546	พ.ศ. 2546- 2556	พ.ศ. 2526- 2556
จังหวัดนครนายก	5,567	12,871	15,100	12,455	7,304	2,229	-2,645	6,888
ต.พรหมณี อ.เมืองนครนายก	-	1,696	2,002	1,478	-	306	-524	-
ต.ศรีกะอาง อ.บ้านนา	-	274	573	1,142	-	299	569	-
ต.องครักษ์ อ.องครักษ์	-	373	301	204	-	-72	-97	-
รวม	5,567	15,214	17,976	15,279	7,304	2,762	-2,697	6,888

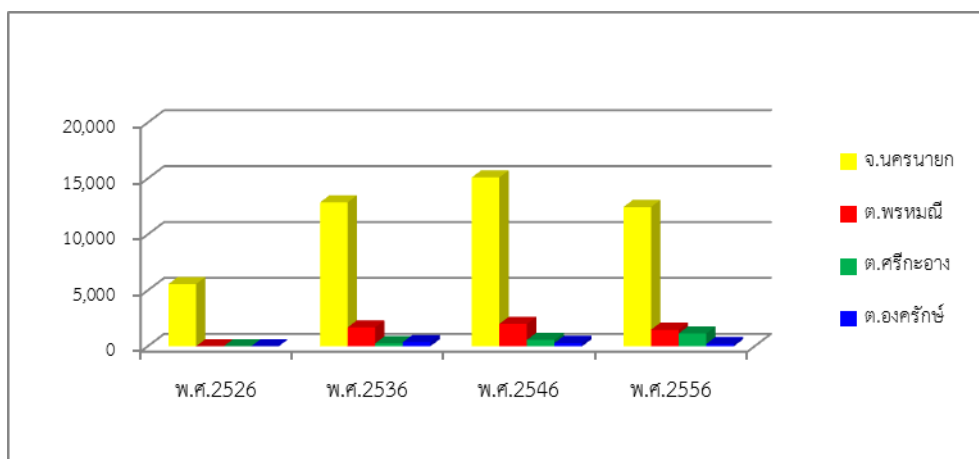
ที่มา: (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

เมื่อพิจารณาแนวโน้มการย้ายเข้าของประชากรในจังหวัดนครนายกในช่วง พ.ศ. 2526-2536 พบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น 7,304 คน เมื่อพิจารณาแยกรายตำบลในพื้นที่ศึกษา พบว่า ตำบลพรหมณีมีจำนวนประชากร 1,696 คน ตำบลศรีกะอางมีจำนวนประชากร 274 คน และตำบลองครักษ์มีจำนวนประชากร 373 คน ดังนั้นจะเห็นว่าอำเภอเมืองนครนายกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นสูงสุด

ช่วง พ.ศ.2536-พ.ศ.2546 พบว่าจำนวนประชากรย้ายเข้าในจังหวัดนครนายกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น 2,229 คน เมื่อพิจารณาแยกรายตำบลในพื้นที่ศึกษา พบว่า ตำบลพรหมณีมีจำนวนประชากรย้ายเข้ามากที่สุดจำนวน 306 คน รองลงมาตำบลศรีกะอางมีจำนวนประชากรย้ายเข้า จำนวน 299 คน และตำบลองครักษ์มีจำนวนประชากรย้ายเข้าลดลง จำนวน 72 คน

ช่วง พ.ศ.2546-พ.ศ.2556 พบว่าจำนวนประชากรในจังหวัดนครนายกมีการย้ายเข้า 12,455 คน เมื่อพิจารณาแยกรายอำเภอในพื้นที่ศึกษา พบว่า ศรีกะอางมีจำนวนประชากรย้ายเข้ามากที่สุดจำนวน 569 คน รองลงมาตำบลพรหมณีมีจำนวนประชากรย้ายเข้าลดลง จำนวน 524 คน และตำบลองครักษ์มีจำนวนประชากรย้ายเข้าลดลง จำนวน 97 คน

ช่วง พ.ศ.2526-พ.ศ.2556 พบว่า จำนวนประชากรย้ายเข้าในจังหวัดนครนายก ในช่วง 30 ปีที่ผ่านมา จำนวนประชากรที่ย้ายเข้ามาในจังหวัดนครนายกมีจำนวน 6,888 คน

แผนภูมิที่ 6 จำนวนประชากรย้ายเข้าในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2526-พ.ศ.2556

ที่มา: (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

ดังนั้น จำนวนประชากรที่ย้ายเข้าในจังหวัดนครนายกแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ตำบลที่มีจำนวนประชากรย้ายเข้าในพื้นที่มากที่สุด คือ ตำบลพรหมณี เมื่อพิจารณาตามข้อมูลทำให้ทราบว่า ตำบลพรหมณีอยู่ในอำเภอเมืองนครนายกเป็นอำเภอที่รวมรวบศูนย์กลางต่างๆในพื้นที่จังหวัดนครนายก ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ราชการที่สำคัญ เช่น โรงพยาบาลนครนายก สำนักงานที่ดินจังหวัดนครนายก ศาลากลางจังหวัดนครนายก เป็นต้น ส่งผลให้อำเภอเมืองนครนายกเป็นตลาดแรงงานขนาดใหญ่ในจังหวัด รวมไปถึงมีโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าตั้งขึ้นอยู่ในพื้นที่ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ประชากรย้ายเข้าในพื้นที่จังหวัดนครนายก

4.3.5 การย้ายออกในจังหวัดนครนายก

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนประชากรย้ายออกในพื้นที่จังหวัดนครนายกในช่วง พ.ศ.2536-พ.ศ.2556

พื้นที่	จำนวนการย้ายออก				การเปลี่ยนแปลงการย้ายออก			
	พ.ศ. 2526	พ.ศ. 2536	พ.ศ. 2546	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2526- 2536	พ.ศ. 2536- 2546	พ.ศ. 2546- 2556	พ.ศ. 2526- 2556
จังหวัดนครนายก	6,945	12,195	13,400	13,068	5,250	1,205	-332	6,123
ตำบลพรหมณี อำเภอเมืองนครนายก	-	1,585	1,662	1,203	-	77	-459	-
ตำบลศรีกะอาง อำเภอบ้านนา	-	227	557	920	-	330	363	-
ตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์	-	381	887	1,413	-	506	526	-
รวม	6,945	14,388	16,506	16,604	5,250	2,118	98	6,123

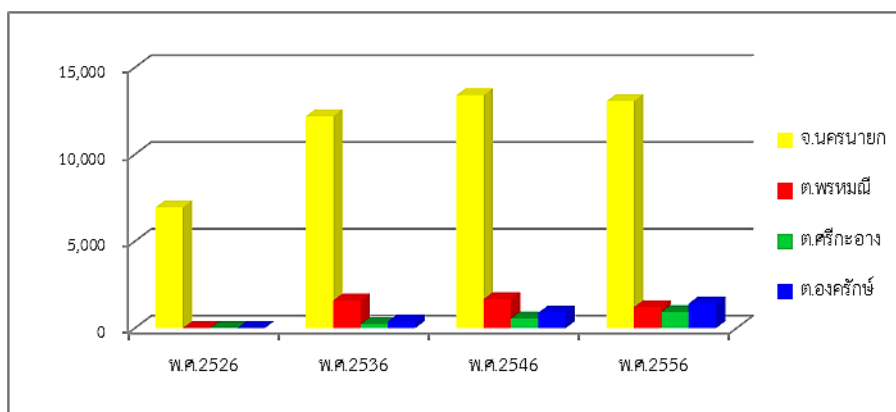
ที่มา: (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

เมื่อพิจารณาแนวโน้มการย้ายออกของประชากรในจังหวัดนครนายกในช่วง พ.ศ.2526-2536 พบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น 5,250 คน

ช่วง พ.ศ.2536-พ.ศ.2546 พบว่าจำนวนประชากรย้ายออกในจังหวัดนครนายกมีจำนวน 2,118 คน เมื่อพิจารณาแยกรายตำบลในพื้นที่ศึกษา พบว่า ตำบลองครักษ์มีจำนวนประชากรย้ายออกมากที่สุดจำนวนเพิ่มขึ้น 506 คน รองลงมาตำบลศรีกะอางมีจำนวนประชากรย้ายออกเพิ่มขึ้น 330 คน และตำบลพรหมณี มีจำนวนประชากรย้ายออกเพิ่มขึ้น 77 คน

ช่วง พ.ศ.2546-พ.ศ.2556 พบว่าจำนวนประชากรในจังหวัดนครนายกมีการย้ายออกลดลง 332 คน เมื่อพิจารณาแยกรายตำบลในพื้นที่ศึกษา พบว่า ตำบลพรหมณีจำนวนประชากรย้ายออกลดลงจำนวน 459 คน ตำบลศรีกะอางมีจำนวนประชากรย้ายออกเพิ่มขึ้นจากเดิม จำนวน 363 คน และตำบลองครักษ์มีจำนวนประชากรย้ายออกเพิ่มขึ้นจากเดิม 526 คน

ช่วง พ.ศ.2526-พ.ศ.2556 พบว่า จำนวนประชากรย้ายออกในจังหวัดนครนายก ในช่วง 30 ปีที่ผ่านมา จำนวนประชากรที่ย้ายออกในจังหวัดนครนายก 6,123 คน

แผนภูมิที่ 7 จำนวนประชากรย้ายออกในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2526-พ.ศ.2556

ที่มา: (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

ตารางที่ 19 แสดงการย้ายถิ่นและเหตุผลการย้ายถิ่นในจังหวัดนครนายก พ.ศ.2553

การย้ายถิ่นและเหตุผลการย้ายถิ่น	รวม	เพศ		เขตการปกครอง	
		หญิง	ชาย	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล
การย้ายถิ่นของประชากร					
ผู้ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดที่เกิด	78.7	77.1	80.2	74.2	79.3
ผู้ที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในจังหวัดที่เกิด	21.3	22.9	19.8	25.8	20.7
ผู้ที่ย้ายถิ่นในช่วง 5 ปี(พ.ศ.2548-2553)	12.3	13.9	10.8	16.6	11.8
เหตุผลของการย้ายถิ่น	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
หางานทำ	17.0	18.7	14.8	10.9	18.1
หน้าที่การงาน	19.9	17.4	22.9	20.5	19.7
เพื่อการศึกษา	25.7	22.8	29.3	7.6	28.8
ติดตามบุคคลในครัวเรือน	13.0	9.8	17.2	16.7	12.4
กลับภูมิลำเนาเดิม	2.7	2.4	3.1	3.5	2.6
ย้ายที่อยู่อาศัย	9.3	8.2	10.8	18.0	7.8
ย้ายเข้าครัวเรือนสถาบัน	12.0	20.2	1.5	22.4	10.1
อื่นๆ	0.4	0.5	0.4	0.4	0.5

ที่มา: (สำมะโนประชากรและการเคหะ, 2533)

ประชากรในจังหวัดนครนายกและปัจจุบันอาศัยอยู่ในจังหวัดที่เกิด ร้อยละ 78.7 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 80.2 และร้อยละ 77.1 ตามลำดับ) ส่วนประชากรที่เกิดในจังหวัดอื่น หรือประชากรที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในจังหวัดที่เกิด ร้อยละ 21.3 ส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมากกว่านอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 25.8 และร้อยละ 20.7 ตามลำดับ)

สำหรับประชากรในจังหวัดนครนายกที่มีการถิ่นในช่วง พ.ศ.2548-พ.ศ.2553 ประมาณ 30,365 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 ของประชากรทั้งจังหวัด โดยในเขตเทศบาลมีสัดส่วนผู้ย้ายถิ่นสูงกว่านอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 16.6 และร้อยละ 11.8) และเพศชายมีสัดส่วนการย้ายถิ่นสูงกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 13.9 และร้อยละ 10.8)

จากข้อมูลสำมะโนประชากรและการเคหะ พ.ศ.2553 พบว่า การย้ายถิ่นของประชากรในช่วง พ.ศ.2548-พ.ศ.2553 พบว่า ย้ายเพื่อการศึกษา ร้อยละ 25.7 รองลงมาเพื่อหน้าที่การงาน ร้อยละ 19.9 และย้ายเพื่อหางาน ร้อยละ 17.0 โดยเพศชายมีการย้ายถิ่นเพื่อหางานทำสูงกว่าเพศหญิง ในขณะที่เพศหญิงมีเหตุผลในการย้ายเพื่อเพื่อการศึกษาและเพื่อติดตามบุคคลในครัวเรือนสูงกว่าเพศชาย สำหรับประชากรในเขตเทศบาลย้ายถิ่นเพื่อทำหน้าที่การงานมีสัดส่วนสูงกว่านอกเขตเทศบาล ร้อยละ 20.5 และร้อยละ 19.7 และสัดส่วนประชากรนอกเขตเทศบาลย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาสูงกว่าประชากรในเขตเทศบาล ร้อยละ 28.8 และร้อยละ 7.6

4.4 สรุปสภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา

จากสภาพทั่วไปของพื้นที่ในจังหวัดนครนายกในด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเปลี่ยนแปลงทางประชากร จะเห็นว่าในแต่ละด้านของพื้นที่มีการเปลี่ยนแปลงจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

- ด้านกายภาพ เกิดการเปลี่ยนแปลงของการใช้ประโยชน์ที่ดิน พื้นที่การเกษตรลดลง สิ่งปลูกสร้างและพื้นที่ชุมชนเพิ่มสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่า เกิดการพัฒนาในด้านที่อยู่อาศัยเพื่อรองรับการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร รวมไปถึงการก่อตั้งของสถาบันการศึกษาทำให้พื้นที่บริเวณใกล้เคียงเกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม รวมไปถึงการเพิ่มขึ้นของสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เกิดขึ้นหลังจากมีการก่อตั้งของสถาบันการศึกษาเกิดขึ้น

- ด้านเศรษฐกิจ เดิมเศรษฐกิจของจังหวัดนครนายกเน้นทำเกษตรกรรม ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม แต่ในปัจจุบันผลิตภัณฑ์ในจังหวัดนครนายกนอกภาคเกษตรกรรม มีจำนวนสูงขึ้นในแต่ละปี และภาคอุตสาหกรรมในอดีตอุตสาหกรรมการเกษตรเป็นประเภทที่มีมากที่สุดในจังหวัด แต่ในช่วงระยะหลังอุตสาหกรรมที่มีจำนวนมากที่สุดคือประเภทอาหารและเครื่องดื่ม จากข้อมูลด้วยแบบสอบถามในด้านค่าใช้จ่ายของบุคลากรในสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ใช้จ่ายในพื้นที่จังหวัดนครนายก ส่งผลให้เกิดการกระจายรายได้ในพื้นที่ ทำให้ประชากรได้รับผลประโยชน์จากการมีสถาบันการศึกษาเกิดขึ้น

- การเปลี่ยนแปลงทางประชากร จำนวนประชากรในจังหวัดนครนายกเพิ่มขึ้นในแต่ละปี เกิดการย้ายเข้าย้ายออกของจำนวนประชากรในพื้นที่ โดยจากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นส่วนหนึ่งมาจากการก่อตั้งของสถาบันการศึกษา เนื่องจากจำนวนบุคลากรในสถาบันการศึกษาย้ายมาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่จังหวัดนครนายก ทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร

จากเนื้อหาในบทนี้จะเห็นว่าจังหวัดนครนายกมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ตั้งแต่มีการก่อตั้งของสถาบันการศึกษา จากข้อมูลเหล่านี้ทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นก่อนการตั้งสถาบันการศึกษาและหลังสถาบันการศึกษา และข้อมูลเหล่านี้จะนำไปเป็นข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ต่อไปในด้านผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่จากการก่อตั้งของสถาบันการศึกษา

บทที่ 5

ผลกระทบที่เกิดจากสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาเมือง

สถาบันการศึกษาเป็นสถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญ เป็นแหล่งความรู้ ทำให้เกิดแหล่งแรงงานขนาดใหญ่ เมื่อมีสถาบันการศึกษาเกิดขึ้น ประกอบด้วย จำนวนอาจารย์และบุคลากรในสถาบันการศึกษา จำนวนนักเรียนนักศึกษาที่ศึกษาเล่าเรียน จำนวนผู้ประกอบการที่เพิ่มสูงขึ้นทั้งในและนอกสถาบันการศึกษา รวมไปถึงจำนวนตึก อาคารที่ก่อสร้างขึ้นหลังจากก่อตั้งสถาบันการศึกษา และเกิดการเปลี่ยนแปลงประโยชน์ที่ดินของจังหวัดนครนายกเกิดขึ้นจากเดิมเป็นพื้นที่เกษตร เปลี่ยนมาเป็นการเพิ่มขึ้นของอาคารพาณิชย์มากขึ้น ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เกิดจากการก่อตั้งสถาบันการศึกษา ไม่เพียงแต่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพที่เห็นได้ชัดเจน การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมก็เกิดการเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกัน การศึกษาผลกระทบของการพัฒนาสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายก มีปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ศึกษา ดังนี้

5.1 พัฒนาการที่เกิดในจังหวัดนครนายกที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษาทั้ง 3 แห่ง

อำเภอเมืองนครนายก อำเภอบ้านนา และอำเภอองครักษ์เป็นอำเภอที่มีความเก่าแก่ในจังหวัดนครนายก โดยในแต่ละอำเภอเหล่านี้เป็นที่ตั้งของสถาบันการศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า อำเภอเมืองนครนายก โรงเรียนเตรียมทหาร อำเภอบ้านนา และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ศูนย์องครักษ์ อำเภอองครักษ์ เมื่อมีสถาบันศึกษามาก่อตั้งในจังหวัดทำให้เกิดสาธัญปโภคและสาธารณูปการเกิดขึ้นต่างๆตามมา ดังจะเห็นได้จากพัฒนาการที่เกิดขึ้นในจังหวัดนครนายกเมื่อมีการก่อสร้างสถาบันการศึกษาเกิดขึ้นในจังหวัดนครนายก ดังนี้

5.1.1 ช่วง พ.ศ.2520-พ.ศ.2530 ระหว่างก่อตั้งโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ไฟเดิมโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าตั้งอยู่ที่ถนนราชดำเนินในกรุงเทพมหานคร มีสภาพแออัด พื้นที่ไม่เพียงพอต่อการฝึกปฏิบัติของนักเรียนนายร้อย เนื่องจากพื้นที่ถนนราชดำเนินเป็นพื้นที่จำกัด อีกทั้งจำนวนนักเรียนนายร้อยมีอัตราเพิ่มขึ้น สถานที่ฝึก เล่นกีฬา และสถานที่พักผ่อนไม่เพียงพอ ขาดสภาพสิ่งแวดล้อมสำหรับการเป็นโรงเรียนนายร้อยหลักของประเทศ ทำให้ไม่สามารถขยายขยายได้ สืบเนื่องจากราคาที่ดินมีราคาสูง ทำให้การเพิ่มพื้นที่บริเวณถนนราชดำเนินจึงเป็นไปได้ยาก เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทราบเรื่อง จึงมีพระราชดำริให้หาสถานที่ตั้งของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าแห่งใหม่ คณะกรรมการจึงเล็งเห็นให้เลือกที่ตั้งของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ณ บริเวณเขาชะงอก อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก หลังจากนั้นวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2523 ได้รับพระมหากรุณาธิคุณเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เสด็จฯ ทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าแห่งใหม่ที่เขาชะงอก พันเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามเสด็จฯ และนี่ก็เป็นจุดเริ่มต้นของการก่อสร้างสถาบันการศึกษาในจังหวัดนครนายก

หลังจากมีโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเกิดขึ้นแล้ว ทางกองทัพบกได้นำเสนอโครงการในวันที่ 8 มกราคม พ.ศ.2523 จัดตั้ง “โครงการเกษตรรวมใจอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” บริเวณเขาชะงอก เพื่อพัฒนาพื้นที่บริเวณเขาชะงอก ต่อมา คือ “ศูนย์พัฒนาการเกษตรเบ็ดเสร็จ” ซึ่งโครงการนี้ตั้งอยู่ในพื้นที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จัดตั้งขึ้นเพื่อผลิตอาหาร(ปลูกพืช,เลี้ยงสัตว์) และเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรแก่ประชาชนอีกด้วย และในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาการเกษตรเบ็ดเสร็จเกิดขึ้น ทำให้ข้าราชการทหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องย้ายมาอยู่ในพื้นที่ ทำให้เกิดการย้ายถิ่นฐานมาอยู่ในจังหวัดนครนายกเพิ่มมากขึ้น และโครงการนี้อำนวยความสะดวกให้กับบุคลากรในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเป็นการขยายแหล่งการเรียนรู้และพัฒนาแหล่งอาหารให้กับประชากรในพื้นที่อีกด้วย

ต่อมาในวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ.2526 เริ่มก่อสร้างโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเขาชะงอก เมื่อมีการเริ่มก่อสร้างโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พื้นที่บริเวณรอบข้างเริ่มมีการตั้งถิ่นฐานเกิดขึ้นด้วย ทำให้พื้นที่ตำบลพรหมณีเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง มีการพัฒนาพื้นที่โดยรอบโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าให้มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่มากยิ่งขึ้น อีกทั้งเมื่อประชากรบริเวณข้างเคียงย้ายถิ่นฐานมาตั้งถิ่นฐานบริเวณใกล้พื้นที่ทำให้เกิดการเป็นชุมชนมากยิ่งขึ้น

เกิดโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานบริเวณใกล้เคียงโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและอำนวยความสะดวกให้กับประชากรบริเวณพื้นที่ข้างเคียง เมื่อ พ.ศ. 2527 พัฒนาท่อระบายน้ำคลองปลาจืด ตำบลพรหมณี เป็นโครงการเพื่อจัดหาน้ำเพื่อการเกษตรแก่ราษฎรในพื้นที่ได้อย่างเพียงพอ โดยโครงการนี้เป็นโครงการในพระราชดำริที่มีให้แก่คนในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง และมีการจัดหาน้ำให้หมู่บ้านแผ่นดินทองและแผ่นดินธรรม เพื่อจัดหาน้ำเพื่อการเกษตรแก่ราษฎรในพื้นที่

รวมไปถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้แก่เกษตรกรและประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ เกิดโครงการในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระราชดำริพัฒนาด้านแหล่งน้ำบริเวณพื้นที่ตำบลพรหมณี เป็นการพัฒนาาระบบส่งน้ำ “อ่างเก็บน้ำคลองโบท” โดยโครงการนี้มีเริ่มพัฒนาใน พ.ศ.2524 และโครงการนี้สร้างแล้วเสร็จใน พ.ศ.2529 ซึ่งเป็นโครงการที่สนับสนุนให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ใช้อุปโภคบริโภค และในปีเดียวกันก่อสร้างระบบน้ำตามโครงการเกษตรร่วมใจ บริเวณเขาชะงอก ตำบลพรหมณี โครงการนี้ทำให้ทหารและประชาชนในเขตพื้นที่ใกล้เคียงบริเวณ 3 ตำบล ได้มีน้ำสำหรับการอุปโภคและบริโภค การเกษตรและกิจกรรมเพื่อการสนับสนุนกิจการการฝึกอบรมวิชาชีพเบ็ดเสร็จของโครงการ และการพัฒนาพื้นที่เขาชะงอก หมู่ที่ 1 โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และศูนย์พัฒนาเกษตรเบ็ดเสร็จ ตำบลพรหมณี ซึ่งโครงการแต่ละโครงการจะเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่คนในพื้นที่ได้ใช้กิจกรรมจากการพัฒนา

วันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ.2529 พันเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินนำนายทหารและนักเรียนนายร้อยโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เข้าสู่ที่ตั้งใหม่ ณ เขาชะงอก จังหวัดนครนายก และถือเป็นการย้ายสถานที่ตั้งโรงเรียนอย่างเป็นทางการถาวร และในวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ.2529 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เสด็จฯ ทรงประกอบพิธีเปิดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พันเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามเสด็จด้วย ถือเป็นการเปิดโรงเรียนอย่างเป็นทางการ

5.1.2 ช่วง พ.ศ.2530-พ.ศ.2540 โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าดำเนินการสอนกับมี โครงการย้ายสถาบันการศึกษาทั้ง 2 แห่ง คือ โรงเรียนเตรียมทหารและ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พ.ศ.2530 กองทัพบกตั้งกองวิชาประวัติศาสตร์ สังกัดส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีพันเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองวิชาให้ส่วนการศึกษา รร.จปร. จัดตั้งกองวิชาประวัติศาสตร์ขึ้นเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบจัดการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ (ส่วนวิชาประวัติศาสตร์สงคราม ยังให้อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนวิชาทหาร) โดยมีหัวหน้ากองและรองหัวหน้ากองกำกับดูแล (ต่อมา พ.ศ. 2532 กองทัพบกได้ขยายอัตราและเปลี่ยนแปลงตำแหน่งหัวหน้ากองทั้งหมดเป็นผู้อำนวยการกอง) เมื่อแรกตั้งนั้นกองวิชาประวัติศาสตร์มีสำนักงานอยู่ที่ชั้น 3 อาคารกองวิชากฎหมายและสังคมศาสตร์ ต่อมาจึงได้มีการสร้างอาคารกองวิชาประวัติศาสตร์ขึ้น โดยพลตรีหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จฯทรงวางศิลาฤกษ์อาคารดังกล่าวในวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ.2532 การก่อสร้างและการติดตั้งโสตทัศนอุปกรณ์ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ใช้เวลาประมาณ 2 ปี จึงแล้วเสร็จ(พ.ศ.2534-พ.ศ.2536) หลังจากกองวิชาประวัติศาสตร์ย้ายไปยังอาคารหลังใหม่แล้ว พลโทหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จฯ ทรงประกอบพิธีเปิดอาคารในวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2536

ต่อมา พ.ศ.2531 กองทัพบกยกฐานะ “โครงการเกษตรรวมใจอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” เป็น “ศูนย์พัฒนาการเกษตรเบ็ดเสร็จ” โดยโครงการนี้ตั้งอยู่ในพื้นที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เป็นหน่วยที่สร้างขึ้นมาเพื่อใช้ประโยชน์และตอบสนองประชากรในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ได้ใช้ผลิตภัณฑ์และพืชผลทางการเกษตรจากโครงการเพาะปลูกในศูนย์เกษตรเบ็ดเสร็จ

และในปีเดียวกันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เริ่มโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ศูนย์องครักษ์ จังหวัดนครนายก เพื่อให้เป็นศูนย์รวมของการพัฒนาทรัพยากรบุคคล และวิจัยสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และอุตสาหกรรมแขนงต่างๆ โดยเดิมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอยู่ที่ประสานมิตรต้องการขยายจากประสานมิตรไปที่อำเภอองครักษ์ โดยมีพื้นที่ 947 ไร่ ซึ่งทางมหาวิทยาลัยต้องการขยายให้เพิ่มพื้นที่เพื่อพัฒนาศักยภาพให้มีคณะหลากหลายให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ที่ทันสมัย

หลังจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าก่อตั้งขึ้นบริเวณพื้นที่ตำบลพรหมณีใน โดยเมื่อมีโรงเรียนเกิดขึ้นในพื้นที่ทำให้ครอบครัวของเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนย้ายตามมาอยู่ในพื้นที่ด้วย ส่งผลให้มีจำนวนบุตรหลานของเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนเกิดขึ้น และในขณะนั้นไม่มีโรงเรียนในพื้นที่ใกล้เคียง ส่งผลให้เกิดโครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปการเกิดขึ้นในพื้นที่ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมีโครงการก่อสร้างโรงเรียนปิยะชาติพัฒนา เป็นโรงเรียนตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ.2532 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริกับอธิบดีกรมสามัญศึกษา เรื่องปัญหาการไม่มีที่เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาของบุตรหลานข้าราชการในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รวมทั้งบุตรหลานชาวบ้านในตำบลใกล้เคียง จากพระราชดำริดังกล่าว กรมสามัญศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าและจังหวัดนครนายก จึงร่วมศึกษาข้อมูลนักเรียนที่จะเข้าเรียน การจัดหาที่ดินเพื่อก่อสร้างเป็นที่ดินของราชพัสดุในส่วนของกองทัพบกดูแล อยู่หน้าโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ามีสภาพเป็นป่าไผ่ค่อนข้างทึบมีผู้อยู่อาศัยประมาณ 19 หลังคาเรือน เตรียมแผนย้ายผู้คนเหล่านั้นไม่ให้เกิดความเดือดร้อน โดยย้ายตลาดและชาวบ้านที่ใช้ที่ดินส่วนนั้นให้ไปอยู่ยังที่ดินจัดสรรให้เป็นหมู่บ้านใหม่ ที่ไม่ไกลจากที่เดิมนัก เพื่อเป็นสัดส่วนโดยตั้งชื่อหมู่บ้านที่ย้ายไปนี้ว่า “หมู่บ้านเทพประทาน” เพื่อเตรียมการจัดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งใหม่นี้ วันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2532 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นประธานการประชุม ร่วมกับคณะของกรมสามัญศึกษาประกอบด้วยอธิบดี รองอธิบดี ผู้อำนวยการกองแผนงาน ผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา ผู้อำนวยการกองออกแบบและก่อสร้าง หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์และคณะโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ ที่ห้องประชุมตึกประวัติศาสตร์ ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ ทรงแนะนำว่าขอให้เป็นโรงเรียนขนาดกลาง อาคารสูงไม่เกิน 2 ชั้น ควรเว้นที่ว่างติดกับทางโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ ไว้ด้วยเพื่อความสวยงามและระบบความปลอดภัยของทหาร คณะผู้ออกแบบ จึงได้จัดแบ่งพื้นที่โรงเรียนจำนวน 72 ไร่ ออกเป็น 3 ส่วน โดยกำหนดที่ดินด้านทิศใต้ คือ ส่วนที่มองเห็นก่อนเมื่อมองจาก ถนนสาย จ.ป.ร.-รังสิต เป็นส่วนของสนามกีฬาและบ้านพักครู ส่วนตรงกลางใช้เป็นที่ตั้งอาคารเรียนที่ต่อเชื่อมกันเป็นรูปกางปลา โดยทางกรมสามัญศึกษากำหนดแผนชั้นเรียนไว้ทั้งสิ้น 42 ห้องเรียน คือ มัธยมศึกษาตอนต้น 24 ห้องเรียน และมัธยมศึกษาตอนปลาย 18 ห้องเรียนและต่อเชื่อมกับหอประชุม พร้อมโรงฝึกงานอีก 3 หลัง 6 หน่วย มีลานเอนกประสงค์อยู่ตรงกลาง ส่วนด้านทิศเหนือติดกับโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เป็นพื้นที่แปลงเกษตรและแหล่งน้ำ

เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ.2533 โรงเรียนเปิดทำการสอนเป็นวันแรกในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเสด็จตรวจเยี่ยมและทอดพระเนตรการเรียนการสอน ในอาคารชั่วคราวมีนักเรียนเข้าศึกษาจำนวน 300 คน โดยส่วนใหญ่ นักเรียนที่เข้าศึกษาในโรงเรียนเป็นลูกหลานของข้าราชการในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าและพื้นที่ตำบลใกล้เคียงได้เข้ามาศึกษาในพื้นที่นี้

ขณะเดียวกันใน พ.ศ.2534 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ได้มีพระราชดำริให้โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ามีโรงสีพระราชทานในโรงเรียน เพื่อเป็นประโยชน์ให้แก่แก่นักเรียนนายร้อย และข้าราชการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รวมถึงราษฎรซึ่งอาศัยอยู่บริเวณรอบๆ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเห็นชอบ และมีพระราชดำริเพิ่มเติม ให้พิจารณาสร้างอ่าง เพื่อเก็บข้าวเปลือกและข้าวสารที่ได้จากการสีแล้ว และเป็นแนวทางการศึกษาให้นักเรียนนายร้อยได้รับการศึกษาเพิ่มเติมอีกด้วย

โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในด้านชลประทาน เพื่อให้ประชากรในพื้นที่จังหวัดนครนายกได้มีน้ำใช้ในด้านอุปโภคบริโภค อีกทั้งพื้นที่ในจังหวัดส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทางการเกษตร ทำให้เกิดโครงการเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อยู่ในลุ่มน้ำนครนายก ซึ่งเป็นลุ่มน้ำย่อยของลุ่มน้ำบางปะกง ลุ่มน้ำนครนายกมีต้นกำเนิดในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ซึ่งติดทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ มียอดเขาสูงประมาณ 1,000-1,300 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล พื้นที่ในหุบเขาโดยทั่วไปมีความสูงเฉลี่ยประมาณ 400 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล สายน้ำไหลจากเทือกเขาใหญ่โดยมีสายน้ำจากน้ำตกเหวนรก น้ำตกสาริกา และน้ำตกนางรอง ไหลมาบรรจบกันที่บ้านท่าด่าน ตำบลหินตั้ง อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก แล้วไหลไปบรรจบกับแม่น้ำปราจีนบุรีและแม่น้ำบางปะกง ที่อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ไหลลงสู่อ่าวไทย

เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ.2536 เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริให้กรมชลประทาน พิจารณาวางโครงการเพื่อก่อสร้างเขื่อนขุนด่านปราการชล บริเวณบ้านท่าด่าน ตำบลหินตั้ง อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก เพื่อบรรเทาอุทกภัยในลุ่มน้ำนครนายกที่เกิดขึ้นเป็นประจำ และช่วยราษฎรให้มีน้ำใช้ในการเกษตร การอุปโภค-บริโภค

รวมทั้งเพื่อการแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยวด้วย โครงการดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาลุ่มน้ำนครนายกตอนบน

และในวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ.2536 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำริสรุปได้ว่า “ให้พิจารณาสร้างอ่างเก็บน้ำคลองท่าด่าน ที่บ้านท่าด่าน ตำบลหินตั้ง อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก โดยเร่งด่วนเนื่องจากอ่างเก็บน้ำแห่งนี้อยู่ในบริเวณ พื้นที่ราบเชิงเขา สามารถเป็นแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้ประโยชน์แก่ราษฎรทางตอนล่างได้เป็นจำนวนมาก” และได้พระราชทานนามเขื่อนแห่งนี้ว่า เขื่อนขุนด่านปราการชล (KHUN DAN PRAKARNCHON DAM) เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ.2549

ต่อมา พ.ศ. 2537 พลอากาศเอก วรรณถ อภิจारी ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ในเวลานั้นได้พิจารณาว่า สภาพแวดล้อมต่างๆ ของโรงเรียนเตรียมทหารได้เปลี่ยนแปลงไป พื้นที่โดยรอบกลายเป็นย่านชุมชนหนาแน่น ทั้งยังมีสภาพแวดล้อมเป็นมลพิษ อีกทั้งพื้นที่ของโรงเรียนเตรียมทหารมีข้อจำกัดต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตนักเรียนเตรียมทหาร และการพัฒนาโรงเรียนเตรียมทหารด้านต่างๆในอนาคต จึงได้ปรึกษากับสำนักงานทรัพย์สิน ส่วนพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ตั้งโรงเรียนเตรียมทหาร ถึงการย้ายที่ตั้งโรงเรียนเตรียมทหาร ไปยังสถานที่ตั้งแห่งใหม่ที่เหมาะสม ซึ่งได้รับการสนับสนุนการก่อสร้างจากสำนักงานทรัพย์สิน ส่วนพระมหากษัตริย์โดยได้มอบให้บริษัทคริสเตียน นีและนีลเสน (ไทย) จำกัด(มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทในเครือของสำนักงานทรัพย์สิน ส่วนพระมหากษัตริย์ดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้ต่างๆ ของโครงการย้ายโรงเรียนเตรียมทหาร รวมทั้งเสนอแนะพื้นที่ตั้งโครงการ ในที่สุดได้เลือกพื้นที่ตำบลศรีกะอาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก เป็นที่ตั้งโรงเรียนเตรียมทหารแห่งใหม่ ได้รับการสนับสนุนจากกองทัพบก เจ้าของพื้นที่มอบพื้นที่ให้ดำเนินการ ประมาณ 2,460 ไร่ เป็นผลให้โครงการก่อสร้างโรงเรียนเตรียมทหารแห่งใหม่เกิดขึ้น และใน พ.ศ.2539 ได้เริ่มดำเนินการก่อสร้างโรงเรียนเตรียมทหารเป็นต้นมา

ขณะที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒก็ขยายตัวไปที่อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ใน พ.ศ. 2539 จากอดีตที่มีคณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย ภายหลังมีการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์และคณะพยาบาล

ศาสตร์ ตามลำดับ เนื่องจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒต้องการขยายทรัพยากรทางด้านวิทยาศาสตร์และสุขภาพเพื่อให้เป็นมหาวิทยาลัยที่มีความครบครันและมีความทันสมัยในด้านวิชาการ

5.1.3 ช่วง พ.ศ.2540 เป็นต้นมา โรงเรียนเตรียมทหารย้ายมาตั้งที่ จ.นครนายก และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเปิดการเรียนการสอนที่ ศูนย์อภครักษ์ จ.นครนายก

และในเดือนสิงหาคม พ.ศ.2539 และได้รับพระมหากรุณาธิคุณ จากพลเอกหญิงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ.2541 ต่อมากองบัญชาการทหารสูงสุด ได้มีคำสั่งให้เคลื่อนย้ายโรงเรียนเตรียมทหารมายังที่ตั้งแห่งใหม่ ณ เลขที่ 185 หมู่ 5 ตำบลศรีกะอาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก กำหนดระยะเวลา ตั้งแต่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2543 และให้สามารถเปิดการศึกษาได้ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2543 โดยมีพิธีเคลื่อนย้ายโรงเรียนเตรียมทหาร เข้าสู่ที่ตั้งในวันพฤหัสบดีที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ.2543 และในวันศุกร์ที่ 15 กันยายน พ.ศ.2543 พลเอกหญิงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดโรงเรียน และนับตั้งแต่นั้นโรงเรียนเตรียมทหารก็ได้เปิดการเรียนการสอนที่จังหวัดนครนายกเป็นต้นมา

พ.ศ.2542 โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ได้รับพระราชดำริจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้จัดโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยในโครงการจะปลูกพืชผักทางการเกษตรอื่นๆ ใช้ประกอบอาชีพและให้นักเรียนศึกษาแนวคิดทฤษฎี เพื่อเป็นแนวทางในการเรียนรู้ อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงได้เรียนรู้เพื่อนำไปพัฒนาในการประกอบอาชีพ และในโรงเรียนนายร้อยยังมีโครงการในพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เป็นโครงการที่ทำนาในพื้นที่ว่างเปล่าภายในโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับโครงการโรงสีข้าวพระราชทานและได้นำข้าวที่ปลูกจากโครงการส่งต่อไปยังโรงสี เมื่อมีแปลงนาทดลองในพื้นที่โรงเรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้ของนักเรียนและประชาชนพื้นที่ใกล้เคียงให้ได้รับแนวทางในการพัฒนาเพื่อประกอบอาชีพด้วยเช่นกัน

ต่อมาวิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา (อังกฤษ: St Theresa International College) เดิมชื่อ "วิทยาลัยเซนต์เทเรซา-อินติ"เป็นสถาบันอุดมศึกษานานาชาติ ในสังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการอุดมศึกษาของประเทศไทย เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.2544 ตั้งอยู่ในเขตอำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก วิทยาลัยฯเริ่มก่อตั้งขึ้นด้วยความร่วมมือกับ Inti Group of Colleges ของประเทศ มาเลเซีย ซึ่งปัจจุบันคือ Inti International Universities ที่เป็นส่วนหนึ่งของ Laureate International Universities ซึ่งเป็นองค์กรนานาชาติ ที่มีมหาวิทยาลัยในเครืออยู่ทั่วโลก วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซาจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาด้วยหลักสูตรนานาชาติ และหลักสูตรสองภาษา โดยมี ดร.ปิยะดา วรรณธนาสาร เป็นอธิการบดี โดยเมื่อมีวิทยาลัยแห่งนี้ขึ้นทำให้เมืองโตขึ้น เนื่องจากวิทยาลัยทำให้บุคลากรและนักศึกษาเข้ามาในพื้นที่

โครงการเพิ่มโครงสร้างพื้นฐาน ประเภทโครงการชลประทาน เป็นโครงการที่เอื้อประโยชน์ให้กับประชากรในพื้นที่ให้มีแหล่งน้ำ โดยโครงการเกษตรรวมใจ อันเนื่องมาจากพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ “บริเวณเขาชะงอกควรจะต้องกั้นน้ำขนาดเล็กขึ้น ส่วนในบริเวณที่ว่างเปล่าของทหารที่ใกล้เคียงกันนั้น ควรจัดทำให้เกิดประโยชน์ต่อทหารและประชาชนในด้านการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรเบ็ดเสร็จ เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาท้องถิ่นของตนอันจะนำไปสู่ความมั่นคงของชาติสืบไป”พระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ.2552 จากปัญหาวิกฤติอุทกภัยในหลายพื้นที่จังหวัดของประเทศไทย ปลายปี พ.ศ.2554 ส่งผลกระทบอย่างมากต่อประชาชน ในด้านที่อยู่อาศัยและอาหาร ในส่วนกองทัพก็ได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือประชาชนอย่างเต็มที่ ด้วยการใช้งำลังพล ยุทโธปกรณ์ อาคารและสถานที่ สำหรับหน่วยทหารในพื้นที่จังหวัดนครนายก ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบอุทกภัย ด้วยการใช้อาคารของหน่วย กรมนักเรียนนายร้อยรักษาพระองค์ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และโรงเรียนทหารการสัตว์ กรมการสัตว์ทหารบก เป็นที่พักให้การช่วยเหลือประชาชน จำนวน 900 คน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัยและดูแลเรื่องอาหาร

เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554 พล.อ.หญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จฯ ทรงเยี่ยมผู้ประสบอุทกภัย ณ ศูนย์ช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบอุทกภัย โรงเรียนทหารการสัตว์ กรมการสัตว์ทหารบก และทรงมีพระกระแสรับสั่งฯ กับผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก, ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และเจ้ากรมการสัตว์ทหารบก ความว่า “ควรใช้พื้นที่โรงเรียนทหารการสัตว์ กรมการสัตว์ทหารบก เป็นสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์จำพวกสัตว์ปีก (ไก่และเป็ด) สัตว์เคี้ยวเอื้อง(กระบือ) และ การปลูกหญ้า สำหรับผลิตหญ้าแห้ง เพื่อนำไปช่วยเหลือประชาชนหลัง

น้ำลดหรือเมื่อเกิดอุทกภัย”จากนั้นได้ทรงมีพระกระแสรับสั่ง อีก 2 ครั้ง เกี่ยวกับการใช้พื้นที่โรงเรียนทหารการสัตว์ กรมการสัตว์ทหารบก คือ

เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ.2554 ความว่า “พื้นที่โรงเรียนทหารการสัตว์ กรมการสัตว์ทหารบก มีพื้นที่เพียงพอที่จะผลิตอาหาร ด้วยการปลูกผักและเลี้ยงสัตว์ให้กับโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าได้โดยไม่ต้องพึ่งตลาด” และเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ.2554 ความว่า “พื้นที่โรงเรียนทหารการสัตว์ กรมการสัตว์ทหารบก สามารถเป็นคลังอาหารสนับสนุนนักเรียนนายร้อย และประชาชนที่ประสบภัยพิบัติต่างๆ”และจากโครงการของศูนย์เกษตรเบ็ดเสร็จจะเห็นว่า โครงการนี้เป็นโครงการที่มีประโยชน์กับโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าได้ใช้ประโยชน์เพื่อใช้ประกอบอาหารโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย และส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับสินค้าการเกษตรที่ปลอดภัยและราคาถูกกว่าตลาด

จากการมีสถาบันการศึกษาทั้ง 3 แห่ง ประกอบด้วย โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนเตรียมทหาร และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ศูนย์องค์กรักษ์ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียงได้รับการพัฒนาและได้รับความเจริญจากการพัฒนาสถาบันการศึกษาในจังหวัดนครนายก เกิดโครงการต่างๆขึ้นมากมาย เพื่อรองรับและอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนที่ใช้บริการในสถาบันการศึกษาและพื้นที่ใกล้เคียง รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินซึ่งเป็นผลมาจากมีสถาบันการศึกษาเกิดขึ้น

5.2 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาเมือง

5.2.1 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาสถาบันการศึกษา (โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า) ต่อการพัฒนาเมืองในอำเภอเมืองนครนายก

5.2.1.1 ลักษณะทางกายภาพ

พื้นที่บริเวณอำเภอเมืองนครนายก เมื่อมีโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเกิดขึ้นในพื้นที่ ทำให้เกิดการพัฒนาระบบเส้นทางคมนาคมบริเวณพื้นที่ตำบลพรหมณีซึ่งเป็นตำบลที่ตั้งของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เกิดการพัฒนาเส้นทางคมนาคมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.5 รวมไปถึง

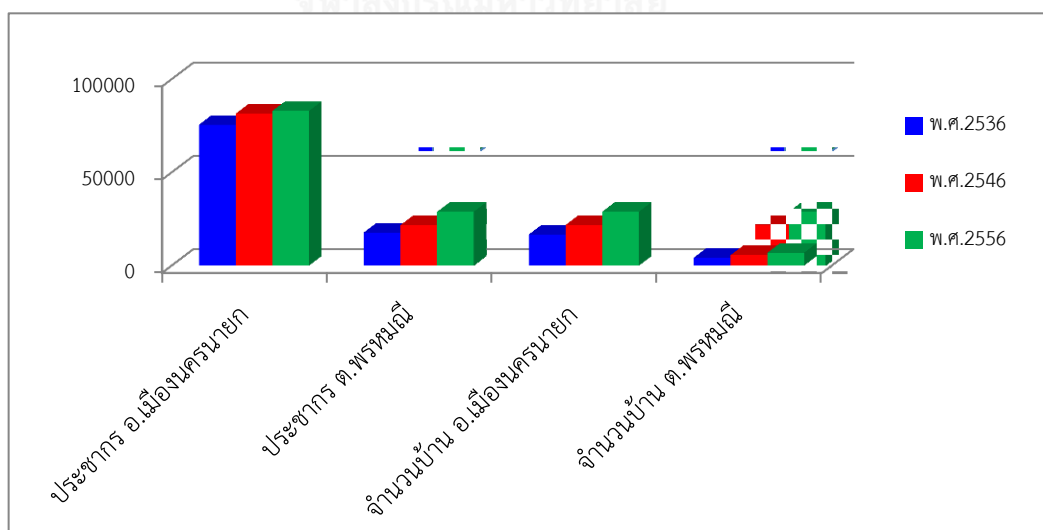
การพัฒนาเส้นทางคมนาคมในอำเภอเมืองนครนายกเชื่อมโยงกับพื้นที่ต่างๆให้มีความสะดวกในการเดินทาง รวมถึงพื้นที่การเกษตรลดลงเหลือร้อยละ 49.36 แต่สถานที่ราชการมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น ร้อยละ 15.62 ส่วนพื้นที่หมู่บ้านและสิ่งก่อสร้างเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 12.25 และข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า จำนวนอาคารบ้านเรือน หมู่บ้านจัดสรรที่เกิดขึ้นผู้ที่อยู่อาศัยส่วนหนึ่งเป็นเจ้าของที่ในโรงเรียน นายร้อยพระจุลจอมเกล้า แสดงให้เห็นว่า เมื่อมีโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเกิดขึ้นในพื้นที่ส่งผลให้เกิดการสร้างอาคารบ้านเรือน หมู่บ้านจัดสรร รวมไปถึงการซื้อขายที่ดินในจังหวัดนครนายกเพื่อสร้างที่อยู่อาศัยของเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน อีกทั้งเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนบางรายก็ย้ายครอบครัวมาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่จังหวัดนครนายกด้วยเช่นกัน

5.2.1.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเป็นสถาบันการศึกษานานาชาติใหญ่ เมื่อมีโรงเรียนเกิดขึ้นส่งผลให้มีการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว นอกจากจะเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ของนักเรียนแล้ว ยังเป็นแหล่งเพิ่มรายได้ที่สำคัญของประชาชนในพื้นที่โดยรอบโรงเรียน กล่าวคือเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าส่วนใหญ่เป็นคนในจังหวัดนครนายก จึงส่งผลให้เกิดตลาดแรงงานและอาชีพของประชาชนในพื้นที่เป็นจำนวนมาก รวมถึงร้านค้าสหกรณ์ ทั้งนี้ยังเห็นได้ว่าการเพิ่มขึ้นของร้านค้านอกบริเวณโรงเรียนอีกด้วย ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ที่จำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคทั้งในบริเวณโรงเรียนและนอกบริเวณโรงเรียนมีการรับสินค้าและผลิตภัณฑ์มาจากร้านค้าในตลาดนครนายกสูงถึง ร้อยละ 52.4 ทำให้มีการกระจายรายได้ไปสู่ผู้ประกอบการทั่วพื้นที่ตัวเมืองจังหวัดนครนายก เศรษฐกิจการค้าที่เติบโตขึ้นเรื่อยๆทำให้ผู้ประกอบการบางรายเปลี่ยนอาชีพจากเกษตรกรมาค้าขายแทน เนื่องจาก พื้นที่โดยรอบโรงเรียนจากเดิมเป็นพื้นที่เกษตรกรรมปัจจุบันนี้เป็นพื้นที่พาณิชย์กรรมและพื้นที่ราชการมากขึ้น และเมื่อมีโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเกิดขึ้น ทำให้ธุรกิจบ้านจัดสรรในบริเวณพื้นที่โดยรอบโรงเรียนและพื้นที่ในจังหวัดนครนายกเพิ่มขึ้นอีกด้วยเช่นกัน จะเห็นได้จาก พ.ศ.2558 การใช้ที่ดินบ้านจัดสรร เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.97 ซึ่งเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าบางรายก็เลือกที่จะซื้อบ้านจัดสรรหรือซื้อที่ดินเพื่อปลูกบ้านเรือนในพื้นที่จังหวัดนครนายก

5.2.1.3 ลักษณะทางสังคม

จำนวนประชากรและจำนวนบ้านในอำเภอเมืองนครนายก พ.ศ.2536-พ.ศ.2556 มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี โดยจำนวนประชากรในตำบลพรหมณีเป็นตำบลที่มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นสูงที่สุด ซึ่งตำบลพรหมณีเป็นตำบลที่ตั้งของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า แสดงให้เห็นว่าเมื่อมีโรงเรียนเกิดขึ้นในพื้นที่ ส่งผลให้ประชาชนย้ายมาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่มากยิ่งขึ้น รวมถึงจำนวนบ้านเรือนที่เกิดขึ้นในตำบลพรหมณีก็มีจำนวนสูงที่สุดด้วยเช่นกัน กล่าวคือ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ามีส่วนช่วยในการพัฒนาพื้นที่โดยรอบ นอกจากการเรียนการสอนแล้ว ทางโรงเรียนได้เปิดให้ประชาชนภายนอกเข้ามาใช้บริการในด้านต่างๆ เช่น การออกกำลังกายภายในอาคารกีฬาของโรงเรียน การจัดประชุมสัมมนาภายในห้องประชุมของโรงเรียน มีกิจกรรมผจญภัยให้ร่วมสนุกทั้งทางบกและทางน้ำ รวมไปถึงมีห้องพักเรือนรับรองต่างๆ เป็นต้น เนื่องจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ามีการเปิดกว้างหลายด้าน ส่งผลดีทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้มีการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรและอาคารบ้านเรือนขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ในโรงเรียนย้ายครอบครัวมาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดนครนายก โดยส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่เลือกตั้งถิ่นฐานมากที่สุดคือ บริเวณอำเภอเมืองนครนายก แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าส่งผลให้เกิดการพัฒนาด้านการเพิ่มขึ้นของประชากรในพื้นที่ เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การเพิ่มขึ้นอาคารบ้านเรือน ส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของสาธารณูปโภคและสาธารณูปการอีกด้วยเช่นกัน

แผนภูมิที่ 8 แสดงจำนวนประชากรและจำนวนบ้านในอำเภอเมืองนครนายก และตำบลพรหมณี

5.2.2 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาสถาบันการศึกษา (โรงเรียนเตรียมทหาร) ต่อการพัฒนาเมืองในอำเภอเมืองนครนายก

5.2.2.1 ลักษณะทางกายภาพ

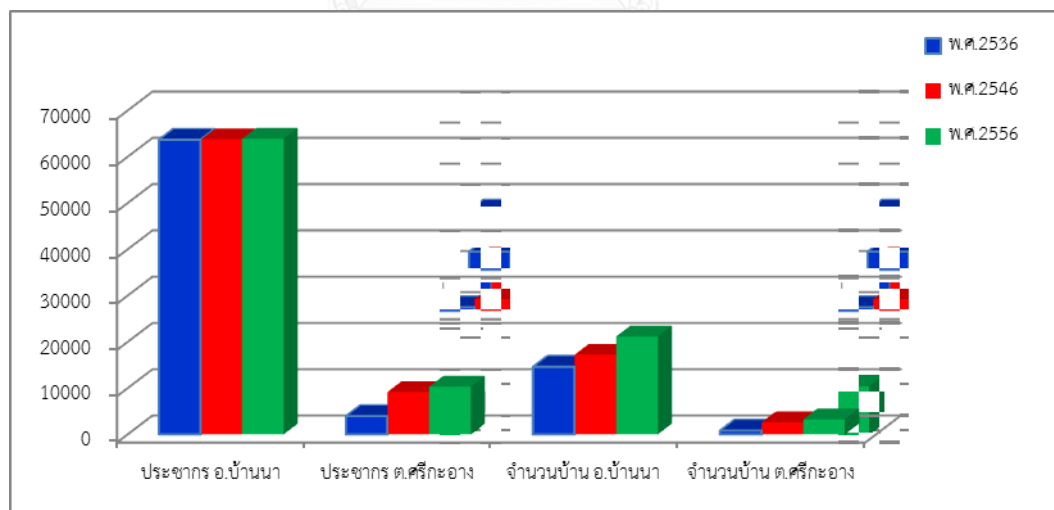
พื้นที่บริเวณอำเภอบ้านนา ตำบลศรีกะอางซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียนเตรียมทหาร เมื่อโรงเรียนเตรียมทหารเกิดขึ้นในพื้นที่ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่โดยรอบโรงเรียนและพื้นที่ข้างเคียง กล่าวคือ พื้นที่บริเวณโดยรอบโรงเรียนมีการก่อสร้างอาคารบ้านเรือน บ้านจัดสรร ร้านค้าเพิ่มมากขึ้น รวมถึงพื้นที่ในอำเภอบ้านนาเกิดการก่อสร้างอาคารบ้านเรือนเพิ่มขึ้นอีกด้วยเช่นกัน สิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้นมีจำนวนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.19 จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ในโรงเรียนเตรียมทหารพบว่า เจ้าหน้าที่บางคนเลือกตัดสินใจที่จะไปซื้อบ้านจัดสรร ปลูกบ้าน และซื้อที่ดินในจังหวัดนครนายก เนื่องจาก เจ้าหน้าที่บางรายต้องการมีที่อยู่อาศัยที่เป็นกรรมสิทธิ์ของตัวเอง รวมถึงต้องการย้ายครอบครัวมาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดนครนายก ส่งผลให้เกิดอาคารบ้านเรือนเกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลศรีกะอางและพื้นที่บริเวณใกล้เคียงมากยิ่งขึ้น

5.2.2.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

เมื่อมีโรงเรียนเตรียมทหารเกิดขึ้นในจังหวัดนครนายก ส่งผลให้เกิดการสร้างอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่ เนื่องจาก โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ขนาดใหญ่พื้นที่บริเวณในโรงเรียนและนอกโรงเรียนมีการเกิดขึ้นของร้านค้า โดยร้านค้าที่นำสินค้ามาจำหน่ายให้แก่เจ้าหน้าที่และนักเรียนในโรงเรียนนั้น โดยส่วนใหญ่ผู้ประกอบการที่จำหน่ายสินค้าในโรงเรียนเตรียมทหารจะเป็นสมาชิกในครอบครัวของเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน ซึ่งรับสินค้ามาจากร้านค้าขายส่งในตลาดนครนายกและในตลาดบ้านนา ร้อยละ 40.2 และ 20.5 ตามลำดับ อีกทั้งทางโรงเรียนเปิดให้ผู้ประกอบการทั่วไปมาจำหน่ายสินค้าในวันอังคารและวันศุกร์มาจำหน่ายในรูปแบบของตลาดนัดบริเวณใกล้บ้านพักข้าราชการในโรงเรียน ซึ่งจากการสัมภาษณ์และจากผลของแบบสอบถาม พบว่า ผู้ประกอบการทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นประชาชนในจังหวัดนครนายก ร้อยละ 60.2 ไม่เพียงแต่ผู้ประกอบการประเภทร้านค้าเท่านั้น ผู้ประกอบการธุรกิจด้านบ้านจัดสรรก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ในโรงเรียนต้องการมีที่อยู่อาศัยเป็นของตัวเอง ส่งผลให้เกิดการซื้อบ้านจัดสรร ตึกแถว และซื้อที่ดินในจังหวัดนครนายกเพิ่มมากขึ้น

5.2.2.3 ลักษณะทางสังคม

จำนวนประชากรและจำนวนบ้านในอำเภอบ้านนา พ.ศ.2536-พ.ศ.2556 มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี โดยจำนวนประชากรในตำบลศรีกะอางเป็นตำบลที่มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น ซึ่งตำบลศรีกะอางเป็นตำบลที่ตั้งของโรงเรียนเตรียมทหาร แสดงให้เห็นว่า เมื่อมีโรงเรียนเกิดขึ้นในพื้นที่ ส่งผลให้ประชาชนย้ายมาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่มากยิ่งขึ้น รวมถึงจำนวนบ้านเรือนที่เกิดขึ้นในตำบลศรีกะอางก็มีจำนวนสูงขึ้น กล่าวคือ โรงเรียนเตรียมทหาร มีส่วนช่วยในการพัฒนาพื้นที่โดยรอบ นอกจากการเรียนการสอนแล้ว ทางโรงเรียนได้เปิดให้ประชาชนภายนอกเข้ามาใช้บริการในด้านต่างๆ เช่น การออกกำลังกายภายในอาคารกีฬาของโรงเรียน เป็นต้น เนื่องจากโรงเรียนเตรียมทหาร มีการเปิดกว้างหลายด้าน ส่งผลดีทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้มีการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรและอาคารบ้านเรือน เนื่องจาก เจ้าหน้าที่ในโรงเรียนย้ายครอบครัวมาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดนครนายก โดยส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่เลือกตั้งถิ่นฐานมากที่สุดคือ บริเวณอำเภอบ้านนาและอำเภอเมืองนครนายก แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนเตรียมทหาร ส่งผลให้เกิดการพัฒนาด้านการเพิ่มขึ้นของประชากรในพื้นที่ เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การเพิ่มขึ้นอาคารบ้านเรือน ส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของสาธารณูปโภคและสาธารณูปการอีกด้วยเช่นกัน

แผนภูมิที่ 9 แสดงจำนวนประชากรและจำนวนบ้านในอำเภอเมืองบ้านนา และตำบลศรีกะอาง

5.2.3 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาสถาบันการศึกษา (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

ต่อการพัฒนาเมืองในอำเภอเมืองนครนายก

5.2.3.1 ลักษณะทางกายภาพ

พื้นที่บริเวณอำเภอองครักษ์และตำบลองครักษ์ซึ่งเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเมื่อมีมหาวิทยาลัยเกิดขึ้นในพื้นที่ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่โดยรอบมหาวิทยาลัย พื้นที่ในจังหวัด และพื้นที่ข้างเคียง กล่าวคือ พื้นที่บริเวณหน้ามหาวิทยาลัยไม่สามารถก่อสร้างอาคารบ้านเรือนและอาคารพาณิชย์ได้ เนื่องจาก เป็นที่ดินของ สปก.ทำให้ด้านหน้ามหาวิทยาลัยเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ส่วนพื้นที่ด้านหลังของมหาวิทยาลัยมีอาคารหอพักเกิดขึ้นกระจายตามพื้นที่ และมีบ้านจัดสรรเกิดขึ้นตามเส้นทางคมนาคมสายรังสิต-นครนายก โดยเมื่อมีมหาวิทยาลัยเกิดขึ้น การก่อสร้างหอพักก็เกิดขึ้นเรื่อยๆในทุกๆปี ถึงแม้ภายในมหาวิทยาลัยจะมีหอพักรองรับแต่ก็ไม่เพียงพอจำนวนนิสิตและจำนวนบุคลากรในมหาวิทยาลัย ทำให้มีจำนวนหอพักหรืออาคารบ้านจัดสรรเกิดขึ้น โดยสิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้นบางส่วนก็เพื่อรองรับจำนวนนิสิตและบุคลากรที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยด้วย ทำให้เกิดการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายกเมื่อมีมหาวิทยาลัยเกิดขึ้น

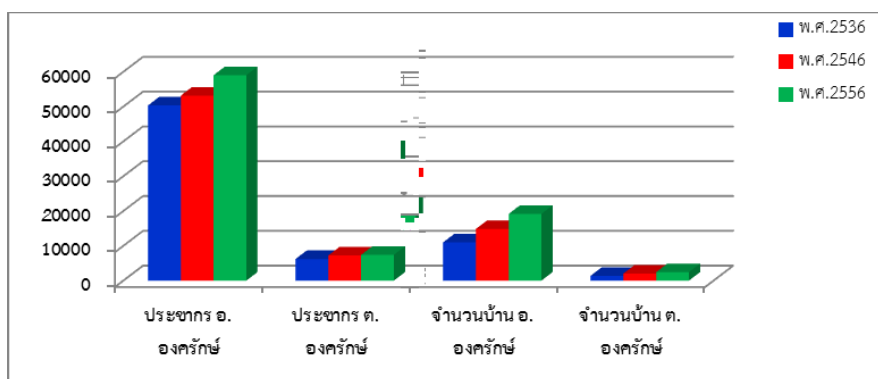
5.2.3.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นตลาดแรงงานขนาดใหญ่ของประชาชนในจังหวัดนครนายก จะเห็นว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เป็นคนในจังหวัด มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งสร้างรายได้และอาชีพ เนื่องจาก มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปมาสมัครงานและทำงานในมหาวิทยาลัย เป็นการสร้างรายได้และกระจายแหล่งงานให้กับประชาชนทั่วไป ไม่เพียงแต่บุคลากรในมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการในมหาวิทยาลัยบางรายก็ย้ายถิ่นฐานมาตั้งถิ่นฐานในอำเภอองครักษ์เพื่อมาค้าขายในมหาวิทยาลัย บางรายก็เป็นคนในจังหวัดมาค้าขายในมหาวิทยาลัย ผู้ประกอบการเหล่านี้ก็รับสินค้ามาจากร้านขายส่งในตลาดองครักษ์ ตลาดนครนายก และตลาดไท จ.ปทุมธานี รวมถึงผู้ประกอบการนอกมหาวิทยาลัยก็รับสินค้ามาจากที่เดียวกัน นอกจากผู้ประกอบการขายสินค้าให้กับนิสิตและบุคลากรในมหาวิทยาลัยแล้ว ผู้ประกอบการธุรกิจหอพักและบ้านจัดสรรก็เกิดขึ้นเพื่อรองรับบุคลากรในมหาวิทยาลัย เมื่อมีมหาวิทยาลัยเกิดขึ้นบ้านจัดสรรและหอพักบริเวณพื้นที่โดยรอบก็มีจำนวนสูงขึ้นโดยนิสิตและบุคลากรที่ใช้บริการหอพักไม่ใช่มิแต่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเท่านั้น ผู้ใช้บริการหอพักและบ้านจัดสรรในพื้นที่จังหวัดนครนายกก็มีนักศึกษาและบุคลากรของวิทยาลัยเซนเทเรซา

อินท์อีกด้วย จากการสอบถามเจ้าของหอพักผู้ใช้บริการในหอพักส่วนใหญ่เป็นบุคลากรและนิสิตของสองสถาบันการศึกษานี้ จะเห็นว่าเมื่อมีสถาบันการศึกษาเกิดขึ้นในพื้นที่ส่งผลให้เกิดการกระจายรายได้ทางเศรษฐกิจ ทำให้ประชาชนมีอาชีพเพิ่มขึ้นอีกด้วย

5.2.3.3 ลักษณะทางสังคม

จำนวนประชากรและจำนวนบ้านในอำเภอองครักษ์ พ.ศ.2536-พ.ศ.2556 มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี โดยจำนวนประชากรในตำบลองครักษ์เป็นตำบลที่มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นสูงที่สุด ซึ่งตำบลองครักษ์เป็นตำบลที่ตั้งของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแสดงให้เห็นว่า เมื่อมีมหาวิทยาลัยเกิดขึ้นในพื้นที่ ส่งผลให้ประชาชนย้ายมาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่มากยิ่งขึ้น รวมถึงจำนวนบ้านเรือนที่เกิดขึ้นในตำบลองครักษ์ก็มีจำนวนสูงขึ้น กล่าวคือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีส่วนช่วยในการพัฒนาพื้นที่โดยรอบ นอกจากการเรียนการสอนแล้ว ทางโรงเรียนได้เปิดให้บริการภายนอกเข้ามาใช้บริการในด้านต่างๆ เช่น การออกกำลังกายภายในอาคารกีฬาของมหาวิทยาลัย การจัดประชุมสัมมนา เป็นต้น เนื่องจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีการเปิดกว้างหลายด้าน ส่งผลดีทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้มีการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรและอาคารบ้านเรือนขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ในโรงเรียนย้ายครอบครัวมาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดนครนายก โดยส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่เลือกตั้งถิ่นฐานมากที่สุดคือ บริเวณอำเภอองครักษ์และอำเภอเมืองนครนายก แสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยส่งผลให้เกิดการพัฒนาด้านการเพิ่มขึ้นของประชากรในพื้นที่ เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การเพิ่มขึ้นอาคารบ้านเรือน ส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของสาธารณูปโภคและสาธารณูปการอีกด้วยเช่นกัน

แผนภูมิที่ 10 แสดงจำนวนประชากรและจำนวนบ้านในอำเภอองครักษ์ และตำบลองครักษ์

5.3 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาพื้นที่โดยรอบ

5.3.1 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าและบริเวณพื้นที่โดยรอบ

5.3.1.1 ลักษณะทางกายภาพ

5.3.1.1.1 การใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ.2538-พ.ศ.2558 บริเวณโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

พื้นที่บริเวณโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าก่อนเกิดการตั้งโรงเรียนในพื้นที่ เดิมพื้นที่บริเวณนี้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ป่า เกิดการขยายตัวทางภาคเกษตรมากขึ้น ส่วนหนึ่งเกิดมาจากการขยายเนื้อที่เพาะปลูกโดยการบุกรุกทำลายป่าไม้ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มี การตั้งถิ่นฐานของประชากรมากนัก เน้นการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบเกษตรและมีพื้นที่พักอาศัยในบริเวณใกล้เคียง โดยทำเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำสวน เป็นต้น แต่เมื่อมีโครงการก่อสร้างโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเกิดขึ้น มีการย้ายถิ่นฐานมาในพื้นที่บริเวณโดยรอบมากขึ้น มีการสร้างบ้านเรือนเพิ่มขึ้น เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในด้านคมนาคม โดยเส้นทางคมนาคมเส้นทางหลวงหมายเลข 33 หรือถนนสุวรรณศรเป็นถนนสายหลัก พัฒนาเส้นทางคมนาคมที่จะเข้าไปสู่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โดยการพัฒนาเส้นทางคมนาคมทางหลวงหมายเลข 3052 ซึ่งก็มีประชากรบางกลุ่มมาตั้งถิ่นฐานบริเวณ 2 ฝั่งเส้นทางคมนาคม โดยพื้นที่รอบข้างเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งสอดคล้องกับการประกอบอาชีพของประชากรในพื้นที่

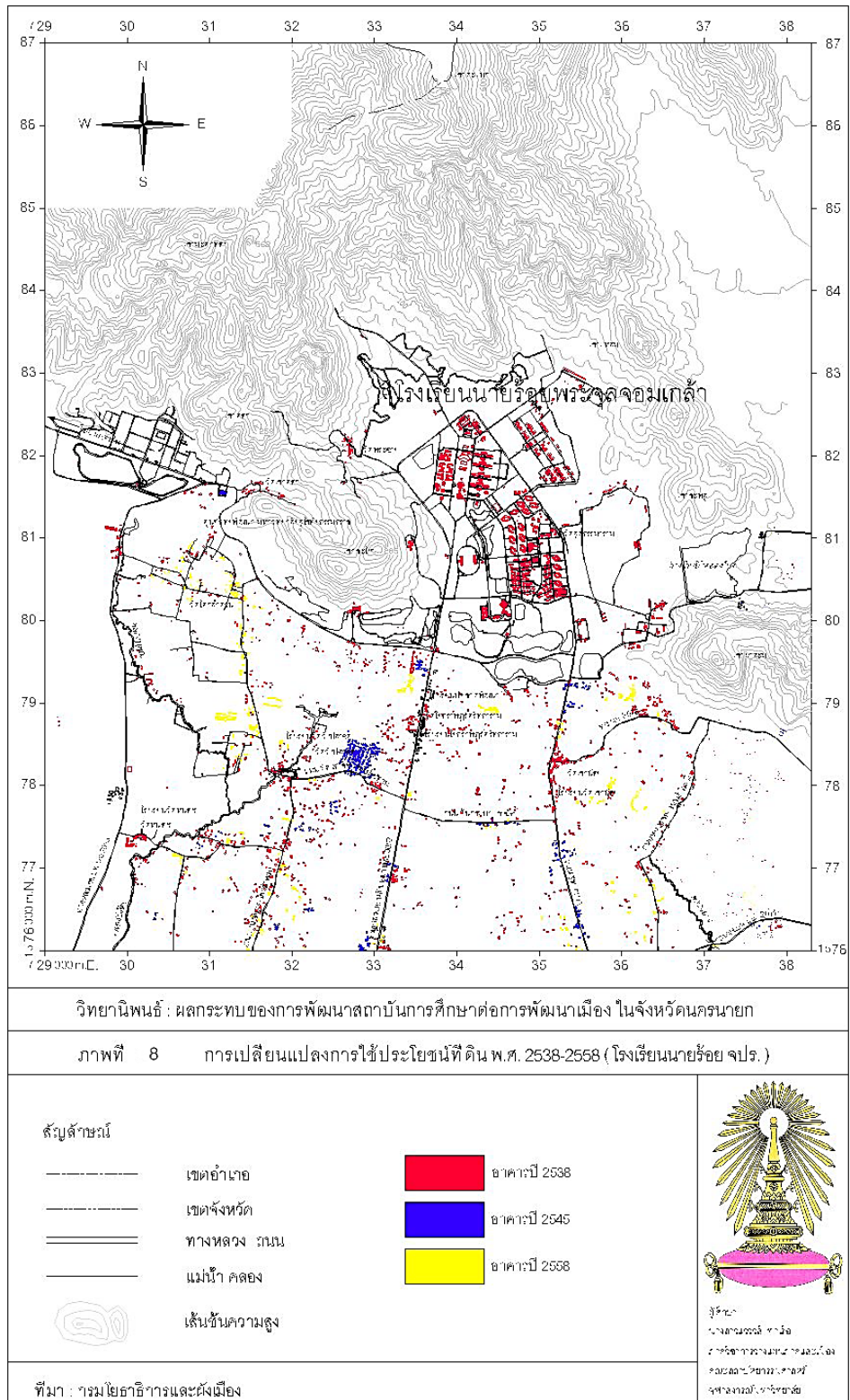
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเกิดขึ้นทำให้มีการก่อสร้างเพิ่มขึ้น ในการใช้ที่ดินในพื้นที่ พ.ศ.2538 การคมนาคมเข้าถึงโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าใช้ถนนหมายเลข 3052 บริเวณพื้นที่โดยรอบโรงเรียนเดิมเป็นพื้นที่เกษตรกรรมและป่าไม้ เมื่อมีโรงเรียนก่อตั้งขึ้นเกิดการขยายตัวของเมือง โดยมีการตั้งถิ่นฐานในบริเวณพื้นที่รอบข้างของ 2 ฝั่งถนนหมายเลข 3052 เกิดร้านค้า อาคาร บ้านเรือนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากบริเวณโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้าไปใช้บริการในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นสนามกอล์ฟ สระว่ายน้ำ และบ้านพัก เป็นต้น ทำให้เกิดความคับคั่งและคึกครื้นของกิจกรรมต่างๆในโรงเรียน

พ.ศ.2545 เกิดการย้ายถิ่นฐานของชุมชนมากขึ้น ประชากรส่วนใหญ่มาตั้งถิ่นฐานกระจุกตัวตลอดเส้นทางหมายเลข 3052 เกิดสถาบันสอนพิเศษเกี่ยวกับนักเรียนทหาร เกิดร้านอาหาร และบ้าน

จัดสรรที่เกิดขึ้นมากขึ้นในพื้นที่ใกล้โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ซึ่งจากการสอบถามและสัมภาษณ์คนในพื้นที่ ประชากรส่วนใหญ่ที่ย้ายมาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ เนื่องจากสมาชิกในครอบครัวทำงานในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ทำให้เลือกมาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่

พ.ศ.2558 การใช้ที่ดินบริเวณรอบพื้นที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ามีความหนาแน่นเพิ่มมากขึ้น จะเห็นได้จากพื้นที่หน้าโรงเรียนตลอดเส้นทางคมนาคมสาย 3052 ตลอดจนพื้นที่ข้างเคียงมีอาคารบ้านเรือนเกิดขึ้นตลอดแนว ซึ่งสาเหตุจากการเลือกตั้งถิ่นฐานในพื้นที่นี้เนื่องจากมีโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเกิดขึ้น เพราะผู้อยู่อาศัยในพื้นที่รอบข้างนี้ส่วนใหญ่ทำงานในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

สรุปการใช้ที่ดินตั้งแต่ พ.ศ.2538-2558 พบว่า พื้นที่รอบข้างมหาวิทยาลัยมีการก่อตั้งบ้านเรือน ร้านค้า และสถาบันสอนพิเศษเพิ่มขึ้นในแต่ละปี เมื่อดูแผนที่ภาพถ่ายย้อนหลังก่อนการตั้งโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จะเห็นว่าก่อนการตั้งโรงเรียนแห่งนี้พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรม และพื้นที่ป่า แต่เมื่อมีการก่อตั้งของโรงเรียนแห่งนี้เกิดขึ้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ภาพที่ 8 การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ.2538-2558 (โรงเรียนนายร้อย จปร.)

ที่มา: (กรมโยธาธิการและผังเมือง)

เมื่อพิจารณาการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลพรหมณี อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ซึ่งเป็นตำบลที่ตั้งของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พบว่า มีพื้นที่เกษตรกรรมลดลงเหลือร้อยละ 49.07 รองลงมา คือ พื้นที่ป่าไม่มีจำนวนลดลงเหลือร้อยละ 21.44 พื้นที่สถานที่ราชการและสถาบัน

ต่างๆมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.62 พื้นที่หมู่บ้านเพิ่มขึ้น ร้อยละ 12.29 และพื้นที่แหล่งน้ำเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.75 โดยพื้นที่ในตำบลพรหมณีมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินในหลายกิจกรรมรวมไปถึงการขยายตัวของพื้นที่เมือง ทำให้พื้นที่ในตำบลมีการเพิ่มขึ้นของสถาบันราชการและสิ่งปลูกสร้างเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแผนที่ใช้ประโยชน์ที่ดินในจังหวัดนครนายกที่มีการเพิ่มขึ้นของพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง ร้อยละ 8.62 โครงการที่ดินบ้านจัดสรร เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.62 สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.40 พื้นที่การเกษตรลดลงจาก 63.93 เหลือร้อยละ 53.48 ถือว่าเป็นการเปลี่ยนรูปแบบของการใช้ที่ดินเป็นพื้นที่เมืองขึ้นอย่างชัดเจน

5.3.1.1.2 สิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้น

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเป็นโรงเรียนที่มีความสะดวกครบครันในตัวเอง มีการก่อสร้างอาคารเรียน อาคารอเนกประสงค์ สนามกีฬา โรงพยาบาล โรงอาหาร อาคารหอพัก เป็นต้น(ภาพที่ 9)

การออกแบบอาคารโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า แบ่งเป็นกลุ่มอาคาร ดังนี้ อาคารส่วนบัญชาการ อาคารส่วนกลาง อาคารส่วน กรม นนร.นอ. อาคารส่วนการศึกษา อาคารส่วนพักอาศัย อาคารส่วนบริการ อาคารส่วนกีฬา สนามยูทธรวิธี่ รวมทั้งหมด 78 ชนิดอาคาร

การออกแบบอาคาร แบ่งการออกแบบเป็น รวม 10 กลุ่มอาคาร

1 ส่วนหลัก ประกอบด้วย บก.ร.ร.จปร. หอประชุม ศาลาวงกลม หอนาฬิกา หอสมุด ส่วนวิชาทหาร โรงเรียน นนร.

2 ส่วนเป็นการศึกษา อยู่ทางซ้ายของส่วนหลักทางทิศตะวันตก ประกอบด้วย บก.สก ศ.ร.ร.จปร. หอประชุมส่วนการศึกษาขนาด 400 ที่นั่ง อาคารกองวิชา 11 กองวิชา ศูนย์วิศวกรรม 4 สาขา คือ ไฟฟ้า เครื่องกล โยธา และสรรพาวุธ อยู่เป็นกลุ่ม โดยมีตึกกองวิชาคณิตศาสตร์อยู่ตรงกลาง มีอาคารเรียนแบบ ก และ ข

3. ส่วนกรรมนักเรียนนายร้อยรักษาพระองค์ อยู่ทางขวามือของส่วนหลักทางทิศตะวันออก ประกอบด้วย กรม นนร.ร.อ. กองพัน นนร.4 กองพัน กองร้อย นนร.12 กองร้อย(กองพันละ 3 กองร้อย จำนวน นน.ชั้นละ 500 นาย(ตาม ยก.ทบ.เป็นผู้กำหนด)

4. ส่วนกีฬา มีสนามกีฬากลาง โรงยิมขนาดใหญ่ สระว่ายน้ำ สนามรักบี้ 4 สนาม สนามเทนนิส ประมาณ 20 สนาม สนามยูทอวิธี (ศูนย์พัฒนากีฬา) สนามยิงปืนฯ

5. ส่วนบริการ มีโรงรถ โรงซักรีด โรงเย็บหนัง โรงซ่อมรถฯ

6. ส่วนบ้านพักอาศัย มีบ้านเดี่ยว บ้านคู่ ทาวน์เฮ้าส์ (Townhouse) และอพาร์ทเมนต์ โดยมีบ้านพักหลายแบบ แล้วแต่ระดับชั้นยศ โดยมีแบบบ้านพัก ดังนี้

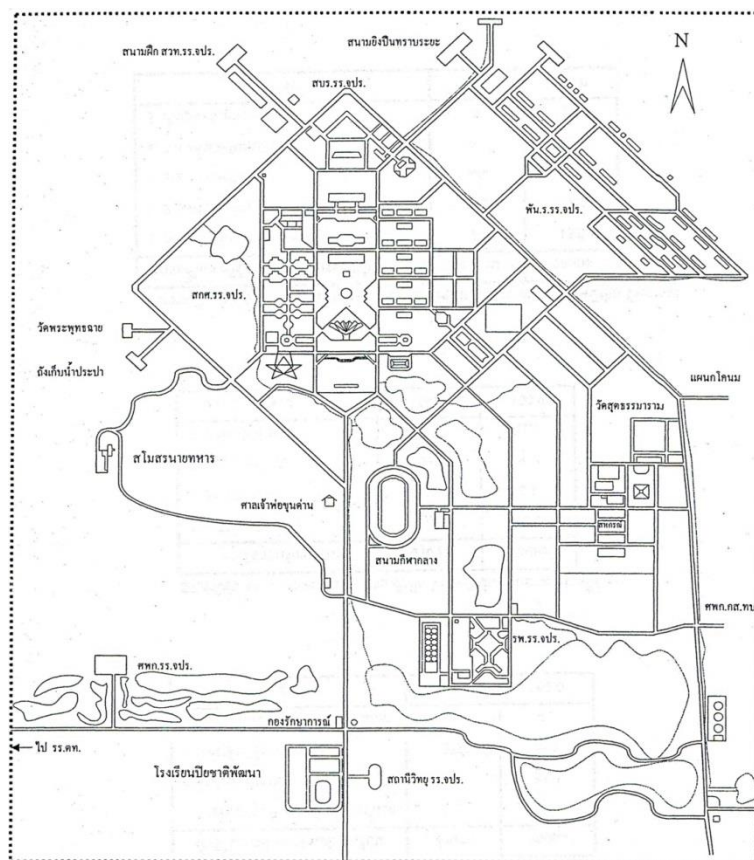
6.1) บ้านพักระดับชั้นในพล	จำนวน 8 หลัง
6.2) บ้านพักระดับ พ.อ.(พ.)	จำนวน 29 หลัง
6.3) บ้านพักระดับ พ.ต. - พ.อ.	จำนวน 164 หลัง
6.4) บ้านพักระดับ ร.ต. - ร.อ.	จำนวน 50 หลัง
6.5) แพลตนายทหารโสด	จำนวน 8 แพลต (1แพลต=28ห้อง)
6.6) แพลต ก นายทหารชั้นประทวน	จำนวน 12 แพลต (1แพลต=36ห้อง)
6.7) แพลต ข นายทหารชั้นประทวน	จำนวน 2 แพลต (1แพลต=60ห้อง)
6.8) แพลตลูกจ้าง ค	จำนวน 8 แพลต(1แพลต=42ห้อง)
6.9) แพลตลูกจ้าง ง	จำนวน 2 แพลต(1แพลต=60ห้อง)

7. โรงพยาบาลขนาด 200 เตียง

8. เรือนรับรอง (Guest House) ตั้งอยู่บนเขาชะงอก ทางทิศตะวันตกของ บก.ร.ร.จปร.

9. สนามยูทอวิธี (ศูนย์พัฒนากีฬา)

10. ร้านค้าสหกรณ์

ภาพที่ 9 แสดงที่ตั้งของอาคารในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
ที่มา: (โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า 2559)

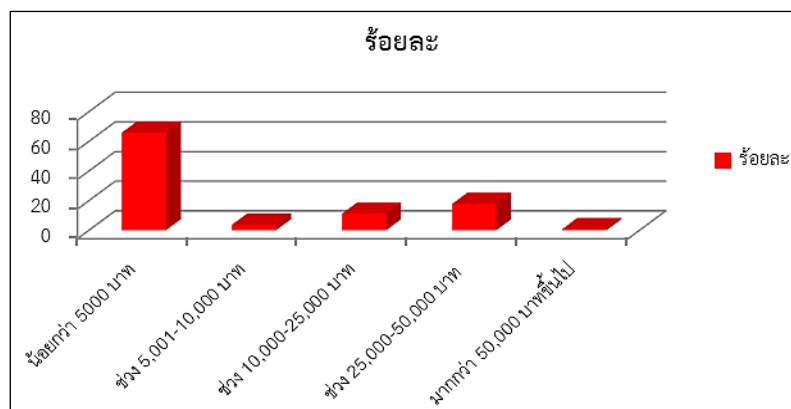
สิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้นในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ามีการขยายและมีจำนวนเพิ่มขึ้นในแต่ละปี โดยจำนวนอาคารที่เกิดขึ้นต่าง ๆ นั้นสร้างขึ้นมาเพื่อใช้ในการเรียนการสอน รวมไปถึงในด้านกีฬา มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนและเจ้าหน้าที่ ไม่ว่าจะเป็นสนามกีฬา สระว่ายน้ำ และโรงยิม เป็นต้น ในส่วนบ้านพักอาศัยมีรองรับเจ้าหน้าที่และนักเรียนในโรงเรียน โดยแบ่งแยกออกเป็นจำนวนแต่ละชั้นของชั้นยศของแต่ละบุคคล ซึ่งจำนวนบ้านพักอาศัยของเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนนั้นจะอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกับสถานที่ทำงาน ทำให้นักเรียนและเจ้าหน้าที่สามารถเดินทางไปยังอาคารต่างๆในโรงเรียนได้ และโรงเรียนมีโรงพยาบาลนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเพื่อให้นักเรียนและเจ้าหน้าที่ใช้บริการ รวมไปถึงให้ประชาชนทั่วไปมาใช้บริการโรงพยาบาลในพื้นที่โรงเรียนอีกด้วยเช่นกัน

จะเห็นว่าสิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้นในโรงเรียน เป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกและมีความครบครัน ในโรงเรียน ส่งผลให้เกิดความเป็นเมืองในโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นสถานี่ทำงาน บ้านพักอาศัย โรงพยาบาล โรงเรียน สนามกีฬา และร้านค้าสหกรณ์ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ส่งผลให้โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้ามีการเพิ่มขึ้นของสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่ ทำให้นักเรียนและเจ้าหน้าที่ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกิดขึ้นในโรงเรียน รวมไปถึงสิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้นบริเวณพื้นที่โดยรอบของโรงเรียนมีจำนวนเพิ่มขึ้นในแต่ละปี จำนวนอาคารสิ่งก่อสร้างมีจำนวนหนาแน่นเพิ่มมากขึ้นจากการเปรียบเทียบอาคารที่เกิดขึ้นในแต่ละปีบริเวณพื้นที่โดยรอบโรงเรียนทำให้เห็นการเพิ่มขึ้นของจำนวนสิ่งก่อสร้าง

5.3.1.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

5.3.1.2.1 การใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ อาจารย์และนักเรียนโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

รายรับเฉลี่ยในแต่ละเดือน ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วง น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 70 คน ร้อยละ 66 โดยนักเรียนโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าทุกคนจะได้รับเงินเดือนในการศึกษาในโรงเรียนนี้ รองลงมา รายรับเฉลี่ยจะอยู่ในช่วง 25,000-50,000 บาท จำนวน 19 คน ร้อยละ 17.9 ซึ่งจะเป็นเจ้าหน้าที่ และอาจารย์ในโรงเรียนนี้ รายรับเฉลี่ยจะอยู่ในช่วง 10,000-25,000 บาท จำนวน 12 คน ร้อยละ 11.3 รายรับเฉลี่ยจะอยู่ในช่วง 5,001-10,000 บาท จำนวน 4 คน ร้อยละ 3.8 และรายรับเฉลี่ยจะอยู่ในช่วง มากกว่า 50,000 บาทขึ้นไป จำนวน 1 คน ร้อยละ 0.9 รายรับเฉลี่ยเหล่านี้สัดส่วนรายรับไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับยศ อายุการทำงาน และจำนวนเงินจะรับตามเกณฑ์ในแต่ละชั้นปี

แผนภูมิที่ 11 แสดงรายรับเฉลี่ยในแต่ละเดือนของนักเรียนและเจ้าหน้าที่ใน รร.จปร.

ที่มา:ผู้วิจัย,2558

ค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารเช้า โดยส่วนใหญ่จะไม่เสียค่าใช้จ่ายในการรับบริการอาหารเช้า เนื่องจากทางโรงเรียนมีการจัดเตรียมไว้ให้ และได้รับอาหารเช้าเป็นประจำในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ในวันเสาร์และอาทิตย์จะเสียค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารเช้า โดยพื้นที่ที่ไปรับบริการอาหารเช้าส่วนใหญ่จะภายในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จำนวน 66 คน ร้อยละ 62.2 รองลงมารับประทานในบ้านหรือพื้นที่อื่นๆ จำนวน 36 คน ร้อยละ 36.9 และบริเวณตัวเมืองนครนายก จำนวน 1 คน ร้อยละ 0.9

ค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารกลางวัน โดยส่วนใหญ่จะไม่เสียค่าใช้จ่ายในการรับบริการอาหารกลางวันเช่นกัน เนื่องจากทางโรงเรียนมีการจัดเตรียมไว้ให้ ในวันเสาร์และอาทิตย์จะเสียค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารกลางวัน โดยพื้นที่ที่ไปรับบริการอาหารกลางวันส่วนใหญ่จะภายในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จำนวน 84 คน ร้อยละ 79.2 รองลงมารับประทานในพื้นที่บริเวณตัวเมืองนครนายก จำนวน 13 คน ร้อยละ 12.3 และบริเวณบ้านและพื้นที่อื่นๆ จำนวน 9 คน ร้อยละ 8.5

ค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารเย็น โดยส่วนใหญ่จะไม่เสียค่าใช้จ่ายในการรับบริการอาหารเย็น จำนวน 87 คน ร้อยละ 82 ส่วนที่เสียค่าใช้จ่ายประมาณ 51-100 บาท จำนวน 19 คน ร้อยละ 18 โดยพื้นที่ที่ไปรับบริการอาหารเย็นส่วนใหญ่จะภายในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จำนวน 93 คน ร้อยละ 87.7 รองลงมารับประทานในบริเวณบ้านและพื้นที่อื่นๆ จำนวน 11 คน ร้อยละ 10.4 และพื้นที่บริเวณตัวเมืองนครนายก จำนวน 2 คน ร้อยละ 1.9 ในวันเสาร์และอาทิตย์จะเสีย

ค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารเช้า โดยจะเสียค่าใช้จ่ายในช่วง 51-100 บาท จำนวน 83 คน ร้อยละ 78.3 รองลงมา เสียค่าใช้จ่าย 1-50 บาท จำนวน 19 คน ร้อยละ 17.9 และไม่เสียค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารเช้า จำนวน 4 คน ร้อยละ 3.8 พื้นที่ที่ไปรับบริการอาหารเช้าส่วนใหญ่จะภายในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จำนวน 60 คน ร้อยละ 56.6 รองลงมา รับประทานในพื้นที่บริเวณตัวเมืองนครนายก จำนวน 36 คน ร้อยละ 34 บริเวณหน้าโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จำนวน 8 คน ร้อยละ 7.5 และบริเวณบ้านและพื้นที่อื่นๆ จำนวน 2 คน ร้อยละ 1.9 ในวันเสาร์อาทิตย์จะมีตลาดนัดอยู่ใกล้บริเวณโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เพื่อให้เจ้าหน้าที่และบุคลากรในโรงเรียนได้ไปจับจ่ายใช้สอย

ค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารเช้าของนักเรียนและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โดยส่วนใหญ่จะไม่เสียค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารเช้า เนื่องจากโรงเรียนแห่งนี้เป็นระบบโรงเรียนประจำมีการดูแลในด้านอาหารแก่นักเรียนในทุกมื้อ ซึ่งในการใช้จับจ่ายใช้สอยในการประกอบอาหารทางโรงเรียนจะรับจากศูนย์เกษตรเบ็ดเสร็จ และทางโรงเรียนเพาะปลูกเองเพื่อใช้ในการประกอบอาหาร ในส่วนร้านค้าสหกรณ์ในโรงเรียน สิ่งของส่วนใหญ่จะรับสินค้ามาจากร้านค้าส่งในตลาดนครนายก ร้อยละ 51.6 รวมไปถึงร้านค้าในบริเวณบ้านพักซึ่งเป็นร้านค้าของครอบครัวข้าราชการในโรงเรียนซึ่งนำมาจำหน่ายจากการสอบถามสินค้าเหล่านี้จะรับมาจากร้านค้าในตลาดนครนายกด้วยเช่นกัน

ค่าใช้จ่ายในการซื้อของใช้ส่วนตัว โดยส่วนใหญ่จะซื้อสินค้าที่ตัวเมืองในจังหวัดนครนายก จำนวน 98 คน ร้อยละ 92.5 รองลงมาซื้อของใช้ส่วนตัวพื้นที่ใกล้บ้านและพื้นที่อื่น จำนวน 6 คน ร้อยละ 5.7 และซื้อภายในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จำนวน 2 คน ร้อยละ 1.9 จากผลของแบบสอบถาม ค่าใช้จ่ายในการซื้อของใช้ส่วนตัว จะจับจ่ายใช้สอยในร้านในจังหวัดนครนายก เช่น ร้านบิ๊กวัน ซูเปอร์สโตร์ ร้าน ส.ทวีกิจ Tesco Lotus ร้านสหกรณ์ในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และร้านขายของชำในตลาดนครนายก เป็นต้น

ค่าใช้จ่ายในการพักผ่อนหย่อนใจ (ดูหนัง เล่นอินเทอร์เน็ต ออกกำลังกาย คาราโอเกะ) โดยส่วนใหญ่จะไม่เสียค่าใช้จ่ายในการใช้บริการพักผ่อน จำนวน 85 คน ร้อยละ 80.2 รองลงมาส่วนที่เสียค่าใช้จ่ายประมาณ 101 บาทขึ้นไป จำนวน 15 คน ร้อยละ 14.2 ส่วนที่เสียค่าใช้จ่ายประมาณ 50-100 บาทขึ้นไป จำนวน 4 คน ร้อยละ 3.8 และส่วนที่เสียค่าใช้จ่ายประมาณ 1-50 บาทขึ้นไป จำนวน 2 คน ร้อยละ 1.9 โดยพื้นที่ที่ไปรับบริการส่วนใหญ่จะภายในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จำนวน 90 คน ร้อยละ 84.9 รองลงมาบริเวณบ้านและพื้นที่อื่นๆ จำนวน 9 คน ร้อยละ 8.4 และพื้นที่บริเวณตัวเมืองนครนายก จำนวน 7 คน ร้อยละ 6.6

5.3.1.2.2 ผู้ตอบแบบสอบถามประเภทผู้ประกอบการในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าและพื้นที่ใกล้เคียง

ผู้ประกอบการภายในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าส่วนใหญ่จะเป็นครอบครัวของเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน โดยร้านค้า ร้านอาหาร ร้านตัดผม และร้านถ่ายเอกสารที่เปิดในโรงเรียนเพื่อให้บริการแก่เจ้าหน้าที่และนักเรียนในโรงเรียน รวมไปถึงผู้ประกอบการภายนอกบริเวณโรงเรียน ผู้ประกอบบางรายก็เป็นครอบครัวหรือมีความสัมพันธ์กับบุคคลในโรงเรียน จากการสังเกตการณ์และการสอบถามผู้ประกอบการ พบว่า ในวันจันทร์ถึงศุกร์ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่และบุคคลที่ทำงานในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ร้อยละ 52.8 ส่วนในวันเสาร์และอาทิตย์ผู้ใช้บริการจะเป็นประชาชนทั่วไป ร้อยละ 44.0 แต่ก็มีบางส่วนที่เป็นเจ้าหน้าที่และนักเรียนในโรงเรียนออกมาใช้บริการ อีกทั้งผู้ใช้บริการทั่วไปบางส่วนที่มาใช้บริการก็มาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เนื่องจากโรงเรียนเปิดให้ประชาชนทั่วไปใช้กิจกรรมในพื้นที่โรงเรียน ส่งผลให้ในวันเสาร์และวันอาทิตย์จะมีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการในพื้นที่ และเลือกรับประทานอาหารในพื้นที่บริเวณใกล้โรงเรียนด้วย

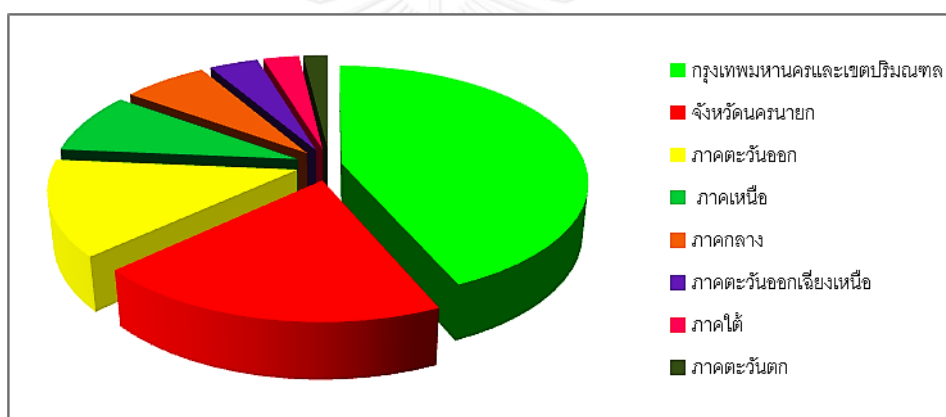
ด้านค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆของนักเรียนและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โดยส่วนใหญ่จะใช้จ่ายในด้านการรับประทานอาหารบริเวณโรงเรียน ในด้านของใช้ส่วนตัวจะซื้อสินค้าในร้านค้าในบริเวณตัวเมืองนครนายก และในด้านการพักผ่อนหย่อนใจจะใช้บริการในพื้นที่โรงเรียน และร้านค้า ร้านอาหารบริเวณรอบโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าผู้ใช้บริการส่วนใหญ่จะในวันจันทร์ถึงวันศุกร์จะเป็นเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ร้อยละ 31.4 ส่วนวันเสาร์และอาทิตย์ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยว โดยส่วนหนึ่งนักท่องเที่ยวเหล่านี้มาทำกิจกรรมในโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเปิดให้บุคคลภายนอกใช้บริการพื้นที่ในโรงเรียน

ได้ ไม่ว่าจะเป็นบ้านพักเรือนรับรอง ห้องประชุม และกิจกรรมการผจญภัยต่างๆ ส่งผลให้ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาใช้กิจกรรมในโรงเรียนแห่งนี้

5.3.1.3 การเปลี่ยนแปลงทางประชากร

5.3.1.3.1 ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน

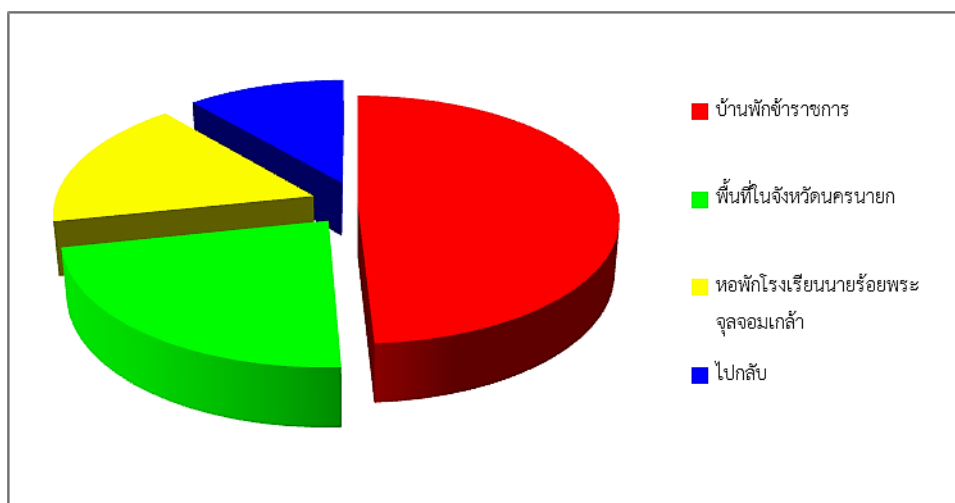
โดยส่วนมากคนที่ทำงานในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าภูมิลำเนาเดิม อยู่ที่กรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำนวน 46 คน (ร้อยละ 43.4) รองลงมาจังหวัดนครนายก 21 คน (ร้อยละ 19.8) ภาคตะวันออก 14 คน (ร้อยละ 13.2) ภาคเหนือ 9 คน (ร้อยละ 8.5) ภาคกลาง 7 คน (ร้อยละ 6.6) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 คน (ร้อยละ 3.8) ภาคใต้ 3 คน (ร้อยละ 2.8) ภาคตะวันตก 2 คน ร้อยละ 1.9

แผนภูมิที่ 12 แสดงภูมิลำเนาของนักเรียนและเจ้าหน้าที่ใน รร.จปร.

ที่มา:ผู้วิจัย,2558

จากจำนวนภูมิลำเนาเดิมของจำนวนเจ้าหน้าที่ อาจารย์ และนักเรียนเหล่านี้ จะเห็นว่าเมื่อมาทำงานและศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนแห่งนี้ ที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่จะอยู่ในบ้านพักข้าราชการ 52 คน (ร้อยละ 49.1) รองลงมาพื้นที่ในจังหวัดนครนายก 24 คน (ร้อยละ 22.6) หอพักโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า 18 คน (ร้อยละ 17) และมีบางกลุ่มที่เลือกจะไปกลับระหว่างนครนายกกับกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 12 คน (ร้อยละ 11.3) อีกทั้งระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่เกิน 1 ปี

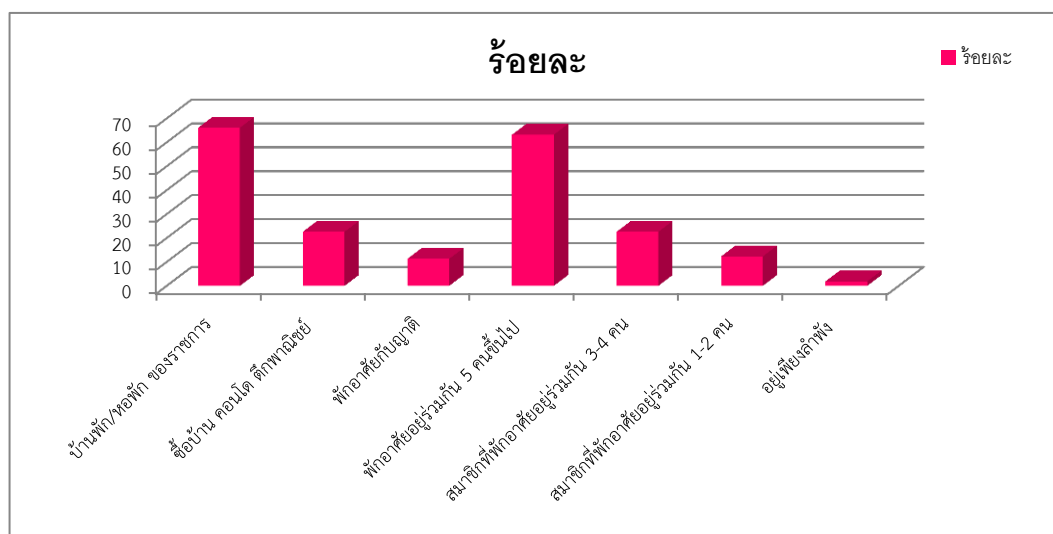

แผนภูมิที่ 13 แสดงที่อยู่อาศัยของนักเรียนและเจ้าหน้าที่ใน รร.จปร.

ที่มา:ผู้วิจัย, 2558

5.3.1.3.2 กรรมสิทธิ์ที่พักอาศัย

กรรมสิทธิ์ที่พักอาศัย ส่วนใหญ่จะเป็นบ้านพัก/หอพัก ของราชการ สืบมาจากกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 70 ราย (ร้อยละ 66.1) ที่พักอาศัยโดยถือครองกรรมสิทธิ์ด้วยตนเองหรือตัดสินใจซื้อบ้าน คอนโด ตึกพาณิชย์ หรืออสังหาริมทรัพย์อื่นๆด้วยตนเอง มีจำนวน 24 ราย (ร้อยละ 22.6) ที่พักอาศัยถือครองกรรมสิทธิ์โดยญาติ พักอาศัยกับญาติมีจำนวน 12 ราย (ร้อยละ 11.3) และสมาชิกที่พักอาศัยอยู่ร่วมกัน ส่วนใหญ่จะมีจำนวน 5 คนขึ้นไป ตามที่ได้สำรวจมีทั้งหมด 67 ราย (ร้อยละ 63.2) ซึ่งเป็นนักเรียนและบางครอบครัวที่ย้ายมาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดนครนายก รองลงมาคือสมาชิกที่พักอาศัยอยู่ร่วมกัน 3-4 คน มีจำนวนทั้งสิ้น 24 ราย (ร้อยละ 22.6) สมาชิกที่พักอาศัยอยู่ร่วมกัน 1-2 คน มีจำนวน 13 ราย (ร้อยละ 12.3) และสมาชิกที่พักอาศัยอยู่เพียงลำพัง มีจำนวน 2 ราย (ร้อยละ 1.9)

แผนภูมิที่ 14 แสดงกรรมสิทธิ์ที่พักอาศัยและจำนวนสมาชิกที่พักอาศัยของนักเรียนและเจ้าหน้าที่ใน รร.จปร.

ที่มา:ผู้วิจัย, 2558

เจ้าหน้าที่ในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าส่วนใหญ่อยู่ในบ้านพักข้าราชการในบริเวณโรงเรียน เนื่องจากมีที่ตั้งอยู่ใกล้กับสถานที่ทำงาน รวมไปถึงบ้านพักข้าราชการในโรงเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ร้านค้าสหกรณ์ โรงอาหาร โรงยิมและสนามกีฬา เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้อำนวยความสะดวกในด้านการใช้ชีวิตประจำวันของเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนและครอบครัว อีกทั้งเจ้าหน้าที่บางรายตัดสินใจซื้อบ้านจัดสรร ตึกพาณิชย์ใกล้บริเวณโรงเรียน เนื่องจาก เจ้าหน้าที่เหล่านี้ตัดสินใจย้ายครอบครัวมาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดนครนายก เมื่อทำงานในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าการซื้อบ้านใกล้พื้นที่ที่ทำงานจะทำให้สะดวกในการเดินทาง รวมไปถึงพื้นที่บริเวณใกล้โรงเรียนมีความเจริญเติบโตมากขึ้น เมื่อพิจารณาจากภาพถ่ายทางอากาศจะเห็นว่า จำนวนอาคารบ้านเรือน และหมู่บ้านจัดสรรเกิดขึ้นตามแนวเส้นทางคมนาคม สาย 3052 เป็นการกระจุกตัวของชุมชนบริเวณเส้นทางคมนาคม โดยส่วนใหญ่หมู่บ้านจัดสรรที่เกิดขึ้นบริเวณโรงเรียนเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนส่วนใหญ่ตัดสินใจซื้อในบริเวณนี้

5.3.1.3.3 สถิตินักเรียนเข้ารับการศึกษานในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

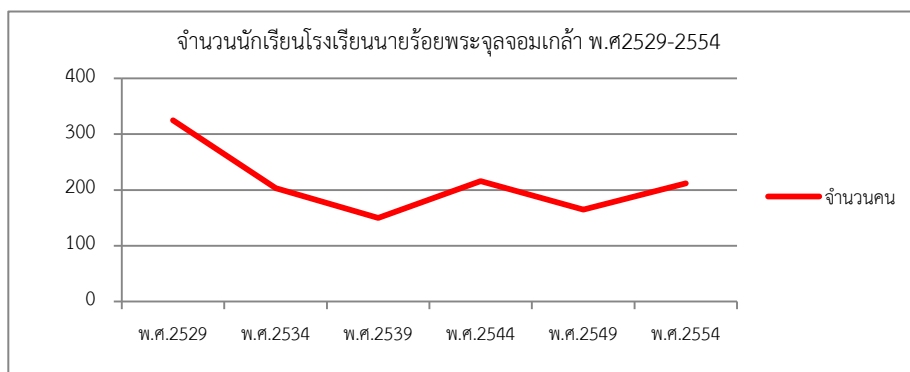
จำนวนนักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าในแต่ละปีจะมีจำนวนต่างกัน ขึ้นอยู่กับจำนวนนโยบายในการรับนักเรียนในแต่ละปี บางปีรับนักเรียนจำนวนมาก บางปีรับนักเรียนจำนวนน้อย ขึ้นอยู่กับเกณฑ์และนโยบายในแต่ละปีการศึกษานั้น (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 แสดงนักเรียนโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

พ.ศ.	จำนวนบรรจุ (คน)
2529	325
2534	203
2539	150
2544	216
2549	165
2554	212

ที่มา: โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

จากจำนวนสถิติจะเห็นว่าจำนวนในแต่ละปีจะมีจำนวนไม่เท่ากัน แสดงให้เห็นว่า นโยบายของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ารับนักเรียนได้ในปริมาณที่กำหนด เนื่องจาก ความต้องการจำนวนในแต่ละสาขาที่เรียนรับจำกัด หรือบางสาขาขาดแคลน ต้องการรับเพิ่ม เพื่อสนองความต้องการในอนาคต โดยบางปีรับจำนวนนักเรียนน้อย ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับจำนวนงบประมาณของการศึกษาในแต่ละปีด้วยเช่นกัน

แผนภูมิที่ 15 จำนวนนักเรียนโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พ.ศ. 2529-2554

ที่มา:ผู้วิจัย, 2558

5.3.2 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาโรงเรียนเตรียมทหารและบริเวณพื้นที่โดยรอบ

5.3.2.1 ลักษณะทางกายภาพ

5.3.2.1.1 การใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ.2538-พ.ศ.2558 บริเวณโรงเรียน

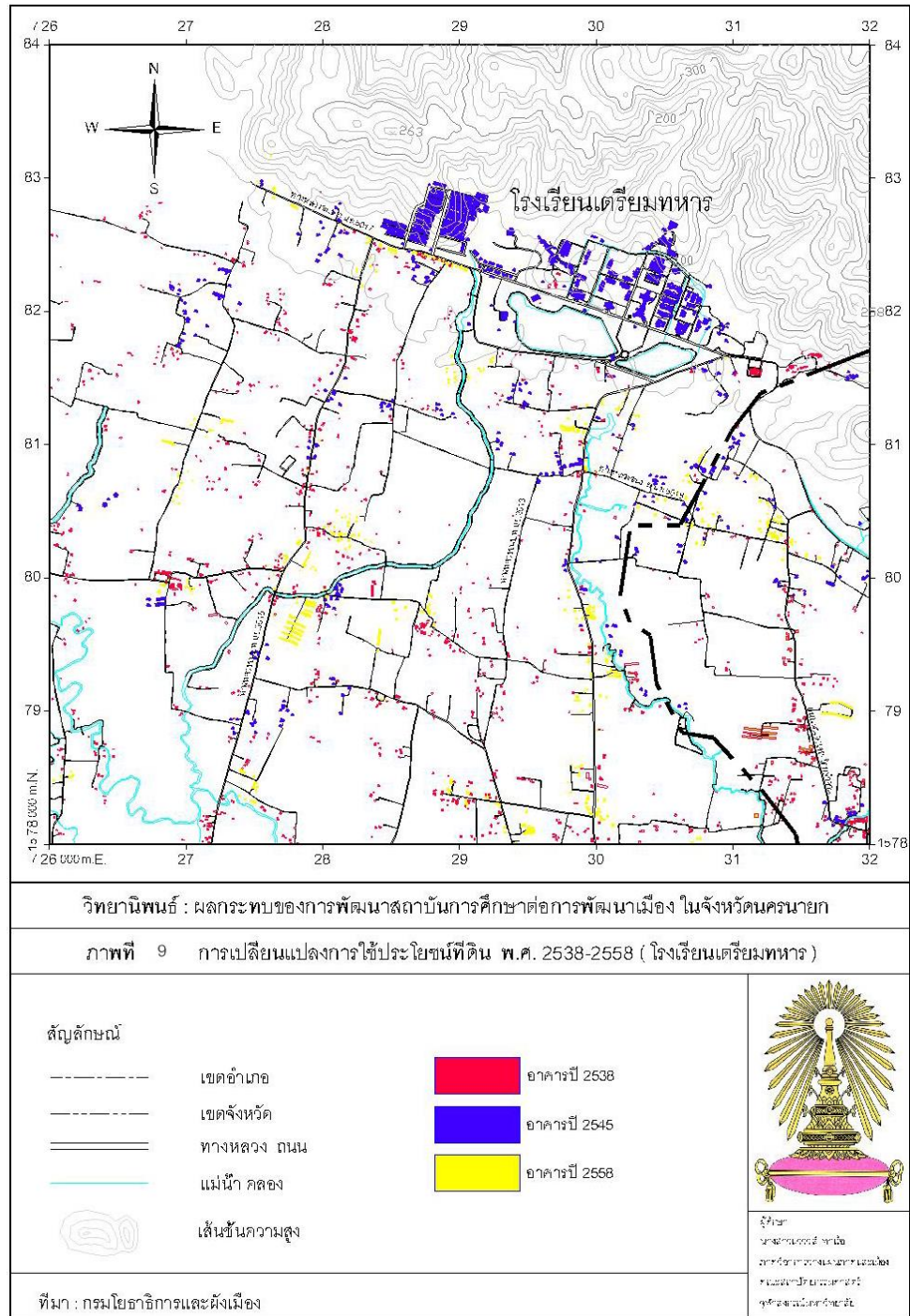
เตรียมทหาร

ช่วงก่อน พ.ศ.2538 โรงเรียนเตรียมทหารเริ่มวางแผนก่อสร้าง พ.ศ.2534 และก่อสร้างเสร็จ พ.ศ.2543 เริ่มใช้งานและเปิดการเรียนการสอนอย่างเป็นทางการที่โรงเรียนเตรียมทหารแห่งใหม่ที่ จ.นครนายก โดยจะเห็นว่า เดิมพื้นที่ก่อนการตั้งโรงเรียนนั้นเป็นพื้นที่ป่าและภูเขาที่มีการตั้งถิ่นฐานของชุมชนเพียงเล็กน้อย ซึ่งกระจายอยู่เป็นหย่อมๆรอบพื้นที่ โดยพื้นที่โรงเรียนเตรียมทหารจะอยู่ใกล้โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เมื่อมีการก่อตั้งโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเกิดขึ้น ทำให้พื้นที่บริเวณละแวกนี้มีการตั้งถิ่นฐานมากขึ้น เมื่อโรงเรียนเตรียมทหารเกิดขึ้นทำให้มีการก่อสร้างเพิ่มมากขึ้น จะเห็นได้จากการร้านอาหารที่เกิดขึ้นในพื้นที่รอบข้าง

พ.ศ.2545 เกิดการย้ายถิ่นฐานของชุมชนมากขึ้น ประชากรส่วนใหญ่มาตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่หน้าบริเวณโรงเรียนเตรียมทหาร เกิดร้านอาหาร และบ้านจัดสรรที่เกิดขึ้นมากขึ้นในพื้นที่ใกล้โรงเรียนเตรียมทหาร และ พ.ศ.2542 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา มาเปิดศูนย์วิทยบริการที่นครนายกอยู่ใกล้โรงเรียนเตรียมทหาร ทำให้ประชากรส่วนใหญ่ย้ายมาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่มากยิ่งขึ้น

พ.ศ.2558 การใช้ที่ดินบริเวณรอบพื้นที่โรงเรียนเตรียมทหารมีความหนาแน่นเพิ่มมากขึ้น จะเห็นได้บริเวณหน้าโรงเรียนตลอดเส้นทางคมนาคมสาย 3052 ตลอดจนพื้นที่ข้างเคียงมีอาคาร บ้านเรือนเกิดขึ้นตลอดแนว สาเหตุจากการเลือกตั้งถิ่นฐานในพื้นที่นี้เนื่องจากมีโรงเรียนเตรียมทหาร

ภาพที่ 10 การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ.2538-2558 (โรงเรียนเตรียมทหาร)
 ที่มา: (กรมโยธาธิการและผังเมือง)

สรุปการใช้ที่ดินตั้งแต่ พ.ศ.2538-2558 พบว่า พื้นที่รอบโรงเรียนมีการก่อตั้งบ้านเรือน ร้านค้า และบ้านจัดสรรเพิ่มขึ้นในแต่ละปี เมื่อดูแผนที่ภาพถ่ายย้อนหลังก่อนการตั้งโรงเรียนเตรียมทหาร จะเห็นว่าก่อนการตั้งโรงเรียนแห่งนี้พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรมและพื้นที่ป่า แต่เมื่อมีการก่อตั้งของโรงเรียนแห่งนี้เกิดขึ้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของการใช้ประโยชน์ที่ดิน เกิดการขยายตัวของเมืองและเกิดการกระจายตัวของอาคารบ้านเรือนไปตามเส้นทางคมนาคม ทำให้พื้นที่การเกษตรลดลง เพราะผู้อยู่อาศัยในพื้นที่รอบข้างนี้ส่วนใหญ่ทำงานในโรงเรียนเตรียมทหาร อีกทั้งพื้นที่บริเวณโรงเรียนเตรียมทหารอยู่ใกล้โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า การเดินทางมาโรงเรียนเตรียมทหารถ้ามาทางเส้นทางคมนาคมสาย 3052 จะต้องผ่านโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าซึ่งเป็นเส้นทางที่เชื่อมโยงกัน ทำให้สถาบันการศึกษาทั้ง 2 แห่งนี้มีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ใกล้เคียงกัน ส่งผลให้เกิดอาชีพที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ไม่เพียงแต่เกษตรกรรมเท่านั้น มีการเพิ่มขึ้นของร้านค้า ร้านอาหาร บ้านพักและรีสอร์ทเกิดขึ้นในพื้นที่มากขึ้น

เมื่อพิจารณาการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลศรีกะอาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ซึ่งเป็นตำบลที่ตั้งของโรงเรียนเตรียมทหาร พบว่า มีพื้นที่เกษตรกรรมลดลงเหลือร้อยละ 39.24 รองลงมาคือ พื้นที่ป่าไม้มีจำนวนลดลงเหลือร้อยละ 35.14 พื้นที่สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.19 พื้นที่หมู่บ้านเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.96 และพื้นที่แหล่งน้ำเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.11 โดยพื้นที่ในตำบลศรีกะอางมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินในหลายกิจกรรมรวมไปถึงการขยายตัวของพื้นที่เมือง ทำให้พื้นที่ในตำบลมีการเพิ่มขึ้นของสถาบันราชการและสิ่งปลูกสร้างเพิ่มมากขึ้น แสดงให้เห็นว่า การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่โดยรอบโรงเรียนเตรียมทหารซึ่งก็คือพื้นที่ในตำบลศรีกะอาง เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่อย่างชัดเจน เนื่องจากพื้นที่ตำบลศรีกะอางเป็นพื้นที่ติดป่าไม้เป็นส่วนใหญ่รวมไปถึงพื้นที่เกษตรกรรม แต่เมื่อมีโรงเรียนเตรียมทหารมาก่อตั้งในพื้นที่ ทำให้เกิดการตั้งบ้านเรือน ร้านค้า บ้านจัดสรรเพิ่มขึ้น ถือเป็นการเกิดความเป็นชุมชนเมืองมากยิ่งขึ้น

5.3.2.1.2 สิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้น

1. อาคารกองบัญชาการโรงเรียนเตรียมทหาร มีหน้าที่อำนวยความสะดวก ประสาน และบริหารงานให้ เป็นไปตามภารกิจ และนโยบายที่ได้รับมอบหมาย (รูปแบบของอาคารกองบัญชาการ สร้างเป็นรูปตึก วายหมายถึง 3 เหล่าทัพ)
2. อาคาร 15 เป็นอาคารสำนักงานของส่วนการศึกษา
3. อาคาร 19 เป็นอาคารปฏิบัติการทางภาษาต่างประเทศ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน รวมทั้งห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์
4. อาคาร 17 และ 18 เป็นอาคารเรียนของนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ ๓ และ ๒
5. อาคาร 20 เป็นอาคารห้องเรียนเฉพาะทางวิชาสังคมศาสตร์ วิชาภาษาไทย
6. อาคาร 21 เป็นห้องปฏิบัติการทางวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นบนเป็นฟิสิกส์ ชั้นล่างเป็นเคมี
7. อาคาร 22 เป็นอาคารของนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1
8. อาคารโดม 50 ปี โรงเรียนเตรียมทหาร เป็นอาคารเรียน-อเนกประสงค์กึ่งโรงภาพยนตร์ เป็นสถานที่ใช้ภาพยนตร์เป็นสื่อการเรียนการสอน ภายในจะบรรจุ รูปปั้น บู-ระ-พะ-กะ-ษัต-ติ-ยา-ธิ-ราช-เจ้า จำนวน 10 พระองค์วัตถุประสงค์ในการจัดสร้างเพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการปลูกฝัง อุดมการณ์
9. หอประชุมนวนครินทร์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาส ราชนครินทร์ เสด็จมาทรงเปิดอาคารหอประชุมนวนครินทร์ ใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีต่างๆ ของ นักเรียนเตรียมทหาร เช่น พิธีมอบประกาศนียบัตรวันสำเร็จการศึกษา รวมทั้งการฟังบรรยายทาง วิชาการของนักเรียนเตรียมทหาร
10. อาคารกองสถิติและประเมินผลโรงเรียนเตรียมทหาร มีหน้าที่รวบรวมข้อมูลทางสถิติ วิเคราะห์วิจัย และประเมินผลการศึกษาของ นตท. รวมทั้งการสอน ศึกษาเพิ่มเติม และการปฏิบัติ ของข้าราชการ การทะเบียนประวัติที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการควบคุมพัฒนาระบบสารสนเทศ และ กิจการห้องสมุด

ชั้นบนเป็นอาคารสำนักงาน ด้านล่างเป็นห้องสมุดให้บริการ นตท. และ ข้าราชการ รวมทั้งครอบครัวของกำลังพลด้วย และยังเปิดโอกาสให้นักเรียนจากภายนอกได้เข้ามาศึกษาความรู้

11. โรงอาหาร และประกอบอาหารนักเรียนเตรียมทหาร

12. อาคารโรงซักกรีด

13. อาคารศูนย์กีฬาและสำนักงานของกองพลศึกษา มีหน้าที่ฝึกสอนพลศึกษาและสุขศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬาทั้งทางภาคทฤษฎีและการปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีสุขภาพ และพลานามัยสมบูรณ์ รวมทั้งกิจกรรมการกีฬาทั้งปวง

14. อาคารกีฬาสำเภา ชูศรี ประกอบด้วย สระว่ายน้ำ จำนวน 2 สระ คือ สระเล็ก 25 เมตร ความลึก 1 เมตร 20 เซนติเมตร กว้าง 12 เมตร ยาว 25 เมตร และสระใหญ่ 50 เมตร ความลึก 6 เมตร กว้าง 25 เมตร ยาว 50 เมตร สำหรับสระเล็ก เป็นสระว่ายน้ำสำหรับใช้ฝึกหัดเบื้องต้นสำหรับนักเรียนเตรียมทหาร บำบัดน้ำด้วยระบบโอโซนชั้นบนเป็นอาคารสำนักงาน ด้านล่างเป็นห้องสมุดให้บริการ นตท. และ ข้าราชการ รวมทั้งครอบครัวของกำลังพลด้วย และยังเปิดโอกาสให้นักเรียนจากภายนอกได้เข้ามาศึกษาความรู้

15. อาคารสโมสรนักเรียนเตรียมทหาร ใช้จัดกิจกรรมของนักเรียนเตรียมทหารและเป็นสถานที่เยี่ยมญาติของนักเรียนเตรียมทหาร ภายในสโมสรนักเรียนเตรียมทหาร ได้จัดเป็นห้องพิพิธภัณฑ์แสดงเกี่ยวกับประวัติโรงเรียนเตรียมทหาร และร้านขายของที่ระลึกของโรงเรียนเตรียมทหารคือร้านवादดาวรร.ตท. ปรับปรุงระเบียบปฏิบัติประจำ นตท. ให้มีเวลาเป็นส่วนตัวมาก นตท. สามารถบริหารจัดการเวลาเอง เช่น การเล่นกีฬา เข้าห้องสมุด อีกทั้งมีการสอนเสริมสำหรับ นตท. เรียนอ่อนด้วย

16. อาคารเรือนรับรองอเนกประสงค์ เป็นอาคารอเนกประสงค์ 4 ชั้น มีห้องพัก 33 ห้อง ประกอบด้วย ห้องสวีท 3 ห้อง ,ห้องธรรมดา 30 ห้อง,ห้องสัมมนา 3 ห้อง

17. ลานอเนกประสงค์ เป็นสถานที่ใช้ประกอบพิธีต่างๆ ของ นตท. เช่น พิธีสวมเครื่องแบบ พิธีสวมแหวนรุ่น พิธีส่งตัวขึ้นเหล่า ฯลฯ

18. สวนน้ำ โรงเรียนเตรียมทหาร สวนน้ำ ได้จัดสร้างทางวิ่งรอบอ่างเก็บน้ำ ทั้ง 2 อ่าง มีความลึก 6 เมตร เพื่อใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับข้าราชการและนักเรียนเตรียมทหาร ใช้ขี่จักรยาน ออกกำลังกาย

19. สนามยิงปืนมาตรฐาน “ชัยสิทธิ์” ประกอบด้วยสนามยิง ปืนลม 10 เมตร สนามยิงปืนยาว 50 เมตร สนามยิงมาตรฐาน 25 เมตร โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองบัญชาการกองทัพไทย

20. สนามกีฬาอุทยานวังศร สนามกีฬามาตรฐาน ภายในประกอบด้วยลู่วิ่งซึ่งเป็นพื้นยางใยสังเคราะห์จากประเทศเยอรมันนี (ลู่วิ่งนี้ มีมาตรฐานเดียวกับลู่วิ่งของการแข่งขันกีฬานานาชาติ) ซึ่งพื้นจะนุ่ม และรองรับแรงกระแทกได้ดี เป็นการป้องกันการเจ็บป่วยของนักเรียน ใช้สำหรับฝึกสอนกรีฑาและมีสนามฟุตบอล ขนาดมาตรฐาน จำนวน 1 สนาม (แต่ขณะนี้ชำรุดเนื่องจากหมดอายุการใช้งาน และอยู่ในระหว่างขออนุมัติงบประมาณเพื่อปรับปรุงต่อไป)

21. บ้านพักชั้นนายพล จำนวน 1 หลัง

22. บ้านพักชั้นนายพัน พ.อ. (พ) จำนวน 23 หลัง

23. บ้านพักชั้นนายพัน พ.อ. จำนวน 65 หลัง

24. บ้านพักชั้นนายพัน (พ.ต.-พ.ท.) จำนวน 78 หลัง

25. บ้านพักชั้นนายร้อย (ร.ต.-ร.อ.) จำนวน 120 หลัง

26. บ้านพักประทวน, ลูกจ้าง จำนวน 450 หลัง

ภาพที่ 11 แสดงที่ตั้งของอาคารในโรงเรียนเตรียมทหาร
ที่มา: (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2559)

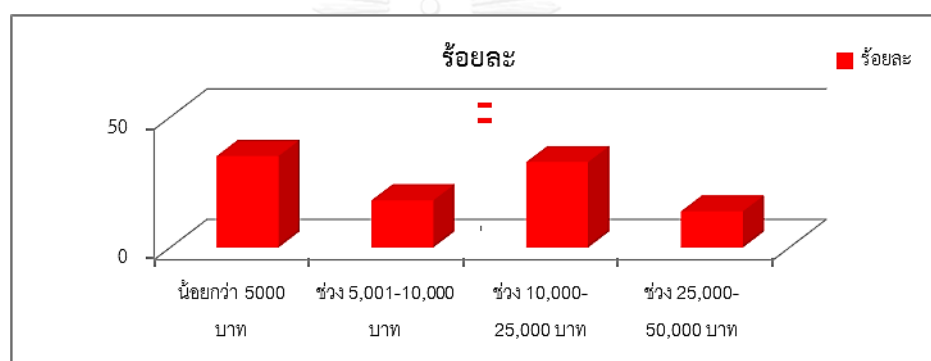
สิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้นในโรงเรียนเตรียมทหารมีการก่อสร้างและเพิ่มขึ้นในแต่ละปี โดยอาคารแต่ละประเภทถูกสร้างขึ้นมาเพื่อใช้งานในแต่ละประเภทที่ต่างกัน พื้นที่บริเวณโรงเรียนเตรียมทหารจะแยกสัดส่วนออกชัดเจน พื้นที่ใช้ในการประกอบกิจกรรมทางการฝึก อาคารเรียน อาคารหอพัก โรงอาหาร และอาคารบ้านพักของเจ้าหน้าที่ โดยอาคารบ้านพักของเจ้าหน้าที่จะแบ่งตามชั้นยศของแต่ละคน พื้นที่สิ่งปลูกสร้างบริเวณโดยรอบโรงเรียนเตรียมทหาร มีอาคารบ้านเรือนเกิดขึ้นตามเส้นทางคมนาคม อีกทั้งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ศูนย์นครนายกก่อตั้งขึ้นบริเวณหน้าโรงเรียนเตรียมทหาร ทำให้พื้นที่หน้าโรงเรียนมีจำนวนอาคารบ้านเรือนเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย และในปัจจุบันนี้บริเวณหน้าโรงเรียนมีกำลังมีโครงการก่อสร้างรีสอร์ทเกิดขึ้น ทำให้เกิดความเป็นชุมชนมากยิ่งขึ้น

5.3.2.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

5.3.2.2.1 การใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ อาจารย์และนักเรียนโรงเรียนเตรียม

ทหาร

รายรับเฉลี่ยในแต่ละเดือน ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วง น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 97 คน ร้อยละ 35.1 โดยนักเรียนโรงเรียนเตรียมทหารทุกคนจะได้รับเงินเดือนในการศึกษาในโรงเรียนนี้ รองลงมา รายรับเฉลี่ยจะอยู่ในช่วง 10,000-25,000 บาท จำนวน 85 คน ร้อยละ 32.8 รายรับเฉลี่ยจะอยู่ในช่วง 5,001-10,000 บาท จำนวน 47 คน ร้อยละ 18.1 และรายรับเฉลี่ยจะอยู่ในช่วง รายรับเฉลี่ยจะอยู่ในช่วง 25,000-50,000 บาท จำนวน 36 คน ร้อยละ 13.9 รายรับเฉลี่ยเหล่านี้สัดส่วน รายรับไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับยศ อายุการทำงาน และจำนวนเงินจะรับตามเกณฑ์ในแต่ละชั้นปี

แผนภูมิที่ 16 แสดงรายรับเฉลี่ยในแต่ละเดือนของนักเรียนและเจ้าหน้าที่ใน รร.ตท.

ที่มา: ผู้วิจัย, 2558

ค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารเช้า โดยส่วนใหญ่จะไม่เสียค่าใช้จ่ายในการรับบริการอาหารเช้า เนื่องจากทางโรงเรียนมีการจัดเตรียมไว้ให้ และได้รับอาหารเช้าเป็นประจำในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ โดยพื้นที่ที่ไปรับบริการอาหารเช้าส่วนใหญ่จะภายในโรงเรียนเตรียมทหาร จำนวน 180 คน ร้อยละ 69.5 รองลงมาหน้าโรงเรียนเตรียมทหาร จำนวน 46 คน ร้อยละ 17.8 บริเวณตัวเมื่อนครนายก จำนวน 18 คน ร้อยละ 6.9 และรับประทานอาหารเช้าในบ้านหรือพื้นที่อื่นๆ จำนวน 15 คน ร้อยละ 5.8 ส่วนค่าใช้จ่ายในวันเสาร์และอาทิตย์พื้นที่ที่ไปรับบริการอาหารเช้าส่วนใหญ่จะภายในโรงเรียนเตรียมทหาร จำนวน 91 คน ร้อยละ 35.1 รองลงมบ้านหรือพื้นที่อื่นๆ จำนวน 85 คน ร้อยละ 32.8 บริเวณตัวเมื่อนครนายก จำนวน 72 คน ร้อยละ 27.8 และบริเวณหน้าโรงเรียนเตรียมทหาร จำนวน 11 คน ร้อยละ 4.2

ค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารกลางวัน โดยส่วนใหญ่จะไม่เสียค่าใช้จ่ายในการรับบริการอาหารกลางวันเช่นกัน เนื่องจากทางโรงเรียนมีการจัดเตรียมไว้ให้ ในวันเสาร์และอาทิตย์จะเสียค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารกลางวัน โดยพื้นที่ที่ไปรับบริการอาหารกลางวันส่วนใหญ่จะภายในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จำนวน 92 คน ร้อยละ 35.5 รองลงมาบริเวณบ้านและพื้นที่อื่นๆ จำนวน 83 คน ร้อยละ 32 รับประทานในพื้นที่บริเวณตัวเมืองนครนายก จำนวน 68 คน ร้อยละ 26.3 และบริเวณบ้านโรงเรียนเตรียมทหาร จำนวน 16 คน ร้อยละ 6.2

ค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารเช้า โดยส่วนใหญ่พื้นที่ที่ไปรับบริการอาหารเช้าส่วนใหญ่จะภายในโรงเรียนเตรียมทหาร จำนวน 192 คน ร้อยละ 74.2 รองลงมาพื้นที่บริเวณตัวเมืองนครนายก จำนวน 52 คน ร้อยละ 20.1 พื้นที่บริเวณบ้านและพื้นที่อื่นๆ จำนวน 15 คน ร้อยละ 5.8 ในวันเสาร์อาทิตย์จะเสียค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารเช้า โดยจะเสียค่าใช้จ่ายในช่วง 1-50 บาท จำนวน 241 คน ร้อยละ 93.1 รองลงมา เสียค่าใช้จ่าย 101 บาทขึ้นไป จำนวน 18 คน ร้อยละ 6.9 พื้นที่ที่ไปรับบริการอาหารเช้าส่วนใหญ่จะภายในโรงเรียนเตรียมทหาร จำนวน 158 คน ร้อยละ 61 รองลงมารับประทานในพื้นที่บริเวณตัวเมืองนครนายก จำนวน 91 คน ร้อยละ 35.1 และบริเวณบ้านและพื้นที่อื่นๆ จำนวน 10 คน ร้อยละ 3.9

ค่าใช้จ่ายในการใช้ซื้อของใช้ส่วนตัว โดยส่วนใหญ่จะซื้อสินค้าที่ตัวเมืองในจังหวัดนครนายก จำนวน 157 คน ร้อยละ 60.6 รองลงมาซื้อของใช้ส่วนตัวพื้นที่ใกล้บ้านและพื้นที่อื่น จำนวน 102 คน ร้อยละ 39.4 จากผลของแบบสอบถาม ค่าใช้จ่ายในการซื้อของใช้ส่วนตัว จะจับจ่ายใช้สอยในร้านในจังหวัดนครนายก เช่น ร้านปิ๊กวัน ซูเปอร์สโตร์ ร้าน ส.ทวิกิจ Tesco Lotus และร้านขายของบริเวณตลาดบ้านนา เป็นต้น

ค่าใช้จ่ายในการพักผ่อนหย่อนใจ(ดูหนัง เล่นอินเทอร์เน็ต ออกกำลังกาย คาราโอเกะ)โดยส่วนใหญ่จะไม่เสียค่าใช้จ่ายในการใช้บริการพักผ่อน จำนวน 183 คน ร้อยละ 70.7 รองลงมาส่วนที่เสียค่าใช้จ่ายประมาณ 101 บาทขึ้นไป จำนวน 62 คน ร้อยละ 23.9 ส่วนที่เสียค่าใช้จ่ายประมาณ 50-100 บาทขึ้นไป จำนวน 13 คน ร้อยละ 5 และส่วนที่เสียค่าใช้จ่ายประมาณ 1-50 บาทขึ้นไป จำนวน 1 คน ร้อยละ 0.4 โดยพื้นที่ที่ไปรับบริการส่วนใหญ่จะภายในโรงเรียนเตรียมทหาร จำนวน

207 คน ร้อยละ 79.9 รองลงมาบริเวณบ้านและพื้นที่อื่นๆ จำนวน 50 คน ร้อยละ 19.3 และพื้นที่บริเวณตัวเมืองนครนายก จำนวน 2 คน ร้อยละ 0.8

ค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารเช้าของนักเรียนและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนเตรียมทหาร โดยส่วนใหญ่จะไม่เสียค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารเช้า เนื่องจากโรงเรียนเตรียมทหารเป็นระบบโรงเรียนประจำมีการดูแลในด้านอาหารแก่นักเรียนในทุกมื้อ ซึ่งในการใช้จับจ่ายใช้สอยในการประกอบอาหารทางโรงเรียนจะรับอาหารสดจากสะพานใหม่ ซึ่งทางโรงเรียนจะประสานกับร้านค้าขายส่งในตลาดเพื่อนำมาส่งให้ทางโรงเรียนในแต่ละอาทิตย์

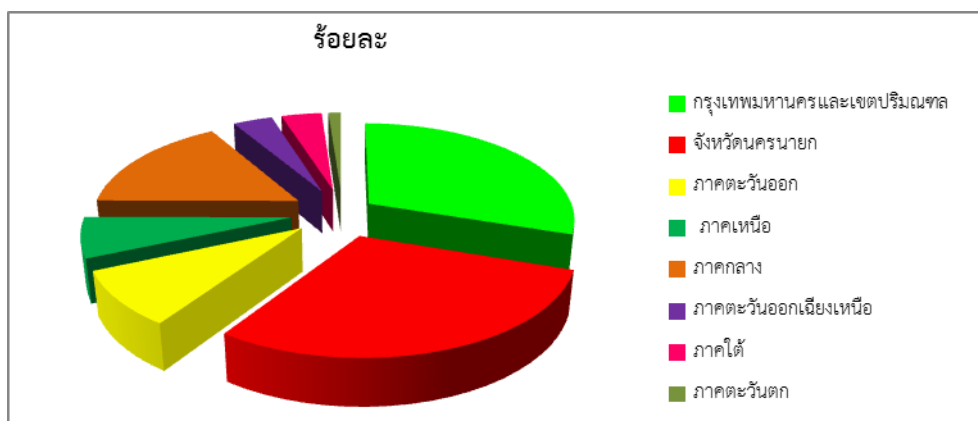
5.3.2.2.2 ผู้ตอบแบบสอบถามประเภทผู้ประกอบการในโรงเรียนเตรียมทหาร และพื้นที่ใกล้เคียง

ในส่วนร้านค้าสหกรณ์ในโรงเรียน สิ่งของส่วนใหญ่จะรับสินค้ามาจากร้านค้าส่งในตลาดนครนายก ร้อยละ 40.2 และร้านค้าส่งในตลาดบ้านนา ร้อยละ 20.5 รวมไปถึงร้านค้าในบริเวณบ้านพักซึ่งเป็นร้านค้าของครอบครัวข้าราชการในโรงเรียนซึ่งนำมาจำหน่ายจากการสอบถามสินค้าเหล่านี้จะรับมาจากร้านค้าในตลาดนครนายกด้วยเช่นกัน ในวันอังคารและวันศุกร์ทางโรงเรียนได้อนุญาตให้ร้านค้ามาเปิดขายในบริเวณพื้นที่ใกล้บ้านพักของเจ้าหน้าที่ จากการสอบถามผู้ประกอบการที่มาขายในวันอังคารและวันศุกร์ที่เลือกมาค้าขายในพื้นที่เนื่องจากบ้านพักอาศัยอยู่ใกล้กับโรงเรียน ร้อยละ 17.6 และ ค่าเช่าถูกกว่าพื้นที่อื่น ร้อยละ 10.

5.3.2.3 การเปลี่ยนแปลงทางประชากร

5.3.2.3.1 ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน

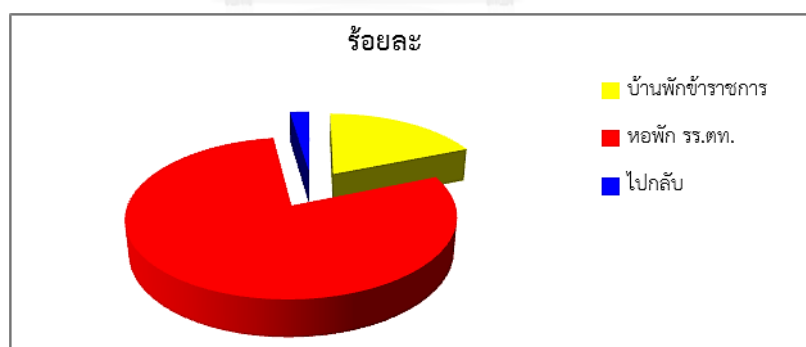
บุคลากรส่วนใหญ่ที่ทำงานในโรงเรียนเตรียมทหารที่อยู่อาศัยเดิม อยู่ที่กรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำนวน 81 คน (ร้อยละ 31.3) รองลงมาจังหวัดนครนายก 79 คน (ร้อยละ 30.5) ภาคกลาง 44 คน (ร้อยละ 17.0) ภาคตะวันออก 24 คน (ร้อยละ 9.3) ภาคเหนือ 18 คน (ร้อยละ 6.9) ภาคใต้ 10 คน (ร้อยละ 3.9) ภาคตะวันตก 3 คน (ร้อยละ 1.2)

แผนภูมิที่ 17 แสดงภูมิลำเนาของนักเรียนและเจ้าหน้าที่ใน รร.ตท.

ที่มา: ผู้วิจัย, 2558

จากจำนวนภูมิลำเนาเดิมของจำนวนเจ้าหน้าที่ อาจารย์ และนักเรียนเหล่านี้ จะเห็นว่าเมื่อมาทำงานและศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนแห่งนี้ ที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่จะอยู่ในหอพักในโรงเรียนเตรียมทหาร 201 คน (ร้อยละ 77.6) บ้านพักข้าราชการในโรงเรียนเตรียมทหาร 48 คน (ร้อยละ 18.5) และมีบางกลุ่มที่เลือกจะไปกลับระหว่างนครนายกกับกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 6 คน (ร้อยละ 2.3) อีกทั้งระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่เกิน 1 ปี

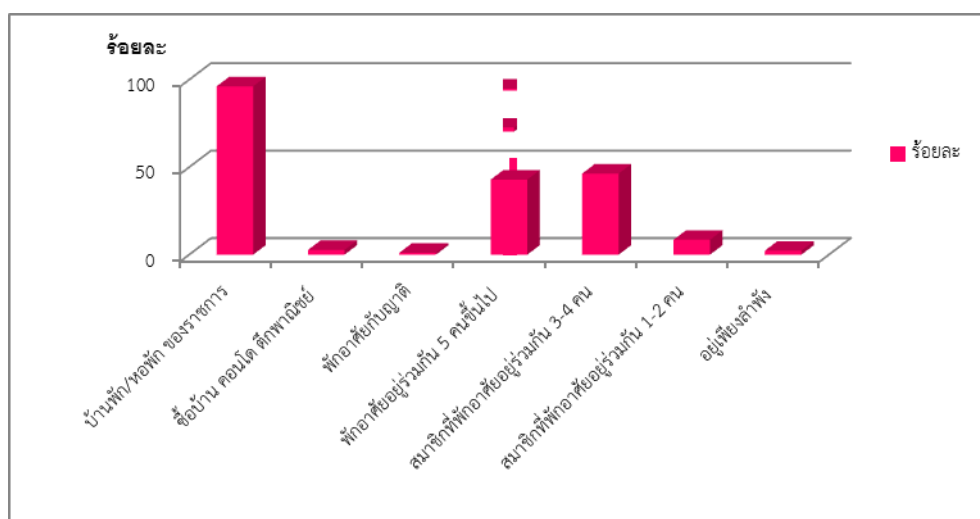
แผนภูมิที่ 18 แสดงที่อยู่อาศัยของนักเรียนและเจ้าหน้าที่ใน รร.ตท.

ที่มา: ผู้ศึกษา, 2558

5.3.2.3.2 กรรมสิทธิ์ที่พักอาศัย

ส่วนใหญ่จะเป็นบ้านพัก/หอพัก ของข้าราชการ มีจำนวนทั้งหมด 249 ราย (ร้อยละ 96.2) ที่พักอาศัยโดยถือครองกรรมสิทธิ์ด้วยตนเองหรือตัดสินใจซื้อบ้าน คอนโด ตึกพาณิชย์ หรือ

อสังหาริมทรัพย์อื่นๆด้วยตนเองมีทั้งสิ้น 7 ราย (ร้อยละ 2.7) ที่พักอาศัยถือกรรมสิทธิ์โดยญาติ หรือพักอาศัยกับญาติจำนวน 3 ราย (ร้อยละ 1.1) และจำนวนสมาชิกที่พักอาศัยอยู่ร่วมกัน ส่วนใหญ่ พบว่ามีผู้พักอาศัย 3-4 คนขึ้นไป ตามที่ได้สำรวจมีจำนวน 120 ราย (ร้อยละ 46.3) ซึ่งจะเป็นนักเรียน อาจารย์และบางครอบครัวที่ย้ายมาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดนครนายก รองลงมา มีจำนวนผู้พักอาศัยอยู่ ร่วมกัน 5 คน ตามที่ได้สำรวจมีทั้งหมด 111 ราย (ร้อยละ 42.9) สมาชิกที่พักอาศัยอยู่ร่วมกัน 1-2 คน ตามที่ได้สำรวจนั้นมีจำนวน 22 คน (ร้อยละ 8.5) และผู้ที่พักอาศัยอยู่เพียงลำพัง มีจำนวนทั้งสิ้น 6 คน (ร้อยละ 2.3)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แผนภูมิที่ 19 แสดงกรรมสิทธิ์ที่พักอาศัยและจำนวนสมาชิกที่พักอาศัยของนักเรียนและเจ้าหน้าที่ใน รร.ตท.

ที่มา: ผู้วิจัย, 2558

นักเรียนโรงเรียนเตรียมทหารส่วนใหญ่อยู่ในหอพักบริเวณโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนเตรียมทหารเป็นระบบโรงเรียนกึ่งนอน นักเรียนอยู่ประจำในโรงเรียน โดยในโรงเรียนจะมีอาหารให้นักเรียน ทั้ง 3 มื้อ ซึ่งนักเรียนจะได้รับการบริการตัดผมและการบริการซักรีดจากทางโรงเรียน ประกอบด้วย ทางโรงเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ร้านค้า โรงอาหาร โรงยิมและสนามกีฬา เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้อำนวยความสะดวกในด้านการใช้ชีวิตประจำวันของนักเรียนและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน

อีกทั้งเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนบางรายตัดสินใจซื้อที่ดิน บ้านจัดสรร ตึกพาณิชย์ใกล้บริเวณโรงเรียนและบริเวณพื้นที่ในจังหวัดนครนายก เนื่องจาก เจ้าหน้าที่เหล่านี้ตัดสินใจย้ายครอบครัวมาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดนครนายก เมื่อทำงานในโรงเรียนเตรียมทหารการซื้อบ้านในพื้นที่จังหวัดนครนายกทำให้สะดวกในการเดินทาง

5.3.2.3.3 จำนวนข้อมูลบุคลากรและจำนวนนักเรียนโรงเรียนเตรียมทหาร

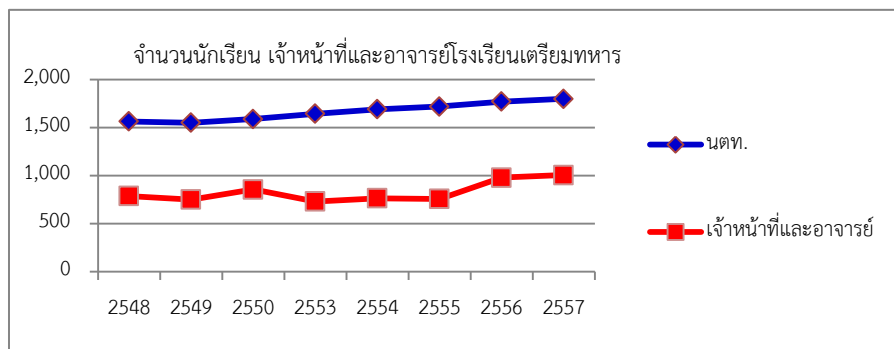
จำนวนบุคลากรและจำนวนนักเรียนโรงเรียนเตรียมทหารในแต่ละปี จะมีจำนวนต่างกัน ขึ้นอยู่กับตามเหล่าทัพ ได้แก่ ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ และตำรวจ โดยแต่ละเหล่าทัพจะกำหนดจำนวนรับนักเรียนในแต่ละปีที่ต้องการ ซึ่งจำนวนนักเรียนจะไม่แน่นอนมากนักในแต่ละปี ส่วนจำนวนบุคลากรในแต่ละปีก็ไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับปีงบประมาณของหน่วยงานด้วย (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนนักเรียนและบุคลากรโรงเรียนเตรียมทหารใน พ.ศ.2548-2557

พ.ศ.	นักเรียนโรงเรียนเตรียมทหาร	บุคลากร	รวม
2548	1,566	789	2,355
2549	1,553	752	2,305
2550	1,590	857	2,447
2553	1,645	732	2,377
2554	1,692	765	2,457
2555	1,721	759	2,480
2556	1,773	980	2,753
2557	1,801	1,008	2,809

ที่มา: โรงเรียนเตรียมทหาร

จากข้อมูลจะเห็นว่าจำนวนนักเรียนในแต่ละปีจะอยู่ในช่วงใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นว่านโยบายและเกณฑ์ในการรับนักเรียนในแต่ละปีไม่ต่างกันมาก ส่วนจำนวนบุคลากรในแต่ละปีจะมีสูงบ้างเท่ากันบ้าง เนื่องจากบุคลากรในแต่ละปีขึ้นอยู่กับงบประมาณและและได้เลื่อนชั้นยศไปทำงานพื้นที่อื่น

แผนภูมิที่ 20 จำนวนนักเรียน เจ้าหน้าที่และอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหาร พ.ศ.2548-2557

ที่มา: ผู้วิจัย, 2558

5.3.3 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและบริเวณพื้นที่โดยรอบ

5.3.3.1 ลักษณะทางกายภาพ

5.3.3.1.1 การใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ.2538-พ.ศ.2558 บริเวณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

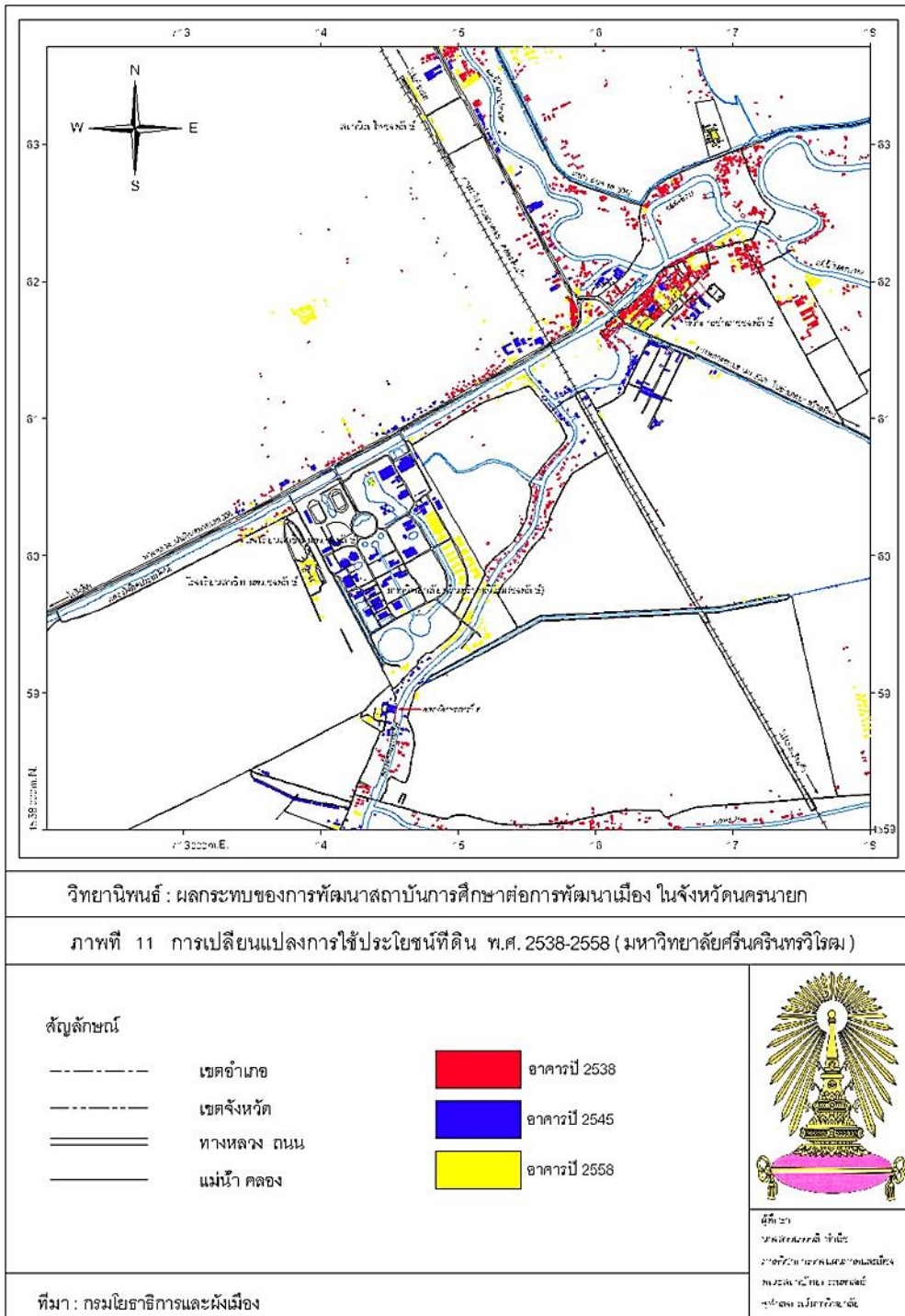
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเริ่มวางโครงการ พ.ศ.2531 และเริ่มวางแผนสร้างมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒใน พ.ศ.2532 และเมื่อ พ.ศ.2539 เริ่มใช้งานและเปิดการเรียนการสอนอย่างเป็นทางการที่ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก โดยจะเห็นว่า เดิมพื้นที่ก่อนการตั้งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนั้นเดิมเป็นพื้นที่เกษตรกรรม โดยส่วนมากพื้นที่จะเป็น ของ สปก.และมีพื้นที่ที่เป็นของเอกชนอีกส่วนหนึ่ง โดยในระหว่างการก่อตั้งมหาวิทยาลัยก็มีประชากรมาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ จากการสัมภาษณ์ประชากรคนในพื้นที่เหตุผลที่เลือกมาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ เพราะอยู่ใกล้กับมหาวิทยาลัยและเป็นพื้นที่ใกล้ตัวเมืององครักษ์ และเป็นทางผ่านไปกรุงเทพมหานคร จึงเลือกมาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่

พ.ศ.2545 เกิดการย้ายถิ่นฐานของชุมชนมากขึ้น ประชากรส่วนใหญ่มาตั้งถิ่นฐานกระจายตัวตามพื้นที่ต่างๆรอบบริเวณมหาวิทยาลัย และกระจายตัวตามแนวเส้นทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 305(ถนนรังสิต-นครนายก) ทำให้พื้นที่ตลอดเส้นทางคมนาคมมีร้านอาหาร ร้านถ่ายเอกสาร และบ้าน

จัดสรรที่เกิดขึ้นในพื้นที่ใกล้เคียงมหาวิทยาลัย ซึ่งจากการสอบถามและสัมภาษณ์คนในพื้นที่ ประชากรส่วนใหญ่ที่ย้ายมาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ เนื่องจากสมาชิกในครอบครัวทำงานในมหาวิทยาลัย ทำให้เลือกมาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่

พ.ศ.2558 การใช้ที่ดินบริเวณรอบพื้นที่รอบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความหนาแน่นเพิ่มมากขึ้น จะเห็นได้จาก(ภาพที่ 5.5) จากภาพพื้นที่หน้าโรงเรียนตลอดเส้นทางคมนาคมสาย 305 ตลอดจนพื้นที่ข้างเคียงมีอาคารบ้านเรือนเกิดขึ้นตลอดแนว ซึ่งสาเหตุจากการเลือกตั้งถิ่นฐานในพื้นที่นี้เนื่องจากมีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเกิดขึ้น เพราะผู้อยู่อาศัยในพื้นที่รอบข้างนี้บางคนเลือกมาประกอบอาชีพในพื้นที่ เนื่องจาก มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งแรงงานขนาดใหญ่ ประกอบด้วย จำนวน อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา ทำให้ประชากรที่เลือกย้ายถิ่นฐานมาในพื้นที่นี้

ภาพที่ 12 การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ.2538-2558
(มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

ที่มา: (กรมโยธาธิการและผังเมือง)

สรุปการใช้ที่ดินตั้งแต่ พ.ศ.2538-2558 พบว่า พื้นที่รอบข้างมหาวิทยาลัยมีการก่อสร้างบ้านเรือน ร้านค้าเพิ่มขึ้นในแต่ละปี เมื่อดูแผนที่ภาพถ่ายย้อนหลังก่อนการตั้งมหาวิทยาลัย จะเห็นว่าก่อนการตั้งมหาวิทยาลัยแห่งนี้พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรม แต่เมื่อมีการก่อตั้งของมหาวิทยาลัยแห่งนี้เกิดขึ้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของการใช้ประโยชน์ที่ดิน เกิดการขยายตัวของพื้นที่ตามเส้นทางคมนาคม โดยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนี้ตั้งอยู่ในตำแหน่งที่เป็นทางผ่านไปเส้นสายคลองต่างๆเชื่อมไปถึงรังสิตและเส้นทางมุ่งสู่จังหวัดนครนายก ส่งผลให้เกิดการขยายตัวตามเส้นทางคมนาคมอย่างชัดเจน

เมื่อพิจารณาการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ซึ่งเป็นตำบลที่ตั้งของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า มีพื้นที่เกษตรกรรมลดลงเหลือร้อยละ 62.07 รองลงมา คือ พื้นที่ป่าไม่มีจำนวนลดลงเหลือร้อยละ 12.65 พื้นที่สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.39 พื้นที่หมู่บ้านเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.66 และพื้นที่แหล่งน้ำเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.7 โดยพื้นที่ในตำบลองครักษ์มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินในหลายกิจกรรมรวมไปถึงการขยายตัวของพื้นที่เมือง ทำให้พื้นที่ในตำบลมีการเพิ่มขึ้นของสถาบันราชการและสิ่งปลูกสร้างเพิ่มมากขึ้น แสดงให้เห็นว่า การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่โดยรอบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งก็คือพื้นที่ในตำบลองครักษ์ เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่อย่างชัดเจน เนื่องจากพื้นที่โดยรอบมหาวิทยาลัยเป็นพื้นที่ของ สปก.ห้ามปลูกสร้างอาคารพาณิชย์ ทำให้พื้นที่บริเวณหลังมหาวิทยาลัยเกิดอาคารบ้านพักและหอพักเพิ่มมากขึ้น โดยผู้พักอาศัยในหอพักและบ้านพักอาศัยบริเวณนี้ส่วนใหญ่เป็นนิสิตและบุคลากรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและวิทยาเขตเรซาอินดิ

5.3.3.1.2 สิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้น

อาคารเรียน

1. อาคารอำนวยความสะดวกพร้อมครุภัณฑ์ 1 หลัง พื้นที่ประมาณ 4,000 ตารางเมตร เริ่มก่อสร้างเมื่อ เดือน กันยายน พ.ศ.2536 สร้างเสร็จเมื่อ มกราคม พ.ศ.2538

2. อาคารเรียนรวมพร้อมครุภัณฑ์ 1 หลัง พื้นที่ประมาณ 10,000 ตารางเมตร เริ่มก่อสร้างเมื่อ เดือน กันยายน พ.ศ.2536 สร้างเสร็จเมื่อ มีนาคม พ.ศ.2538

3. กลุ่มอาคารเรียนคณะวิศวกรรมศาสตร์ 5 หลัง พื้นที่ประมาณ 24,000 ตารางเมตร เริ่มก่อสร้าง เมื่อ เดือน กันยายน พ.ศ.2536 สร้างเสร็จเมื่อ กันยายน พ.ศ.2538
4. อาคารโรงอาหาร 1 หลัง พื้นที่ประมาณ 3,000 ตารางเมตร
เริ่มก่อสร้าง เมื่อ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ.2537 สร้างเสร็จเมื่อ พฤษภาคม พ.ศ.2538
5. อาคารศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนสุตาฯ เป็นอาคารโรงพยาบาลสูง 16 ชั้นพร้อม
ดาดฟ้า พื้นที่ประมาณ 58,595 ตารางเมตร เริ่มก่อสร้างเมื่อเดือน กันยายน พ.ศ.2538 สร้างเสร็จเมื่อ
ตุลาคม พ.ศ.2541
6. อาคารหอสมุดพร้อมครุภัณฑ์ เป็นอาคารสูง 7 ชั้นพร้อมดาดฟ้า พื้นที่ประมาณ 10,000
ตารางเมตรเริ่มก่อสร้าง เมื่อ เดือน กันยายน พ.ศ.2538 สร้างเสร็จเมื่อ เมษายน พ.ศ.2546
7. อาคารสำนักงานวิชาการและหอพักนิสิตคณะแพทยศาสตร์ พื้นที่ประมาณ 5,000 ตาราง
เมตร เริ่มก่อสร้าง เมื่อ เดือน มีนาคม พ.ศ.2539 สร้างเสร็จเมื่อ พฤศจิกายน พ.ศ.2540
8. อาคารเรียนคณะเภสัชศาสตร์ เริ่มก่อสร้าง เมื่อ เดือน กันยายน พ.ศ.2539 สร้างเสร็จ
เมื่อ กันยายน พ.ศ.2541
9. อาคาร Sub Press Center เริ่มก่อสร้าง เมื่อ เดือน กันยายน พ.ศ.2540 สร้างเสร็จเมื่อ
ตุลาคม พ.ศ.2541
- 10 อาคารคณะพยาบาลศาสตร์
11. อาคารคณะสหเวชศาสตร์
12. อาคารเรียนและปฏิบัติตึกเนกประสงค์ของวิชาพื้นฐาน
เริ่มก่อสร้าง เมื่อ เดือน มิถุนายน พ.ศ.2542 สร้างเสร็จเมื่อ พฤศจิกายน พ.ศ.2543
13. อาคารปฏิบัติการโยธา
14. อาคารปฏิบัติการอุตสาหกรรม

อาคารหอพัก

1. อาคารชุดพักอาศัยอาจารย์และข้าราชการ 1 หลัง พื้นที่ประมาณ 8,500 ตารางเมตรเริ่มก่อสร้าง เมื่อ เดือน กันยายน พ.ศ.2536 สร้างเสร็จเมื่อ มีนาคม พ.ศ.2538
2. อาคารหอพักแพทย์พยาบาล เริ่มก่อสร้าง เมื่อ เดือน กันยายน พ.ศ.2540 สร้างเสร็จเมื่อ กันยายน พ.ศ.2542
3. บ้านพักข้าราชการและอาคาร 1 หลัง
4. อาคารหอพักชาย อาคาร 1 มีจำนวน 97 ห้อง รับนิสิตห้องละ 5 คน
5. อาคารหอพักชาย อาคาร 2 จำนวน 94 ห้อง รับนิสิตห้องละ 5 คน
6. อาคารหอพักชาย อาคาร 3 จำนวน 153 ห้อง รับนิสิตห้องละ 4 คน
7. อาคารหอพักชาย อาคาร 4 จำนวน 149 ห้อง รับนิสิตห้องละ 5 คน
8. อาคารหอพักหญิง อาคาร 5 จำนวน 98 ห้อง รับนิสิตห้องละ 5 คน
9. อาคารหอพักหญิง อาคาร 6 จำนวน 98 ห้อง รับนิสิตห้องละ 5 คน
10. อาคารหอพักหญิง อาคาร 7 จำนวน 99 ห้อง รับนิสิตห้องละ 5 คน
11. อาคารหอพักหญิง อาคาร 8 จำนวน 99 ห้อง รับนิสิตห้องละ 5 คน
12. อาคารหอพักหญิง อาคาร 9 จำนวน 99 ห้อง รับนิสิตห้องละ 5 คน
13. อาคารหอพักหญิง อาคาร 10 จำนวน 99 ห้อง รับนิสิตห้องละ 5 คน
14. อาคารหอพักหญิง อาคาร 11 จำนวน 97 ห้อง รับนิสิตห้องละ 4 คน
15. บ้านพักคนงาน 3 หลัง เริ่มก่อสร้าง เมื่อ เดือน พฤษภาคม พ.ศ.2543 สร้างเสร็จเมื่อ พฤษภาคม พ.ศ.2544

16. บ้านพักอาจารย์และข้าราชการ 1 หลัง เริ่มก่อสร้าง เมื่อ เดือน พฤษภาคม พ.ศ.2545
สร้างเสร็จเมื่อ เมษายน พ.ศ.2546

อาคารนันทนาการ

1. โรงยิมอเนกประสงค์ 4,000 ที่นั่ง เริ่มก่อสร้าง เมื่อ เดือน กันยายน พ.ศ.2540 สร้างเสร็จ
เมื่อ พฤศจิกายน พ.ศ.2541

2. อาคารอเนกประสงค์ Field House เริ่มก่อสร้าง เมื่อ เดือน กันยายน พ.ศ.2540 สร้าง
เสร็จเมื่อ สิงหาคม พ.ศ.2541

3. โรงยิมพลศึกษา พร้อมอุปกรณ์ พื้นที่ประมาณ 12,810 ตารางเมตร เริ่มก่อสร้าง เมื่อ
เดือน กันยายน พ.ศ.2540 สร้างเสร็จเมื่อ พฤศจิกายน พ.ศ.2541

4. อาคาร Sub Press Center เริ่มก่อสร้าง เมื่อ เดือน กันยายน พ.ศ.2540 สร้างเสร็จเมื่อ
ตุลาคม พ.ศ.2541

5. อาคารฝึกปฏิบัติการกีฬาทางน้ำ เริ่มก่อสร้าง เมื่อ เดือน มิถุนายน พ.ศ.2544 สร้างเสร็จ
เมื่อ สิงหาคม พ.ศ.2545

6. หอวิปัสสนา 4 หลัง

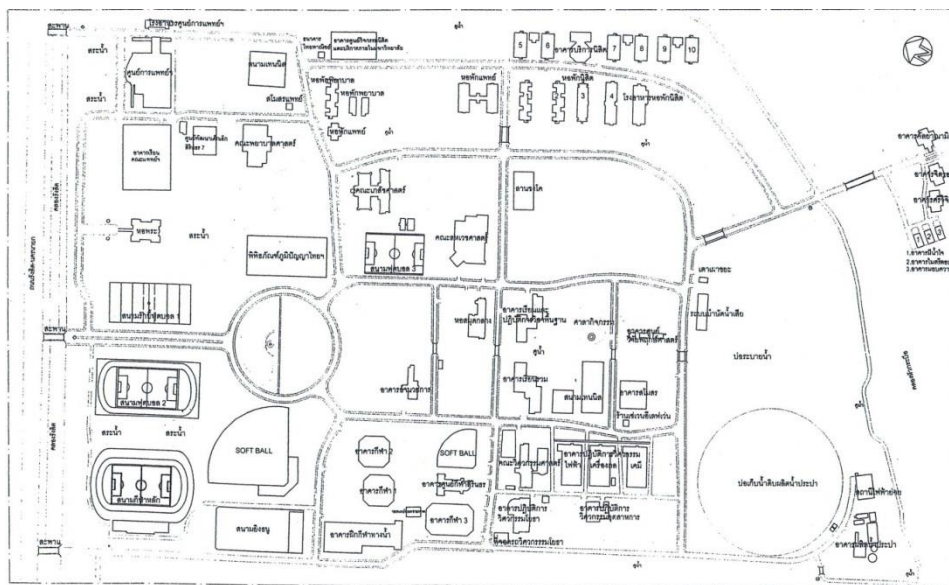
ที่โล่ง/สวนสาธารณะ

1. สนามฝึกซ้อมกรีฑา เริ่มก่อสร้าง เมื่อ เดือน กันยายน พ.ศ.2540 สร้างเสร็จเมื่อ ตุลาคม
พ.ศ.2541

2. สนามฝึกซ้อมรักบี้ฟุตบอล 4 สนาม เริ่มก่อสร้าง เมื่อ เดือน กันยายน พ.ศ.2540 สร้าง
เสร็จเมื่อ สิงหาคม พ.ศ.2541

3. สนามซ้อมยิงธนู เริ่มก่อสร้าง เมื่อ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.2540 สร้างเสร็จเมื่อ กันยายน
พ.ศ.2541

4. สนาม Soft ball 2 สนาม เริ่มก่อสร้าง เมื่อ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.2540 สร้างเสร็จเมื่อ กันยายน พ.ศ.2541

ภาพที่ 13 แสดงที่ตั้งของอาคารในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่มา: (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2559)

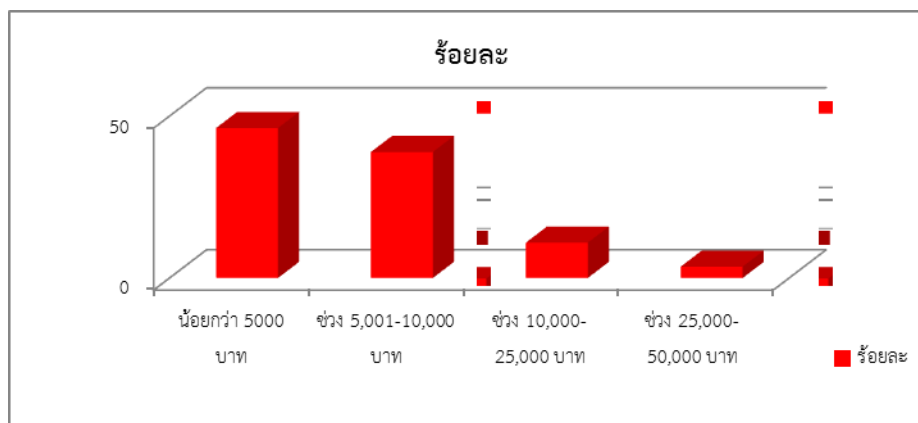
สิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยมีการก่อสร้างอาคารเพิ่มขึ้นในแต่ละปี จะเห็นได้จาก การก่อสร้างอาคารอำนวยความสะดวกพร้อมครุภัณฑ์ อาคารเรียนคณะต่างๆ อาคารหอพัก สนามกีฬา โดยมีการก่อสร้างเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่ามีจำนวนคณะที่เปิดสอนเพิ่มขึ้น รวมไปถึงจำนวนนิสิตและบุคลากรในแต่ละคณะที่เพิ่มขึ้นตามไปด้วย ส่งผลให้เกิดการขยายตัวไปยังพื้นที่โดยรอบ แต่พื้นที่บริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยเป็นพื้นที่ของ สปก.งดสร้างอาคารพาณิชย์ ส่งผลให้เกิดการขยายตัวบริเวณพื้นที่หลังมหาวิทยาลัยและบริเวณด้านหน้ามหาวิทยาลัยในฝั่งตรงข้าม เกิดอาคารร้านค้า บ้านเรือนเพิ่มสูงขึ้น

5.3.3.2 ลักษณะเศรษฐกิจ

5.3.3.2.1 การใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ อาจารย์และนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒรายรับเฉลี่ยในแต่ละเดือน

ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วง น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 106 คน ร้อยละ 46.3 รองลงมารายรับเฉลี่ยจะอยู่ในช่วง 5,001-10,000 บาท จำนวน 89 คน ร้อยละ 38.9 รายรับเฉลี่ยจะอยู่ในช่วง 10,000-25,000 บาท จำนวน 25 คน ร้อยละ 10.9 รายรับเฉลี่ยจะอยู่ในช่วงจะอยู่ในช่วง 25,000-

50,000 บาท จำนวน 8 คน ร้อยละ 3.5 และรายรับเฉลี่ยจะอยู่ในช่วงจะอยู่ในช่วง 50,000 ขึ้นไป บาท จำนวน 1 คน ร้อยละ 0.4 รายรับเฉลี่ยเหล่านี้สัดส่วนรายรับไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับฐานะและการให้การใช้จ่ายของแต่ละครอบครัว ตำแหน่งทางวิชาการ และตำแหน่งทางราชการด้วยเช่นกัน

แผนภูมิที่ 21 แสดงรายรับเฉลี่ยในแต่ละเดือนของนิสิตและเจ้าหน้าที่ใน มศว.

ที่มา: ผู้วิจัย, 2558

ค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารเช้า ในวันจันทร์ถึงศุกร์ส่วนใหญ่จะเสียค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารเช้าประมาณ 1-50 บาท จำนวน 192 ร้อยละ 83.8 รองลงมาค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารเช้าประมาณ 50-100 บาท จำนวน 25 ร้อยละ 10.9 และเสียค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารเช้าประมาณ 100 บาทขึ้นไป จำนวน 12 ร้อยละ 5.2 โดยพื้นที่ที่ไปรับประทานอาหารเช้าส่วนใหญ่จะภายในมหาวิทยาลัย จำนวน 200 คน ร้อยละ 87.3 รองลงมาหน้าในบ้านหรือพื้นที่อื่นๆ จำนวน 19 คน ร้อยละ 8.3 บริเวณตัวเมืองนครนายก จำนวน 9 คน ร้อยละ 3.9 และรับประทานอาหารเช้าร้านอาหารหน้ามหาวิทยาลัย จำนวน 1 คน ร้อยละ 0.4 ส่วนค่าใช้จ่ายในวันเสาร์อาทิตย์พื้นที่ที่ไปรับประทานอาหารเช้าส่วนใหญ่จะภายในโรงเรียนมหาวิทยาลัย จำนวน 160 คน ร้อยละ 69.9 รองลงมาบ้านหรือพื้นที่อื่นๆ จำนวน 36 คน ร้อยละ 15.7 บริเวณตัวเมืองนครนายก จำนวน 26 คน ร้อยละ 11.4 และร้านอาหารหน้ามหาวิทยาลัย จำนวน 7 คน ร้อยละ 3.1

ค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารกลางวัน โดยส่วนใหญ่จะเสียค่าใช้จ่ายในการรับบริการอาหารกลางวันประมาณ 1-50 บาท จำนวน 193 ร้อยละ 84.3 รองลงมาค่าใช้จ่ายในการรับบริการอาหารกลางวันประมาณ 50-100 บาท จำนวน 22 ร้อยละ 9.6 ค่าใช้จ่ายประมาณ 100 บาทขึ้นไป จำนวน 13 ร้อยละ 5.7 และไม่เสียค่าใช้จ่าย จำนวน 1 ร้อยละ 0.4 ในวันเสาร์และอาทิตย์จะเสียค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารกลางวันประมาณ 1-50 บาท จำนวน 163 ร้อยละ 71.2 รองลงมาค่าใช้จ่ายในการรับบริการอาหารกลางวันประมาณ 50-100 บาท จำนวน 40 ร้อยละ 17.5 ค่าใช้จ่ายประมาณ 100 บาทขึ้นไป จำนวน 25 ร้อยละ 10.9 และไม่เสียค่าใช้จ่าย จำนวน 1 ร้อยละ 0.4 โดยพื้นที่ที่ไปรับบริการอาหารกลางวันส่วนใหญ่จะภายในมหาวิทยาลัย จำนวน 140 คน ร้อยละ 61.1 รองลงมาในบ้านหรือพื้นที่อื่นๆ จำนวน 70 คน ร้อยละ 30.6 บริเวณตัวเมืองนครนายก จำนวน 16 คน ร้อยละ 7 และรับประทานอาหารเช้าร้านอาหารหน้ามหาวิทยาลัย จำนวน 3 คน ร้อยละ 1.3

ค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารเช้า จะเสียค่าใช้จ่ายในการรับบริการอาหารเช้าประมาณ 1-50 บาท จำนวน 107 ร้อยละ 46.7 รองลงมาค่าใช้จ่ายในการรับบริการอาหารกลางวันประมาณ 50-100 บาท จำนวน 92 ร้อยละ 40.2 ค่าใช้จ่ายประมาณ 100 บาทขึ้นไป จำนวน 29 ร้อยละ 12.7 และไม่เสียค่าใช้จ่าย จำนวน 1 ร้อยละ 0.4 โดยส่วนใหญ่พื้นที่ที่ไปรับบริการอาหารเช้าส่วนใหญ่จะภายในมหาวิทยาลัย จำนวน 167 คน ร้อยละ 72.9 รองลงมาพื้นที่ในบ้านหรือพื้นที่อื่นๆ จำนวน 37 คน ร้อยละ 16.2 พื้นที่บริเวณตัวเมืองนครนายก จำนวน 23 คน ร้อยละ 10 และบริเวณหน้ามหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน ร้อยละ 0.9 ในวันเสาร์และอาทิตย์จะเสียค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารเช้า โดยจะเสียค่าใช้จ่ายในช่วง 1-50 บาท จำนวน 138 คน ร้อยละ 60.3 รองลงมา เสียค่าใช้จ่าย 50-100 บาทขึ้นไป จำนวน 55 คน ร้อยละ 24 ค่าใช้จ่ายประมาณ 100 บาทขึ้นไป จำนวน 35 ร้อยละ 15.3 และไม่เสียค่าใช้จ่าย จำนวน 1 ร้อยละ 0.4 พื้นที่ที่ไปรับบริการอาหารกลางวันส่วนใหญ่จะภายในมหาวิทยาลัย จำนวน 104 คน ร้อยละ 45.4 รองลงมาบริเวณบ้านและพื้นที่อื่นๆ จำนวน 99 คน ร้อยละ 43.2 รับประทานในพื้นที่บริเวณตัวเมืองนครนายก จำนวน 20 คน ร้อยละ 8.7 และบริเวณหน้ามหาวิทยาลัย จำนวน 6 คน ร้อยละ 2.6

ค่าใช้จ่ายในการใช้ซื้อของใช้ส่วนตัว โดยส่วนใหญ่จะซื้อสินค้าส่วนตัวในพื้นที่ใกล้บ้านและพื้นที่อื่น นครนายก จำนวน 116 คน ร้อยละ 50.7 รองลงมาซื้อของใช้ส่วนตัวภายในมหาวิทยาลัย จำนวน 85 คน ร้อยละ 37.1 จากผลของแบบสอบถาม ค่าใช้จ่ายในการซื้อของใช้ส่วนตัว จำนวน 27 คน ร้อยละ 11.8 และบริเวณด้านหน้ามหาวิทยาลัย จำนวน 1 คน ร้อยละ 0.4 โดยพื้นที่ที่จับจ่ายใช้สอย บริเวณตัวเมืองนครนายก เช่น ร้านบิ๊กวัน ซูเปอร์สโตร์ ร้าน ส.ทวิกิจ Tesco Lotus และร้านขายของในตลาด บริเวณรังสิต เป็นต้น

ค่าใช้จ่ายในการพักผ่อนหย่อนใจ(ดูหนัง เล่นอินเทอร์เน็ต ออกกำลังกาย คาราโอเกะ) โดยส่วนใหญ่จะเสียค่าใช้จ่าย 101 บาทขึ้นไปในการใช้บริการพักผ่อน จำนวน 153 คน ร้อยละ 66.8 รองลงมาเสียค่าใช้จ่ายในช่วง 1-50 บาท จำนวน 28 คน ร้อยละ 12.2 ไม่เสียค่าใช้จ่าย จำนวน 26 ร้อยละ 11.4 ส่วนที่เสียค่าใช้จ่ายประมาณ 50-100 บาทขึ้นไป จำนวน 13 คน ร้อยละ 5 และส่วนที่เสียค่าใช้จ่ายประมาณ 51-100 บาท จำนวน 22 คน ร้อยละ 9.6 โดยพื้นที่ที่ไปรับบริการส่วนใหญ่ บริเวณบ้านและพื้นที่อื่นๆ จำนวน 119 คน ร้อยละ 56.3 รองลงมาภายในมหาวิทยาลัย จำนวน 84 คน ร้อยละ 22.5 และพื้นที่บริเวณตัวเมืองนครนายก จำนวน 26 คน ร้อยละ 0.2

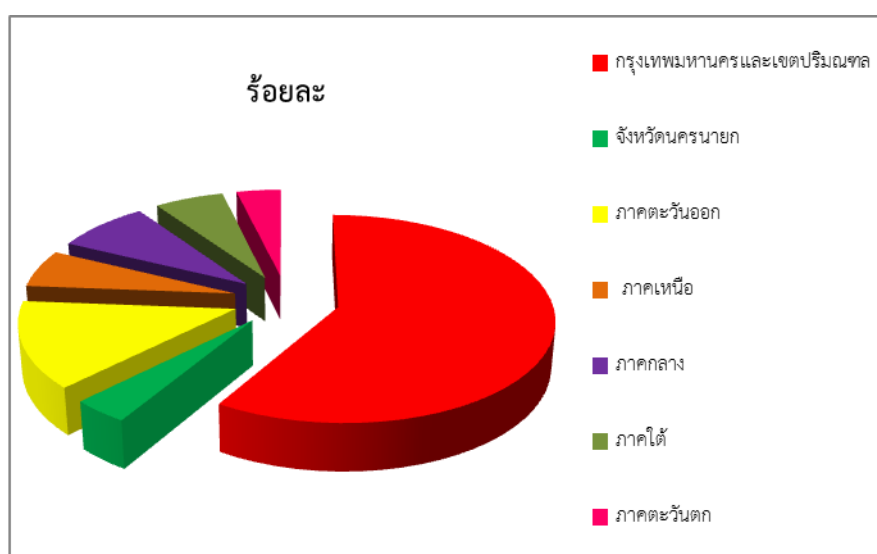
5.3.3.2.2. ผู้ตอบแบบสอบถามประเภทผู้ประกอบการในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและพื้นที่ใกล้เคียง

ผู้ประกอบการในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เป็นคนในอำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ร้อยละ 76.1 โดยเดิมเป็นคนต่างจังหวัด แต่เนื่องจากมาค้าขายในมหาวิทยาลัย ทำให้ย้ายถิ่นฐานมาอยู่ในจังหวัดนครนายกทั้งครอบครัว ผู้ประกอบการในมหาวิทยาลัยจะรับสินค้ามาจากร้านค้าส่งในตลาดองครักษ์ ร้อยละ 52.8 และร้านค้าส่งในตลาดไท ร้อยละ 21.4 รวมไปถึงร้านค้าและร้านอาหารในบริเวณนอกมหาวิทยาลัยผู้ให้บริการส่วนใหญ่จะเป็นนิสิตและบุคลากรในมหาวิทยาลัย ร้อยละ 47.2 และประชาชนทั่วไป ร้อยละ 31.4 โดยที่เลือกมาตั้งร้านค้าในบริเวณนี้ เนื่องจาก ใกล้สถาบันการศึกษา ร้อยละ 55.3 และอยู่ไม่ไกลจากที่พักอาศัยอีกด้วย

5.3.3.3 การเปลี่ยนแปลงทางประชากร

5.3.3.3.1 ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน

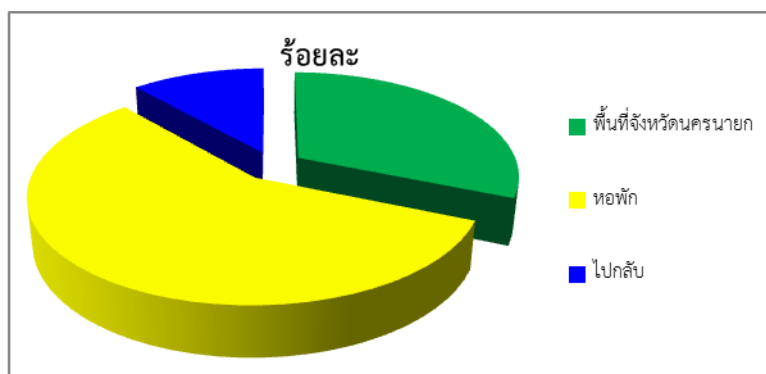
โดยส่วนมากคนที่ทำงานในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่อยู่อาศัยเดิม อยู่ที่ กรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำนวน 138 คน (ร้อยละ 60.3) รองลงมาภาคตะวันออก 32 คน (ร้อยละ 14) ภาคกลาง 19 คน (ร้อยละ 8.3) ภาคเหนือ 14 คน (ร้อยละ 6.1) ภาคใต้ 14 คน (ร้อยละ 6.1) จังหวัดนครนายก 9 คน (ร้อยละ 3.9) ภาคตะวันตก 3 คน ร้อยละ 1.3

แผนภูมิที่ 22 แสดงภูมิฐานะของนิสิตและเจ้าหน้าที่ใน มศว.

ที่มา: ผู้วิจัย, 2558

จากจำนวนภูมิฐานะเดิมของจำนวนบุคลากร อาจารย์ และนิสิตเหล่านี้ จะเห็นว่าเมื่อมาทำงานและศึกษาเล่าเรียนในมหาวิทยาลัยนี้ ที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่จะอยู่ในหอพักในมหาวิทยาลัย 128 คน (ร้อยละ 55.9) พื้นที่ในจังหวัดนครนายก 68 คน (ร้อยละ 30.5) และมีบางกลุ่มที่เลือกจะไปกลับระหว่างนครนายกกับกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 12 คน (ร้อยละ 11.3) อีกทั้งระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่เกิน 1 ปี

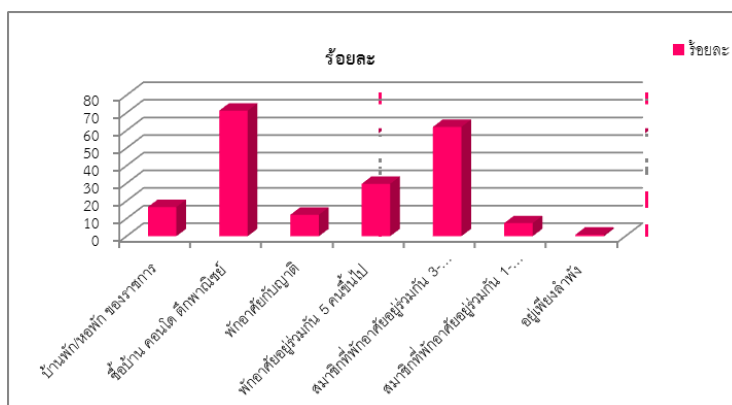

แผนภูมิที่ 23 แสดงที่อยู่อาศัยของนิสิตและเจ้าหน้าที่ใน มศว.

ที่มา: ผู้วิจัย, 2558

5.3.3.3.2 ธรรมเนียมที่พักออาศัย

ส่วนใหญ่ ธรรมเนียมที่พักของตนเอง ตัดสินใจซื้อบ้านเป็นของตนเอง 163 คน (ร้อยละ 71.2) รองลงมา คือ เช่าอาศัยอยู่(บ้านพัก/ห้องพัก) 38 คน (ร้อยละ 16.6) ธรรมเนียมของญาติ พักอาศัยกับญาติ 28 คน (ร้อยละ 12.2) ส่วนใหญ่จำนวนสมาชิกที่พักออาศัยอยู่ร่วมกัน จะมีจำนวน 3-4 คน จำนวน 142 คน (ร้อยละ 62.0) บุคลากร อาจารย์ นิสิตบางคนเป็นคณนครนายกหรือพื้นที่ใกล้เคียง อยู่กันเป็นครอบครัวใหญ่ และบางครอบครัวที่ย้ายมาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดนครนายก รองลงมาจำนวนที่พักออาศัย 5 คนขึ้นไป จำนวน 68 คน (ร้อยละ 29.7) จำนวนที่พักออาศัยจะมี 1-2 คน จำนวน 17 คน (ร้อยละ 7.4) และจำนวนสมาชิกที่อยู่อาศัยเพียงลำพัง จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.9)

แผนภูมิที่ 24 แสดงกรรมสิทธิ์ที่พักอาศัยและจำนวนสมาชิกที่พักอาศัยของนิสิตและเจ้าหน้าที่ใน มศว.
ที่มา: ผู้วิจัย, 2558

กรรมสิทธิ์ที่พักอาศัยของบุคลากรและนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒส่วนใหญ่ตัดสินใจซื้อบ้านเป็นของตัวเอง โดยละแวกบ้านที่ซื้ออยู่ใกล้พื้นที่สถาบันการศึกษาและในจังหวัดนครนายก จากข้อมูลจากแบบสอบถามจะตัดสินใจเลือกซื้อบ้านเป็นของตัวเอง เมื่อพิจารณาจากจำนวนบ้านที่เพิ่มขึ้นในจังหวัดนครนายก 72,278 หลัง หากนิสิตหรือเจ้าหน้าที่คนใดไม่ได้อยู่ในหอพักทางมหาวิทยาลัยมีไว้ ก็เลือกที่จะไปเช่าหอพักอยู่บริเวณหลังมหาวิทยาลัย โดยเมื่อมหาวิทยาลัยเกิดขึ้น มีการก่อสร้างอาคารหอพักในบริเวณนอกมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นนิสิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และอีกส่วนหนึ่งเป็นนิสิตของวิทยาลัยเซนต์คาเธอรินที่ไปพักอาศัย ส่งผลให้เกิดสร้างอาคารหอพักเมื่อรองรับนิสิตในพื้นที่ อีกทั้งจากข้อมูลแบบสอบถามผู้ประกอบการในด้านหอพัก พบว่าโดยส่วนใหญ่ผู้อาศัยในหอพักจะเป็นนิสิตและบุคลากรในมหาวิทยาลัย ทำให้บริเวณหอพักละแวกนี้รองรับบุคลากรจากสถาบันการศึกษา

ภาพที่ 14 หอพักบริเวณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่มา: ผู้วิจัย, 2558

5.3.3.3 จำนวนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ศูนย์องครักษ์ จะมีจำนวนนิสิตในปีต่างกัน เนื่องจากจำนวนรับนิสิตของแต่ละคณะในแต่ละปีมีจำนวนไม่เท่ากัน บางปีเปิดสอน บางปีไม่เปิดสอน และบางคณะเป็นคณะใหม่เพิ่งมีการเปิดสอน ทำให้จำนวนนิสิตในแต่ละปีมีจำนวนมากน้อยต่างกัน ซึ่งทางมหาวิทยาลัยมีการก่อสร้างอาคารหอพักเพิ่มขึ้นในแต่ละปี เพื่อรองรับ นิสิตและบุคลากรในมหาวิทยาลัยที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีด้วยเช่นกัน

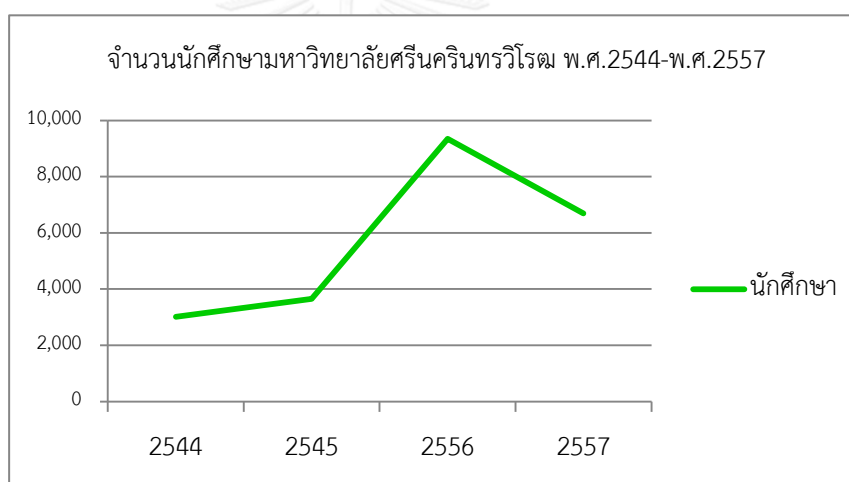
ตารางที่ 22 จำนวนนิสิตในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ศูนย์องครักษ์ พ.ศ.2544-2557

พ.ศ.	นักศึกษา
2544	3,018
2545	3,647
2556	9,354
2557	6,695

ที่มา: งานทะเบียนนิสิตและสถิติ องครักษ์ กองบริการการศึกษา, 2558

จากจำนวนนิสิตในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ศูนย์อภัยครุรักษ์ จะเห็นว่า จำนวนนิสิต ใน พ.ศ.2544 จำนวนนิสิต 3,018 คน และ พ.ศ.2545 จำนวน 3,647 คน เนื่องจาก ใน พ.ศ.2544-พ.ศ. 2545 ยังไม่เปิดการเรียนการสอนคณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย และ คณะเทคโนโลยีและนวัตกรรมฯ พ.ศ.2556 จำนวนนิสิต 9,354 คน และ พ.ศ.2557 จำนวนนิสิต 6,695 คน จะเห็นว่า จำนวนนิสิตใน พ.ศ.2556 กับ พ.ศ.2557 จะต่างกัน เนื่องจาก ในการเก็บข้อมูล ของ พ.ศ.2557 นั้น คณะแพทยศาสตร์ เก็บข้อมูลแค่ ชั้นปี 1,4-6 คณะสังคมศาสตร์ คณะ ศึกษาศาสตร์ เก็บเฉพาะชั้นปี 1 เท่านั้น คณะมนุษยศาสตร์ เก็บเฉพาะชั้นปี 1 ยกเว้น สาขาวิชา ภาษาไทยเพื่อการศึกษาสำหรับชาวต่างชาติ

ดังนั้นจำนวนนิสิตใน พ.ศ.2556 และ พ.ศ.2557 จึงมีจำนวนที่แตกต่างกัน

แผนภูมิที่ 25 จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2544-2557

ที่มา:ผู้ศึกษา,2558

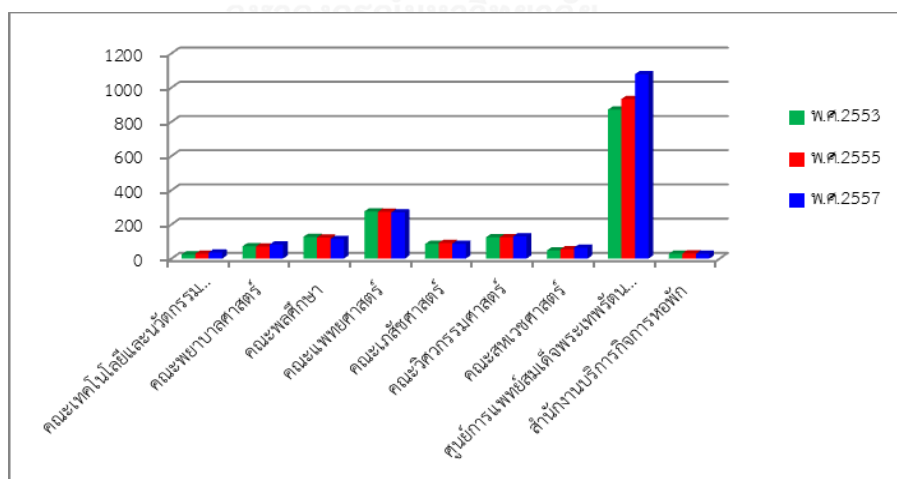
5.3.3.3.4 จำนวนคณะและบุคลากรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จำนวนคณะที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในแต่ละปีจะรับจำนวนบุคลากรในแต่ละปีงบประมาณที่ต่างกัน อีกทั้งจำนวนบุคลากรในมหาวิทยาลัยก็มีจำนวนเพิ่มลดไม่คงที่ เนื่องจาก เมื่อมีการตั้งคณะหรือเปิดสาขาใหม่จำนวนบุคลากรในคณะก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนบุคลากรแต่ละคณะของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หน่วยงาน	พ.ศ.2553	พ.ศ. 2555	พ.ศ.2557
คณะเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ทาง การเกษตร	24	28	36
คณะพยาบาลศาสตร์	72	71	82
คณะพลศึกษา	127	123	115
คณะแพทยศาสตร์	276	273	270
คณะเภสัชศาสตร์	86	92	87
คณะวิศวกรรมศาสตร์	125	124	130
คณะสหเวชศาสตร์	48	55	64
ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนสุดาฯ	871	933	1,078
สำนักงานบริการกิจการหอพัก	28	30	28
รวม	1,657	1,729	1,890

ที่มา: งานทะเบียนนิสิตและสถิติ องค์กรฯ กองบริการการศึกษา, 2558

แผนภูมิที่ 26 จำนวนสถิติบุคลากรแต่ละคณะของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่มา: ผู้วิจัย, 2558

5.3.3.3.5 จำนวนอาคารหอพัก

อาคารหอพักที่มีในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีไว้เพื่อรองรับนิสิตและเจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัย โดยแต่ละอาคารมีจำนวนรับนิสิตและบุคลากร ดังนี้

ตารางที่ 24 แสดงอาคารหอพักในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาคาร	จำนวนนิสิต(คน)	อาคาร	จำนวนบุคลากร(คน)
1	485	อาคารกัลยาณมิตร (อาคาร A)	132
2	470		
3	612	อาคารจิตอารี (อาคาร B)	70
4	745		
5	490	อาคารศรีวิจิตร (อาคาร C)	36
6	490		
7	495	อาคารบ้านพักหลังที่ 1	20
8	495		
9	495	อาคารบ้านพักหลังที่ 2	18
10	495		
11	388	อาคารบ้านพักหลังที่ 3	19
รวม	5,660	รวม	295

ที่มา: สำนักงานบริหารกิจกรรมหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,2558

จำนวนอาคารหอพักในแต่ละหอพักมีจำนวนรับนิสิตที่มีจำนวนต่างกัน รวมถึงอาคารที่พักของบุคลากรด้วย โดยอาคารที่พักของบุคลากรในแต่ละอาคารจะมีลักษณะอยู่อาศัยเดียวกับอยู่อาศัยแบบครอบครัวไว้รองรับบุคลากรในมหาวิทยาลัย ซึ่งจากจำนวนหอพักในจำนวนที่รับนิสิตได้ 5,660 คน และอาคารหอพักที่รับบุคลากรได้ 295 คน และเมื่อพิจารณาจำนวนนิสิต พ.ศ.2557 มีจำนวน 6,695 คน และ จำนวนบุคลากรในปีเดียวกัน มีจำนวน 1,890 คน จะเห็นว่าจำนวนนิสิตและบุคลากรมหาวิทยาลัยมีจำนวนมากกว่าที่จำนวนหอพักจะรองรับจำนวนกลุ่มคนเหล่านี้ได้ ทำให้นิสิตและบุคลากรบางคนเลือกที่จะซื้อบ้านจัดสรรในพื้นที่จังหวัดนครนายก และเลือกเช่าหอพักอยู่ใกล้บริเวร

มหาวิทยาลัย โดยส่วนใหญ่บุคลากรในมหาวิทยาลัยเป็นคนในจังหวัดนครนายกบางรายก็เดินทางไปกลับระหว่างบ้านกับมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทำให้เกิดการจ้างงานในพื้นที่ ส่งผลให้คนในพื้นที่มีรายได้และมีอาชีพในการประกอบอาชีพต่างๆ รวมไปถึงมหาวิทยาลัยทำให้พื้นที่รอบข้างได้รับการเปลี่ยนแปลงจากการพัฒนาในด้านการก่อสร้างอาคารที่พักอาศัย ร้านค้า เพื่อรองรับนิสิตและบุคลากรในมหาวิทยาลัย

5.4 สรุปผลกระทบที่เกิดขึ้นในแต่ละสถาบันการศึกษา

	รร.จปร.	รร.ตท.	มศว.องครักษ์
ด้าน กายภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดการกระจุกตัวของอาคารบ้านเรือนหน้าโรงเรียน - พื้นที่เกษตรลดลงเหลือร้อยละ 49.07 - พื้นที่ป่าไม้ลดลง ร้อยละ 21.44 - อาคาร บ้านเรือน ตึกเพิ่มขึ้นในแต่ละปี - เกิดการพัฒนาเส้นทางคมนาคม - พัฒนาสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ 	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดการขยายตัวของอาคารบ้านเรือน - พื้นที่การเกษตรและป่าไม้ลดลง ร้อยละ 39.24 และ 35.14 ตามลำดับ - พื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.19 - เกิดอาคาร ร้านค้าและบ้านจัดสรรเพิ่มขึ้น - เกิดการพัฒนาเส้นทางคมนาคม 	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดการกระจายตัวของอาคารบ้านเรือนและร้านค้าตามเส้นทางคมนาคมสาย 305 - พื้นที่การเกษตรและป่าไม้ลดลง ร้อยละ 62.07 และ 12.65 ตามลำดับ - เกิดอาคารหอพักและบ้านจัดสรร - เกิดการพัฒนาเส้นทางคมนาคม
ด้าน เศรษฐกิจ	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดการกระจายรายได้ให้ประชาชนในพื้นที่ - สร้างอาชีพ - เกิดธุรกิจบ้านจัดสรร - เป็นแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมต่างๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างรายได้ - ประชาชนในพื้นที่ได้รับรายได้เสริม(ค่าขาย)จากการทำเกษตรกรรม - มีการซื้อขายที่ดินในจังหวัดเพื่อสร้างที่อยู่อาศัยและหมู่บ้านจัดสรร 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่ โดยเปิดโอกาสให้ทำงานในมหาวิทยาลัย - เกิดธุรกิจอาคารบ้านจัดสรรและอาคารหอพัก - บุคลากรและนิสิตใช้จ่ายใช้สอยในพื้นที่ - ผู้ประกอบการซื้อสินค้าในจังหวัดนครนายก
ด้านสังคม	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดการย้ายถิ่นฐานและย้ายครอบครัวมาอยู่ในจังหวัดนครนายก - จำนวนนักเรียนและเจ้าหน้าที่สูงขึ้น รวมถึงจำนวนประชากรในตำบลพรหมณีสูงขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนนักเรียนและเจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี - เกิดการตั้งถิ่นฐานอาคารบ้านจัดสรรและหอพัก - จำนวนประชากรตำศรีกะอางมีจำนวนสูงที่สุด 9,529 คน และมีครัวเรือนสูงที่สุด 2,919 ครัวเรือน 	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนนิสิตและบุคลากรในมหาวิทยาลัยมีจำนวนเพิ่มขึ้น - เกิดการย้ายครอบครัวมาในจังหวัดนครนายก - จำนวนประชากรในตำบลองครักษ์มีจำนวนสูงขึ้น

ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายก เมื่อพิจารณาผลกระทบด้านบวกและผลกระทบด้านลบนั้น พบว่า

ผลกระทบด้านบวก เมื่อมีสถาบันศึกษามาตั้งในพื้นที่ทำให้เมืองในจังหวัดนครนายก เกิดการพัฒนาเส้นทางคมนาคมจากสถาบันการศึกษาเชื่อมโยงกับเมืองในจังหวัด เกิดพัฒนาสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่ กล่าวคือ เมื่อมีโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเกิดขึ้นในตำบลพรหมณี ทำให้มีโครงการก่อสร้างโรงเรียนปิยชาติพัฒนา ในพระราชูปถัมภ์ฯ เพื่อให้บุตรหลานข้าราชการและประชาชนทั่วไปได้เข้าศึกษา รวมถึงการรักษาพยาบาลที่ทันสมัยของ รพ.ศูนย์การแพทย์ มศว.องครักษ์ ที่เปิดรับบริการประชาชนทั่วไป ไม่เพียงแต่ประชาชนในจังหวัดนครนายก เท่านั้น ประชาชนในจังหวัดใกล้เคียงต่างก็มาใช้บริการ จะเห็นว่า เมื่อมีมหาวิทยาลัยเกิดขึ้นในพื้นที่ ส่งผลให้เกิดการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ที่ทันสมัยและมีเทคโนโลยีที่ครบวงจร รวมถึงศูนย์กลางทางการศึกษาของประชาชนทั่วไป และโรงเรียนด้านการฝึกทหาร ในส่วนนี้ทำให้จังหวัดนครนายกมีชื่อเสียงในด้านการศึกษามากยิ่งขึ้น อีกทั้งเมื่อมีสถาบันศึกษาทั้ง 3 แห่งในจังหวัดทำให้เกิดการย้ายถิ่นฐานของครอบครัวบุคลากรในสถาบันการศึกษา ส่งผลให้จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นในตำบลที่สถาบันการศึกษาตั้งอยู่ รวมถึงการซื้อที่ดินของบุคลากรในสถาบันการศึกษา การเพิ่มขึ้นของอาคารบ้านเรือน ร้านค้าในบริเวณโดยรอบสถาบันการศึกษา เดิมพื้นที่โดยรอบเป็นพื้นที่การเกษตร เมื่อมีสถาบันการศึกษาทำให้เป็นพื้นที่พาณิชยกรรมมากขึ้น ประชาชนจากทำการเกษตรบางรายก็มาประกอบอาชีพค้าขาย อีกทั้งจำนวนเจ้าหน้าที่และบุคลากรในสถาบันศึกษาส่วนใหญ่ก็เป็นคนในจังหวัดนครนายก แสดงให้เห็นว่า สถาบันการศึกษาทำให้เกิดการจ้างงานและสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่อีกด้วย

ผลกระทบด้านลบ การก่อตั้งสถาบันการศึกษาทำให้พื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ป่าไม้ลดลง เกิดการตั้งถิ่นฐานของอาคารบ้านเรือนหนาแน่นบริเวณโดยรอบสถาบันการศึกษา ทำให้มีจำนวนยานพาหนะเพิ่มขึ้นในพื้นที่ ส่งผลให้เกิดการจราจรติดขัดในช่วงเวลาราชการหรือชั่วโมงเร่งด่วน รวมถึงประชาชนที่เคยประกอบอาชีพเกษตรกรก็ลดน้อยลงเปลี่ยนอาชีพเป็นค้าขายและทำงานในสถาบันศึกษามากขึ้น

เนื้อหาบทนี้แสดงให้เห็นว่า เมื่อมีการก่อตั้งของสถาบันการศึกษาทำให้เกิดการพัฒนาของพื้นที่ เกิดสาธารณูปโภคสาธารณูปการที่เกิดขึ้นในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง โดยสาธารณูปโภคสาธารณูปการที่

เกิดขึ้นนั้น เพื่อตอบสนองความต้องการของประชากรในสถาบันการศึกษาและพื้นที่ข้างเคียง ทำให้เกิดความสะดวกและได้ใช้ประโยชน์จากสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เกิดขึ้น อีกทั้งเมื่อสถาบันการศึกษาเกิดขึ้นในพื้นที่เป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดการย้ายถิ่นฐานของชุมชน เนื่องจากสถาบันการศึกษาเป็นตัวดึงดูดทำให้เกิดการตั้งถิ่นฐานของประชากรบริเวณรอบข้าง มีการก่อสร้างอาคารบ้านเรือนเพิ่มขึ้น ร้านค้าและร้านอาหารก็เกิดสูงขึ้นตามไปด้วย ปัจจัยเหล่านี้ล้วนเกิดขึ้นเนื่องจากมีสถาบันการศึกษาเกิดขึ้นในพื้นที่

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาผลกระทบของการพัฒนาสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายก นอกจากทำให้ทราบประวัติความเป็นมาของสถาบันการศึกษาที่มาจัดตั้งในจังหวัดนครนายก ทำให้ทราบถึงพัฒนาการของสถาบันการศึกษา และการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ศึกษาเมื่อมีสถาบันการศึกษา ก่อตั้งขึ้น จากการศึกษา พบว่า การจัดตั้งสถาบันการศึกษาทั้ง 3 แห่งในจังหวัดนครนายก ประกอบด้วย โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนเตรียมทหาร และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ศูนย์อภัยคุณาศึกษา ทำให้เกิดการพัฒนาด้านพื้นที่และส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่เมือง ในด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม มีดังนี้

6.1 สรุปผลการศึกษา

6.1.1 ผลกระทบที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่งมาจากสถาบันการศึกษาเกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดนครนายก

6.1.1.1 ด้านกายภาพ

การเปลี่ยนแปลงด้านการใช้ที่ดิน เดิมจังหวัดนครนายกเป็นพื้นที่เกษตรกรรม แต่เมื่อมีสถาบันการศึกษาทั้ง 3 แห่งก่อกำเนิดขึ้นในจังหวัดนครนายก ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ช่วง พ.ศ.2523-พ.ศ.2558 จากข้อมูลของกรมพัฒนาที่ดิน พบว่า พ.ศ.2530 พื้นที่เกษตรกรรม 847,880 ไร่ และ พ.ศ.2558 พื้นที่เกษตรกรรม 708,983 ไร่ ทำให้พื้นที่ทางการเกษตรลดลงถึง 138,897 ไร่ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่โดยรอบสถาบันการศึกษา เดิมพื้นที่โดยรอบสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม แต่เมื่อมีสถาบันศึกษาก่อตั้งขึ้น พื้นที่ดังกล่าวมีการก่อสร้างอาคารบ้านเรือน สาธารณูปโภคและสาธารณูปการเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ที่มีการก่อกำเนิดสถาบันการศึกษาเกิดขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการก่อกำเนิดสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เนื่องจากพื้นที่เดิมก่อนการตั้งสถาบันการศึกษาเป็นพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ป่าไม้ เมื่อมีสถาบันการศึกษาเกิดขึ้นจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้พื้นที่การเกษตรลดน้อยลง อีกทั้งพื้นที่ในจังหวัดนครนายกมีการขยายตัวของย่านการค้า ซึ่งแสดงถึงการเจริญเติบโตของพื้นที่อย่างเห็นได้ชัด โดยส่วนหนึ่งเป็นเพราะมีสถาบันการศึกษาเกิดขึ้น สังเกตได้จากการใช้ประโยชน์ที่ดินในด้าน

สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆที่เกิดการพัฒนาและเพิ่มขึ้นของจำนวนพื้นที่ในด้านนี้ และจากการก่อตั้งสถาบันการศึกษามีส่วนทำให้พื้นที่การเกษตรลดน้อยลงอีกด้วย

การพัฒนาเส้นทางคมนาคม ส่วนใหญ่เส้นทางคมนาคมจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ใช้ในการเดินทางเชื่อมต่อไปยังพื้นที่ต่างๆในจังหวัดนครนายกและพื้นที่ข้างเคียง ซึ่งเมื่อมีสถาบันการศึกษา ก่อตั้งขึ้น ประชากรที่อยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่โดยรอบส่วนใหญ่จะเลือกตั้งบ้านเรือนบริเวณ 2 เส้นทาง การจราจร ทำให้เกิดกระจุกตัวของอาคารบ้านเรือน รวมไปถึงบ้านจัดสรรที่เกิดขึ้นตามเส้นทางคมนาคมอีกด้วยเช่นกัน เมื่อมีสถาบันการศึกษาทำให้เส้นทางคมนาคม ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 305 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 33 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3052 ซึ่งทางหลวงแผ่นดินเหล่านี้เป็นเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมต่อยังสถาบันการศึกษา และเส้นทางคมนาคมเหล่านี้ล้วนมีบ้านเรือนเกิดขึ้นเกือบตลอดเส้นทาง ส่งผลให้เกิดการกระจุกตามเส้นทางคมนาคม

สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ระบบไฟฟ้าในจังหวัดนครนายกได้ขยายไปสู่ประชาชนในทุกตำบล ในสถาบันการศึกษาแต่ละสถาบันการศึกษาสร้างระบบไฟฟ้าในสถาบันการศึกษาให้เพียงพอ กับความต้องการใช้ของประชากรในสถาบันการศึกษา อีกทั้งจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าใน พ.ศ. 2539-พ.ศ. 2554 มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้น โดยจากข้อมูลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดนครนายก ใน พ.ศ. 2539 จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า เท่ากับ 41,733 ราย และ พ.ศ. 2554 จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า เท่ากับ 73,944 ราย จากข้อมูลเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าสูงขึ้น เท่ากับ 32,211 ราย ระบบประปาในจังหวัดนครนายกกระจายไปอยู่ในทุกพื้นที่ ส่วนแต่ละสถาบันการศึกษามีอ่างเก็บน้ำไว้ใช้ในสถาบันการศึกษา การจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดนครนายกมีการจัดเก็บในแต่ละวัน ระบบโทรศัพท์มีให้บริการในทุกหมู่บ้าน สถานศึกษามีโรงเรียนระดับอนุบาลและมัธยมศึกษากระจายอยู่ทุกพื้นที่ และสถานพยาบาล และโรงพยาบาล มีกระจายอยู่ในทุกอำเภอเพื่อบริการประชาชนในแต่ละอำเภอ อีกทั้งโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีโรงพยาบาลเป็นของตัวเอง เพื่อเปิดให้บริการประชากรในสถาบันการศึกษาและประชาชนทั่วไปได้ใช้บริการ โดยส่วนใหญ่ประชาชนที่มาใช้บริการจะเป็นประชาชนในจังหวัดนครนายกและจังหวัดใกล้เคียง

เพราะฉะนั้นจะเห็นว่าเกิดการเปลี่ยนแปลง สภาพพื้นที่ และอาคารสิ่งก่อสร้างต่างๆ ปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของการใช้ประโยชน์ที่ดินในจังหวัดนครนายก ทำให้เกิดการกระจุกตัวของบ้านเรือนในบริเวณโดยรอบสถาบันการศึกษา ประชาชนย้ายถิ่นฐานมาอยู่ใน

บริเวณดังกล่าว จะเห็นได้จาก การเพิ่มขึ้นของบ้านจัดสรร อาคารพาณิชย์ ตึกแถว และรีสอร์ท ทำให้เกิดการกระจายตัวของบ้านเรือนตามเส้นทางคมนาคม ส่งผลให้เกิดการพัฒนาด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการในพื้นที่

6.1.1.2 ด้านเศรษฐกิจ

ในอดีตจังหวัดนครนายกมีฐานเศรษฐกิจด้านเกษตรกรรม และก่อนการตั้งสถาบันการศึกษา พื้นที่ดังกล่าวเหล่านี้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ป่าไม้ แต่เมื่อมีการก่อตั้งสถาบัน ทำให้เกิดการขยายตัวของเศรษฐกิจ ส่งผลประชากรมีการประกอบอาชีพที่หลากหลายรวมไปถึงทำให้จังหวัดนครนายกเจริญก้าวหน้าอย่างเห็นได้ชัด

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในจังหวัดนครนายก ด้านสาขาต่างๆสูงขึ้น จากข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ใน พ.ศ.2529 ด้านไฟฟ้า แก๊ส ประปา เท่ากับ 38.7 ล้านบาท และ พ.ศ.2553 ด้านไฟฟ้า แก๊ส ประปา เท่ากับ 473 ล้านบาท มีจำนวนเพิ่มขึ้น 434.4 ล้านบาท ด้านการก่อสร้าง พ.ศ.2529 เท่ากับ 107.9 ล้านบาท และ พ.ศ.2553 ด้านการก่อสร้างเท่ากับ 926 ล้านบาท มีจำนวนเพิ่มขึ้น 818.1 ล้านบาท ด้านการขนส่ง ขยายปลีก ใน พ.ศ. 2529 เท่ากับ 717.7 ล้านบาท และ พ.ศ.2553 เท่ากับ 1,971 ล้านบาท มีจำนวนเพิ่มขึ้น 1,199.3 ล้านบาท จะเห็นว่า ด้านไฟฟ้า ประปา อสังหาริมทรัพย์ การให้บริการทางธุรกิจ การขนส่ง ขยายปลีก การก่อสร้าง ที่อยู่อาศัย สอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของอาคารบ้านเรือน จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นในจังหวัด ส่งผลให้จำนวนผลิตภัณฑ์มวลรวมในจังหวัดเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี อีกทั้งบริเวณหน้าสถาบันการศึกษาเกิดการกระจุกตัวของเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น เกิดร้านค้า ร้านอาหาร ร้านเครื่องดื่ม ร้านถ่ายเอกสาร ร้านอินเทอร์เน็ต และโรงเรียนสอนพิเศษ รวมไปถึงบ้านจัดสรรที่เพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งมีการขยายตัวมาจากการเกิดการสถาบันการศึกษา จะเห็นได้จาก สถาบันการศึกษาทำให้เกิดกระจายตัวของเศรษฐกิจที่หลากหลายเพิ่มขึ้น

อุตสาหกรรม จังหวัดนครนายกเป็นจังหวัดด้านเกษตรกรรม จากข้อมูลสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครนายก พ.ศ.2539 ประเภทอุตสาหกรรมเกษตร 38 แห่ง และ พ.ศ.2553 ประเภทอุตสาหกรรมการเกษตรลดลงเหลือ 18 ราย โดยในอดีตอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะเป็นอุตสาหกรรมด้านเกษตรกรรม แต่ในระยะหลังอุตสาหกรรมด้านการเกษตรมีจำนวนลดน้อยลง และ

อุตสาหกรรมด้านอาหารและเครื่องดื่มมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว จากข้อมูล พ.ศ.2539 จำนวนอาหารและเครื่องดื่ม 18 แห่ง และ พ.ศ.2553 มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น 67 แห่ง ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด เมื่อมีจำนวนประชากรและจำนวนบ้านเรือนเพิ่มขึ้น แนวโน้มในด้านอาหารและเครื่องดื่มก็สูงขึ้นตามไปด้วย เนื่องจากประชากรต้องใช้ดำเนินชีวิตประจำวัน ทำให้ในด้านนี้มีทิศทางและแนวโน้มสูงขึ้น

จำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้า ในจังหวัดนครนายกมีจำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้าเพิ่มขึ้นในแต่ละปี จากข้อมูลสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดนครนายก พบว่า จำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจในจังหวัดนครนายก พ.ศ.2535 เท่ากับ 223 แห่ง แต่ใน พ.ศ.2556 เท่ากับ 718 แห่ง มีจำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจเพิ่มขึ้น 495 แห่ง แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการในจังหวัดนครนายกมีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยผู้จดทะเบียนประกอบการธุรกิจการค้าที่จัดส่วนใหญ่เพื่อเปิดให้บริการประชากรในจังหวัดนครนายก แสดงให้เห็นว่า ผู้ประกอบการที่เกิดขึ้นในพื้นที่มีจำนวนมากขึ้น เพื่อตอบสนองการค้าขายให้กับประชากรในพื้นที่

ผู้ประกอบการในสถาบันการศึกษาและนอกสถาบันการศึกษาโดยส่วนใหญ่ซื้อสินค้าและเลือกใช้บริการในพื้นที่ในจังหวัดนครนายก จากการสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถาม พบว่า ผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านถ่ายเอกสาร ร้านซักรีดและร้านเสริมสวย เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ในตัวอำเภอต่างๆในจังหวัดนครนายกและพื้นที่ข้างเคียง เมื่อผู้ประกอบการนำสินค้ามาจำหน่ายให้แก่ประชากรในสถาบันการศึกษาส่งผลให้เกิดการใช้จ่ายของประชากรในสถาบันการศึกษา เป็นการกระจายรายได้ให้แก่พื้นที่โดยรอบและพื้นที่ในจังหวัดนครนายก

6.1.1.2 ด้านสังคม

การเปลี่ยนแปลงทางประชากร จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นในช่วง พ.ศ.2526-พ.ศ.2530 จำนวน 12,543 คน ส่วนหนึ่งมาจากก่อตั้งโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เนื่องจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเริ่มก่อตั้งใน พ.ศ.2523 มีจำนวนประชากรในจังหวัด เท่ากับ 205,838 คน และ พ.ศ.2529 มีจำนวนประชากรในจังหวัด เท่ากับ 214,696 คน เปิดการเรียนการสอน จากสถิติจำนวนประชากรจะเห็นได้ว่า ประชากรที่เพิ่มขึ้นในปีเหล่านี้สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการก่อตั้งของสถาบันการศึกษา และในปีต่อไปมีจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นหลังจากมีการก่อตั้งโรงเรียนเตรียมทหาร

และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ศูนย์องค์กรฯด้วยเช่นกัน โดยจะเห็นจากสถิติจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น

ลักษณะจำนวนประชากรและความหนาแน่น จำนวนความแน่นในพื้นที่จังหวัดนครนายกมีจำนวนความหนาแน่นเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี จากข้อมูลกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย พ.ศ.2529 ความหนาแน่น 97 คน/ตร.กม. และใน พ.ศ.2556 ความหนาแน่น 141 คน/ตร.กม. สอดคล้องกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น จำนวนความหนาแน่นที่เพิ่มสูงขึ้น ส่วนหนึ่งของจำนวนความหนาแน่นที่เพิ่มขึ้นมาจากการย้ายเข้าในจังหวัดนครนายก เนื่องจากเกิดแรงดึงดูดทางเศรษฐกิจ เกิดจากจ้างงานที่หลากหลายอาชีพ สถาบันการศึกษาทั้ง 3 แห่งในจังหวัดนครนายกก็เป็นแหล่งแรงงานขนาดใหญ่ที่ทำให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจด้วยเช่นกัน

จำนวนประชากรที่ย้ายเข้าในจังหวัดนครนายกแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จากข้อมูลกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ.2526-พ.ศ.2556 จำนวนประชากรย้ายเข้าในจังหวัดเพิ่มขึ้น 6,888 คน แสดงให้เห็นว่าจังหวัดนครนายกมีการเจริญเติบโตในด้านการประกอบอาชีพ ทำให้จำนวนประชากรย้ายถิ่นฐานมาในพื้นที่มากขึ้น โดยเมื่อมีก่อตั้งสถาบันการศึกษาในจังหวัดนครนายก จำนวนประชากรย้ายเข้าก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ซึ่งจำนวนประชากรย้ายเข้าส่วนหนึ่งมาจากการก่อตั้งสถาบันการศึกษาในจังหวัดนครนายก

จำนวนประชากรที่ย้ายออกในจังหวัดนครนายกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในแต่ละปี แต่เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนคนย้ายเข้าแล้ว จำนวนประชากรคนย้ายออกมีจำนวนน้อยกว่าประชากรคนย้ายเข้า จากข้อมูลกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ.2526-พ.ศ.2556 จำนวนประชากรย้ายออกในจังหวัดเพิ่มขึ้น 6,123 คน จำนวนประชากรคนย้ายออกในจังหวัดนครนายกบางกลุ่มคนย้ายออกเพื่อหาแหล่งงานใหม่ เลื่อนตำแหน่ง รวมไปถึงจำนวนนักเรียนนักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษาในพื้นที่จังหวัดนครนายกย้ายกลับภูมิลำเนาเดิม นี่ก็เป็นหนึ่งสาเหตุที่ทำให้จำนวนประชากรย้ายออกในพื้นที่จังหวัดนครนายก

6.2 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาเมือง

6.2.1 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาสถาบันการศึกษา (โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า) ต่อการพัฒนาเมืองในอำเภอเมืองนครนายก

ด้านกายภาพ พื้นที่บริเวณอำเภอเมืองนครนายก เกิดการพัฒนาเส้นทางคมนาคมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.5 รวมไปถึงการพัฒนาเส้นทางคมนาคมในอำเภอเมืองนครนายกเชื่อมโยงกับพื้นที่ต่างๆให้มีความสะดวกในการเดินทาง รวมถึงพื้นที่การเกษตรลดลงเหลือร้อยละ 49.36 แต่สถานที่ราชการมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น ร้อยละ 15.62 ส่วนพื้นที่หมู่บ้านและสิ่งก่อสร้างเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 12.25

ด้านเศรษฐกิจ เป็นแหล่งเพิ่มรายได้ที่สำคัญของประชาชนในพื้นที่โดยรอบโรงเรียน และผู้ประกอบการส่วนใหญ่ที่จำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคทั้งในบริเวณโรงเรียนและนอกบริเวณโรงเรียน มีการรับสินค้าและผลิตภัณฑ์มาจากร้านค้าในตลาดนครนายกสูงถึง ร้อยละ 52.4 ทำให้มีการกระจายรายได้ไปสู่ผู้ประกอบการทั่วพื้นที่ตัวเมืองจังหวัดนครนายก และเมื่อมีโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเกิดขึ้น ทำให้ธุรกิจบ้านจัดสรรในบริเวณพื้นที่โดยรอบโรงเรียนและพื้นที่ในจังหวัดนครนายกเพิ่มขึ้นอีกด้วยเช่นกัน จะเห็นได้จาก พ.ศ.2558 การใช้ที่ดินบ้านจัดสรร เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.97 ซึ่งเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าบางรายก็เลือกที่จะซื้อบ้านจัดสรรหรือซื้อที่ดินเพื่อปลูกบ้านเรือนในพื้นที่จังหวัดนครนายก

ด้านสังคม จำนวนประชากรและจำนวนบ้านในอำเภอเมืองนครนายก พ.ศ.2536-พ.ศ.2556 มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี โดยจำนวนประชากรในตำบลพรหมณีเป็นตำบลที่มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นสูงที่สุด ซึ่งตำบลพรหมณีเป็นตำบลที่ตั้งของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า แสดงให้เห็นว่าเมื่อมีโรงเรียนเกิดขึ้นในพื้นที่ ส่งผลให้ประชาชนย้ายมาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่มากยิ่งขึ้น รวมถึงจำนวนบ้านเรือนในตำบลพรหมณีก็มีจำนวนสูงที่สุดด้วยเช่นกัน อีกทั้งทางโรงเรียนได้เปิดให้ประชาชนภายนอกเข้ามาใช้บริการในด้านต่างๆ เช่น การออกกำลังกายภายในอาคารกีฬาของโรงเรียน การจัดประชุมสัมมนาภายในห้องประชุมของโรงเรียน มีกิจกรรมผจญภัยให้ร่วมสนุกทั้งทางบกและทางน้ำ รวมไปถึงมีห้องพักเรือนรับรองต่างๆ เป็นต้น

6.2.2 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาสถาบันการศึกษา (โรงเรียนเตรียมทหาร) ต่อการพัฒนาเมืองในอำเภอเมืองบ้านนา

ด้านกายภาพ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่โดยรอบโรงเรียนและพื้นที่ข้างเคียง กล่าวคือ พื้นที่บริเวณโดยรอบโรงเรียนมีการก่อสร้างอาคารบ้านเรือน บ้านจัดสรร ร้านค้าเพิ่มมากขึ้น รวมถึงพื้นที่ในอำเภอบ้านนาเกิดการก่อตั้งอาคารบ้านเรือนเพิ่มขึ้นอีกด้วยเช่นกัน สิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้นมีจำนวนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.19

ด้านเศรษฐกิจ เกิดการสร้างอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่ โดยร้านค้าที่นำสินค้ามาจำหน่ายให้แก่เจ้าหน้าที่และนักเรียนในโรงเรียนนั้น โดยส่วนใหญ่รับสินค้ามาจากร้านค้าขายส่งในตลาดนครนายกและในตลาดบ้านนา ร้อยละ 40.2 และ 20.5 ตามลำดับ อีกทั้งทางโรงเรียนเปิดให้ผู้ประกอบการทั่วไปมาจำหน่ายสินค้าในวันอังคารและวันศุกร์มาจำหน่ายในรูปแบบของตลาดนัด บริเวณใกล้บ้านพักข้าราชการในโรงเรียน ซึ่ง ผู้ประกอบการทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นประชาชนในจังหวัดนครนายก ร้อยละ 60.2 ไม่เพียงแต่ผู้ประกอบการประเภทร้านค้าเท่านั้น ผู้ประกอบการธุรกิจด้านบ้านจัดสรรก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ในโรงเรียนต้องการมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ส่งผลให้เกิดการซื้อบ้านจัดสรร ตึกแถว และซื้อที่ดินในจังหวัดนครนายกเพิ่มมากขึ้น

ด้านสังคม จำนวนประชากรและจำนวนบ้านในอำเภอบ้านนา พ.ศ.2536-พ.ศ.2556 มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี โดยจำนวนประชากรในตำบลศรีเกาะอาจเป็นตำบลที่มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่า เมื่อมีโรงเรียนเกิดขึ้นในพื้นที่ ส่งผลให้ประชาชนย้ายมาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่มากยิ่งขึ้น รวมถึงจำนวนบ้านเรือนที่ก็มีจำนวนสูงขึ้น กล่าวคือ โรงเรียนเตรียมทหาร มีส่วนช่วยในการพัฒนาพื้นที่โดยรอบ และเจ้าหน้าที่เลือกตั้งถิ่นฐานในพื้นที่บริเวณอำเภอบ้านนาและอำเภอเมืองนครนายก แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนเตรียมทหาร ส่งผลให้เกิดการพัฒนาด้านการเพิ่มขึ้นของประชากรในพื้นที่ เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การเพิ่มขึ้นอาคารบ้านเรือน ส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของสาธารณูปโภคและสาธารณูปการอีกด้วยเช่นกัน

6.2.3 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาสถาบันการศึกษา (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

ต่อการพัฒนาเมืองในอำเภอองครักษ์

ด้านกายภาพ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่โดยรอบมหาวิทยาลัย พื้นที่ในจังหวัด และพื้นที่ข้างเคียง เนื่องจาก พื้นที่บริเวณหน้ามหาวิทยาลัยไม่สามารถก่อสร้างอาคารบ้านเรือนและอาคารพาณิชย์ได้ เนื่องจาก เป็นที่ดินของ สปก.ทำให้ด้านหน้ามหาวิทยาลัยเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ส่วนพื้นที่ด้านหลังของมหาวิทยาลัยมีอาคารหอพักเกิดขึ้นกระจายตามพื้นที่ และมีบ้านจัดสรรเกิดขึ้นตามเส้นทางคมนาคมสายรังสิต-นครนายก ส่งผลให้จำนวนหอพักหรืออาคารบ้านจัดสรรเกิดขึ้น โดยสิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้นบางส่วนก็เพื่อรองรับจำนวนนิสิตและบุคลากรที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยด้วย ทำให้เกิดการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายกเมื่อมีมหาวิทยาลัยเกิดขึ้น

ด้านเศรษฐกิจ มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งสร้างรายได้และอาชีพ เนื่องจาก มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปมาสมัครงานและทำงานในมหาวิทยาลัย ไม่เพียงแต่บุคลากรในมหาวิทยาลัย ผู้ประกอบการในมหาวิทยาลัยบางรายก็ย้ายถิ่นฐานมาตั้งถิ่นฐานในอำเภอองครักษ์เพื่อมาค้าขายในมหาวิทยาลัย บางรายก็เป็นคนในจังหวัดมาค้าขายในมหาวิทยาลัย ผู้ประกอบการเหล่านี้ก็รับสินค้ามาจากร้านขายส่งในตลาดองครักษ์ ตลาดนครนายก และตลาดไท จ.ปทุมธานี รวมถึงผู้ประกอบการธุรกิจหอพักและบ้านจัดสรรก็เกิดขึ้นเพื่อรองรับบุคลากรในมหาวิทยาลัย เมื่อมีมหาวิทยาลัยเกิดขึ้น บ้านจัดสรรและหอพักบริเวณพื้นที่โดยรอบก็มีจำนวนสูงขึ้น

ด้านสังคม จำนวนประชากรและจำนวนบ้านในอำเภอองครักษ์ พ.ศ.2536-พ.ศ.2556 มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี เมื่อมีมหาวิทยาลัยเกิดขึ้นในพื้นที่ ส่งผลให้ประชาชนย้ายมาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่มากยิ่งขึ้น รวมถึงจำนวนบ้านเรือนที่เกิดขึ้นในตำบลองครักษ์ก็มีจำนวนสูงขึ้น รวมถึงเมื่อมีมหาวิทยาลัยเกิดขึ้นส่งผลให้ประชาชนและพื้นที่ข้างเคียงได้รับการบริการด้านการแพทย์จากมหาวิทยาลัย ซึ่งมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเป็นโรงพยาบาลขนาดใหญ่สามารถรองรับผู้ป่วยได้ประมาณ 500 เตียงสำหรับผู้ป่วยที่ต้องนอนพักรักษาตัว จะเห็นว่าเมื่อมีมหาวิทยาลัยเกิดขึ้นทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับการบริการทางด้านสาธารณสุขการที่ครบวงจร ทำให้มีสุขภาพร่างกายที่ดีขึ้น

ตารางที่ 25 สรุปผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาเมือง (แต่ละสถาบันการศึกษา)

	รร.จปร.	รร.ตท.	มศว.องครักษ์
กายภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดการพัฒนาเส้นทางคมนาคมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.5 - พื้นที่การเกษตรลดลงเหลือร้อยละ 49.36 - สถานที่ราชการมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น ร้อยละ 15.62 - พื้นที่หมู่บ้านและสิ่งก่อสร้างเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 12.25 	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่การเกษตรลดน้อยลง - การก่อสร้างอาคารบ้านเรือน บ้านจัดสรร ร้านค้าเพิ่มมากขึ้น - อำเภอบ้านนา มีสิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้นมีจำนวนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.19 	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดการเพิ่มขึ้นอาคารบ้านเรือนในพื้นที่อำเภอองครักษ์ - หมู่บ้านจัดสรร และหอพัก - เกิดขึ้นในเส้นทางคมนาคมสาย 305 รังสิต-นครนายก - พื้นที่เกษตรกรรมลดน้อยลง
เศรษฐกิจ	<ul style="list-style-type: none"> - แหล่งเพิ่มรายได้ที่และสร้างอาชีพของประชาชนในจังหวัด - ผู้ประกอบการที่จำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคทั้งในบริเวณโรงเรียนและนอกบริเวณโรงเรียนรับสินค้าจากร้านค้าในตลาดนครนายกสูงถึง ร้อยละ 52.4 - ทำให้ธุรกิจบ้านจัดสรรในพื้นที่ในจังหวัดนครนายกเพิ่มขึ้น พ.ศ.2558 การใช้ที่ดินบ้านจัดสรร เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.97 	<ul style="list-style-type: none"> - ร้านค้าที่จำหน่ายในตรงเรียนเป็นของครอบครัวเจ้าหน้าที่รับสินค้าจากอำเภอบ้านนาและอำเภอเมืองเป็นส่วนใหญ่ - เกิดธุรกิจบ้านจัดสรร เนื่องจากเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนต้องการเป็นเจ้าของที่พักอาศัย - ทาง รร.ตท.เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการภายนอกเข้ามาค้าขายในโรงเรียน ซึ่งผู้ประกอบการเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นประชาชนในจังหวัดนครนายก เป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนในจังหวัดนครนายก และพื้นที่ข้างเคียงทำงานในมหาวิทยาลัย - สร้างอาชีพและรายได้ - ผู้ประกอบการในมหาวิทยาลัยรับสินค้าจากร้านค้าส่งในจังหวัดนครนายกและพื้นที่ข้างเคียง - เกิดธุรกิจบ้านจัดสรรและหอพักในอำเภอองครักษ์ และพื้นที่ข้างเคียง
สังคม	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนประชากรและจำนวนบ้านในอำเภอเมืองนครนายก พ.ศ.2536-พ.ศ.2556 มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี - ประชาชนย้ายมาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่มากยิ่งขึ้น รวมถึงจำนวนบ้านเรือนในอำเภอเมืองนครนายกก็มีจำนวนสูงขึ้น - ทางโรงเรียนได้เปิดให้บริการประชาชนภายนอกเข้ามาใช้บริการในด้านต่างๆ เช่น อาคารกีฬา ห้องประชุมโรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนประชากรและจำนวนบ้านในอำเภอบ้านนามีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี - เกิดการย้ายถิ่นฐานของครอบครัวเจ้าหน้าที่ตั้งถิ่นฐานในอำเภอบ้านนาและอำเภอข้างเคียง - ประชาชนในอำเภอบ้านนาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เมื่อมี รร.ตท.ทำให้ประชาชนบางส่วนประกอบอาชีพค้าขายมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนประชากรและครัวเรือนในอำเภอองครักษ์เพิ่มสูงขึ้น - จำนวนบ้านในอำเภอองครักษ์มีจำนวนสูงขึ้น - เดิมวิถีชีวิตประชาชนในอำเภอองครักษ์ทำการเกษตร แต่เมื่อมีสถาบันการศึกษาประกอบอาชีพค้าขายและทำงานในมหาวิทยาลัยมากขึ้น - ได้รับการบริการด้านการแพทย์จากมหาวิทยาลัยที่ทันสมัย

ที่มา: ผู้วิจัย, 2558

6.3 ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันการศึกษาในแต่ละสถาบันการศึกษากับชุมชนโดยรอบ

6.3.1 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าและบริเวณพื้นที่โดยรอบ

ด้านกายภาพ การใช้ประโยชน์ที่ดินในโรงเรียนและบริเวณโดยรอบโรงเรียน พบว่า เดิมก่อนมีโรงเรียนพื้นที่บริเวณนี้เป็นพื้นที่ป่าและพื้นที่เกษตรกรรม แต่เมื่อมีโรงเรียนเกิดขึ้นพื้นที่โดยรอบมีการตั้งถิ่นฐานของอาคารบ้านเรือนเกิดขึ้น อาคารพาณิชย์ บ้านจัดสรรมีการก่อตั้งเพิ่มมากขึ้นบริเวณใกล้โรงเรียน จากข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลพรหมณี ซึ่งเป็นตำบลที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าตั้งอยู่ พบว่า พื้นที่สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.62 พื้นที่หมู่บ้านเพิ่มขึ้น ร้อยละ 12.29 แต่ในขณะเดียวกันพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ป่าไม้ลดลงเหลือร้อยละ 49.07 และ 21.44 ตามลำดับ ถึงแม้โรงเรียนจะมีบ้านพักข้าราชการไว้รองรับเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน แต่ก็มีเจ้าหน้าที่บางส่วนที่ตัดสินใจซื้อบ้านพักอาศัยในบริเวณบ้านจัดสรรใกล้โรงเรียน เนื่องจาก ย้ายครอบครัวมาในพื้นที่จังหวัดนครนายก ส่งผลให้บ้านจัดสรรเกิดขึ้นในบริเวณนี้เพิ่มมากขึ้น รวมถึงเจ้าหน้าที่บางท่านตัดสินใจซื้อที่ดินเพื่อปลูกบ้านในพื้นที่จังหวัดนครนายกด้วยเช่นกัน การใช้ประโยชน์ที่ดินจากการเกษตรในอดีตจึงเปลี่ยนมาเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบที่อยู่อาศัยและพาณิชย์มากยิ่งขึ้น ส่วนในด้านสิ่งปลูกสร้าง มีจำนวนเพิ่มขึ้น เนื่องจาก ในโรงเรียนมีโครงการก่อสร้างอาคาร ตึกเรียนที่จำเป็นในการเรียนการสอน ทำให้มีจำนวนสิ่งก่อสร้างเพิ่มขึ้น รวมไปถึงสิ่งปลูกสร้างบริเวณโดยรอบโรงเรียนก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จะเห็นว่าจากการเปรียบเทียบภาพถ่ายทางอากาศพบว่า เกิดอาคารเพิ่มขึ้นในบริเวณโดยรอบโรงเรียน เนื่องจาก สิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้นโดยรอบโรงเรียนส่วนใหญ่จะเป็นอาคารบ้านเรือน ร้านค้า สถาบันกวดวิชา และบ้านจัดสรร โดยสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นเนื่องจากต้องการให้เจ้าหน้าที่และนักเรียนในโรงเรียนเป็นผู้ใช้บริการ รวมถึงประชาชนทั่วไปมาใช้บริการในพื้นที่อีกด้วย

ด้านเศรษฐกิจ จากการศึกษาด้านการใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่และนักเรียนในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พบว่า ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ของเจ้าหน้าที่และนักเรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่ในด้านการรับประทานอาหารจะไม่เสียค่าใช้จ่าย เนื่องจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเป็นโรงเรียนในระบบทหาร มีการกินนอนในโรงเรียน มีการทำกิจกรรมต่างๆในพื้นที่โรงเรียน นักเรียนมีรายได้จากการเรียนหนังสือซึ่งก็คือรายเดือน ค่าใช้จ่ายของนักเรียนก็จะเป็นรายจ่ายเล็กๆน้อยๆ ซึ่งในรวมถึงผู้

ประกอบนอกโรงเรียน ผู้ประกอบการบริเวณโดยรอบสถาบันการศึกษาจำนวนหนึ่งเป็นญาติหรือครอบครัวของเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน มาค้าขายในพื้นที่เนื่องจากพื้นที่ที่อยู่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครนายก และโรงเรียนก็เป็นแหล่งรายได้ขนาดใหญ่ เป็นการสร้างอาชีพให้ประชาชนในพื้นที่อีกทางหนึ่ง

ด้านสังคม จำนวนนักเรียนในโรงเรียนมีจำนวนค่อนข้างคงที่ส่วนหนึ่งมากจากการกำหนดจำนวนรับนักเรียนในแต่ละปี ทำให้จำนวนนักเรียนมีจำนวนค่อนข้างคงที่ ส่วนจำนวนเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนแล้วแต่ปีงบประมาณของแต่ละปี ใน พ.ศ.2558 มีจำนวนเจ้าหน้าที่ในทุกกำลังพล 3,222 นาย โดยจำนวนเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนส่วนใหญ่ย้ายถิ่นฐานมาอยู่ในจังหวัดนครนายก เนื่องจาก ทำงานในโรงเรียนเมื่อจะครบอายุราชการในการทำงาน 60 ปี จึงตัดสินใจย้ายครอบครัวมาในพื้นที่จังหวัดนครนายก รวมไปถึงตัดสินใจซื้อบ้านและที่ดินในจังหวัดเพื่ออยู่อาศัยใกล้ที่ทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนที่อยู่อาศัยที่เพิ่มขึ้นในบริเวณโดยรอบโรงเรียน

6.3.2 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาโรงเรียนเตรียมทหารและบริเวณพื้นที่โดยรอบ

ด้านกายภาพ เดิมพื้นที่โรงเรียนเตรียมทหารเป็นของพื้นที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ลักษณะสภาพพื้นที่จึงมีลักษณะคล้ายกัน คือเป็นพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ป่า แต่เมื่อมีโครงการก่อสร้างโรงเรียนเตรียมทหารเกิดขึ้น ทำให้เกิดการย้ายถิ่นฐานของประชาชนในพื้นที่มาตั้งถิ่นฐานบริเวณโดยรอบโรงเรียนมากยิ่งขึ้น เกิดอาคารร้านค้าในพื้นที่ รวมไปถึงบ้านจัดสรรที่เกิดขึ้นใกล้กับโรงเรียน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินจากเดิมเป็นพื้นที่เกษตรกรรม เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินในด้านที่อยู่อาศัยมากขึ้น กล่าวคือ พื้นที่บริเวณโดยรอบโรงเรียนเตรียมทหารอยู่ในตำบลศรีกะอาง เมื่อดูการใช้ประโยชน์ที่ดินในตำบลศรีกะอาง พบว่า พื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ป่าไม้ลดลงเหลือร้อยละ 39.24 และ 35.14 ตามลำดับ แต่ในส่วนของสถานที่ราชการและสถาบันต่างๆมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.19 พื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.96 โดยจากข้อมูลหมู่บ้านในตำบลศรีกะอาง จะเห็นว่า หมู่ที่ 10 หมู่บ้านโรงเรียนเตรียมทหารมีจำนวนครัวเรือนสูงที่สุด 736 ครัวเรือน แสดงว่า เจ้าหน้าที่ในโรงเรียนเตรียมทหารและบริเวณโดยรอบมีการขยายตัวและอยู่อาศัยในพื้นที่มากขึ้น สิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้นในโรงเรียน มีไว้เพื่อรองรับกิจกรรมที่เกิดขึ้นในโรงเรียน จะเห็นว่า โรงเรียนเตรียมทหาร เป็นโรงเรียนที่มีความเบ็ดเสร็จในตัวเอง มีสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนครบ ไม่ว่าจะเป็น อาคารเรียน โรงอาหาร ห้องพยาบาล โรงอาคารซักรีด เป็นต้น สิ่งปลูกสร้างใน

โรงเรียนจะมีการแบ่งประเภทและแบ่งโซนอย่างชัดเจน อาคารที่พักอาศัยก็จะอยู่รวมกัน สิ่งปลูกสร้างภายนอกโรงเรียน จะรวมตัวกันเกาะกลุ่มกันตามแนวเส้นทางคมนาคม โดยจะมีอาคารบ้านเรือนเกิดขึ้น โดยในปัจจุบันมีโครงการก่อสร้างรีสอร์ท และบ้านจัดสรรบริเวณใกล้โรงเรียน

ด้านเศรษฐกิจ จากการศึกษาด้านการใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่และนักเรียนในโรงเรียนเตรียมทหาร พบว่า ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ของเจ้าหน้าที่และนักเรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่ในด้านการรับประทาน อาหารจะไม่เสียค่าใช้จ่าย เนื่องจากทางโรงเรียนเป็นระบบโรงเรียนทหาร มีการกินนอนในโรงเรียน ทำกิจกรรมต่างๆในโรงเรียน นักเรียนมีรายได้จากการเรียนหนังสือซึ่งก็คือเงินเดือน ทางโรงเรียนมีร้านค้า โดยทางโรงเรียนมีร้านค้าก็จะเป็ร้านค้าของครอบครัวเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน อีกทั้งสินค้าที่นำมาจำหน่ายก็รับสินค้ามาจากร้านค้าขายส่งในจังหวัดนครนายก ร้อยละ 40.2 และร้านขายส่งในอำเภอบ้านนา ร้อยละ 20.5 รวมถึงผู้ประกอบการนอกโรงเรียน ผู้ประกอบการบริเวณโดยรอบสถาบันการศึกษาจำนวนหนึ่งเป็นญาติหรือครอบครัวของเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน มาค้าขายในพื้นที่ เนื่องจากพื้นที่ที่อยู่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครนายก และโรงเรียนก็เป็นแหล่งรายได้ขนาดใหญ่ เป็นการสร้างอาชีพให้ประชาชนในพื้นที่อีกทางหนึ่ง รวมไปถึงทางโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบมาค้าขายในโรงเรียนวันอังคารและวันศุกร์ โดยผู้ประกอบการที่มาค้าขายอยู่ในพื้นที่จังหวัดนครนายก เป็นการกระจายรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่อีกทางหนึ่ง และเป็นการช่วยให้เจ้าหน้าที่ในโรงเรียนได้ใช้จ่ายใช้สอยในโรงเรียน สะดวกในการเดินทางอีกด้วย

ด้านสังคม จำนวนนักเรียนในโรงเรียนเพิ่มขึ้นในทุกปีส่วนหนึ่งมากจากการกำหนดจำนวนรับนักเรียนในแต่ละเหล่าทัพ ทำให้จำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นในแต่ละปี ส่วนจำนวนเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนแล้วแต่ปีงบประมาณของแต่ละปี แต่ก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นในทุกๆปี ใน พ.ศ.2548-พ.ศ.2557 จำนวนนักเรียนและเจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้น 454 คน โดยจำนวนเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนส่วนใหญ่ย้ายถิ่นฐานมาอยู่ในจังหวัดนครนายก จึงตัดสินใจย้ายครอบครัวมาในพื้นที่จังหวัดนครนายก รวมไปถึงตัดสินใจซื้อบ้านและที่ดินในจังหวัดเพื่ออยู่อาศัยใกล้ที่ทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนที่อยู่อาศัยที่เพิ่มขึ้นในบริเวณโดยรอบโรงเรียน จึงตัดสินใจย้ายครอบครัวมาในพื้นที่จังหวัดนครนายก รวมไปถึงตัดสินใจซื้อบ้านและที่ดินในจังหวัดเพื่ออยู่อาศัยใกล้ที่ทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนที่อยู่อาศัยที่เพิ่มขึ้นในบริเวณโดยรอบโรงเรียน เมื่อพิจารณาจากข้อมูลจำนวนครัวเรือนในตำบลศรีกะอาง พบว่า หมู่บ้านโรงเรียนเตรียมทหาร มี 736 ครัวเรือน มีจำนวนประชากรสูงที่สุด เท่ากับ 2,073 คน แยกเป็นเพศชาย

จำนวน 1,705 คน และเพศหญิง จำนวน 368 คน ซึ่งเป็นข้อสนับสนุนที่สอดคล้องกับจำนวนเจ้าหน้าที่ที่เลือกอยู่อาศัยในบริเวณโดยรอบโรงเรียน และอีกบางส่วนอยู่ในโรงเรียนในวันทำงานและจะเดินทางกลับบ้านในวันเสาร์และอาทิตย์

6.3.3 ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและบริเวณพื้นที่โดยรอบ

ด้านกายภาพ เดิมการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณนี้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมและเป็นพื้นที่ของสปก.ไม่สามารถสร้างอาคารพาณิชย์ได้ แต่เมื่อมีมหาวิทยาลัยเกิดขึ้น ทำให้บริเวณรอบมหาวิทยาลัยเกิดการขยายตัวของพื้นที่ กล่าวคือ การใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลองครักษ์ซึ่งถือว่าเป็นตำบลที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตั้งอยู่ พื้นที่โดยรอบมหาวิทยาลัยมีการเพิ่มขึ้นของอาคารบ้านเรือนร้านค้า รวมไปถึงหอพักและหมู่บ้านจัดสรรเกิดขึ้น จะเห็นว่าเมื่อมีมหาวิทยาลัยเกิดขึ้นทำให้พื้นที่การเกษตรลดน้อยลงเหลือร้อยละ 62.07 พื้นที่อาคารพาณิชย์ ร้านค้า และบ้านเรือนเพิ่มมากขึ้น โดยพื้นที่หมู่บ้านเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.66 สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.39 ส่วนสิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยมีอาคาร หอพักเพิ่มขึ้นในแต่ละปี โดยทางมหาวิทยาลัยมีโครงการก่อสร้างอาคารเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีจำนวนคณะ หอพักเกิดขึ้นเพื่อรองรับนิสิตและบุคลากรในมหาวิทยาลัย ใน พ.ศ.2538-พ.ศ.2557 ทางมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการก่อสร้างอาคารเรียน หอพักและอาคารนันทนาการ ประมาณ 45 อาคาร รวมถึงบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยมีสิ่งปลูกสร้างเพิ่มขึ้นบริเวณหลังมหาวิทยาลัยและบริเวณหน้ามหาวิทยาลัยมีจำนวนอาคาร บ้านเรือน ร้านค้า หอพักและบ้านจัดสรรเกิดขึ้น เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีจำนวนนิสิตและบุคลากรในมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นในแต่ละปี ถึงแม้จะมีจำนวนหอพักที่รองรับนิสิตและบุคลากรแล้วก็ไม่เพียงพอกับจำนวนนิสิตและบุคลากรที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี ส่งผลให้มีจำนวนหอพักเกิดขึ้นจำนวนมาก

ด้านเศรษฐกิจ ค่าใช้จ่ายของนิสิตและบุคลากรในมหาวิทยาลัย โดยส่วนใหญ่จะใช้จ่ายในมหาวิทยาลัยโดยจะซื้ออาหารในโรงอาหารมหาวิทยาลัย ส่วนนอกเวลาเรียนก็จะใช้จ่ายใช้สอยในพื้นที่โดยรอบมหาวิทยาลัย และตลาดในอำเภอองครักษ์ อีกทั้งทางมหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้ร้านค้ามาขายในมหาวิทยาลัย ทำให้บุคลากรและนิสิตได้ใช้จ่ายใช้สอยอย่างเต็มที่ ในส่วนของผู้ประกอบการในบริเวณมหาวิทยาลัยและนอกมหาวิทยาลัย โดยส่วนใหญ่จะเป็นคนในพื้นที่มาค้าขายใน

มหาวิทยาลัย ร้อยละ 76.1 จากการสอบถาม ผู้ประกอบการที่เลือกมาขายในมหาวิทยาลัยและบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัย เนื่องจาก มหาวิทยาลัยเป็นตลาดวิชาขนาดใหญ่ จำนวนนิสิตและบุคลากรมีจำนวนมาก ทำให้เลือกมาค้าขายในพื้นที่บริเวณนี้ อีกทั้งที่อยู่อาศัยของผู้ประกอบการก็อยู่ใกล้กับมหาวิทยาลัยทำให้การเดินทางมาค้าขายสะดวก รวมถึงมหาวิทยาลัยยังเป็นตลาดแรงงานขนาดใหญ่ให้กับประชาชนในพื้นที่อีกด้วย จากแบบสอบถามพบว่า จำนวนผู้ที่ทำงานในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เป็นประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครนายก ร้อยละ 54.0 ถึงแม้จะไม่ได้อาศัยอยู่ใกล้พื้นที่แต่การเดินทางมายังมหาวิทยาลัยก็ไม่ลำบาก เนื่องจากมีรถตู้โดยสารประจำทางผ่านบริเวณมหาวิทยาลัย ส่งผลให้การเดินทางมาในพื้นที่สะดวก

ด้านสังคม จำนวนนิสิตในมหาวิทยาลัย พ.ศ.2544-พ.ศ.2557 มีจำนวนนิสิตเพิ่มขึ้น 3,677 คน นอกจากจำนวนนิสิตที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นในแต่ละปี จำนวนบุคลากรในมหาวิทยาลัยก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน จะเห็นว่าจำนวนนิสิตใน พ.ศ.2557 มีจำนวน 6,695 คน และ จำนวนบุคลากร พ.ศ. 2557 เท่ากับ 1,890 คน เมื่อพิจารณาจำนวนคณะและนิสิตที่เพิ่มขึ้น ทำให้ทราบว่ามหาวิทยาลัยมีการขยายตัว โดยเมื่อพิจารณาจำนวนหอพักในมหาวิทยาลัย พบว่า จำนวนหอพักที่รับนิสิตได้ 5,660 คน จำนวนหอพักบุคลากรรับบุคลากรได้ 295 คน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบจำนวนหอพักกับจำนวนนิสิตไม่เพียงพอกับจำนวนนิสิตและบุคลากร ทำให้การเลือกหอพักในบริเวณใกล้มหาวิทยาลัยเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง รวมไปถึงการตัดสินใจในการซื้อบ้านในพื้นที่จังหวัดนครนายก ส่งผลให้จำนวนบ้านพักและอาคารหอพักเพิ่มขึ้นในพื้นที่ รวมไปถึงมหาวิทยาลัยยังเป็นแหล่งตลาดแรงงานของคนในจังหวัดนครนายก เนื่องจาก จากการสอบถามบุคลากรในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เป็นคนในจังหวัดนครนายก

ตารางที่ 26 ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันการศึกษาในแต่ละสถาบันการศึกษากับชุมชน
โดยรอบ

	รร.จปร.	รร.ตท.	มศว.องครักษ์
กายภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.62 พื้นที่หมู่บ้านเพิ่มขึ้น ร้อยละ 12.29 พื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ป่าไม้ลดลงเหลือร้อยละ 49.07 และ 21.44 ตามลำดับ - บ้านจัดสรรเกิดขึ้นในบริเวณนี้เพิ่มมากขึ้น - สิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้นโดยรอบโรงเรียนส่วนใหญ่จะเป็นอาคารบ้านเรือน ร้านค้า สถาบันกวดวิชา และบ้านจัดสรร 	<ul style="list-style-type: none"> - ลักษณะสภาพพื้นที่จึงมีลักษณะคล้ายกัน คือเป็นพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ป่า - พื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ป่าไม้ลดลงเหลือร้อยละ 39.24 และ 35.14 ตามลำดับ - สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.19 - พื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 15.96 - ปัจจุบันมีโครงการก่อสร้างรีสอร์ทและบ้านจัดสรรบริเวณใกล้โรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - บริเวณรอบมหาวิทยาลัยเกิดการขยายตัวของพื้นที่ - พื้นที่การเกษตรลดน้อยลงเหลือร้อยละ 62.07 - พื้นที่อาคารพาณิชย์ ร้านค้าและบ้านเรือนเพิ่มมากขึ้นพื้นที่หมู่บ้านเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.66 - สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.39 - บริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยมีสิ่งปลูกสร้างเพิ่มขึ้นบริเวณหลังมหาวิทยาลัยและบริเวณหน้ามหาวิทยาลัยมีจำนวนอาคาร บ้านเรือน ร้านค้า หอพักและบ้านจัดสรรเกิดขึ้น

<p>เศรษฐกิจ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เจ้าหน้าที่และนักเรียนในโรงเรียนด้านการรับประทานอาหารจะไม่เสียค่าใช้จ่ายเนื่องจากทางโรงเรียนเป็นระบบโรงเรียนทหาร - ผู้ประกอบการบริเวณโดยรอบสถาบันการศึกษาจำนวนหนึ่งเป็นญาติหรือครอบครัวของเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน มาค้าขายในพื้นที่เนื่องจากพื้นที่ที่อยู่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครนายก และโรงเรียนก็เป็นแหล่งรายได้ขนาดใหญ่ - โรงเรียนก็เป็นแหล่งรายได้ขนาดใหญ่ เป็นการสร้างอาชีพให้ประชาชนในพื้นที่อีกทางหนึ่ง 	<ul style="list-style-type: none"> - เจ้าหน้าที่และนักเรียนในโรงเรียนด้านการรับประทานอาหารจะไม่เสียค่าใช้จ่าย เนื่องจากทางโรงเรียนเป็นระบบโรงเรียนทหาร - ร้านค้าในโรงเรียนรับสินค้ามาจากร้านค้าขายส่งในจังหวัดนครนายก ร้อยละ 40.2 และร้านค้าขายส่งในอำเภอบ้านนา ร้อยละ 20.5 - ผู้ประกอบการนอกโรงเรียน ผู้ประกอบการบริเวณโดยรอบสถาบันการศึกษาจำนวนหนึ่งเป็นญาติหรือครอบครัวของเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน - ทางโรงเรียนให้ผู้ประกอบการมาค้าขายในโรงเรียนวันอังคารและวันศุกร์ โดยผู้ประกอบการที่มาค้าขายอยู่ในพื้นที่จังหวัดนครนายก เป็นการกระจายรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่อีกทางหนึ่ง และเป็นการช่วยให้เจ้าหน้าที่ในโรงเรียนได้จับจ่ายใช้สอยในโรงเรียน สะดวกในการเดินทางอีกด้วย 	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าใช้จ่ายของนิสิตและบุคลากร จะใช้จ่ายในมหาวิทยาลัยโดยจะซื้ออาหารในโรงอาหารมหาวิทยาลัย ส่วนนอกเวลาเรียนก็จะจับจ่ายใช้สอยในพื้นที่โดยรอบมหาวิทยาลัย และตลาดในอำเภอองครักษ์ - ผู้ประกอบการในบริเวณมหาวิทยาลัยและนอกมหาวิทยาลัย โดยส่วนใหญ่จะเป็นคนในพื้นที่มาค้าขายในมหาวิทยาลัย ร้อยละ 76.1 - จำนวนผู้ที่ทำงานในมหาวิทยาลัยเป็นประชาชนในจังหวัดนครนายก ร้อยละ 54.0 - เมื่อมีมหาวิทยาลัยทำให้เกิดรายได้ และสร้างอาชีพให้กับคนในตำบลองครักษ์ - เกิดธุรกิจบ้านจัดสรรและหอพักเกิดขึ้นบริเวณหลังมหาวิทยาลัยเป็นจำนวนมาก
<p>สังคม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนนักเรียนในโรงเรียนค่อนข้างคงที่ส่วนหนึ่งมาจากการกำหนดจำนวนรับนักเรียนในแต่ละปี ทำให้จำนวนนักเรียนมีจำนวนค่อนข้างคงที่ - จำนวนเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนแล้วแต่ปีงบประมาณของแต่ละปี ใน พ.ศ.2558 มีจำนวนเจ้าหน้าที่ในทุุกกำลังพล 3,222 นาย - ประชากรตำบลพรหมณีเพิ่มขึ้นในแต่ละปี พ.ศ.2536-พ.ศ.2556 มีจำนวนเพิ่มขึ้น 808 คน และหมู่บ้านในตำบลนี้มีทั้งหมด 16 หมู่บ้าน โดยโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าอยู่ในหมู่ที่ 14 หมู่บ้านเทพประทานพร ซึ่งจำนวนเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในพื้นที่นี้ 	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ศ.2548-พ.ศ.2557 จำนวนนักเรียนและเจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้น 454 คน - จำนวนเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนส่วนใหญ่ย้ายถิ่นฐานมาอยู่ในจังหวัดนครนายก จึงตัดสินใจย้ายครอบครัวมาในพื้นที่จังหวัดนครนายก - หมู่บ้านโรงเรียนเตรียมทหาร มี 736 ครัวเรือน มีจำนวนประชากรสูงที่สุด 2,073 คน แยกเป็นเพศชาย 1,705 คน และเพศหญิง 368 คน 	<ul style="list-style-type: none"> ข.จำนวนนิสิต พ.ศ.2544-พ.ศ.2557 เพิ่มขึ้น 3,677 คน และจำนวนบุคลากรในมหาวิทยาลัยก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น - จำนวนประชากรในตำบลองครักษ์มีจำนวนเพิ่มขึ้น 1,188 คน และจำนวนบ้านเพิ่มขึ้น 1,279 หลังคาเรือน

ที่มา: ผู้วิจัย, 2558

ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายก เมื่อมีสถาบันการศึกษาเกิดขึ้นในจังหวัดนครนายก ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่โดยรอบซึ่งจะเห็นถึงความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย รวมไปถึงงานวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานและคำถามในงานวิจัยที่ว่า การพัฒนาของของสถาบันการศึกษาทั้ง 3 แห่งในจังหวัดนครนายก ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงของพื้นที่โดยรอบ

6.4 ข้อเสนอแนะ

1 เมื่อมีสถาบันการศึกษาเกิดขึ้นในพื้นที่ควรมีการวางแผนเพื่อรองรับพื้นที่ที่มีการเติบโตจากการขยายตัวของเมืองและการตั้งสถาบันการศึกษา

2 การเกิดสถาบันการศึกษาควรมีพื้นที่รองรับในการเปลี่ยนแปลงในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินในด้านการศึกษา ควรพัฒนาในด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่ความเหมาะสมกับสถาบันการศึกษา

3 ควรกำหนดขอบเขตการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ เพื่อควบคุมและควรมีมาตรการป้องกันและแก้ไขสภาพแวดล้อมในพื้นที่ เพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต

รายการอ้างอิง

Allison M. Ohme. (1999). THE ECONOMIC IMPACT OF A UNIVERSITY ON ITS COMMUNITY AND STATE: EXAMINING TRENDS FOUR YEARS LATER. <http://goo.gl/RpTe3C>

Annette Steinacker. (2004). The Economic Effect of Urban Colleges on Their Surrounding Communities. <http://www.uky.edu/ie/sites/www.uky.edu.ie/files/uploads/Urban%20Studies%20-%20University%20Impact.pdf>

Chapman J.D. and others. (1996). *The Reconstruction of Education*. London: Redwood Books Limited.

Dober Richard. (1963). *P.Campus Planning*. New York: John wiley&son.

Ehinmowo and Eludoyin. (2010). The university as a nucleus for growth pole: Example

from Akungba - Akoko, Southwest, Nigeria. http://www.academicjournals.org/article/article1379428966_Ehinmowo%20and%20Eludoyin.pdf

George Hampton and David Higham. (1999). University Impact on Community Development. <http://catalogue.nla.gov.au/Record/5577331>

Nash George, Waldorf Dan, & E., P. o. (1973). *The University and the City*. Eight cases of involvement. New York: McGraw-hill.

Print. (1959). *Technical Colleges and Colleges of Future Education* 40-47.

Robert Morrison MacIver. (1931). *Society: Its Structure and Changes*. Incorporated: R. Long & R. R. Smith,.

Ttip Umbach. (2010). *The Economic and Societal Impact of*

The University of Minnesota. http://impact.umn.edu/assets/pdf/Final_Report.pdf

Yamane T. (1973). *Statistic: An Introductory Analysis*. 3rd ed. New York: Harper and Row.

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. ตารางที่ 12 แสดงจำนวนประชากรและการย้ายถิ่นของจังหวัด นครนายก พ.ศ.2526-2530.

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. ตารางที่ 13 อัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากรในจังหวัด นครนายก ใน พ.ศ.2536-พ.ศ.2556.

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. ตารางที่ 14 แสดงจำนวนประชากร และความหนาแน่น ประชากรของจังหวัดนครนายกในช่วง พ.ศ.2536-พ.ศ.2556.

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. ตารางที่ 15 แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากร พ.ศ.2536,พ.ศ.2546,พ.ศ.2556.

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. ตารางที่ 16 เปรียบเทียบจำนวนบ้าน ตั้งแต่ พ.ศ.2536-พ.ศ.2558.

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. ตารางที่ 17 แสดงจำนวนประชากรย้ายเข้าในพื้นที่จังหวัด นครนายกในช่วง พ.ศ.2536-พ.ศ.2556.

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. ตารางที่ 18 แสดงจำนวนประชากรย้ายออกในพื้นที่จังหวัด นครนายกในช่วง พ.ศ.2536-พ.ศ.2556.

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. แผนภูมิที่ 5 จำนวนประชากรในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2536-พ.ศ.2556.

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. แผนภูมิที่ 6 จำนวนประชากรย้ายเข้าในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2526-พ.ศ.2556.

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. แผนภูมิที่ 7 จำนวนประชากรย้ายออกในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2526-พ.ศ.2556.

กรมพัฒนาที่ดิน. ตารางที่ 3 แสดงการใช้ที่ดิน พ.ศ.2530,พ.ศ.2544,พ.ศ.2549,พ.ศ.2558 ของจังหวัด นครนายก.

กรมพัฒนาที่ดิน. แผนภูมิที่ 1 สัดส่วนการใช้ที่ดินในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2530.

กรมพัฒนาที่ดิน. แผนภูมิที่ 2 สัดส่วนการใช้ที่ดินในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2544.

กรมพัฒนาที่ดิน. แผนภูมิที่ 3 สัดส่วนการใช้ที่ดินในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2549.

กรมพัฒนาที่ดิน. แผนภูมิที่ 4 สัดส่วนการใช้ที่ดินในพื้นที่ศึกษา พ.ศ.2558.

กรมโยธาธิการและผังเมือง. ภาพที่ 3 การใช้ที่ดิน พ.ศ. 2538.

กรมโยธาธิการและผังเมือง. ภาพที่ 4 การใช้ที่ดิน พ.ศ. 2545.

กรมโยธาธิการและผังเมือง. ภาพที่ 5 การใช้ที่ดิน พ.ศ. 2558.

กรมโยธาธิการและผังเมือง. ภาพที่ 6 การใช้ที่ดิน พ.ศ. 2538-พ.ศ.2545-พ.ศ.2558.

กรมโยธาธิการและผังเมือง. ภาพที่ 7 เส้นทางการคมนาคมในพื้นที่การศึกษา.

กรมโยธาธิการและผังเมือง. ภาพที่ 8 การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ.2538-2558 (โรงเรียนนายร้อย จปร.).

กรมโยธาธิการและผังเมือง. ภาพที่ 9 การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ.2538-2558 (โรงเรียนเตรียมทหาร).

กรมโยธาธิการและผังเมือง. ภาพที่ 11 การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ.2538-2558 (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).

กฤษณพงศ์ พุตระกูล และคณะ. (2559). รายงานความก้าวหน้าโครงการพัฒนามหาวิทยาลัย: ชุมชนเมืองเอก มหาวิทยาลัยรังสิต,

http://www.slideshare.net/FURD_RSU/ss-45786285.

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดนครนายก. ตารางที่ 4 แสดงจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าและการจำหน่ายไฟฟ้าในแต่ละอำเภอของจังหวัดนครนายก.

คงกฤษ ลิมพะสุต. (2541). การศึกษาผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนที่อยู่ใกล้มหาวิทยาลัย:กรณีศึกษาชุมชนเมืองเอกรังสิตโครงการ 1 และมหาวิทยาลัยรังสิต. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์.

จิรพรรณ กาญจนะจิตรา. (2530). การพัฒนาชุมชน. มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร.

เดชา บุญค้ำ และคณะ. (2532). การวางผังบริเวณและงานบริเวณ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ.

ทับทิม วงศ์ประยูร. (2526). เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

ธนวิทย์ พลายน้อย. (2549). อิทธิพลของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนสวนดอกไม้และชุมชนหลังมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์.

ธัญย์ ตันวานิช. (2552). อิทธิพลของสถานศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนาเมืองกรณีศึกษาเมืองสงขลา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์.

เจียรชัย ณ นคร. (2537). กฎหมายรับรองสิทธิของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ (Vol. รัฐสภาสารปีที่42 ฉบับที่ 3).

บริษัท ทีไอที จำกัด มหาชน. ตารางที่ 6 แสดงจำนวนหมายเลขโทรศัพท์ตามประเภทผู้เช่าในจังหวัด นครนายก.

บุญชัย แซ่โง้ว. (2543). แนวทางการพัฒนาพื้นที่ชานเมืองด้านตะวันตกเฉียงใต้ของเมืองพิษณุโลกเพื่อรองรับการขยายตัวของมหาวิทยาลัยนเรศวร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์.

เบญจวรรณ อารีสมาน. (2525). บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาต่อการพัฒนาภาคศึกษาเฉพาะกรณี มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์.

ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ. (2542). บทที่2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง. <http://www.ex-mba.buu.ac.th/research/Rayong/Y-MBA12/51730135/ch2.pdf>

แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภททำยกกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวม จังหวัดนครนายก. (2555).

ไพรัตน์ เดชะรินทร์. (2524). การบริหารการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

ภัทรินทร์ หงษ์ทอง. (2532). การศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางในการวางแผนพัฒนาพื้นที่ อันเนื่องจากการขยายตัวของสถาบันการศึกษา:กรณีศึกษา ชุมชนบางชั้น อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์.

มณฑกานต์ มุกตพันธ์. (2537). การศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางการออกแบบและวางผังบริเวณ. (วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาออกแบบชุมชนเมือง), มหาวิทยาลัยศิลปากร.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2559). ภาพที่ 12 แสดงที่ตั้งของอาคารในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
โรงเรียนเตรียมทหาร. (2559). ภาพที่ 10 แสดงที่ตั้งของอาคารในโรงเรียนเตรียมทหาร.

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า 2559. แสดงที่ตั้งของอาคารในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า.

วันทนีย์ ภูมิภัทราคม, สมยศ อวเกียรติ, & ทับทิม วงศ์ประยูร. (2538). เศรษฐศาสตร์ทั่วไป. กรุงเทพฯ:
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะวิชาวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยสงครณ.

สถาบันนโยบายการศึกษา. (2539).

http://digital_collect.lib.buu.ac.th/journal/Journal_of_science/j_spaajan/v2n1/142-157.pdf

สลิลทิพย์ ฝอยทับทิม. (2543). การศึกษาและออกแบบวางแผนบริเวณมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสกลนคร.

สายชล สวามิภักดิ์. (2528). ผลกระทบของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานีที่มีผลต่อ
การเติบโตของชุมชนเมืองปัตตานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์.

สำนักงานการประปาจังหวัดนครนายก. จำนวนผู้ใช้น้ำประปาและกำลังการผลิตที่ผลิตได้ในจังหวัด
นครนายก. Retrieved 2559

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ตารางที่ 7 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด
นครนายก จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ.2529-พ.ศ.2553.

สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดนครนายก. ตารางที่ 10 แสดงจำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจ
การค้าที่คงอยู่ พ.ศ.2535-พ.ศ.2556.

สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดนครนายก. แสดงจำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้าที่คง
อยู่ พ.ศ.2535-พ.ศ.2556.

- สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนครนายก. ภาพที่ 1 แสดงขอบเขตพื้นที่การศึกษา.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2530). การใช้ที่ดินจังหวัดนครนายก พ.ศ.2528-พ.ศ.2554. สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปีเพาะปลูก 2528/2529: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครนายก. ตารางที่ 8 แสดงจำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม พ.ศ.2539,พ.ศ.2545,พ.ศ.2553.
- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครนายก. ตารางที่ 9 แสดงการเปลี่ยนแปลงและอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม พ.ศ.2539,พ.ศ.2545,พ.ศ.2553.
- สำมะโนประชากรและการเคหะ. (2533). ตารางที่ 19 แสดงการย้ายถิ่นและเหตุผลการย้ายถิ่นใน จังหวัดนครนายก พ.ศ.2553.
- สุชาติ ตริสัตยพันธ์. (2537). การวางผังแม่บทมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วิทยาเขตรังสิต. (วิทยานิพนธ์ สถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สาขาวิชาสถาปัตยกรรม.
- สุภาวดี บุญฉัตร และคณะ. (2545). แนวทางในการกำหนดรูปแบบเมืองมหาวิทยาลัยของประเทศไทย (ระยะที่ 1-2). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY
- อรวรรณ แซ่เจ้า. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อจำนวนผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทสาขา ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาไทย : ปีการศึกษา 2536-2545. from มหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Econ_Ed/Orawan_S.pdf
- อุทิศ ขาวเขียว. (2535). พัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

เจ้าหน้าที่ บุคลากร นักเรียน นักศึกษาและผู้ประกอบการ

แบบสอบถามพฤติกรรม ความคิดเห็น และความพึงพอใจของนักศึกษา บุคลากรมหาวิทยาลัยที่มีต่อมหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์เรื่อง ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันศึกษาคู่ต่อการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายก

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล
กรุณากำหนดเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ 1. ต่ำกว่า 15 ปี 2. 16 - 20 ปี 3. 21 - 25 ปี
 4. 26 - 30 ปี 5. 31 - 35 ปี 6. มากกว่า 35 ปี

3. อาชีพ 1. อาจารย์ 2. บุคลากรมหาวิทยาลัย 3. รับจ้าง/ค้าขายภายในมหาวิทยาลัย
 4. นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มหาวิทยาลัย)
 4.1 ปริญญาตรี ชั้นปี..... 4.2 ปริญญาโท ชั้นปี..... 4.3 ปริญญาเอก ชั้นปี.....
 5. นักเรียน
 5.1 โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ชั้นปี..... 5.2 โรงเรียนเตรียมทหาร ชั้นปี.....
 6. อื่นๆ (ระบุ).....

4. ภูมิลำเนาเดิม เลขที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

5. ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน เลขที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัย..... ปี..... เดือน.....

7. กรรมสิทธิ์ที่อาศัยปัจจุบัน 1. ของตนเอง 2. ของญาติ
 3. เช่าอาศัยอยู่ 4. อื่นๆ (ระบุ).....

8. ลักษณะที่อยู่อาศัย 1. บ้านเดี่ยว/บ้านแฝด 2. ห้องแถว/ตึกแถว
 3. หอพัก/ห้องเช่า 4. คอนโด
 5. อื่นๆ (ระบุ).....

9. จำนวนสมาชิกทั้งหมดที่อาศัยอยู่ด้วยกัน 1. อยู่เพียงลำพัง 2. จำนวน 1-2 คน
 3. จำนวน 3-4 คน 4. จำนวน 5 คนขึ้นไป

10. ท่านได้ย้ายสำมะโนประชากรมาอยู่อาศัยใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยหรือไม่
 1. ใช่ 2. ไม่ใช่ เหตุผล.....

11. รายจ่ายค่าเช่าที่พักอาศัยเฉลี่ย (บาท/เดือน) (กรณีเช่าอาศัยอยู่)
 1. น้อยกว่า 1,500 บาท 2. 1,501 - 3,000 บาท 3. 3,001 - 5,000 บาท
 4. 5,001 - 10,000 บาท 5. มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป

12. รายรับเฉลี่ย (บาท/เดือน)
 1. น้อยกว่า 5,000 บาท 2. 5,001 - 10,000 บาท 3. 10,001 - 25,000 บาท
 4. 25,001 - 50,000 บาท 5. มากกว่า 50,001 บาทขึ้นไป

หน้า 1/5

ภาพที่ ก-1 แบบสอบถามพฤติกรรม ความคิดเห็น และความพึงพอใจของนักศึกษา บุคลากร มหาวิทยาลัยที่มีต่อมหาวิทยาลัยวิทยานิพนธ์เรื่อง ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันศึกษาคู่ต่อการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายก

**แบบสอบถามพฤติกรรม ความคิดเห็น และความพึงพอใจของนักศึกษา บุคลากรมหาวิทยาลัยที่มีต่อมหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์เรื่อง ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันศึกษาคณะการพัฒนารัฐบาลเมืองในจังหวัดนครนายก**

13. ค่าใช้จ่ายและพื้นที่ใช้จ่ายหรือรับบริการเป็นประจำ
 กรุณาทำเครื่องหมาย บนหมายเลขที่ เฉพาะค่าใช้จ่ายหรือรับบริการ และทำเครื่องหมาย หรือ * ลงในพื้นที่
ที่ท่านเลือกใช้จ่ายหรือรับบริการเป็นประจำ

5=เป็นประจำทุกวัน	4=3-4 ครั้งต่อสัปดาห์	3=1-2 ครั้งต่อสัปดาห์	2=2-3 ครั้งต่อเดือน	1=มากกว่าหรือเท่ากับ 1 ครั้งต่อเดือน
-------------------	-----------------------	-----------------------	---------------------	--------------------------------------

กิจกรรม	ความถี่ในการใช้ จ่าย หรือ รับบริการ	ค่าใช้จ่าย เฉลี่ยต่อครั้ง (บาท)	พื้นที่ใช้จ่ายหรือรับบริการ			
			ภายใน มหาวิทยาลัย	บริเวณ ด้านหน้า มหาวิทยาลัย	ตัวเมือง นครนายก	พื้นที่อื่นๆ (ระบุ) ตำบล/ อำเภอ/จังหวัด
1.อาหารเช้า (จ.ศ.)	5 4 3 2 1					
2.อาหารกลางวัน (จ.ศ.)	5 4 3 2 1					
3.อาหารเย็น (จ.ศ.)	5 4 3 2 1					
4.อาหารเช้า (ส.ยามและวันหยุดนักขัตฤกษ์)	5 4 3 2 1					
5.อาหารกลางวัน (ส.ยามและวันหยุดนักขัตฤกษ์)	5 4 3 2 1					
6.อาหารเย็น (ส.ยามและวันหยุดนักขัตฤกษ์)	5 4 3 2 1					
7. ชီးซองใช้ส่วนตัว	5 4 3 2 1					
8. ชီးซองการเรือน	5 4 3 2 1					
9. บริการต่างๆ (เสริมสวย ซักรีด ร้านหนังสือ ร้านวัสด)	5 4 3 2 1					
10. พักผ่อน (ดูหนัง เล่นเน็ต ออกกำลังกาย คาราโอเกะ)	5 4 3 2 1					
11. การพักผ่อนยามว่าง	5 4 3 2 1					
12. บริการไปรษณีย์ , โทรศัพท์	5 4 3 2 1					
13. บริการธนาคาร , ATM	5 4 3 2 1					
14. อื่นๆ.....	5 4 3 2 1					

หน้า 2/5

ภาพที่ ก-1 แบบสอบถามพฤติกรรม ความคิดเห็น และความพึงพอใจของนักศึกษา บุคลากร มหาวิทยาลัยที่มีต่อมหาวิทยาลัยวิทยานิพนธ์เรื่อง ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันศึกษา ต่อการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายก (ต่อ)

**แบบสอบถามพฤติกรรม ความคิดเห็น และความพึงพอใจของนักศึกษา บุคลากรมหาวิทยาลัยที่มีต่อมหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์เรื่อง ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันศึกษาคณะการพัฒนารัฐบาลเมืองในจังหวัดนครนายก**

14. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อบริการทางสังคมของภาครัฐในมหาวิทยาลัย และชุมชนโดยรอบ

	ภายในมหาวิทยาลัย					บริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัย				
	ความพึงพอใจ		การให้บริการ			ความพึงพอใจ		การให้บริการ		
	ดีเยี่ยม	ไม่ ดีเยี่ยม	ดี	พอใช้	ควร ปรับปรุง	ดีเยี่ยม	ไม่ ดีเยี่ยม	ดี	พอใช้	ควร ปรับปรุง
1. บริการดูแล										
1.1 ใ้ที่										
1.2 ประปา										
1.3 ถนน										
1.4 โทรศัพท์										
1.5 การจัดการขยะ										
2. บริการสุขภาพ										
2.1 โรงเรียน มหาวิทยาลัย										
2.2 วัด โบสถ์ มัสยิด										
2.3 เทศบาล สถานีตำรวจ ปศุสัตว์										
2.4 โรงพยาบาล สถานีอนามัย										
2.5 สนามเด็กเล่น										
2.6 สวนสาธารณะ										
2.7 อื่นๆ.....										

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเดินทางของท่านในชีวิตประจำวัน
 กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

1. จุดเริ่มต้นในการเดินทางของท่านในชีวิตประจำวัน คือบริเวณ.....
 ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

2. การเดินทางของท่านในชีวิตประจำวัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. เดินเท้า/รถจักรยาน	☐ 2. รถจักรยานยนต์รับจ้าง	☐ 3. รถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล
☐ 4. รถยนต์ส่วนบุคคล	☐ 5. รถบริการของมหาวิทยาลัย	☐ 6. รถโดยสารรับจ้าง
☐ 7. อื่นๆ (ระบุ).....		

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางของท่านในชีวิตประจำวัน

☐ 1. ต่ำกว่า 15 ปี	☐ 2. 16 - 20 ปี	☐ 3. 21 - 25 ปี
☐ 4. 26 - 30 ปี	☐ 5. 31 - 35 ปี	☐ 6. มากกว่า 35 ปี

4. ระยะทางในการเดินทางของท่านในชีวิตประจำวัน

☐ 1. น้อยกว่า 1 กิโลเมตร	☐ 2. 1 - 5 กิโลเมตร	☐ 3. 6 - 10 กิโลเมตร	☐ 4. มากกว่า 10 กิโลเมตร
---	--	---	---

หน้า 3/5

ภาพที่ ก-1 แบบสอบถามพฤติกรรม ความคิดเห็น และความพึงพอใจของนักศึกษา บุคลากร มหาวิทยาลัยที่มีต่อมหาวิทยาลัยวิทยานิพนธ์เรื่อง ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันศึกษา ต่อการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายก (ต่อ)

แบบสอบถามพฤติกรรม ความคิดเห็น และความพึงพอใจของนักศึกษา บุคลากรมหาวิทยาลัยที่มีต่อมหาวิทยาลัยวิทยานิพนธ์เรื่อง ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันศึกษาต่อการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายก

5. ปัญหาในการเดินทางของท่านในชีวิตประจำวัน

1. จำนวนรถโดยสารมีจำนวนน้อยเกินไป 2. ปัญหาการจราจรติดขัด

3. ระยะทางไกล ทำให้ใช้เวลาในการเดินทางนาน 4. อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็น ของนักศึกษา บุคลากรมหาวิทยาลัยที่มีต่อมหาวิทยาลัย
กรุณากำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. ครอบครัวของท่านมีความเกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยในทางใดทางหนึ่งหรือไม่

1. ไม่เกี่ยวข้อง 2. เกี่ยวข้อง คือ

1. บุคคลในครอบครัวศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย
2. บุคคลในครอบครัวเป็นบุคลากรในมหาวิทยาลัย
3. ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย
4. ใช้บริการของมหาวิทยาลัย เช่น พักผ่อน โรงแรมกา รงธนาฯ
5. อื่นๆ (ระบุ).....

2. ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางมหาวิทยาลัยจัดขึ้นหรือไม่

1. เคยเข้าร่วม คือ กิจกรรม.....

เหตุผล 1. กิจกรรมมีประโยชน์ต่อตนเอง/ชุมชน 2. ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย

3. บุคคลในครอบครัวชักชวนให้เข้าร่วม 4. อื่นๆ (ระบุ).....

2. ไม่เคยเข้าร่วม

เหตุผล 1. ไม่มีเวลา 2. ไม่ต้องการเข้าร่วม 3. ไม่ทราบข่าว 4. อื่นๆ (ระบุ).....

3. ตั้งแต่ท่านเข้ามาอยู่ในพื้นที่นี้ ท่านพบว่าการเปลี่ยนแปลงใดบ้างที่เกิดขึ้นในพื้นที่บริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัย

1. มีการก่อสร้างหอพัก/ อาคารเรียน/ ที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น

2. มีการก่อสร้างอาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้น มีจำนวนร้านค้า และร้านอาหารต่างๆเป็นใหม่เป็นจำนวนมาก
 คือ ร้านประเภท.....

3. มีการให้บริการโรงเรียน โรงพยาบาล สถานพยาบาล สถานีตำรวจ ไปรษณีย์ ธนาคารเคทีเอ็มเพิ่มขึ้น

4. ผู้คนเข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่บริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยมากขึ้น

5. มีรถโดยสาร มอเตอร์ไซด์รับจ้างเพิ่มมากขึ้น

6. มีส่วนบริการดูแล พื้นที่สีเขียว และพื้นที่เกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น

7. อื่นๆ (ระบุ).....

4. ท่านคิดว่ามหาวิทยาลัยมีประโยชน์ต่อชุมชนอย่างไร

1. ก่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น

2. การสร้างงานของคนในชุมชนโดยตรง

3. การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยทำให้เกิดการสร้างและพัฒนาอาชีพของคนในชุมชน

4. มหาวิทยาลัยมีส่วนช่วยกระตุ้นการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของชุมชน

5. มหาวิทยาลัยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอย่างค้ำถัดเนื่อง

6. มีการบริการให้กับชุมชน เช่น การตรวจสุขภาพ การอบรมให้ความรู้แก่คนในชุมชน เป็นต้น

7. อื่นๆ (ระบุ).....

หน้า 4/5

ภาพที่ ก-1 แบบสอบถามพฤติกรรม ความคิดเห็น และความพึงพอใจของนักศึกษา บุคลากร มหาวิทยาลัยที่มีต่อมหาวิทยาลัยวิทยานิพนธ์เรื่อง ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันศึกษา ต่อการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายก (ต่อ)

**แบบสอบถามพฤติกรรม ความคิดเห็น และความพึงพอใจของนักศึกษา บุคลากรมหาวิทยาลัยที่มีต่อมหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์เรื่อง ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันศึกษาต่อการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายก**

5. ท่านคิดว่ามหาวิทยาลัยก่อให้เกิดปัญหาต่อชุมชนอย่างไร

- 1. เกิดความแออัด ไม่เป็นระเบียบของร้านค้า และที่จอดรถภายในชุมชน
- 2. เกิดปัญหาการจราจรติดขัด
- 3. เกิดมลภาวะเพิ่มขึ้นในชุมชน เช่น น้ำเสีย ขยะ เสียงรบกวน
- 4. เกิดอาชญากรรม ยาเสพติด ลักขโมยเพิ่มมากขึ้น
- 5. การบริการด้านสาธารณสุข (ให้ฟ้า ปะปะปา ถนน โทรศัพท์ การจัดการขยะของเสีย) และสาธารณสุขการ (โรงเรียน วัด สถานีตำรวจ โรงพยาบาล ธนาคาร ATM ไปรษณีย์) ไม่เพียงพอ
- 6. มหาวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งที่ก่อให้เกิดประเพณีวัฒนธรรม และค่านิยมชุมชนเปลี่ยนไป
- 7. อื่นๆ (ระบุ).....

6. ท่านคิดว่าบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัย ควรได้รับการพัฒนาหรือแก้ไขด้านใด
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ **เรียงตามลำดับ 1,2,3...จากความสำคัญสุดไปหาข้อ)**

- 1. เพิ่มการให้บริการด้านสาธารณสุข (ให้ฟ้า ปะปะปา ถนน โทรศัพท์ การจัดการขยะของเสีย) สาธารณูปการ (โรงเรียน วัด สถานีตำรวจ โรงพยาบาล ธนาคาร ATM ไปรษณีย์)
- 2. การจัดการพื้นที่ให้มากขึ้น
- 3. เพิ่มร้านค้า และบริการด้านต่างๆให้ครบครัน
- 4. สร้างเขตพื้นที่สำหรับบ้านเช่าให้แก่นักศึกษาเพิ่มขึ้น
- 5. เพิ่มพื้นที่สีเขียว สวนสาธารณะ หรือพื้นที่นันทนาการ
- 6. การจัดการขยะมูลฝอย
- 7. เพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยด้านการจราจร
- 8. เพิ่มมาตรการความปลอดภัยทางด้านชีวิตและทรัพย์สิน
- 9. อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 5 ข้อสังเกตแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

นางสาวรวรวดี จันทร์ นิสิตศึกษาศึกษาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงในความร่วมมือ

หน้า 5/5

ภาพที่ ก-1 แบบสอบถามพฤติกรรม ความคิดเห็น และความพึงพอใจของนักศึกษา บุคลากร มหาวิทยาลัยที่มีต่อมหาวิทยาลัยวิทยานิพนธ์เรื่อง ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันศึกษา ต่อการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายก (ต่อ)

**แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อมหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์เรื่อง ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันศึกษาต่อการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายก**

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ และกรอกข้อมูลที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

1. ลักษณะการประกอบการ

1. ร้านค้าและบริการในอาคารพาณิชย์ ประเภท.....

2. ร้านค้าและบริการทางเร่ แผงลอย ประเภท.....

3. ร้านค้าและบริการประเภทอื่นๆ คือ.....

2. ภูมิภาค/อำเภอ

1. ในพื้นที่บริเวณด้านหน้ามหาวิทยาลัย 2. ในพื้นที่เมืองนครนายก

3. พื้นที่อื่นๆ (ระบุ) เลขที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

3. ที่อยู่ปัจจุบัน ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

4. ระยะเวลาที่ทำการค้า ณ ที่ปัจจุบัน เป็นระยะเวลา..... ปี..... เดือน.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ประกอบการ
กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ และกรอกข้อมูลที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

1. สาเหตุหลักที่ท่านประกอบกิจการค้าในพื้นที่นี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ เรียงลำดับ 1,2,3...จากมากไปหาน้อย)

1. อยู่ใกล้สถาบันศึกษา 2. ค่าเช่าราคาถูกกว่าพื้นที่อื่น 3. ได้รับการชักชวนจากคนรู้จัก

4. อยู่ใกล้กับพื้นที่พักอาศัย 5. อยู่ใกล้กับลูกค้าที่ให้บริการ 6. อื่นๆ (ระบุ).....

2. วันใดที่ท่านคิดว่าขายสินค้าและบริการได้ดีที่สุด

1. วันธรรมดา 2. วันเสาร์-อาทิตย์ / วันหยุดนักขัตฤกษ์

3. ผู้มาใช้บริการกลุ่มใดที่เข้าใช้บริการที่ร้านของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. นักศึกษา 2. บุคลากรในมหาวิทยาลัย 3. ประชากรที่อยู่อาศัยใกล้มหาวิทยาลัย

4. ประชาชนที่อาศัยอยู่ภายนอกพื้นที่ 5. อื่นๆ (ระบุ).....

4. ช่วงเวลา - ปีภาคเรียนของสถาบันศึกษามีผลต่อการขายสินค้าและบริการของท่านมากน้อยเพียงใด

1. มากที่สุด 2. มาก 3. ปานกลาง 4. น้อย 5. น้อยที่สุด

5. ท่านรับ หรือซื้อสินค้ามาจากที่ใด

1. ร้านขายส่งในตัวเมืองนครนายก ชื่อร้าน.....

2. ร้านขายส่งในตำบลที่ตั้งสถาบันศึกษา ชื่อร้าน.....

3. ร้านขายส่งในพื้นที่อื่น ชื่อร้าน.....
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

4. ทำเอง/ผลิตขนาดเล็กชื่อร้าน.....
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

หน้า 1/3

ภาพที่ ก-2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อมหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์เรื่อง ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันศึกษาต่อการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายก

**แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อมหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์เรื่อง ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันศึกษาต่อการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายก**

6. ท่านคิดว่าพื้นที่ทำการค้า ณ ที่ปัจจุบัน มีปัญหาใดบ้าง

6.1 ด้านเรื่องอำนวยความสะดวก

1. ขาดแคลนพื้นที่จอดรถ 2. น้ำประปา/ไฟฟ้าขัดข้องบ่อยครั้ง

3. ไม่ปลอดภัยทางด้านชีวิตและทรัพย์สิน 4. ขาดแคลนพื้นที่ขนถ่ายสินค้า

5. ปัญหาอื่นๆ (ระบุ).....

6.2 ด้านพื้นที่

1. สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม 2. เกิดความหนาแน่น/แออัดของพื้นที่การค้า 3. เกิดปัญหาจราจรติดขัด

4. อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อมหาวิทยาลัย

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. ครอบคลุมของท่านมีความเกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยในทางใดทางหนึ่งหรือไม่

1. ไม่เกี่ยวข้อง 2. เกี่ยวข้อง คือ 1. บุคคลในครอบครัวศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย

2. บุคคลในครอบครัวเป็นบุคลากรในมหาวิทยาลัย

3. ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย

4. ใช้บริการของมหาวิทยาลัย เช่น ห้องสมุด โรงอาหาร โรงรถ

5. อื่นๆ (ระบุ).....

2. ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางมหาวิทยาลัยจัดขึ้นหรือไม่

1. เคยเข้าร่วม คือ กิจกรรม.....

เหตุผล 1. กิจกรรมมีประโยชน์ต่อตนเอง/ชุมชน 2. ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย

3. บุคคลในครอบครัวชักชวนให้เข้าร่วม 4. อื่นๆ (ระบุ).....

2. ไม่เคยเข้าร่วม

เหตุผล 1. ไม่มีเวลา 2. ไม่ต้องการเข้าร่วม 3. ไม่ทราบข่าว 4. อื่นๆ (ระบุ).....

3. ตั้งแต่ท่านเข้ามาอยู่ในพื้นที่นี้ ท่านพบว่า การเปลี่ยนแปลงใดบ้างที่เกิดขึ้นในพื้นที่บริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัย

1. มีการก่อสร้างที่พัก/ อพาร์ทเมนต์ /ที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น

2. มีการก่อสร้างอาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้น มีจำนวนร้านค้า และร้านอาหารต่างๆเปิดใหม่เป็นจำนวนมาก

คือ ร้านประเภท.....

3. มีการให้บริการโรงเรียน โรงพยาบาล สถานเอนกนันทน์ สถานค้าปลีก ไปรษณีย์ สนามเด็กเล่นเพิ่มขึ้น

4. ผู้คนเข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่บริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยมากขึ้น

5. มีรถโดยสาร มอเตอร์ไซด์รับจ้างที่มากขึ้น

6. มีสวนสาธารณะ พื้นที่สีเขียว และพื้นที่เกษตรกรรมที่มากขึ้น

7. อื่นๆ (ระบุ).....

4. ท่านคิดว่ามหาวิทยาลัยมีประโยชน์ต่อชุมชนอย่างไร

1. ก่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น

2. การระดมแรงงานของคนในชุมชนลดลง

หน้า 2/3

ภาพที่ ก-2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อมหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์เรื่อง ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันศึกษาต่อการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายก (ต่อ)

**แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อมหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์เรื่อง ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันศึกษาต่อการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายก**

3. การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยทำให้เกิดการจ้างและพัฒนาอาชีพของคนในชุมชน

4. มหาวิทยาลัยมีส่วนช่วยกระตุ้นการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของชุมชน

5. มหาวิทยาลัยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอย่างคั่งเนื่อง

6. มีการบริการให้กับชุมชน เช่น การตรวจสุขภาพ การอบรมให้ความรู้แก่คนในชุมชน เป็นต้น

7. อื่นๆ (ระบุ).....

5. ท่านคิดว่ามหาวิทยาลัยก่อให้เกิดปัญหาต่อชุมชนอย่างไร

1. เกิดความแออัด ไม่เป็นระเบียบของร้านค้า และที่อยู่อาศัยภายในชุมชน

2. เกิดปัญหาการจราจรติดขัด

3. เกิดมลภาวะเพิ่มขึ้นในชุมชน เช่น น้ำเสีย ขยะ สิ่งปฏิกูล

4. เกิดอาชญากรรม ยาเสพติด อักรงยาเพิ่มมากขึ้น

5. การบริการด้านสาธารณสุข (โศภิตา ประปา ถนน โทรศัพท์ การจัดการขยะของเสีย) และสาธารณสุข (โรงเรียน วัด สถานีตำรวจ โรงพยาบาล สโมสรเด็กเล่น ไปรษณีย์) ไม่เพียงพอ

6. มหาวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งที่ก่อให้เกิด ประเพณีวัฒนธรรมและค่านิยมชุมชนเปลี่ยนไป

7. อื่นๆ (ระบุ).....

6. ท่านคิดว่าบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัย ควรได้รับการพัฒนาหรือแก้ไขด้านใด
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ **เรียงความ่าดับ 1,2,3 จากความสำคัญมากไปหาน้อย**)

1. เพิ่มการให้บริการด้านสาธารณสุข (โศภิตา ประปา ถนน โทรศัพท์ การจัดการขยะของเสีย) สาธารณูปการ (โรงเรียน วัด สถานีตำรวจ โรงพยาบาล สโมสรเด็กเล่น ไปรษณีย์)

2. การจัดการพื้นที่ให้มากยิ่งขึ้น

3. เพิ่มร้านค้า และบริการด้านต่างๆให้ครบครัน

4. สร้างหอพัก/อพาร์ทเมนท์/บ้านเช่าให้นักศึกษาเพิ่มขึ้น

5. เพิ่มพื้นที่สีเขียว สวนสาธารณะ หรือพื้นที่นันทนาการ

6. การจัดการขยะของเสีย

7. เพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยด้านการจราจร

8. เพิ่มมาตรการความปลอดภัยทางด้านชีวิตและทรัพย์สิน

9. อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 4 ข้อเสียดแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

นางสาวแวววิี พันธ์ นิสิตหลักสูตรการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งในความร่วมมือ

หน้า 3/3

ภาพที่ ก-2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อมหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์เรื่อง ผลกระทบของการพัฒนาสถาบันศึกษาต่อการพัฒนาเมืองในจังหวัดนครนายก (ต่อ)

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวแววลิ ทาเรือ เกิดเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2531 จังหวัดนครนายก จบการศึกษาปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปีการศึกษา 2553 หลังจากนั้นเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตรการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนภาคและเมือง ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2555

